

8 iunie
2012

Nr. 113-118

Anul XIX
(4151-4156)

MONITORUL OFICIAL

AL REPUBLICII MOLDOVA

moldpres

MONITORUL OFICIAL AL REPUBLICII MOLDOVA este un produs protejat legal și dă dreptul MOLDPRES de a-i autoriza reproducerea ori crearea altor produse derivate numai de către abonați, potrivit contractului de abonament, cu obligația acestora de a-l folosi în limitele prevăzute de contract, de a nu-i distorsiona conținutul și de a menționa obligatoriu sursa „Monitorul Oficial al Republicii Moldova”. Orice altă formă de utilizare a produsului în scopuri de multiplicare și difuzare este interzisă. MOLDPRES își rezervă dreptul de a lua măsurile necesare în cazurile în care nu se respectă prevederile legale de utilizare a produselor sale.

EDITOR: Agenția Informațională de Stat “Moldpres”

Director general Vladimir DARIE

Monitorul Oficial al Republicii Moldova

Redactor-șef Simion ROPOT

Editorul și redacția: 2012, Chișinău, str. Pușkin, 22, Casa Presei, et. 3.

Numărul de înregistrare 475. Certificat de înregistrare a mărcii nr. 12578.

Abonamentele se pot contracta la orice oficiu poștal. Indicele de abonare 21128. Tirajul total 5591.

Telefoane: Editorul 23-34-28, fax 23-26-98; Secretarul general de redacție: 23-44-41; e-mail: monitor@moldpres.md

Redactorii: 23-23-09; Publicații ale agenților economici, avize, pierderi de acte: tel: 23-35-86, tel./fax 23-34-39; e-mail: mo@moldpres.md

Publicitate: tel. 23-37-26; e-mail: marketing1@moldpres.md

Cont nr. 225139709, cod EXMMMD22436, BC “Eximbank-Gruppo Veneto Banca” S.A., filiala nr. 11.

Cont nr. 222472202165, cod BSOCMD2X722, BC “Banca Socială” S.A. interrațională.

Cont nr. 222460149803206, cod BECOMD2X609, Banca de Economii, filiala nr.1 Chișinău.

Chișinău, Agenția Informațională de Stat MOLDPRES.

Cod fiscal 1003600071952. Tiparul: Editura “Universul”, str. Vlaicu Pîrcălab, 45, mun. Chișinău. Comanda nr. 6055.

“Monitorul Oficial al Republicii Moldova” nu poartă răspundere pentru veridicitatea avizelor publicate.

Actele oficiale pot fi publicate în alte ediții periodice numai cu trimitere la “Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

*Beneficiază de reduceri la abonarea ediției
«Monitorul Oficial al Republicii Moldova»
pentru a doua jumătate a anului 2012.*

Perfectează abonamentul la sediul
AIS «Moldpres», str. Al. Pușkin 22,
Casa Presei, et.1, bir.1, de unde
vei prelua personal fiecare ediție.

Cunoașterea legii te avantajează!

PARTEA I

Legi, hotărâri ale Parlamentului Republicii Moldova, decrete ale Președintelui Republicii Moldova

372. Decret pentru promulgarea Legii privind activitatea specială de investigații (nr. 101-VII, 31 mai 2012).....	6
373. Lege privind activitatea specială de investigații (nr. 59, 29 martie 2012).....	6
374. Decret privind promulgarea Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (nr. 93-VII, 29 mai 2012).....	13
375. Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (nr. 91, 26 aprilie 2012).....	13
376. Decret pentru promulgarea Legii privind importul unui autovehicul (nr. 94-VII, 29 mai 2012).....	14
377. Lege privind importul unui autovehicul (nr. 110, 17 mai 2012).	14
378. Hotărâre cu privire la raportul anual al Consiliului Coordonator al Audiovizualului pentru anul 2011 (nr. 102, 10 mai 2012).....	14
379. Decret privind conferirea medaliei „Meritul Civic” unor colaboratori ai Întreprinderii de Stat „Centrul de Pregătire a Specialiștilor pentru Armata Națională” (nr. 96-VII, 29 mai 2012).	14
380. Decret privind numirea domnului Alexandru GHEORGHIȘ în funcția de judecător la Curtea de Apel Bălți (nr. 98-VII, 31 mai 2012).....	14
381. Decret privind numirea domnului Ion GUZUN în funcția de judecător la Curtea de Apel Bender (nr. 99-VII, 31 mai 2012).....	15
382. Decret privind conferirea „Ordinului Republicii” regretatului Tudor Roșca (nr. 100-VII, 31 mai 2012).	15
383. Decret privind numirea domnului Alexandru GHEORGHIȘ în funcția de președinte al Curții de Apel Bălți (nr. 102-VII, 1 iunie 2012).	15
384. Decret privind numirea domnului Alexandru OHOTNICOV în funcția de șef al Direcției generale drept a Aparatului Președintelui Republicii Moldova (nr. 103-VII, 5 iunie 2012).....	15
385. Decret privind numirea doamnei Ala POPESCU în funcția de șef al Direcției generale informare și documentare a Aparatului Președintelui Republicii Moldova (nr. 105-VII, 6 iunie 2012).....	15

Acte ale Curții Constituționale a Republicii Moldova

13. Hotărâre pentru controlul constituționalității unor dispoziții ale Legii nr. 1234-XIV din 22.09.2000 cu privire la procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova (Sesizarea 1a/2012) (nr. 7, 24 mai 2012).	16
---	----

Acte ale Curții de Conturi a Republicii Moldova

12. Hotărâre cu privire la Raportul auditului regularității pe exercițiul bugetar 2011 la Ministerul Afacerilor Interne și unele instituții din subordine (nr. 17, 7 mai 2012).	25
13. Hotărâre privind Raportul auditului bugetelor unităților administrativ-teritoriale și gestionării patrimoniului public din raionul Edineț pe anul 2011 (nr. 19, 11 mai 2012).	43

PARTEA II

Hotărâri ale Guvernului Republicii Moldova

392. Hotărâre cu privire la modificarea anexelor nr. 1, nr. 2 și nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 128 din 8 februarie 2008 (nr. 349, 29 mai 2012).	65
393. Hotărâre pentru aprobarea Regulamentului privind redirectionarea resurselor financiare în cadrul reformării instituțiilor rezidențiale (nr. 351, 29 mai 2012).....	66
394. Hotărâre cu privire la alocarea mijloacelor financiare (nr. 353, 30 mai 2012).....	71
395. Hotărâre cu privire la aprobarea componenței nominale a delegației moldovenești în legătură cu vizita de lucru a domnului Nicolae TIMOFTI, Președinte al Republicii Moldova, în Ucraina (or. Kiev, 11 mai 2012) (nr. 354, 31 mai 2012).....	72
396. Hotărâre cu privire la transmiterea în gestionare a mijloacelor financiare alocate în anii 2004-2009 pentru crearea stațiunilor tehnologice de mașini și a mijloacelor provenite din rambursarea creditelor tehnice (nr. 355, 31 mai 2012).....	72

397. Hotărâre pentru aprobarea unor acte normative privind implementarea Legii nr. 228 din 23 septembrie 2010 cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară (nr. 356, 31 mai 2012).....	74
398. Hotărâre pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind comercializarea și importul păsărilor domestice și ouălor pentru incubatie (nr. 357, 1 iunie 2012).....	89
399. Hotărâre cu privire la aprobarea componentei nominale a delegației moldovenești pentru participare la Conferința Organizației Națiunilor Unite privind Dezvoltarea Durabilă, care se va desfășura la Rio de Janeiro, Brazilia, în perioada 12-23 iunie 2012 (nr. 358, 4 iunie 2012).....	106
400. Hotărâre cu privire la decernarea premiilor câștigătorilor concursului pentru crearea simbolurilor naționale asociate indicațiilor geografice protejate, denumirilor de origine protejate și specialităților tradiționale garantate (nr. 362, 6 iunie 2012).....	106
401. Hotărâre pentru aprobarea proiectului de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de reabilitare și extindere a unor drumuri naționale (nr. 363, 6 iunie 2012).....	107
402. Hotărâre privind inițierea negocierilor asupra proiectului celui de-al treilea Protocol adițional între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României la Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind implementarea programului de asistență tehnică și financiară în baza unui ajutor financiar nerambursabil în valoare de 100 milioane de euro acordat de România Republicii Moldova, semnat la București, la 27 aprilie 2010 și acordarea deplinelor puteri dlui Gheorghe ȘALARU, ministru al mediului (nr. 364, 6 iunie 2012).....	107
403. Hotărâre cu privire la dezvoltarea rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice cu acces radio în bandă largă (nr. 365, 6 iunie 2012).....	108
404. Hotărâre cu privire la eliberarea din funcție a dlui Valeriu FEDCO (nr. 366, 6 iunie 2012).....	108
405. Hotărâre pentru completarea Regulamentului privind modul de aplicare a cotei zero a TVA la livrarea pe teritoriul țării a mărfurilor și serviciilor destinate proiectelor de asistență tehnică și proiectelor de asistență investițională, precum și la importul serviciilor destinate acestora (nr. 367, 6 iunie 2012).....	108
406. Hotărâre cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului Acordului de credit export între Republica Moldova și UniCredit Bank Austria AG privind finanțarea Proiectului „Îmbunătățirea serviciilor medicale în Spitalul Clinic Republican din Moldova” (nr. 368, 6 iunie 2012).....	109
407. Hotărâre cu privire la alocarea mijloacelor financiare (nr. 369, 6 iunie 2012).....	109
408. Hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru completarea Legii nr. 64-XII din 31 mai 1990 cu privire la Guvern (nr. 370, 6 iunie 2012).....	110
409. Hotărâre pentru aprobarea proiectului de hotărâre a Parlamentului cu privire la modificarea și completarea anexei la Hotărârea Parlamentului nr. 283-XIV din 17 februarie 1999 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de comercializare a tehnicii militare, armamentului și altor mijloace tehnice militare de care dispun Forțele Armate ale Republicii Moldova (nr. 371, 6 iunie 2012).....	110
410. Hotărâre privind instituirea Comisiei de cercetare prealabilă pentru declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a conductei de interconectare a sistemului de transport gaze din Republica Moldova cu sistemul de transport gaze din România, pe direcția Ungheni-Iași (nr. 372, 6 iunie 2012).....	110
411. Hotărâre cu privire la Centrul de Expoziții și Comerț „Moldova” în Federația Rusă, or. Moscova (nr. 373, 6 iunie 2012).....	111
412. Hotărâre cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului Amendamentului la Memorandumul de înțelegere privind cooperarea și susținerea Secretariatului Convenției de cooperare polițienească în Europa de Sud-Est, semnat la Sofia la 21 mai 2010, și acordarea deplinelor puteri domnului Alexei ROIBU, ministru al afacerilor interne (nr. 374, 6 iunie 2012).....	114
413. Hotărâre cu privire la alocarea mijloacelor financiare (nr. 375, 6 iunie 2012).....	115
414. Hotărâre privind aprobarea proiectului de hotărâre a Parlamentului pentru modificarea Hotărârii Parlamentului nr. 433-XII din 26 decembrie 1990 cu privire la zilele comemorative, zilele de sărbătoare și la zilele de odihnă în Republica Moldova (nr. 376, 6 iunie 2012).....	115
415. Hotărâre pentru inițierea negocierilor asupra Acordului de grant dintre Ministerul Sănătății al Republicii Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei și acordarea deplinelor puteri domnului Andrei USATII, ministru al sănătății (nr. 377, 6 iunie 2012).....	115
416. Hotărâre cu privire la crearea Comitetului pentru organizarea și desfășurarea Festivalului-concurs Internațional de Operă și Balet „Maria Bieșu” (nr. 378, 6 iunie 2012).....	116
417. Dispoziție (nr. 41-d, 30 mai 2012).....	116

PARTEA III

Acte ale ministerelor, departamentelor și ale Băncii Naționale a Moldovei

Acte ale Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova

676. Ordin cu privire la retragerea certificatelor de calificare al auditorului (nr. 59, 29 mai 2012).....	117
--	-----

Acte ale Ministerului Justiției al Republicii Moldova

677. Ordin cu privire la suspendarea activității executorului judecătoresc Chihai Anatolie (nr. 253, 1 iunie 2012).....	117
---	-----

Acte ale Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației

678. Hotărâre privind impunerea modificărilor la Oferta de referință pentru interconectare a S.A. „Moldtelecom” (nr. 11, 15 mai 2012). 118
679. Hotărâre privind impunerea obligațiilor speciale preventive S.A. „Moldtelecom” în calitate de furnizor cu putere semnificativă pe piața accesului utilizatorilor finali, persoane fizice și juridice, la posturi fixe din rețeaua publică de telefonie (nr. 12, 25 mai 2012). 119

Acte ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

680. Hotărâre cu privire la înregistrarea prospectului ofertei publice a valorilor mobiliare pe piața secundară de preluare obligatorie a acțiunilor emise de Societatea pe acțiuni „Vast-Protect” (nr. 23/2, 31 mai 2012). 119
681. Hotărâre cu privire la reperfectarea licenței pentru dreptul de a desfășura activitate profesionistă pe piața valorilor mobiliare eliberată anterior Societății pe acțiuni „VALINVEST” (nr. 23/3, 31 mai 2012). 120
682. Hotărâre cu privire la reperfectarea licențelor Întreprinderii Mixte Compania de Asigurări „GRAWE CARAT ASIGURĂRI” S.A. (nr. 23/5, 31 mai 2012). 120
683. Hotărâre cu privire la reperfectarea licenței Companiei de Asigurări „EUROASIG GRUP” S.R.L. (nr. 23/6, 31 mai 2012). 120
684. Hotărâre cu privire la înregistrări în Registrul de stat al valorilor mobiliare (nr. 23/9, 31 mai 2012). 121

Acte ale Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare

685. Hotărâre cu privire la reacreditarea Instituției Medico-Sanitare Publice Institutul de Cercetări Științifice în Domeniul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului (nr. AC-3/1, 3 mai 2012). 121
686. Hotărâre cu privire la reacreditarea Întreprinderii de Stat Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” (nr. AC-3/2, 3 mai 2012). 122

Acte ale Consiliului Coordonator al Audiovizualului din Republica Moldova

687. Decizie cu privire la Concepția generală a serviciului de programe pentru „TVM Internațional”, „Radio Moldova”, „Discovery FM”, „TV Bălți”, „Autoradio/Avtoradio” (nr. 49, 27 aprilie 2012). 122
688. Decizie cu privire la modul de executare a prevederilor legislației în vigoare și a condițiilor la autorizațiile de retransmisie și licențele de emisie (nr. 58, 27 aprilie 2012). 123
689. Decizie cu privire la activitatea Consiliului Coordonator al Audiovizualului în trimestrul I al anului 2012 (nr. 59, 27 aprilie 2012). 127
690. Decizie cu privire la bilanțul concursului pentru utilizarea frecvențelor radio și a canalelor TV anunțat prin Decizia CCA nr. 16 din 10 februarie 2012 (nr. 65, 4 mai 2012). 127
691. Decizie cu privire la desemnarea reprezentanților CCA pentru participare la Reuniunea anuală BRAF 2012 și alocarea mijloacelor financiare din Fondul de susținere a radiodifuzorilor pentru cheltuielile de deplasare (nr. 66, 4 mai 2012). 128

PARTEA IV **Avize funcții publice vacante** **Publicații ale agenților economici**

PARTEA V **Avize pierderi de acte**

PARTEA I**Legi, hotărâri ale Parlamentului Republicii Moldova,**
decrete ale Președintelui Republicii Moldova**372 D E C R E T****pentru promulgarea Legii privind activitatea
specială de investigații**

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii
Moldova,
Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 101-VII. Chișinău, 31 mai 2012.

Articol unic. – Se promulgă Legea nr. 59 din 29 martie
2012 privind activitatea specială de investigații.

Nicolae TIMOFTI

373 L E G E**privind activitatea specială de investigații**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I**DISPOZIȚII GENERALE**

Articolul 1. Noțiunea și domeniul de reglementare
a activității speciale de investigații

(1) Activitatea specială de investigații reprezintă o
procedură cu caracter secret și/sau public, efectuată de
autoritățile competente, cu sau fără utilizarea echipamen-
telor tehnice speciale, în scopul culegerii de informații
necesare pentru prevenirea și combaterea criminalității,
asigurarea securității statului, ordinii publice, apărarea
drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor, desco-
perirea și cercetarea infracțiunilor.

(2) Prezenta lege reglementează măsurile speciale de
investigații, modalitatea de dispunere și de efectuare a
acestora, precum și efectuarea controlului asupra legali-
tății lor.

Articolul 2. Sarcinile activității speciale de investigații
Sarcinile activității speciale de investigații sunt:

a) relevarea atentatelor criminale, prevenirea, curmarea
infracțiunilor și identificarea persoanelor care le organizează
și/sau le comit;

b) descoperirea și cercetarea infracțiunilor;

c) căutarea persoanelor dispărute fără urmă ori a celor
care se ascund de organele de urmărire penală sau de
instanța de judecată ori se eschivează de la executarea
pedepsei;

d) colectarea de informații despre posibile evenimente
și/sau acțiuni ce ar putea pune în pericol securitatea
statului.

Articolul 3. Principiile activității speciale
de investigații

Activitatea specială de investigații se bazează pe principiile:

a) legalității;

b) respectării drepturilor și libertăților persoanei;

c) oportunității și inofensivității;

d) imbinării metodelor publice și secrete;

e) cooperării cu alte autorități de stat;

f) deideologizării și nepărtinătății.

Articolul 4. Activitatea specială de investigații
și drepturile omului

(1) Orice persoană supusă măsurii speciale de inves-
tigații are dreptul să fie informată, după efectuarea acesteia,
de către procuror sau de către judecătorul de instrucție
care a autorizat măsura dacă aceasta nu a atras dispunerea
unei alte măsuri speciale de investigații.

(2) Orice persoană supusă măsurii speciale de investi-
gații are dreptul la repararea prejudiciului material și moral
cauzat prin încălcarea prezentei legi.

(3) Înfăptuirea măsurii speciale de investigații pentru
realizarea altor scopuri și sarcini decât cele prevăzute de

prezenta lege nu se admite.

(4) Activitatea specială de investigații exercitată
cu încălcarea prezentei legi atrage răspunderea prevăzută
de lege.

(5) Orice informație, orice probă care au fost acumulate
cu încălcarea drepturilor și libertăților omului sînt nule și se
consideră inexistente.

Articolul 5. Protecția datelor cu caracter personal
în procesul exercitării activității
speciale de investigații

(1) Persoanele care au acces la datele cu caracter
personal ale persoanei supuse măsurii speciale de inves-
tigații sînt obligate să păstreze confidențialitatea datelor
respective.

(2) Accesul la dosarul special sau la materialele din
dosar al altor persoane decât cele care investighează dosarul
special este interzis, cu excepția conducătorului subdiviziunii
specializate a organului respectiv, în limitele competenței, și
a procurorului care a autorizat măsura specială de investigații
sau a solicitat autorizarea acesteia de către judecătorul de
instrucție, precum și cu excepția judecătorului de instrucție
care a autorizat măsura specială de investigații.

Capitolul II**SUBIECȚII CARE EFECTUEAZĂ ACTIVITATEA
SPECIALĂ DE INVESTIGAȚII**

Articolul 6. Subiecții care efectuează activitatea
specială de investigații

(1) Activitatea specială de investigații se efectuează
de către ofițerii de investigații ai subdiviziunilor specia-
lizate din cadrul ori subordonate Ministerului Afacerilor
Interne, Ministerului Apărării, Centrului pentru Combaterea
Crimelor Economice și Corupției, Serviciului de Informații și
Securitate, Serviciului de Protecție și Pază de Stat, Servi-
ciului Vamal și Departamentului instituțiilor penitenciare al
Ministerului Justiției.

(2) Se interzice efectuarea măsurilor speciale de investi-
gații de către alte autorități decât cele prevăzute la alin. (1).

(3) Ofițerul de investigații care efectuează activitatea
specială de investigații își realizează sarcinile în mod
independent, cu excepția cazului cînd acțiunea specială de
investigații este dispusă și coordonată sau este condusă
în cadrul procesului penal de către procuror sau de către
ofițerul de urmărire penală, în interacțiune sau în conlucrarea
cu colaboratorii confidențiali.

Articolul 7. Competența autorităților ale căror
subdiviziuni specializate efectuează
activitatea specială de investigații

(1) În scopul organizării și realizării activității speciale
de investigații, autoritățile ale căror subdiviziuni specializate
efectuează activitatea specială de investigații au compe-
tența de:

a) a crea sisteme informaționale pentru a asigura realizarea sarcinilor activității speciale de investigații;

b) a încheia acorduri cu privire la folosirea încăperilor de serviciu, a locuințelor, a mijloacelor de transport, a bunurilor întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor, unităților militare, precum și a altor bunuri ale persoanelor fizice și juridice;

c) a confecționa și a folosi, în cadrul efectuării măsurilor speciale de investigații, acte care codifică identitatea persoanelor cu funcții de răspundere, a subdiviziunilor, organizațiilor, încăperilor și mijloacelor de transport, precum și identitatea colaboratorilor confidențiali;

d) a achiziționa mijloace tehnice speciale, cum ar fi: aparate de înregistrare video și audio, de fotografiat, alte mijloace tehnice moderne pentru obținerea în secret a informației;

e) a înființa, în modul stabilit de lege, întreprinderi, organizații și subdiviziuni în vederea soluționării sarcinilor prevăzute de prezenta lege.

(2) Competențele specificate la alin. (1) lit. c) și d) revin numai subdiviziunilor specializate ale Ministerului Afacerilor Interne, Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției și Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova.

(3) Subdiviziunile specializate ale autorităților care efectuează activitatea specială de investigații, în limitele competenței lor, au dreptul să colecteze informațiile necesare ce caracterizează persoanele supuse verificării privind:

a) accesul la informațiile ce constituie secret de stat;

b) admiterea la muncă la obiectivele care prezintă un pericol sporit pentru viața și sănătatea oamenilor;

c) admiterea la organizarea și desfășurarea unor măsuri speciale de investigații sau accesul la materialele primite pe parcursul executării acestor măsuri;

d) stabilirea sau întreținerea relațiilor de colaborare la organizarea și desfășurarea măsurilor speciale de investigații;

e) examinarea de către Camera de Licențiere a cererii de eliberare a licenței pentru activitatea particulară de detectiv și/sau de pază;

f) asigurarea securității interne.

Articolul 8. Conducătorii subdiviziunilor specializate ale autorităților care efectuează activitatea specială de investigații

(1) Conducătorul subdiviziunii specializate a autorității care efectuează activitatea specială de investigații, denumită în continuare *subdiviziune specializată*, repartizează actele prin care se dispune efectuarea măsurilor speciale de investigații, coordonează activitatea ofițerilor de investigații din subordine și exercită controlul departamental asupra lor.

(2) Conducătorul subdiviziunii specializate autorizează măsurile prevăzute la art. 18 alin. (1) pct. 3) și exercită controlul asupra executării lor.

(3) Conducătorul subdiviziunii specializate poartă răspundere pentru organizarea activității și pentru respectarea termenului de efectuare a acesteia.

(4) În cazul efectuării activității speciale de investigații de către conducătorul subdiviziunii specializate, asupra acestuia se răsfrâng drepturile și obligațiile ofițerului de investigații.

(5) În exercitarea funcțiilor administrative, conducătorul subdiviziunii specializate dă indicații care sînt obligatorii pentru ofițerii de investigații.

Articolul 9. Ofițerul de investigații

(1) Ofițerul de investigații este persoana împuternicită care, în numele statului, efectuează măsurile speciale de investigații în conformitate cu legislația în vigoare.

(2) La efectuarea măsurilor speciale de investigații în cadrul procesului penal, ofițerul de investigații se supune

indicațiilor scrise ale procurorului sau ale ofițerului de urmărire penală.

(3) Identitatea ofițerilor de investigații din cadrul subdiviziunilor specializate, care efectuează măsuri speciale de investigații și activează în calitate de investigatori sub acoperire, constituie secret de stat și poate fi dezvăluită numai cu acordul scris al acestor ofițeri și în conformitate cu Legea cu privire la secretul de stat.

(4) Ofițerul de investigații poartă răspundere pentru realizarea nemijlocită a măsurii speciale de investigații pe care o efectuează.

Articolul 10. Grupul de ofițeri de investigații

(1) În cazul unor măsuri complexe, grupul de ofițeri de investigații poate fi constituit:

a) de către procuror, în baza ordonanței, în cazul cînd măsura a fost autorizată de către acesta sau autorizarea a fost solicitată de la judecătorul de instrucție;

b) de către conducătorul subdiviziunii specializate, cu includerea ofițerilor de investigații din cadrul aceleiași subdiviziuni specializate, sau de către conducătorul autorității a cărei subdiviziune specializată efectuează activitatea specială de investigații, cu includerea ofițerilor de investigații din cadrul diferitelor subdiviziuni specializate, în cazul cînd măsura a fost autorizată de către conducătorul subdiviziunii specializate.

(2) La momentul constituirii grupului ce efectuează activitatea specială de investigații, persoanele specificate la alin. (1) îl numesc pe unul din ofițerii de investigații conducător al grupului, care coordonează activitatea ofițerilor de investigații din cadrul acestuia.

Articolul 11. Obligațiile ofițerului de investigații

Ofițerul de investigații are următoarele obligații:

a) să respecte drepturile și interesele legitime ale persoanei;

b) să întreprindă, în limitele competenței, toate măsurile în vederea apărării drepturilor și libertăților omului, protecției tuturor formelor de proprietate ocrotite de lege pentru asigurarea securității statului și a ordinii publice;

c) să execute ordonanțele ofițerului de urmărire penală, indicațiile scrise sau ordonanțele procurorului și încheierile instanței de judecată;

d) să informeze alte autorități care efectuează activitatea specială de investigații despre faptele ilicite devenite cunoscute, ce țin de competența acestor autorități, și să le acorde ajutorul necesar;

e) să respecte regulile de conspirație la exercitarea activității speciale de investigații;

f) să respecte confidențialitatea datelor cu caracter personal ce au devenit cunoscute în timpul efectuării măsurii speciale de investigații;

g) să respecte proporționalitatea dintre dreptul lezat și necesitatea măsurii ce se efectuează.

Articolul 12. Drepturile ofițerului de investigații

(1) Ofițerul de investigații are următoarele drepturi:

a) să efectueze măsurile speciale de investigații potrivit competenței și în limitele legii;

b) să stabilească relații cu persoanele care și-au dat consimțămîntul de a colabora, în mod confidențial, cu subdiviziunile specializate;

c) să utilizeze sistemele informaționale ce asigură realizarea sarcinilor activității speciale de investigații;

d) să folosească, pe parcursul efectuării măsurilor speciale de investigații, în bază de contract sau prin acord scris, încăperile de serviciu, locuințele, mijloacele de transport, bunurile întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor, unităților militare, precum și alte bunuri ale persoanelor fizice și juridice;

e) să fie instruit inițial și continuu.

(2) Ofițerul de investigații este independent în stabilirea

tehniciilor aplicate, a modalității și a tacticii de efectuare a măsurii speciale de investigații.

(3) Ofițerul de investigații are dreptul să refuze executarea indicațiilor scrise ale procurorului, ale ofițerului de urmărire penală dacă acestea sînt ilegale sau dacă există circumstanțe reale ce pun în pericol viața și sănătatea ofițerului. Refuzul de a executa indicațiile scrise se adresează procurorului ierarhic superior.

Articolul 13. Răspunderea ofițerului de investigații

Ofițerul de investigații răspunde disciplinar, contravențional sau penal pentru faptele ilegale săvîrșite în timpul efectuării măsurii speciale de investigații.

Articolul 14. Împuternicirile procurorului în cadrul activității speciale de investigații

În cadrul activității speciale de investigații, procurorul are următoarele competențe:

a) autorizează măsurile speciale de investigații care, potrivit prezentei legi, urmează a fi autorizate de procuror;

b) coordonează sau conduce măsurile speciale de investigații efectuate în cadrul unui proces penal pe care le-a autorizat sau asupra cărora a solicitat autorizarea judecătorului de instrucție;

c) controlează legalitatea efectuării măsurilor speciale de investigații, precum și rezultatele măsurilor speciale de investigații pe care le-a autorizat sau asupra cărora a solicitat autorizarea judecătorului de instrucție;

d) examinează contestațiile asupra legalității măsurilor speciale de investigații efectuate de ofițerul de investigații;

e) solicită conducătorului subdiviziunii specializate desemnarea ofițerilor de investigații în grupul de ofițeri de investigații;

f) în cadrul urmăririi penale, solicită conducătorului subdiviziunii specializate efectuarea de măsuri speciale de investigații concrete.

Articolul 15. Colaboratorii confidențiali

(1) Colaboratorii confidențiali sînt persoane care, printr-un acord scris sau verbal, se obligă să ofere ofițerului de investigații informații, să participe la pregătirea și efectuarea măsurilor speciale de investigații, precum și să contribuie într-un alt mod, neinterzis de lege, la activitățile speciale de investigații.

(2) Antrenarea colaboratorilor confidențiali la efectuarea măsurilor speciale de investigații poate fi realizată cu titlu oneros sau gratuit.

(3) Ofițerii de investigații, după caz, pot încheia acorduri cu colaboratorii confidențiali în numele autorității ale cărei subdiviziuni efectuează activitatea specială de investigații.

(4) Colaboratorii confidențiali sînt obligați să păstreze secretul informațiilor ce le-au devenit cunoscute în timpul efectuării măsurilor speciale de investigații și să prezinte informații veridice.

(5) În scopul asigurării securității colaboratorilor confidențiali, a membrilor familiilor și a rudelor acestora, se permite efectuarea de măsuri speciale de investigații în vederea protecției lor în modul stabilit de lege. Informația despre colaboratorul confidențial poate fi făcută publică doar cu acordul scris al acestuia.

(6) Ofițerilor de investigații li se interzice să antreneze în activitatea specială de investigații, în calitate de colaboratori confidențiali, deputați, judecători, procurori, ofițeri de urmărire penală și avocați.

(7) Activitatea colaboratorilor confidențiali se află sub controlul conducătorilor autorităților ale căror subdiviziuni efectuează activitatea specială de investigații și al conducătorilor subdiviziunilor specializate respective.

Articolul 16. Asistența acordată subiecților activității speciale de investigații

(1) Persoanele fizice și juridice, indiferent de forma de proprietate, sînt obligate să acorde asistență subdiviziunilor specializate, să pună imediat la dispoziția acestora informațiile solicitate, precum și, în măsura posibilităților, bunuri mobile și imobile, alte obiecte și documente necesare pentru realizarea măsurilor speciale de investigații.

(2) Persoanele juridice prestatoare de servicii poștale și de comunicații electronice sînt obligate să asigure echipamentele și condițiile tehnice necesare pentru înfăptuirea de către subdiviziunile specializate a măsurilor speciale de investigații, precum și să întreprindă acțiuni pentru păstrarea confidențialității conținutului, metodelor și tacticii acestor măsuri.

Articolul 17. Garanțiile și protecția socială a ofițerilor de investigații

(1) Asupra ofițerilor de investigații se extind garanțiile protecției juridice și sociale a colaboratorilor autorităților în care sînt încadrați.

(2) Nimeni nu are dreptul să intervină în acțiunile legitime ale ofițerilor de investigații, cu excepția persoanelor nemijlocit împuternicite prin lege.

Capitolul III
MĂSURILE SPECIALE DE INVESTIGAȚII
Secțiunea 1

Procedura de dispunere a măsurilor speciale de investigații

Articolul 18. Măsurile speciale de investigații

(1) Pentru realizarea sarcinilor prevăzute de prezenta lege pot fi efectuate următoarele măsuri speciale de investigații:

1) cu autorizarea judecătorului de instrucție, la demersul procurorului:

a) cercetarea domiciliului și/sau instalarea în el a aparatelor ce asigură supravegherea și înregistrarea audio și video, a celor de fotografiat și de filmat;

b) supravegherea domiciliului prin utilizarea mijloacelor tehnice ce asigură înregistrarea;

c) interceptarea și înregistrarea comunicărilor și imaginilor;

d) reținerea, cercetarea, predarea, percheziționarea sau ridicarea trimiterilor poștale;

e) monitorizarea conexiunilor comunicațiilor telegrafice și electronice;

f) monitorizarea sau controlul tranzacțiilor financiare și accesul la informația financiară;

g) documentarea cu ajutorul metodelor și mijloacelor tehnice, precum și localizarea sau urmărirea prin sistem de poziționare globală (GPS) ori prin alte mijloace tehnice;

h) colectarea informației de la furnizorii de servicii de comunicații electronice;

2) cu autorizarea procurorului:

a) identificarea abonatului, proprietarului sau a utilizatorului unui sistem de comunicații electronice ori al unui punct de acces la un sistem informatic;

b) urmărirea vizuală;

c) controlul transmiterii banilor sau a altor valori materiale extorcate;

d) investigația sub acoperire;

e) supravegherea transfrontalieră;

f) livrarea controlată;

g) colectarea mostrelor pentru cercetarea comparată;

h) cercetarea obiectelor și documentelor;

i) achiziția de control;

3) cu autorizarea conducătorului subdiviziunii specializate:

- a) chestionarea;
- b) culegerea informației despre persoane și fapte;
- c) identificarea persoanei.

(2) Lista măsurilor specificate la alin. (1) este exhaustivă și poate fi modificată sau completată doar prin lege.

(3) Măsurile prevăzute la alin. (1) pct. 1), precum și cele prevăzute la alin. (1) pct. 2) lit. c), e), și f) se efectuează numai în cadrul unui proces penal, conform Codului de procedură penală al Republicii Moldova. Celelalte măsuri prevăzute la alin. (1) pct. 2) se efectuează atât în cadrul unui proces penal, cât și în afara acestuia. Măsurile prevăzute la alin. (1) pct. 3) se efectuează în afara procesului penal.

(4) Măsura specială de investigații prevăzută la alin. (1) pct. 2) lit. c) se efectuează doar de către subdiviziunile specializate ale Ministerului Afacerilor Interne și ale Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției.

(5) În procesul efectuării măsurilor speciale de investigații se face uz de sisteme informaționale, de aparate de înregistrare video și audio, de aparate de fotografiat și de filmat, de alte mijloace tehnice, dacă acestea au fost autorizate în modul stabilit de lege.

(6) Organizarea, metodele efectuării măsurilor speciale de investigații, procedurile interne de autorizare, regulile de întocmire a proceselor-verbale cu privire la gestionarea, păstrarea și distrugerea materialelor obținute, măsurile de asigurare a integrității și confidențialității acestora și a confidențialității activităților speciale de investigații, regulile de înfăptuire a operațiunilor sub acoperire și cu privire la conducerea și gestionarea activității efectuate sub acoperire, modul de înregistrare a dosarelor speciale, precum și utilizarea resurselor financiare alocate pentru efectuarea măsurilor speciale de investigații, sunt stabilite printr-un regulament comun al autorităților care efectuează activitate specială de investigații de comun acord cu Procuratura Generală.

Articolul 19. Temeiurile pentru efectuarea măsurilor speciale de investigații

(1) Temeiurile pentru efectuarea măsurilor speciale de investigații sînt:

1) circumstanțele neclare în legătură cu pornirea urmăririi penale;

2) informațiile, devenite cunoscute, privind:

a) fapta prejudiciabilă în curs de pregătire, de comitere sau comisă, precum și persoanele care o pregătesc, o comit ori au comis-o;

b) persoanele care se ascund de organele de urmărire penală sau de instanța de judecată ori care se eschivează de la executarea pedepsei penale;

c) persoanele dispărute fără urmă și necesitatea stabilirii identității cadavrelor neidentificate;

d) circumstanțele care pun în pericol ordinea publică, securitatea militară, economică, ecologică sau de altă natură a statului;

e) circumstanțele ce pun în pericol securitatea investigatorului sub acoperire sau a membrilor familiei acestuia;

3) actele procesuale ale ofițerului de urmărire penală, ale procurorului sau ale judecătorului de instrucție în cauzele penale aflate în procedura acestora;

4) interpelările organizațiilor internaționale și ale autorităților de drept ale altor state în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;

5) raportul ofițerului de investigații privind circumstanțele ce pun în pericol securitatea proprie, a familiei sale și a persoanelor apropiate lui.

(2) Măsurile speciale de investigații se autorizează și se înfăptuiesc în cazul cînd sînt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) realizarea scopului procesului penal este imposibilă pe altă cale ori există un pericol pentru securitatea statului; și

b) măsura specială de investigații este proporțională cu restrîngerea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Articolul 20. Procedura autorizării măsurilor speciale de investigații

(1) Măsurile speciale de investigații specificate la art. 18 alin. (1) pct. 1) se autorizează în condițiile Codului de procedură penală al Republicii Moldova.

(2) Măsurile speciale de investigații specificate la art. 18 alin. (1) pct. 2) se autorizează de către procuror din oficiu sau la demersul ofițerului de urmărire penală, al ofițerului de investigații sau al conducătorului subdiviziunii specializate în cadrul unui dosar special format și înregistrat. În ordonanța procurorului se va indica:

a) măsura concretă autorizată;

b) perioada pentru care a fost autorizată măsura;

c) identitatea atribuită investigatorului sub acoperire, precum și activitățile pe care acesta le va desfășura;

d) numele, prenumele, numărul de identificare al persoanei supuse măsurii speciale de investigații sau datele de identificare ale acesteia, dacă sînt cunoscute;

e) motivul efectuării măsurii speciale de investigații;

f) informația cu privire la aparatele tehnice necesare pentru efectuarea măsurii speciale de investigații.

(3) Măsurile prevăzute la art. 18 alin. (1) pct. 3) se dispun prin rezoluție de către conducătorul subdiviziunii specializate din oficiu, precum și la solicitarea ofițerului de investigații, ofițerului de urmărire penală sau a procurorului.

(4) Măsurile speciale de investigații autorizate trebuie să înceapă la data indicată în actul de dispunere sau cel tirziu la data expirării termenului pentru care a fost autorizată.

(5) Ofițerul de investigații care efectuează măsurile speciale de investigații, în termen de o lună de la data dispunerii măsurilor sau în termenul stabilit în actul de dispunere, va informa printr-un raport procurorului sau, după caz, conducătorul subdiviziunii specializate care a autorizat măsura specială de investigații despre rezultatele obținute la implementarea măsurilor speciale de investigații.

(6) Dacă, în cadrul examinării raportului, procurorul sau conducătorul subdiviziunii specializate constată că nu sînt respectate condițiile de efectuare a măsurii speciale de investigații sau că, prin măsura dispusă, se încalcă disproporționat ori în mod vădit drepturile și interesele legitime ale persoanelor, el dispune încetarea acesteia.

(7) Măsura specială de investigații se dispune pe o perioadă de 30 de zile, cu posibilitatea prelungirii întemeiate pînă la 6 luni. Fiecare prelungire a duratei măsurii speciale de investigații nu poate depăși termenul de 30 de zile. În cazul în care termenul de autorizare a efectuării măsurii speciale de investigații a fost prelungit pînă la 6 luni, se interzice autorizarea repetată a măsurii speciale de investigații pe același temei și asupra aceluiași subiect, cu excepția cazurilor de utilizare a investigatorilor sub acoperire sau de apariție a circumstanțelor noi, precum și a cazurilor de cercetare a faptelor legate de investigarea crimelor organizate și a finanțării terorismului.

(8) Procurorul sau, după caz, conducătorul subdiviziunii specializate va dispune încetarea măsurii speciale de investigații înainte de expirarea termenului pentru care aceasta a fost autorizată imediat ce au dispărut temeiurile și motivele ce au justificat autorizarea ei.

(9) În cazul în care temeiuri pentru efectuarea măsurilor speciale de investigații nu mai există, ofițerul de investigații solicită procurorului sau, după caz, conducătorului subdiviziunii specializate încetarea imediată a acestor măsuri.

Articolul 21. Dosarul special

(1) La efectuarea măsurii speciale de investigații, ofițerul de investigații este obligat să formeze dosar special în care

include toate materialele acumulate. Formarea dosarului este supusă înregistrării obligatorii.

(2) Dosarul special nu poate servi drept temei pentru limitarea drepturilor și libertăților omului prevăzute de lege.

(3) Categoriile dosarelor speciale, modul de gestionare, de încetare și de nimicire a acestora sînt stabilite prin acte normative departamentale ale autorităților ale căror subdiviziuni specializate efectuează activitatea specială de investigații.

(4) Prin derogare de la alin. (3), dosarele speciale care conțin secret de stat se nimicesc după desecretizarea acestora conform Legii cu privire la secretul de stat.

(5) Fiecare dosar special va include un borderou al persoanelor care au luat cunoștință de materialele dosarului, în care se înscrie:

- a) numele și prenumele persoanei;
- b) funcția persoanei;
- c) ziua, luna, anul și ora aducerii la cunoștință a materialelor dosarului și ziua, luna, anul și ora finalizării acesteia;
- d) semnătura persoanei.

Articolul 22. Consemnarea activității speciale de investigații

(1) Ofițerul de investigații care efectuează măsura specială de investigații întocmește un proces-verbal pentru fiecare măsură autorizată de judecătorul de instrucție sau de procuror, în care consemnează:

- a) locul și data efectuării măsurii, precum și ora începerii și finalizării acesteia;
- b) funcția, numele și prenumele subiectului care întocmește procesul-verbal;
- c) numele, prenumele și statutul persoanelor care au participat la efectuarea măsurilor și, după caz, adresele acestora, obiectiile și explicațiile lor, cu excepția datelor privind colaboratorii confidențiali;
- d) descrierea detaliată a faptelor constatate, precum și a acțiunilor întreprinse în cadrul efectuării măsurii;
- e) mențiunea privind fotografierea, filmarea, înregistrarea audio, utilizarea mijloacelor tehnice, condițiile și modalitățile de aplicare a acestora, obiectele față de care au fost aplicate aceste mijloace, precum și rezultatele obținute.

(2) La procesul-verbal se anexează, în plic sigilat, purtătorul material de informații care conține rezultatele măsurilor speciale de investigații.

(3) Procesul-verbal și purtătorul material de informații se anexează la dosarul special, format în condițiile prezentei legi.

(4) La încetarea măsurii speciale de investigații sau la solicitarea procurorului, ofițerul de investigații care a efectuat măsura transmite acestuia procesul-verbal, la care se anexează toate materialele acumulate în cadrul efectuării măsurii speciale de investigații autorizate. Procurorul examinează și se pronunță, prin ordonanță, asupra legalității implementării măsurii efectuate.

(5) În cazul în care constată că măsura specială de investigații s-a efectuat cu încălcarea vădită a drepturilor și libertăților omului sau că ofițerul de investigații a acționat cu depășirea prevederilor ordonanței de autorizare, procurorul declară nulă măsura întreprinsă și dispune, prin ordonanță, nimicirea imediată a purtătorului material de informații și a materialelor acumulate pe parcursul efectuării măsurii speciale de investigații. Ordonanța procurorului poate fi atacată la procurorul ierarhic superior.

(6) În cazul în care se constată, prin ordonanță, legalitatea efectuării măsurii speciale de investigații, procurorul informează persoanele care au fost supuse măsurii speciale de investigații.

(7) Din momentul informării, prevăzută la alin. (6),

persoana supusă măsurii speciale de investigații are dreptul să ia cunoștință de procesul-verbal privind efectuarea măsurii speciale de investigații și de ordonanța procurorului cu privire la legalitatea măsurii efectuate.

(8) Măsurile speciale de investigații autorizate de către conducătorul subdiviziunii specializate se consemnează într-un raport și se prezintă acestuia.

Articolul 23. Accesul la sistemele informaționale

Ofițerii de investigații, în limitele dosarului special, au acces gratuit la datele sistemelor informaționale, cu excepțiile prevăzute de legile respective.

Articolul 24. Utilizarea rezultatelor măsurilor speciale de investigații

(1) Rezultatele măsurilor speciale de investigații pot servi drept temei pentru efectuarea altor măsuri speciale de investigații în scopul prevenirii criminalității și asigurării securității statului, ordinii publice, precum și în calitate de probe dacă au fost efectuate în cadrul unei cauze penale.

(2) Informația despre forțele (cu excepția persoanelor care acordă sprijin autorităților ce efectuează măsuri speciale de investigații), mijloacele, sursele, metodele, planurile și rezultatele activității speciale de investigații, precum și despre organizarea și tactica desfășurării măsurilor speciale de investigații, care constituie secret de stat, poate fi desecretizată numai în conformitate cu legislația.

(3) În cazul în care ofițerul de investigații constată o bănuială rezonabilă cu privire la săvîrșirea sau la pregătirea săvîrșirii unei infracțiuni, el transmite imediat, prin raport, toate materialele organului de urmărire penală.

(4) Utilizarea rezultatelor unei măsuri speciale de investigații specificate la art. 18 alin. (1) pct. 2) din cadrul unui dosar special într-un alt dosar special se efectuează doar cu autorizarea procurorului care a autorizat măsura inițială.

Articolul 25. Confidențialitatea datelor cu privire la măsurile speciale de investigații

(1) Toate datele acumulate în timpul efectuării măsurii speciale de investigații constituie informație oficială cu accesibilitate limitată sau secret de stat.

(2) Orice divulgare a datelor specificate la alin. (1) atrage răspunderea prevăzută de lege.

Articolul 26. Procedura de contestare a măsurilor speciale de investigații efectuate în afara urmăririi penale

(1) Ordonanța procurorului prin care a fost autorizată măsura specială de investigații sau prin care s-a constatat legalitatea efectuării ei se contestă la procurorul ierarhic superior de către:

a) ofițerul de investigații care a solicitat autorizarea măsurii speciale de investigații și/sau care a efectuat măsura specială de investigații;

b) persoana căreia, prin efectuarea măsurii speciale de investigații, i s-au încălcat drepturile și libertățile fundamentale.

(2) Persoanele menționate la alin. (1) sînt în drept să atace ordonanța cu privire la:

a) refuzul procurorului de a autoriza măsura specială de investigații;

b) legalitatea implementării măsurii speciale de investigații;

c) declararea nulă a rezultatelor măsurilor speciale de investigații.

(3) Cererea de contestare se adresează procurorului ierarhic superior în termen de 15 zile de la data aducerii la cunoștință a ordonanței și se depune direct acestuia sau procurorului care a emis actul contestat. În cazul cînd cererea de contestare a fost depusă procurorului care a emis actul contestat, acesta este obligat ca, în termen de 48

de ore de la primirea ei, să o înainteze procurorului ierarhic superior, însoțită de explicațiile sale, de procesul-verbal privind efectuarea măsurilor speciale de investigații și de materialele acumulate în legătură cu efectuarea acestora, după caz.

(4) Pentru a asigura examinarea cererii de contestare, ofițerul de investigații sau conducătorul subdiviziunii specializate va pune la dispoziția procurorului ierarhic superior materialele necesare în legătură cu cererea de contestare, cu excepția datelor despre persoanele care au contribuit în mod substanțial la efectuarea măsurii speciale de investigații.

(5) Procurorul ierarhic superior examinează cererea de contestare în termen de 5 zile și dispune:

a) anularea ordonanței procurorului, cu indicarea acțiunilor ce urmează a fi întreprinse de către acesta; sau

b) menținerea ordonanței în vigoare.

(6) Ordonanța procurorului ierarhic superior este irevocabilă.

(7) Măsurile speciale de investigații autorizate de către conducătorul subdiviziunii specializate se contestă la conducătorul autorității a cărei subdiviziune efectuează activitatea specială de investigații.

Secțiunea a 2-a

Definirea măsurilor speciale de investigații

Articolul 27. Măsurile speciale de investigații ce se efectuează doar în cadrul urmăririi penale

Măsurile speciale de investigații ce se autorizează doar în cadrul urmăririi penale se efectuează în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală al Republicii Moldova.

Articolul 28. Identificarea abonatului, proprietarului sau utilizatorului unui sistem de comunicații electronice ori al unui punct de acces la un sistem informatic

(1) Identificarea abonatului, proprietarului sau utilizatorului unui sistem de comunicații electronice ori al unui punct de acces la un sistem informatic constă în solicitarea unui furnizor de servicii de a identifica abonatul, proprietarul sau utilizatorul unui sistem de telecomunicații, al unui mijloc de telecomunicații ori al unui punct de acces la un sistem informatic sau de a oferi informații despre faptul că un anumit mijloc de comunicații sau un anumit punct de acces la un sistem informatic este folosit sau este activ ori a fost folosit sau a fost activ la o anumită dată.

(2) Ordonanța de dispunere a măsurii speciale de investigații, pe lângă elementele prevăzute la art. 20 alin. (2), va mai conține:

a) datele de identificare ale furnizorului de servicii care dispune sau care ține la control informațiile specificate la alin. (1);

b) datele de identificare ale abonatului, proprietarului sau utilizatorului, în cazul când sînt cunoscute, motivarea îndeplinirii condițiilor de dispunere a măsurii speciale de investigații;

c) mențiunea cu privire la obligația persoanei sau a furnizorului de servicii de a comunica imediat, în condiții de confidențialitate, informațiile solicitate.

Articolul 29. Urmărirea vizuală

Urmărirea vizuală reprezintă relevarea și fixarea acțiunilor persoanei, a unor imobile, a mijloacelor de transport și a altor obiecte.

Articolul 30. Investigația sub acoperire

(1) Investigația sub acoperire se autorizează pe perioada necesară descoperirii faptului existenței infracțiunii.

(2) Investigația sub acoperire se dispune prin ordonanță, în care se va indica:

a) măsura specială de investigații autorizată;

b) perioada pentru care a fost autorizată măsura specială de investigații;

c) identitatea atribuită investigatorului sub acoperire, precum și activitățile pe care acesta le va desfășura;

d) persoana sau persoanele supuse măsurii speciale de investigații ori datele de identificare ale acestora dacă sînt cunoscute.

(3) În cazul în care apreciază necesitatea folosirii investigatorului sub acoperire, a dispozitivelor tehnice pentru obținerea fotografiilor ori a înregistrărilor audio sau video, procurorul sesizează judecătorul de instrucție în vederea emiterii unei încheieri pentru efectuarea măsurii speciale de investigații.

(4) Investigatorii sub acoperire sînt angajați, special desemnați în acest scop, din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului de Informații și Securitate, Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, Departamentului instituțiilor penitenciare al Ministerului Justiției ori sînt persoane antrenate pentru efectuarea unei măsuri speciale de investigații concrete. Investigatorii sub acoperire efectuează măsura specială de investigații pe durata perioadei determinate în ordonanța procurorului.

(5) Investigatorul sub acoperire culege date și informații pe care le pune, în totalitate, la dispoziția procurorului care a autorizat măsura specială de investigații.

(6) Investigatorului sub acoperire i se interzice să provoace comiterea de infracțiuni.

(7) Autoritățile publice pot folosi sau pot pune la dispoziția investigatorului sub acoperire orice înscrisuri sau obiecte necesare pentru efectuarea măsurii speciale de investigații autorizate. Persoana care folosește sau pune la dispoziție înscrisurile sau obiectele nu poartă răspundere pentru aceasta.

(8) Investigatorii sub acoperire pot fi audiați ca martori în cadrul procesului penal. Pentru motive întemeiate, investigatorul sub acoperire poate fi audiat în condițiile Legii cu privire la protecția martorilor și altor participanți la procesul penal.

Articolul 31. Colectarea mostrelor pentru cercetarea comparată

Colectarea mostrelor pentru cercetarea comparată constă în depistarea, ridicarea fizică și conservarea suportului material de informație (obiecte, substanțe) în scopul comparării acestor mostre cu materialele de care deja dispun subdiviziunile specializate sau în scopul depistării ulterioare a obiectelor identice cu obiectele ce prezintă interes special.

Articolul 32. Cercetarea obiectelor și documentelor

(1) Cercetarea obiectelor și documentelor constă în aprecierea acestora, din punct de vedere științific, pentru a depista semnele activității criminale, în studierea conținutului, în contrapunerea cu alte obiecte și acte necesare pentru determinarea realității obiective.

(2) Cercetarea obiectelor și documentelor se efectuează de către ofițerii de investigații cu participarea, după caz, a specialistului care posedă cunoștințe necesare pentru studierea lor.

Articolul 33. Achiziția de control

Achiziția de control constă în cumpărarea de servicii sau bunuri aflate în circulație liberă, limitată sau interzisă, în scopul efectuării unor constatări tehnico-științifice sau expertize judiciare ori în scopul investigării unei infracțiuni sau identificării făptuitorilor care au săvîrșit această infracțiune.

Articolul 34. Chestionarea

Chestionarea constă în comunicarea nemijlocită a ofițerului de investigații și a altor persoane împuternicite de către acesta cu persoanele care posedă sau care dispun de informații despre fapte, evenimente, circumstanțe sau persoane care prezintă interes.

Articolul 35. Culegerea informației despre persoane și fapte

Culegerea informației despre persoane și fapte constă în dobândirea informației despre persoane fizice și juridice, despre faptele, evenimentele, circumstanțele care prezintă interes prin studierea nemijlocită a documentelor, a materialelor, a bazelor de date, prin întocmirea de solicitări adresate persoanelor fizice și juridice care posedă sau care dispun de informația nominalizată.

Articolul 36. Identificarea persoanei

Identificarea persoanei constă în stabilirea persoanei după semnalmentele statice (amprente digitale, componența singelui și a salivei, urme de miros și urme lăsate la locul infracțiunii) și dinamice (mers, gesticulare, mimică etc.), precum și prin intermediul fotorobotului și al altor metode ce dau posibilitate de a stabili persoana cu o probabilitate sporită.

Capitolul IV**ASIGURAREA FINANCIARĂ A ACTIVITĂȚII SPECIALE DE INVESTIGAȚII****Articolul 37.** Finanțarea activității speciale de investigații

(1) Autorităților ale căror subdiviziuni specializate sînt împuternicite cu efectuarea activității speciale de investigații li se alocă de la bugetul de stat mijloace financiare în scopul realizării prezentei legi.

(2) Controlul asupra utilizării mijloacelor financiare alocate pentru activitatea specială de investigații este exercitat de către conducătorii autorităților respective, precum și de către un reprezentant al Ministerului Finanțelor special împuternicit, conform regulilor speciale aprobate de Guvern.

Capitolul V**CONTROLUL ȘI COORDONAREA ACTIVITĂȚII SPECIALE DE INVESTIGAȚII****Articolul 38.** Controlul parlamentar

(1) Controlul parlamentar asupra activității speciale de investigații este exercitat de către Comisia securitate națională, apărare și ordine publică.

(2) Autoritățile care efectuează activitatea specială de investigații sînt obligate să prezinte Procurorului General, pînă la data de 15 ianuarie a anului următor, un raport cu privire la activitatea specială de investigații, care va cuprinde:

- a) numărul de măsuri speciale de investigații autorizate;
- b) numărul de măsuri speciale de investigații anulate;
- c) rezultatele măsurilor speciale de investigații.

(3) Procurorul General, în baza rapoartelor prezentate și în baza informației de care dispune procuratura, prezintă Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică raportul final al activității speciale de investigații pînă la data de 15 februarie a fiecărui an.

(4) Comisia securitate națională, apărare și ordine publică poate solicita, în limitele competenței, orice informație suplimentară cu privire la activitatea specială de investigații, cu excepția dosarelor speciale, dacă consideră

că raportul prezentat este incomplet.

Articolul 39. Controlul exercitat de procuror

(1) Controlul asupra executării prezentei legi se efectuează de către procurorii ierarhic superiori.

(2) Controlul se efectuează în baza plîngerilor depuse de către persoanele ale căror drepturi și interese legitime se presupune că au fost încălcate sau din oficiu în cazul cînd activitatea specială de investigații a fost autorizată de procuror ori autorizarea a fost solicitată de către judecătorul de instrucție.

(3) Procurorii ierarhic superiori care efectuează controlul au drept de acces la informațiile ce constituie secret de stat în modul stabilit de lege.

(4) Activitatea colaboratorilor confidențiali se află sub controlul Procurorului General sau al unui procuror special împuternicit prin ordinul Procurorului General.

Articolul 40. Controlul departamental

(1) Controlul departamental asupra activității ofițerilor de investigații se realizează de către conducătorul organului ce efectuează activitatea specială de investigații.

(2) Conducătorul organului ce efectuează activitatea specială de investigații exercită controlul prin solicitarea la control a dosarelor speciale.

Articolul 41. Coordonarea activității speciale de investigații

(1) Activitatea specială de investigații este coordonată de către Consiliul de coordonare, constituit pe lîngă Procurorul General.

(2) Din componența Consiliului de coordonare fac parte Procurorul General, care este, concomitent, și președintele Consiliului, și conducătorii subdiviziunilor specializate. Consiliul de coordonare își exercită activitatea în baza regulamentului aprobat de către Procurorul General.

Capitolul VI**DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII****Articolul 42**

(1) Prezenta lege intră în vigoare la 6 luni de la data publicării.

(2) Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege.

(3) Măsurile speciale de investigații aflate în proces de implementare vor fi efectuate, pînă la încetarea acestora, în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală al Republicii Moldova și ale Legii nr. 45-XIII din 12 aprilie 1994 privind activitatea operativă de investigații.

(4) La data intrării în vigoare a prezentei legi, persoanele care, conform Legii nr. 45-XIII din 12 aprilie 1994 privind activitatea operativă de investigații, au activat în cadrul subdiviziunilor specializate vor continua să activeze în calitate de ofițeri de investigații.

(5) La data intrării în vigoare a prezentei legi, Legea nr. 45-XIII din 12 aprilie 1994 privind activitatea operativă de investigații (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 11-13, art. 38), cu modificările și completările ulterioare, se abrogă.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI**Marian LUPU****Nr. 59. Chișinău, 29 martie 2012.**

374 DECRET **privind promulgarea Legii pentru modificarea** **și completarea unor acte legislative**

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova **d e c r e t e a z ă:**

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 93-VII. Chișinău, 29 mai 2012.

Articol unic. – Se promulgă Legea nr. 91 din 26 aprilie 2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Nicolae TIMOFTI

375 LEGE **pentru modificarea și completarea** **unor acte legislative**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea învățământului nr. 547-XIII din 21 iulie 1995 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr. 62–63, art. 692), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 10 alineatul (5), textul „ , medii de cultură generală” se exclude.

2. La articolul 12, textul „ ; învățământul mediu de cultură generală” se exclude.

3. La articolul 13, alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Numărul de copii/elevi/studenti în clase/grupe se stabilește de Ministerul Educației.”

4. La articolul 17 alineatul (5), textul „grădinița-scoală primară” se înlocuiește cu textul „școala primară-grădiniță, în centrul comunitar de dezvoltare timpurie”.

5. La articolul 21 alineatul (2), textul „(școli medii de cultură generală)” se exclude.

6. La articolul 40¹:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi decid, prin coordonare prealabilă cu Ministerul Educației, înființarea, reorganizarea sau lichidarea instituțiilor de stat de învățământ preșcolar și extrașcolar.”

alineatul (2) se abrogă;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Autoritățile administrației publice locale de nivelul doi decid, prin coordonare prealabilă cu Ministerul Educației, înființarea, reorganizarea sau lichidarea instituțiilor de stat de învățământ primar, gimnazial, liceal și extrașcolar.”

la alineatul (5), litera a) se abrogă.

7. La articolul 44 litera l), textul „ , mediu de cultură generală” se exclude.

8. Articolul 47:

la alineatul (3) litera d), cuvântul „ , liceal” se exclude;

la alineatul (4), poziția „ ; școala medie de cultură generală (clasele X–XI)” se exclude;

alineatul (5) se completează în final cu textul: „Gimnaziul și liceul pot funcționa ca instituții de învățământ de circumscripție pentru elevii din două sau mai multe localități.”

9. La articolul 61, alineatul (1) se completează în final cu textul: „Instituțiile de învățământ primar și secundar general se finanțează în bază de cost standard per elev, cu utilizarea coeficienților de ajustare în modul stabilit de Guvern.”

Art. II. – Codul muncii al Republicii Moldova nr. 154-XV din 28 martie 2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 159–162, art. 648), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 55, litera g) va avea următorul cuprins:

„g) cu colaboratorii științifici din instituțiile de cercetare-dezvoltare, cu cadrele didactice și rectorii instituțiilor de învățământ superior, precum și cu conducătorii instituțiilor de învățământ preșcolar, primar, secundar general, special complementar, artistic, sportiv, secundar profesional, mediu de specialitate, în baza rezultatelor concursului desfășurat în conformitate cu legislația în vigoare;”

2. La articolul 301, alineatul (1) se completează cu litera c)

cu următorul cuprins:

„c) stabilirea pensiei pentru limită de vîrstă.”

Art. III. – Legea nr. 397-XV din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 248–253, art. 996), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 8:

la alineatul (2), punctul 5) va avea următorul cuprins:

„5) întreținerea instituțiilor de învățământ preșcolar și complementar (extrașcolar);”

alineatul (3) se abrogă;

la alineatul (4), punctul 3) va avea următorul cuprins:

„3) întreținerea școlilor primare și școlilor primare-grădinițe, gimnaziilor și liceelor, instituțiilor de învățământ secundar profesional, școlilor-internat și gimnaziilor-internat cu regim special, altor instituții din domeniul învățământului care deserveșc populația raionului respectiv, precum și de activitatea metodică, de alte activități din domeniul;”

la alineatul (5), punctul 3) va avea următorul cuprins:

„3) întreținerea școlilor primare și școlilor primare-grădinițe, gimnaziilor și liceelor, instituțiilor de învățământ secundar profesional, școlilor-internat și gimnaziilor-internat cu regim special, altor instituții din domeniul învățământului care deserveșc populația unității teritoriale autonome cu statut juridic special, precum și de activitatea metodică, de alte activități din domeniul;”

la alineatul (6), punctul 7) va avea următorul cuprins:

„7) întreținerea instituțiilor de învățământ preșcolar, școlilor primare și școlilor primare-grădinițe, gimnaziilor și liceelor, instituțiilor de învățământ complementar (extrașcolar) și secundar profesional, școlilor-internat și gimnaziilor-internat cu regim special, altor instituții din domeniul învățământului care deserveșc populația municipiului respectiv, cu excepția instituțiilor de învățământ specificate la alin. (2) pct. 5) din prezentul articol, precum și de activitatea metodică, de alte activități din domeniul;”

2. La articolul 11, alineatul (3) se abrogă.

Art. IV. – La articolul 4 din Legea nr. 435-XVI din 28 decembrie 2006 privind descentralizarea administrativă (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 29–31, art. 91), cu modificările ulterioare, alineatul (2) se modifică și se completează după cum urmează:

după litera g) se introduce litera g¹) cu următorul cuprins:

„g¹) întreținerea școlilor primare și școlilor primare-grădinițe, gimnaziilor și liceelor, instituțiilor de învățământ secundar profesional, școlilor-internat și gimnaziilor-internat cu regim special, altor instituții din domeniul învățământului care deserveșc populația raionului respectiv, precum și activitatea metodică, alte activități din domeniul;”

la litera h), cuvântul „educațional,” se exclude.

Art. V. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării, cu excepția articolului I punctele 4, 6, și 8, articolului III și articolului IV, care intră în vigoare la 1 ianuarie 2013.

(2) Guvernul, în termen de 3 luni, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Nr. 91. Chișinău, 26 aprilie 2012.

376 D E C R E T
pentru promulgarea Legii privind importul unui
autovehicul

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 94-VII. Chișinău, 29 mai 2012.

Articol unic. - Se promulgă Legea nr. 110 din 17 mai 2012 privind importul unui autovehicul.

Nicolae TIMOFTI

377 L E G E
privind importul unui autovehicul

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic. - Prin derogare de la prevederile Codului vamal al Republicii Moldova nr. 1149-XIV din 20 iulie 2000, ale Codului fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997 și ale Legii nr. 1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal, se permite, cu titlu de excepție, Centrului Creștin „Betania” să introducă în țară pentru instituția medico-sanitară publică Centrul medicilor de familie Ialoveni și

să plaseze sub regim vamal de import un autovehicul cu destinație specială (asistentă medicală), clasificat la poziția tarifară 8703, de marca Mercedes-Benz (numărul de identificare WDB2106161B233140, anul fabricării 2001), acordat în calitate de ajutor umanitar de către Misiunea SAM-Hjälp din Suedia, cu scutirea de plata drepturilor de import, fără drept de înstrăinare.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Nr. 110. Chișinău, 17 mai 2012.

378 H O T Ă R Î R E
cu privire la raportul anual al Consiliului Coordonator
al Audiovizualului pentru anul 2011

În temeiul art. 49 din Codul audiovizualului al Republicii Moldova,

Parlamentul adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. - Se ia act de raportul anual al Consiliului Coordonator al Audiovizualului pentru anul 2011.

Art. 2. - Consiliul Coordonator al Audiovizualului, în termen de o lună, va analiza propunerile înaintate de deputați pe marginea raportului în cauză și va prezenta

Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media modalitățile de realizare a lor.

Art. 3. - Controlul realizării prezentei hotărâri se pune în sarcina Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media.

Art. 4. - Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Nr. 102. Chișinău, 10 mai 2012.

379 D E C R E T
privind conferirea medaliei „Meritul Civic”
unor colaboratori ai Întreprinderii de Stat
„Centrul de Pregătire a Specialiștilor
pentru Armata Națională”

În temeiul art. 88 lit. a) din Constituția Republicii Moldova și al Legii cu privire la distincțiile de stat ale Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. - Pentru activitate metodico-didactică prodigioasă, contribuție la pregătirea și reciclarea specialiștilor și înalt profesionalism, se conferă medalia

„Meritul Civic” următorilor:

BOGATÎI Hristofor	- director al Filialei Criuleni
ELISEEVA Svetlana	- director al Filialei Leova
ROMANIUC Mihail	- director adjunct al Filialei Hîncești
STEPANEATOV Victor	- instructor la Filiala Rîșcani.

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Nicolae TIMOFTI

Nr. 96-VII. Chișinău, 29 mai 2012.

380 D E C R E T
privind numirea domnului Alexandru GHEORGHIȘ
în funcția de judecător la Curtea de Apel Bălți

În temeiul art. 116 alin. (5) din Constituția Republicii Moldova și al art. 20 alin. (1) din Legea cu privire la statutul judecătorului,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Nicolae TIMOFTI

Nr. 98-VII. Chișinău, 31 mai 2012.

Articol unic. - Domnul Alexandru GHEORGHIȘ se numește, prin transfer, în funcția de judecător la Curtea de Apel Bălți.

381 D E C R E T
privind numirea domnului Ion GUZUN
în funcția de judecător la Curtea de Apel Bender

În temeiul art.116 alin.(5) din Constituția Republicii Moldova și al art.20 alin.(1) din Legea cu privire la statutul judecătorului,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 99 -VII. Chișinău, 31 mai 2012.

Articol unic. - Domnul Ion GUZUN se numește în funcția de judecător la Curtea de Apel Bender, până la atingerea plafonului de vîrstă.

Nicolae TIMOFTI

382 D E C R E T
privind conferirea „Ordinului Republicii”
regretatului Tudor Roșca

În temeiul art. 88 lit. a) din Constituția Republicii Moldova și al Legii cu privire la distincțiile de stat ale Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. – În semn de înaltă apreciere a contribuției deosebite la fondarea și dezvoltarea învățămîntului superior

de specialitate și pentru merite în pregătirea specialiștilor de înaltă calificare și educarea tinerei generații în spiritul patriotismului, regretatului Tudor Roșca, primul rector (comandant) al Academiei de Poliție „Ștefan cel Mare”, i se conferă „Ordinul Republicii”.

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Nicolae TIMOFTI

Nr. 100-VII. Chișinău, 31 mai 2012.

383 D E C R E T
privind numirea domnului Alexandru GHEORGHIEȘ
în funcția de președinte al Curții de Apel Bălți

În temeiul art. 116 alin. (3) și alin. (5) din Constituția Republicii Moldova și al art. 16 alin. (3) din Legea privind organizarea judecătorească,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Nicolae TIMOFTI

Nr. 102-VII. Chișinău, 1 iunie 2012.

Articol unic. - Domnul Alexandru GHEORGHIEȘ se numește, pe un termen de patru ani, în funcția de președinte al Curții de Apel Bălți.

384 D E C R E T
privind numirea domnului Alexandru OHOTNICOV
în funcția de șef al Direcției generale drept
a Aparatului Președintelui Republicii Moldova

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. - Domnul Alexandru OHOTNICOV se numește, de la data de 6 iunie 2012, în funcția de șef al

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Nicolae TIMOFTI

Nr. 103-VII. Chișinău, 5 iunie 2012.

Directiei generale drept a Aparatului Președintelui Republicii Moldova, eliberîndu-l din funcția deținută anterior.

385 D E C R E T
privind numirea doamnei Ala POPESCU în funcția de șef
al Direcției generale informare și documentare
a Aparatului Președintelui Republicii Moldova

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. - Doamna Ala POPESCU se numește, de la data de 6 iunie 2012, în funcția de șef al Direcției

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Nicolae TIMOFTI

Nr. 105-VII. Chișinău, 6 iunie 2012.

generale informare și documentare a Aparatului Președintelui Republicii Moldova, eliberînd-o din funcția deținută anterior.

RECTIFICĂRI

În Legea nr. 33 din 6 martie 2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 99-102, art. 330):

Art. XLII:

- la punctul 1, în loc de „inclusiv în numerar, de către persoanele fizice” se va citi: „inclusiv în numerar de către persoanele fizice – ”;
- la punctul 4, în loc de „inclusiv în numerar, de către persoanele fizice” se va citi: „inclusiv în numerar de către persoanele fizice,”;
- la punctul 8, în loc de „inclusiv în numerar, în cazul persoanelor fizice numai dacă” se va citi: „inclusiv în numerar persoanelor fizice, numai în cazul în care”.

Acte ale Curții Constituționale a Republicii Moldova**13****HOTĂRÎRE**

**pentru controlul constituționalității unor dispoziții
ale Legii nr.1234-XIV din 22.09.2000 cu privire la
procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova
(Sesizarea 1a/2012)**

**În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională, statuid în componența:**

**DI Alexandru TĂNASE, Președinte,
DI Victor PUȘCAȘ, judecător-raportor,
DI Petru RAILEAN,**

**Dna Elena SAFALERU,
Dna Valeria ȘTERBEȚ, judecători,**

cu participarea dnei Dina Musteață, grefier,

Avînd în vedere sesizarea depusă și înregistrată la
27 ianuarie 2012,

Examinînd sesizarea menționată în ședință plenară
publică,

Avînd în vedere actele și lucrările dosarului,
Pronunță următoarea hotărîre:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea deputatului în
Parlament Mihai Godea pentru controlul constituționalității
unor prevederi ale Legii nr.1234-XIV din 22.09.2000 „Cu
privire la procedura de alegere a Președintelui Republicii
Moldova”, depusă la Curtea Constituțională la 27 ianuarie
2012, în temeiul articolelor 135 alin. (1) lit.a) din Constituție,
25 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constitu-
țională și 38 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constitu-
ționale, și acceptată spre examinare în fond prin decizia din
6 februarie 2012.

2. Autorul sesizării a pretins, în special, că prevederile
art.5 alin.(6), art.6 alin.(2), (3) și (4), art.9 alin.(1) și (7) și
art.10 alin.(3) din Legea nr.1234 sînt contrare prevederilor
statuate de art.1 alin.(3), art.2 alin. (2), art.7, art.15, art.68
alin.(1), art.72, art.78, art.135 alin.(1) lit.b) și art.140 din
Constituția Republicii Moldova.

3. În procesul examinării sesizării Curtea Constituțională
a dispus de opiniile Parlamentului, Președintelui Republicii
Moldova, Guvernului, Ministerului Justiției, Catedrei de
Drept Constituțional și Drept Administrativ a Universității
de Stat din Moldova.

4. La ședința plenară publică a Curții a participat autorul
sesizării, dl Mihai Godea, deputat în Parlament. Parlamentul a
fost reprezentat de dl Victor Morgoci, șef-adjunct al Direcției
juridice a Secretariatului Parlamentului. Guvernul a fost repre-
zentat de dl Vladimir Grosu, viceministru al justiției.

5. În ședința plenară publică din 17 mai 2012 autorul
sesizării a solicitat sistarea procesului pentru controlul
constituționalității prevederilor art.9 alin.(1) din Legea
nr.1234, retrăgîndu-și alegațiile de neconstituționalitate a
acestora.

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

6. Prevederile relevante ale Constituției (M.O. nr. 1/1,
1994) sînt următoarele:

Articolul 1**Statul Republica Moldova**

„[...] (3) Republica Moldova este un stat de drept,
democratic, în care demnitatea omului, drepturile și
libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane,
dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme
și sînt garantate.”

Articolul 2**Suveranitatea și puterea de stat**

„[...] (2) Nici o persoană particulară, nici o parte din
popor, nici un grup social, nici un partid politic sau o altă

formațiune obștească nu poate exercita puterea de stat în
nume propriu. Uzurparea puterii de stat constituie cea mai
gravă crimă împotriva poporului.”

Articolul 7**Constituția, Lege Supremă**

„Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă.
Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine preve-
derilor Constituției nu are putere juridică.”

Articolul 15**Universalitatea**

„Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile
și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi
și au obligațiile prevăzute de acestea.”

Articolul 68**Mandatul reprezentativ**

„(1) În exercitarea mandatului, deputații sînt în serviciul
poporului. [...]”

Articolul 72**Categorii de legi**

„(1) Parlamentul adoptă legi constituționale, legi
organice și legi ordinare.

(2) Legile constituționale sînt cele de revizuire a Consti-
tuției.

(3) Prin lege organică se reglementează:

- a) sistemul electoral;
- b) organizarea și desfășurarea referendumului;
- c) organizarea și funcționarea Parlamentului;
- d) organizarea și funcționarea Guvernului;
- e) organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a
Consiliului Superior al Magistraturii, a instanțelor judecă-
torești, a contenciosului administrativ;
- f) organizarea administrației locale, a teritoriului, precum
și regimul general privind autonomia locală;
- g) organizarea și funcționarea partidelor politice;
- h) modul de stabilire a zonei economice exclusive;
- i) regimul juridic general al proprietății și al moștenirii;
- j) regimul general privind raporturile de muncă, sindi-
catele și protecția socială;
- k) organizarea generală a învățămîntului;
- l) regimul general al cultelor religioase;
- m) regimul stării de urgență, de asediu și de război;
- n) infracțiunile, pedepsele și regimul executării
acestora;
- o) acordarea amnistiei și grațierii;
- p) celelalte domenii pentru care, în Constituție, se
prevede adoptarea de legi organice;
- r) alte domenii pentru care Parlamentul consideră
necesară adoptarea de legi organice.”

Articolul 78**Alegerea Președintelui**

„(1) Președintele Republicii Moldova este ales de
Parlament prin vot secret.

(2) Poate fi ales Președinte al Republicii Moldova
cetățeanul cu drept de vot care are 40 de ani împliniți,
a locuit sau locuiește permanent pe teritoriul Republicii
Moldova nu mai puțin de 10 ani și posedă limba de stat.

(3) Este ales candidatul care a obținut votul a trei cincimi
din numărul deputaților aleși. Dacă nici un candidat nu a
înrunit numărul necesar de voturi, se organizează al doilea
tur de scrutin între primii doi candidați stabiliți în ordinea

numărului descrescător de voturi obținute în primul tur.

(4) Dacă și în turul al doilea nici un candidat nu va întruni numărul necesar de voturi, se organizează alegeri repetate.

(5) Dacă și după alegerile repetate Președintele Republicii Moldova nu va fi ales, Președintele în exercițiu dizolvă Parlamentul și stabilește data alegerilor în noul Parlament.

(6) Procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova este stabilită prin lege organică.”

Articolul 85

Dizolvarea Parlamentului

„(1) În cazul imposibilității formării Guvernului sau al blocării procedurii de adoptare a legilor timp de 3 luni, Președintele Republicii Moldova, după consultarea fracțiilor parlamentare, poate să dizolve Parlamentul.

(2) Parlamentul poate fi dizolvat dacă nu a acceptat votul de încredere pentru formarea Guvernului în termen de 45 de zile de la prima solicitare și numai după respingerea a cel puțin două solicitări de învestitură.

(3) În cursul unui an, Parlamentul poate fi dizolvat o singură dată.

(4) Parlamentul nu poate fi dizolvat în ultimele 6 luni ale mandatului Președintelui Republicii Moldova, cu excepția cazului prevăzut la articolul 78 alineatul (5), și nici în timpul stării de urgență, de asediu sau de război.”

Articolul 90

Vacanța funcției

“[...] (4) În termen de 2 luni de la data la care a intervenit vacanța funcției de Președinte al Republicii Moldova, se vor organiza, în conformitate cu legea, alegeri pentru un nou Președinte.”

Articolul 135

Atribuțiile

„(1) Curtea Constituțională: [...]”

b) interpretează Constituția; [...]”

Articolul 140

Hotărârile Curții Constituționale

„(1) Legile și alte acte normative sau unele părți ale acestora devin nule din momentul adoptării hotărârii corespunzătoare a Curții Constituționale.

(2) Hotărârile Curții Constituționale sînt definitive și nu pot fi atacate.”

7. Prevederile relevante ale Legii nr.1234-XIV din 22 septembrie 2000 cu privire la procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova (M.O. nr.139-140/996, 2000) sînt următoarele:

Articolul 5

Propunerea candidaturilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova

„(1) Candidatura pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova poate fi propusă, începînd cu ziua fixării datei alegerilor, de către:

a) persoana care își înaintează propria candidatură susținută de cel puțin 15 deputați;

b) un grup de cel puțin 15 deputați.

(2) Propunerea candidaturii pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova, semnată de toți deputații care o susțin, va fi prezentată comisiei speciale cel tîrziu cu 3 zile înainte de ziua alegerilor și va fi însoțită de:

a) consimțămîntul scris al candidatului și certificatul lui de sănătate, eliberat de instituția medicală abilitată;

b) declarația despre toate veniturile candidatului din anul precedent și din anul alegerilor;

c) datele biografice ale candidatului (curriculum vitae).

(3) Deputații care au semnat propunerea candidaturii pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova nu sînt în drept să mai semneze și o alta, sub sancțiunea nulității

oricărei semnături ulterioare.

(4) Nu se admite retragerea semnăturii din propunerea candidaturii pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova.

(5) Candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova poate să-și retragă candidatura în orice moment pînă la declararea începutului votării.

(6) În cazul în care comisia specială nu a înregistrat în termenele stabilite nici un candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, se consideră că alegerile nu pot avea loc, iar hotărîrea Parlamentului cu privire la data alegerilor respective se abrogă. La propunerea fracțiilor parlamentare, Parlamentul va stabili, în cel mult 30 de zile, o nouă dată a alegerilor ordinare a Președintelui Republicii Moldova.”

Articolul 6

Alegerile ordinare pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova

„(1) Alegerile ordinare pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova se desfășoară în ședință publică specială a Parlamentului la data stabilită în condițiile art.2.

(2) Ședința publică specială a Parlamentului pentru alegerea Președintelui Republicii Moldova, precum și alegerile prezidențiale propriu-zise se consideră valide dacă la ele au participat cel puțin trei cincimi din numărul deputaților aleși (61 de deputați).

(3) În sensul prezentei legi, **prin alegeri prezidențiale propriu-zise se înțelege înregistrarea prezenței deputaților la ședința publică specială, primirea buletinului de vot, votarea în modul stabilit de comisia specială.**

(4) Dacă la alegerea Președintelui Republicii Moldova au participat mai puțin de trei cincimi din numărul deputaților aleși, se consideră că alegerile nu au avut loc, iar Parlamentul va stabili, în cel mult 30 de zile, o nouă dată a alegerilor.”

Articolul 9

Prevederi speciale privind alegerile ordinare

„(1) La alegerile ordinare pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova pot participa unul sau mai mulți candidați.

(2) Este ales candidatul care a obținut votul a trei cincimi din numărul deputaților aleși.

(3) Dacă la turul întîi de scrutin au participat mai mult de doi candidați și în urma votării nici unul dintre ei nu a acumulat votul a trei cincimi din numărul deputaților aleși, se organizează, în termen de cel mult 10 zile, un al doilea tur de scrutin între primii doi candidați stabiliți în ordinea descrescătoare a numărului de voturi obținute în turul întîi.

(4) Dacă la turul întîi au participat unul sau doi candidați și nici unul nu a acumulat votul a trei cincimi din numărul deputaților aleși, se organizează alegeri repetate.

(5) Dacă în turul al doilea nici un candidat nu a acumulat votul a trei cincimi din numărul deputaților aleși, se organizează alegeri repetate.

(6) În cazul parității de voturi după turul întîi de scrutin, comisia specială stabilește prin tragere la sorți candidații care vor participa la turul al doilea.

(7) În cazul apariției unor circumstanțe obiective, cum sînt decesul, boala, imposibilitatea obiectivă de a participa la ședința publică specială a oricăruia dintre candidați sau dintre deputați, dacă desfășurarea alegerilor devine imposibilă în absența acestora, **precum și în cazul altor impedimente ce fac imposibilă desfășurarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova**, Parlamentul, la propunerea comisiei speciale, poate amîna ședința publică specială, stabilind o nouă dată pentru desfășurarea acesteia.

(8) Dacă nici în cadrul noii ședințe publice speciale a

Parlamentului alegerile nu au loc, se organizează alegeri repetate.”

Articolul 10 **Alegerile repetate**

„(1) Alegerile repetate au loc în cel mult 30 de zile de la ultimele alegeri ordinare în care nu a fost ales Președintele Republicii Moldova, în condițiile prezentei legi.

(2) Dacă și după alegerile repetate Președintele Republicii Moldova nu este ales, Președintele în exercițiu dizolvă Parlamentul și stabilește data pentru desfășurarea alegerilor în noul Parlament.

(3) În cursul unui an, Parlamentul poate fi dizolvat o singură dată. **Următoarea dizolvare a Parlamentului va avea loc într-un termen rezonabil, după expirarea unui an de la data ultimei dizolvări.**

ÎN DREPT

8. Ca urmare a revizuirii art.78 din Constituție, operate prin Legea nr.1115 din 05.07.2000 „Cu privire la modificarea și completarea Constituției Republicii Moldova”, în corespundere cu dreptul său discreționar, consfințit de alin.(6) art.78 din Constituție, la 22 septembrie 2000 Parlamentul a adoptat Legea nr.1234-XIV „Cu privire la procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova”. În legătură cu multiplele divergențe apărute pe parcurs, Legea nr.1234 din 22 septembrie 2000 a fost modificată prin șase legi.

9. În opinia autorului sesizării, dispozițiile art.5 alin.(6), art.6 alin.(2), (3) și (4), art.9 alin.(7) și art.10 alin.(3) din Legea nr.1234 oferă Parlamentului posibilitatea de a se eschiva de la obligația constituțională de a alege Președintele, prin care fapt aduc atingere normelor și principiilor constituționale, în special celor aplicabile procedurii de alegere a Președintelui, cuprinse în art.1 alin.(3), art.2 alin.(2), art.7, art.15, art.68 alin.(1), art.72, art.78, art.135 alin.(1) lit.b) și art.140 din Constituția Republicii Moldova.

10. Curtea reține că prerogativa cu care a fost învestită prin articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție presupune stabilirea corelației dintre normele legislative și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia.

11. Curtea Constituțională deduce că obiectul sesizării îl constituie unele prevederi ale Legii nr.1234-XIV din 22.09.2000 cu privire la procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova. Aceste prevederi vor fi examinate de Curtea Constituțională prin prisma dispozițiilor constituționale cuprinse în art.1 alin.(3), art.2 alin. (2), art.15, art.23, art.68 alin.(1), art.72, art.78 și art.135 alin.(1) lit.b) din Constituția Republicii Moldova.

12. Având în vedere că autorul sesizării și-a retras obiecțiile de neconstituționalitate cu privire la art.9 alin.(1) din Legea nr.1234, Curtea Constituțională sistează procesul pentru controlul constituționalității în această parte.

13. Articolul 140 din Constituție, invocat de către autorul sesizării, Curtea îl consideră irelevant pentru prezenta cauză, cu atât mai mult, cu cât în sesizare nu se aduc argumente concrete în acest sens.

14. La prevederile constituționale invocate nejustificat în sesizare Curtea raportează și principiul supremației Constituției, garantat de art.7 din Constituție, care reprezintă chintesenta oricăror proceduri de control al constituționalității și nu are o semnificație autonomă.

PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLELOR 1 **alin.(3), 2 alin. (2), 72, 78, 135 alin.(1) lit.b)** **COMBinate cu ARTICOLELE 15 ȘI 68 alin.(1) DIN** **CONSTITUȚIE**

15. În opinia autorului sesizării, prevederile legale pretinse a fi neconstituționale pentru că nu conțin termeni precisi privind inițierea procedurii de alegere a Președintelui nu corespund principiilor statului de drept, consfințite în art. 1 alin.(3) din Constituție:

„[...] (3) Republica Moldova este un stat de drept,

democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.”

16. Potrivit autorului sesizării, normele contestate nu corespund restricției impuse de art.2 alin.(2) din Constituție privind inadmisibilitatea uzurpării puterii de stat de către autoritatea publică, unicul purtător al suveranității naționale fiind poporul:

„[...] (2) Nici o persoană particulară, nici o parte din popor, nici un grup social, nici un partid politic sau o altă formațiune obștească nu poate exercita puterea de stat în nume propriu. Uzurparea puterii de stat constituie cea mai gravă crimă împotriva poporului.”

17. În sesizare se invocă necorespunderea prevederilor legale contestate și cu rigorile mandatului reprezentativ deținut de deputat, care trebuie să fie în serviciul poporului, avînd obligația de a respecta procedurile constituționale prin prisma art.68 alin.(1) din Constituție:

„În exercitarea mandatului, deputații sînt în serviciul poporului.”

18. Art.72 din Constituție, care stipulează categoriile de legi și domeniile de reglementare ale acestora, a fost invocat în sesizare pentru a ilustra caracterul abuziv al prevederilor contestate, autorul considerînd că ele fac obiectul unei legi constituționale.

19. Articolul 78 din Constituție a fost citat de către autorul sesizării integral, pentru a demonstra că Legea nr.1234 depășește limitele constituționale stipulate de acest articol.

20. Considerînd că Parlamentul și-a depășit competențele, autorul sesizării a invocat de asemenea atribuția exclusivă a Curții Constituționale de a interpreta oficial Constituția, statuată de art.135 alin.(1) lit.b) din Constituție.

21. Autorul sesizării consideră că deputații în Parlament au obligația de a alege Președintele, în caz contrar pot fi sancționați constituțional. În acest sens el a invocat art.15 din Constituție, potrivit căruia:

„Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.”

A. Argumentele autorului sesizării

22. În viziunea autorului sesizării, art.5 alin.(6) din Legea nr.1234-XIV din 22.09.2000 permite să nu fie înregistrat nici un candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova și, drept consecință, să nu fie executate dispozițiile constituționale, în pofida faptului că alegerea Președintelui constituie o prerogativă și o obligație a Parlamentului. Această situație contrazice art.2 alin.(2), art.68 alin.(1) și art.78 alin. (1) din Constituție.

23. El subliniază că, potrivit art.15 din Constituție, cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea. Deputații în Parlament sînt și ei cetățeni, avînd obligația constituțională de a alege Președintele Republicii Moldova, iar neexecutarea acestei obligații trebuie să atragă răspunderea constituțională – lipsirea de mandat prin dizolvarea Parlamentului.

24. În același timp, autorul sesizării consideră că, potrivit art.78 alin.(3) și alin.(4) din Constituție și jurisprudenței Curții Constituționale, alegerile pentru funcția de Președinte pot fi ordinare (cu unul sau două tururi) și repetate (de asemenea, cu unul sau două tururi). Constituția nu prevede alte posibilități, deci, textul constituțional nu poate fi interpretat de către Parlament în mod extensiv. Contrar acestui fapt, prin art.6 alineatele (2), (3) și (4) din Legea nr.1234 Parlamentul a extins neîntemeiat aceste prevederi constituționale, incluzînd noțiuni noi, care nu sînt prevăzute

de Constituție: alegeri prezidențiale „propriu-zise”, alegeri „valide”, alegeri care „nu au avut loc”, „o nouă dată” a alegerilor. Astfel, în opinia autorului sesizării, Parlamentul a eludat norma constituțională imperativă de la art.78 alin. (5), care prevede dizolvarea Parlamentului în cazul dacă și după alegerile repetate Președintele Republicii Moldova nu este ales.

25. Autorul sesizării menționează că art.9 alin.(7) din Legea nr.1234-XIV din 22.09.2000 prevede, pe lângă circumstanțele obiective (decesul, boala, imposibilitatea obiectivă a oricăruia dintre candidați sau dintre deputați de a participa la ședința publică specială), și alte cazuri, nespecificate expres de Constituție și jurisprudența Curții, în care Parlamentul poate amâna ședința publică specială, stabilind o nouă dată pentru desfășurarea acesteia. În acest context, autorul sesizării subliniază că aprecierea caracterului obiectiv al circumstanțelor care ar face posibilă amânarea ședinței este lăsată totalmente la discreția celor care creează aceste circumstanțe și, astfel, norma constituțională, implicit, obligația de a alege Președintele, poate fi încălcată ori de câte ori deputații vor dori acest lucru, acțiuni ce contravin prevederilor art.68 alin.(1) și art.78 alin.(3), (4), (5) și (6) din Constituție.

26. Autorul sesizării consideră că prin reglementările respective Parlamentul a depășit prevederile art.78 alin. (6) al Constituției, care acordă Parlamentului dreptul să stabilească prin lege organică doar procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova, dar nu și posibilitatea amânării alegerilor pentru circumstanțe neclare.

27. În final, autorul sesizării observă că noțiunea „termen rezonabil” din art.10 alin.(3) din Legea nr.1234-XIV nu este definită de cadrul constituțional și nu este adecvată pentru reglementări cu caracter procedural și electoral. De asemenea, norma menționată încalcă unul din principiile fundamentale ale statului de drept - previzibilitatea normelor juridice și prevalarea normelor constituționale asupra normelor incluse în legi organice, acțiuni contrare dispozițiilor constituționale ale art.1 alin.(3).

B. Argumentele autorităților

28. În punctul său de vedere Președintele Republicii Moldova a remarcat că prevederile contestate nu contravin dispozițiilor constituționale. Legislatorul este în drept să dezvolte prin lege organică procedura și etapele de desfășurare a alegerilor repetate, modalitatea de desemnare a candidaților, reluarea alegerilor repetate. În circumstanțe obiective ședința publică specială poate fi amânată, stabilindu-se o nouă dată pentru a fi desfășurată.

29. În opinia Președintelui Parlamentului, dispozițiile contestate ale Legii cu privire la procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova nu aduc atingere normelor constituționale invocate în sesizare, deoarece Parlamentul, după investitura sa, are obligația de a forma organele statale pentru a asigura realizarea separației puterilor. Parlamentul are dreptul de a amâna ședința specială, cu stabilirea unei noi date, și în cazul altor impedimente, afară de circumstanțele obiective menționate la art.9 alin.(7) din lege. Legea Supremă nu stipulează toate cazurile posibile de reglementare, utilizând termenul „alt”. Referitor la art.10 alin.(3), potrivit căruia în cursul unui an Parlamentul poate fi dizolvat o singură dată, iar următoarea dizolvare a Parlamentului va avea loc într-un termen rezonabil, el a remarcat că acest termen este lăsat la discreția Parlamentului, care a și luat decizia respectivă în baza normei contestate.

30. În punctul său de vedere Guvernul a menționat că obiecțiile de neconstituționalitate sînt neîntemeiate, fiind invocate prevederi constituționale irelevante pentru cauza examinată. Dizolvarea Parlamentului are loc în conformitate cu prevederile exprese ale Constituției, norma respectivă constituind o expresie a principiului statuat în art.6 din

Constituție. Argumentele autorului sesizării privind neconstituționalitatea art.6 alin.(2)–(4) sînt nejustificate, deoarece acest articol nu depășește limitele prevederilor art.78 alin. (3) din Constituție, potrivit căruia este considerat ales candidatul care a obținut votul a trei cincimi din numărul deputaților aleși. Guvernul a remarcat de asemenea că stabilirea termenului rezonabil ține în exclusivitate de competența Parlamentului, de aceea acesta a utilizat în lege noțiunea respectivă.

C. Aprecierii Curții

1. Principii generale

31. Curtea reține că statul de drept, la care face alegație autorul sesizării, presupune că orînduirea socială și de stat se bazează pe normele și principiile fundamentale ale dreptului. O trăsătură esențială a statului de drept este subordonarea rigidă a tuturor, inclusiv a instituțiilor statale, normelor clare, previzibile și prestabilite ale dreptului.

32. În acest sens, referindu-se la statul de drept, în Hotărîrea nr.2 din 19.01.1998 Curtea Constituțională a consemnat că: „[...] una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, a autorităților lui publice, a instituțiilor, a persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor, stabilite de Constituție și legi.”

33. Rigorile enunțate pot fi realizate într-un stat de drept numai prin structurarea ierarhică și subordonarea rigidă a tuturor instituțiilor juridice și statale, prin instaurarea unei democrații autentice și protecția tuturor valorilor umane. În acest sens, Constituția Republicii Moldova consfințește în art.1 alin.(3) că într-un stat de drept, democratic demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

34. Printre instituțiile supreme ale puterii de stat se numără Președintele Republicii Moldova, care, conform art.77 din Constituție, este șeful statului, reprezintă statul și este garantul suveranității, independenței naționale, al unității și integrității teritoriale a țării.

35. Normele articolului 78 din Constituție, supuse revizuirii prin Legea nr.1115 din 5 iulie 2000, pun în sarcina Parlamentului, organul reprezentativ suprem al poporului Republicii Moldova, alegerea Președintelui Republicii Moldova și trasează liniile directorii procedurale.

36. În conformitate cu principiile ce guvernează statul de drept și prevederile art.78 alin.(6) din Constituție, Parlamentul urma să reglementeze prin lege organică procedurile aplicabile alegerii Președintelui Republicii Moldova, fără însă să depășească cadrul stabilit de articolul 78 alineatele (1) - (5) din Constituție. Drept consecință, la 22 septembrie 2000 Parlamentul a adoptat Legea nr.1234, prin care a reglementat procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova și regulile de comportament al deputaților în cadrul desfășurării acesteia.

37. Curtea Constituțională face o remarcă în acest context că prevederile ce descriu procedura de alegere a Președintelui țării de către Parlament a servit drept obiect al multiplelor disensiuni și controverse între grupurile politice parlamentare, generînd litigii constituționale și sesizări cu privire la dispozițiile art.78 din Constituție, Curtea supunîndu-le interpretării cazuale sau oficiale sub diferite aspecte în hotărîrile nr.39 din 04.12.2000, nr.43 din 14.12.2000, nr.45 din 18.12.2000, nr.5 din 16.03.2010, nr.17 din 20.09.2011, precum și în avizele nr.4 din 26.12.2000, nr.2 din 12.06.2009, nr.4 din 17.09.2009, nr.1 din 29.04.2010, nr.2 din 04.05.2010, nr.3 din 06.07.2010 ș. a.

38. Multiplele sesizări pentru interpretarea cazuală și oficială a art.78 din Constituție Curtea Constituțională le apreciază ca o tendință firească a parlamentarilor de a perfecționa legislația în domeniu și ca o reacție logică la

aplicarea acestor norme constituționale în creația legislativă. Tendința în cauză se înscrie cu certitudine în dezideratele asigurării supremației Constituției și dominației legii.

39. La examinarea prezentei cauze Curtea Constituțională se va baza pe conceptul, conform căruia orice act normativ inferior, în esență, reprezintă o „prolongație” a actului superior, fără a depăși limitele acestuia. Astfel, Curtea Constituțională constată că legile organice adoptate de Parlament, ca acte direct subordonate Constituției, au menirea de a dezvolta prevederile și principiile constituționale, respectând cu strictețe rigorile Constituției. Și numai în cazul necorespunderii cu Constituția a reglementărilor legislative adoptate în cadrul acestor proceduri se recurge la controlul constituționalității. În această ordine de idei, reglementările cuprinse în Legea nr. 1234 expun detaliat viziunea Parlamentului asupra procedurilor electorale instituite de normele constituționale, operație legislativă ce reprezintă chintesența legii organice.

40. Curtea Constituțională constată că prevederile legii organice dezvoltă normele Constituției. Dezvoltarea normelor constituționale însă nu trebuie confundată cu interpretarea oficială a Constituției, prevăzută ca o atribuție exclusivă a Curții Constituționale de art. 135 alin. (1) lit. (b) din Constituție, care se efectuează în situațiile când este necesară elucidarea sensului exact al prevederilor Constituției aplicativ la situațiile juridice concrete, nereglementate de legea organică.

41. Curtea reține că, în sensul expus, jurisprudența sa este constantă. Astfel, în Decizia din 04.12.2006 asupra sesizării pentru interpretarea art. 99 din Constituția Republicii Moldova Curtea a subliniat:

„În mai multe decizii ale sale Curtea Constituțională a relevat că scopul oricărei interpretări a normelor constituționale este de a asigura unitatea și înțelegerea corectă a conținutului și sensului lor autentic. Interpretarea oficială este imperativă în cazurile în care incertitudinea normelor constituționale este determinată de o situație concretă și această incertitudine nu poate fi soluționată printr-o altă procedură jurisdicțională. Necesitatea interpretării trebuie să fie confirmată prin esența problemei de drept rezultată din caracterul neuniform al dispozițiilor constituționale.”

42. Legea nr. 1234, adoptată în conformitate cu alin. (6) art. 78 din Constituție, este o lege organică, prin care Parlamentul a fost în drept să dezvolte prevederile art. 78 din Constituție, în limitele acesteia. Astfel, Curtea respinge orice alegație cu privire la necorespunderea normelor contestate din Legea nr. 1234 cu art. 135 alin. (1) lit. (b) din Constituție.

43. În baza acestor deducții, Curtea conchide că normele contestate din Legea nr. 1234 sînt conforme și cu prevederile alineatelor (1) - (3) ale art. 72 din Constituție, invocate de autor. Prevederile art. 72 alin. (3) din Constituție stipulează domeniile ce fac obiectul de reglementare al legii organice. Pe lângă domeniile expuse la lit. a) - o), art. 72 din Constituție oferă Parlamentului dreptul de a adopta legi organice în „p) celelalte domenii pentru care, în Constituție, se prevede adoptarea de legi organice” și în „r) alte domenii pentru care Parlamentul consideră necesară adoptarea de legi organice”. Astfel, domeniul legii organice este atît cel stipulat expres de normele constituționale, cît și cel pe care a decis Parlamentul să-l reglementeze.

44. În temeiul celor expuse, Curtea Constituțională va analiza prevederile contestate din Legea nr. 1234 sub aspectul respectării limitelor impuse de art. 78 și de alte norme ale Legii Supreme, în contextul principiilor generale, enunțate în prezentul capitol, subliniind că anume în acest sens autorul sesizării a înaintat obiecții de neconstituționalitate.

2. Respectarea limitelor impuse de art. 78 și de alte norme ale Legii Supreme invocate în sesizare

a) consecințele lipsei de candidați la funcția de Președinte

45. Autorul sesizării a contestat constituționalitatea prevederilor art. 5 alin. (6) din Legea nr. 1234, care reglementează consecințele lipsei de candidați la funcția de Președinte al Republicii Moldova:

„În cazul în care comisia specială nu a înregistrat în termenele stabilite nici un candidat la funcția de Președinte al Republicii Moldova, se consideră că alegerile nu pot avea loc, iar hotărîrea Parlamentului cu privire la data alegerilor respective se abrogă. La propunerea fracțiunilor parlamentare, Parlamentul va stabili, în cel mult 30 de zile, o nouă dată a alegerilor ordinare a Președintelui Republicii Moldova.”

46. Prevederile art. 5 alin. (6) din Legea nr. 1234, în linii mari, prevăd amînarea alegerilor prezidențiale cu 30 de zile în cazul cînd nici un candidat nu s-a înregistrat în cursa electorală.

47. În opinia Curții, factorii care cauzează lipsa de candidați constituie: 1) neexprimarea voinței de a candida de către cetățenii care întrunesc condițiile de eligibilitate, prevăzute de alin. (2) art. 78 din Constituție și de art. 3 din Legea nr. 1234, și 2) nesustinerea persoanei care și-a manifestat această voință de către cel puțin 15 deputați, condiție prevăzută de alin. (1) art. 5 din Legea nr. 1234.

48. Curtea este de acord cu autorul sesizării că deputații au obligația constituțională de a alege Președintele țării, însă consideră disproporționată ideea dizolvării Parlamentului în cazul în care deputații nu au înaintat sau nu au susținut nici o persoană ce și-a exprimat voința de a candida. În cazurile, cînd în mod repetat nici unul din candidații la funcția de Președinte nu obține sprijinul a cel puțin 15 deputați, Parlamentul, uzînd de dreptul său discreționar, ar putea micșora numărul necesar de susținători.

49. Curtea reține că termenul de 30 de zile, instituit prin lege pentru fixarea pentru o nouă dată a alegerilor ordinare la funcția de Președinte al Republicii Moldova, se înscrie în termenul general de două luni, prevăzut de alin. (4) art. 90 din Constituție pentru alegerea Președintelui.

50. Concluziile enunțate permit Curții Constituționale să constate că amînarea termenului de alegere a Președintelui cu 30 de zile nu vine în contradicție cu obligația parlamentarilor de a alege Președintele, ce rezultă din art. 78 al Constituției combinat cu art. 15 din Constituție. De asemenea, norma legală, fiind adoptată cu respectarea termenului stipulat de art. 90 alin. (4) din Constituție, este o expresie a voinței deputaților, care dețin mandatul reprezentativ al poporului, prin care fapt corespunde și cu prevederile art. 2 combinat cu art. 68 din Constituție.

51. Astfel, prevederile art. 5 alin. (6) din Legea nr. 1234 sînt conforme cu articolele 2, 78 combinate cu articolele 15 și 68 din Constituție.

b) desfășurarea alegerilor ordinare pentru funcția de Președinte

52. În sesizare se contestă constituționalitatea prevederilor art. 6 alin. (2) - (4) din Legea nr. 1234, ce reglementează:

„(2) Ședința publică specială a Parlamentului pentru alegerea Președintelui Republicii Moldova, precum și alegerile prezidențiale propriu-zise se consideră valide dacă la ele au participat cel puțin trei cincimi din numărul deputaților aleși (61 de deputați).

(3) În sensul prezentei legi, prin alegeri prezidențiale propriu-zise se înțelege înregistrarea prezenței deputaților la ședința publică specială, primirea buletinului de vot, votarea în modul stabilit de comisia specială.

(4) Dacă la alegerea Președintelui Republicii Moldova

au participat mai puțin de trei cincimi din numărul deputaților aleși, se consideră că alegerile nu au avut loc, iar Parlamentul va stabili, în cel mult 30 de zile, o nouă dată a alegerilor.”

53. Curtea Constituțională constată că prevederile art.6 alin.(2) - (4) din Legea nr.1234 derivă din prevederile art.78 din Constituție și Hotărârea Curții Constituționale nr.45 din 18.12.2000 privind interpretarea alin.(3) și alin.(5) art.78 din Constituție, în care s-a subliniat următoarele:

„Analiza logico-gramaticală a textului art.78 alin. (3) din Constituție permite să se conchidă că numărul (cvorumul) deputaților care trebuie să participe la lucrările ședinței publice speciale pentru alegerea șefului statului și la alegerile propriu-zise nu poate fi mai mic decât numărul minim de voturi stabilit pentru alegerea Președintelui Republicii Moldova. În caz contrar, asemenea situație ar atrage nevalabilitatea ședinței publice speciale a Parlamentului cu consecințele respective pentru alegerile prezidențiale. Este de remarcat că această clauză constituțională este obligatorie și în cazul alegerilor prezidențiale repetate.”

54. Dezvoltând prin legea organică prevederile art.78 din Constituție, Parlamentul a utilizat termeni din hotărârea Curții, precum „alegeri propriu-zise”, „alegeri valide”. Termenii în cauză, care au servit pentru autorul sesizării ca alegații de neconstituționalitate, se utilizează în procedurile electorale. În acest context, ținând cont de concluziile expuse în §§38 - 42, Curtea constată că sediul unor proceduri detaliate, aplicate la alegerea Președintelui, poate fi numai legea organică.

55. Reiterând practica sa anterioară, Curtea reține că norma legală, care impune participarea la scrutinul prezidențial a cel puțin 3/5 din numărul deputaților aleși, are ca rațiune excluderea posibilității provocării artificiale a alegerilor anticipate și îi obligă pe deputați, care se află în serviciul poporului, să respecte normele de procedură prevăzute de art.78 din Constituție.

56. Curtea reține că prevederile contestate ale art.6 alin.(2) din Legea nr.1234, care stipulează participarea a cel puțin 61 de deputați la ședința de alegere a Președintelui Republicii Moldova, sînt în concordanță cu normele constituționale și Hotărârea Curții Constituționale nr.45 din 18.12.2000 privind interpretarea alin.(3) și alin.(5) art.78 din Constituție.

57. Pentru considerentele expuse, Curtea apreciază că prevederile art.6 alin. (2) - (4) din Legea nr.1234 nu depășesc limitele impuse de art.78 din Constituție, în special de alin.(6).

58. Cu referire la dreptul Parlamentului de a dezvolta prin lege organică norma constituțională, Curtea reiterează concluziile expuse în §§38 - 42 și constată că prevederile art.6 alin. (2) - (4) din Legea nr.1234 sînt în concordanță cu art.135 alin.(1) lit.(b) din Constituție.

c) amînarea ședinței publice speciale

59. În sesizare se contestă parțial prevederile art.9 alin. (7) din Legea nr.1234:

„În cazul apariției unor circumstanțe obiective, cum sînt decesul, boala, imposibilitatea obiectivă de a participa la ședința publică specială a oricăruia dintre candidați sau dintre deputați, dacă desfășurarea alegerilor devine imposibilă în absența acestora, **precum și în cazul altor impedimente ce fac imposibilă desfășurarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova**, Parlamentul, la propunerea comisiei speciale, poate amîna ședința publică specială, stabilind o nouă dată pentru desfășurarea acesteia”.

60. Art.9 alin.(7) din Legea nr.1234 prevede circumstanțele obiective în care Parlamentul poate amîna ședința publică specială de alegere a Președintelui, acestea fiind:

decesul, boala, imposibilitatea obiectivă a oricăruia dintre candidați sau dintre deputați de a participa la ședință. Șirul acestor circumstanțe nu este exhaustiv, legea stipulînd adăugător „precum și în cazul altor impedimente ce fac imposibilă desfășurarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova”.

61. Curtea reține că stabilirea circumstanțelor în care poate fi amînată ședința specială pentru alegerea Președintelui reprezintă dreptul discreționar al legislatorului. În același timp, Curtea observă că nereglementarea exhaustivă a acestor circumstanțe (impedimente) face posibilă eschivarea deputaților de la onorarea obligației care le revine, obstrucționarea și amînarea procedurii de alegere a șefului statului pentru un termen nedeterminat. Curtea consideră că Parlamentul trebuie să concretizeze care sînt impedimentele ce fac imposibilă desfășurarea scrutinului prezidențial. În redacția actuală norma contestată vine în contradicție cu cerințele de calitate ale normei de drept, încălcînd astfel art.23 din Constituție.

62. Referindu-se la calitatea normei de drept, în Hotărârea nr.26 din 23.11.2010 Curtea a statuat:

“Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încît să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art.23 din Constituție.”

63. Avînd în vedere că vizează în special proceduri referitoare la tehnica guvernării, norma contestată nu corespunde nu numai art.23 din Constituție, dar și principiilor statului de drept, consacrate de art.1 alin.(3) din Constituție.

64. Astfel, Curtea apreciază că sintagma „precum și în cazul altor impedimente ce fac imposibilă desfășurarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova” încalcă principiul clarității legii, deoarece permite deputaților să interpreteze norma legală după bunul lor plac și să întîrzie desfășurarea procedurii de alegere a Președintelui.

65. În acest sens este elocventă și jurisprudența CtEDO, conform căreia „legea trebuie să fie accesibilă persoanei în cauză și să fie previzibilă sub aspectul consecințelor sale” (a se vedea și Hotărârea Amann împotriva Elveției, alin.50). În sensul Convenției, o normă juridică trebuie să îndeplinească două condiții suplimentare: să fie accesibilă oricărei persoane, lucru care se realizează, de regulă, prin publicare; să fie enunțată cu claritate, astfel încît orice persoană să poată, în mod rezonabil, să își conformeze conduita cunoscînd consecințele juridice ale faptelor sale. Această ultimă condiție nu este îndeplinită, spre exemplu, atunci cînd norma legală nu prevede cu suficientă claritate condițiile în care autoritățile statale pot să ia o anumită măsură, precum și mijloacele de verificare a îndeplinirii condițiilor. În lipsa unor garanții procedurale, simpla existență fizică a normei legale nu este suficientă pentru a fi calificată drept lege, în sensul Convenției.

66. Curtea conchide că textul „precum și în cazul altor impedimente ce fac imposibilă desfășurarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova” din art.9 alin.(7) din Legea nr.1234 contravine art.1 alin.(3), art.23 și art.78 din Constituție, depășind limitele constituționale privind procedura de alegere a Președintelui.

d) termenul rezonabil pentru dizolvarea Parlamentului

67. Potrivit prevederilor contestate ale art.10 alin.(3) din Legea nr.1234:

„(3) [...] Următoarea dizolvare a Parlamentului va avea loc într-un termen rezonabil, după expirarea unui an de la data ultimei dizolvări.”

68. Curtea reține că, potrivit art.10 alin.(3) din Legea nr.1234, Președintele țării nu are doar dreptul, dar are și obligația de a dizolva Parlamentul într-un termen rezonabil, după un an de la ultima dizolvare. Sintagma „termen rezonabil”, în contextul dat, este utilizată cu scopul de a nu impune autorității publice limite disproporționate pentru desfășurarea unor proceduri, care apriori, în unele situații concrete, sînt imposibil de realizat.

69. Curtea menționează că „termenul rezonabil” reprezintă o perioadă de timp obiectiv necesară pentru efectuarea unei proceduri (acțiuni). Legiuitorul constituant a preferat fie să concretizeze termenul de exercitare a procedurii constituționale (de ex., art. 98 al Constituției), fie să lase acest drept la latitudinea legislatorului (art.86 din Constituție). Avînd în vedere diversitatea aspectelor vieții sociale și multitudinea circumstanțelor, Curtea Constituțională consideră inoportună concretizarea termenului în toate cazurile referitoare la exercitarea procedurilor constituționale. Organul decizional trebuie să dispună de o anumită marjă de apreciere și de flexibilitate la stabilirea termenului de exercitare a procedurilor constituționale. Prin urmare, în situațiile cînd sînt posibile mai multe soluții, Curtea Constituțională recunoaște că prevederile care conferă autorităților publice dreptul de a opera în actele normative cu „termenul rezonabil” pentru efectuarea unor acțiuni se plasează în cîmpul constituțional.

70. În acest context, Curtea Constituțională reține că un impact asupra stabilirii termenului rezonabil îl pot avea și situațiile excepționale, precum pericolul de război, catastrofele, calamitățile naturale la scară națională ș.a., ce fac imposibilă desfășurarea unor astfel de proceduri.

71. Curtea subliniază că, atunci cînd există divergențe cu privire la termenul rezonabil de desfășurare a unei proceduri (acțiuni), Președintele Republicii Moldova (ori altă autoritate publică vizată de actul normativ) este obligat să explice rațiunile extinderii termenului respectiv. Curtea Constituțională, în virtutea atribuției sale de garant al realizării principiului separației puterilor în stat și al responsabilității statului față de cetățean, va decide, în fiecare caz concret, dacă autoritățile publice centrale au respectat termenul rezonabil de exercitare a procedurilor constituționale.

72. Curtea reține că stabilirea termenului rezonabil pentru dizolvarea Parlamentului revine Președintelui în exercițiu. În sensul alin.(5) art.78 combinat cu alin.(3) art.85 din Constituție, procedura de dizolvare a Parlamentului, precedată de o altă dizolvare, poate fi realizată de Președintele în exercițiu cu condiția că: 1) au fost desfășurate

alegerile repetate și șeful statului n-a fost ales și 2) a expirat un an de la ultima dizolvare.

73. Astfel, în sensul alin.(5) art.78 combinat cu alin.(3) art.85 din Constituție, procedura de dizolvare a Parlamentului, în cazul survenirii circumstanțelor stabilite de Constituție, poate fi **inițiată** de Președintele în exercițiu și înainte de a se împlini un an de la ultima dizolvare, deoarece această procedură necesită timp, presupune avizul obligatoriu al Curții Constituționale ș.a. Principala condiție, conform rigorilor constituționale, este că dizolvarea Parlamentului se poate produce doar după expirarea unui an de la ultima dizolvare.

74. Raportînd prevederile art.10 alin.(3) din Legea nr.1234 la prevederile art.1 alin.(3) din Constituție, Curtea constată că principiul supremației Constituției și al dominației legii nu impune stabilirea cu precizie prin lege a termenului desfășurării oricărei acțiuni umane. Într-un stat de drept orice autoritate publică trebuie să dispună, în limitele legii, de o anumită marjă de apreciere, care i-ar permite să țină cont de situațiile obiective din societate pentru desfășurarea procedurilor prevăzute de Legea Supremă și să excludă orice acțiune săvîrșită cu rea-voință.

75. În baza celor expuse, Curtea constată că prevederile art.10 alin.(3) din Legea nr.1234 corespund art.1 alin.(3) din Constituție și nu depășesc limitele impuse de alin.(5) art.78 combinat cu alin.(3) art.85 din Constituție.

Din aceste motive, în temeiul articolelor 140 din Constituție, 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 6, 61, 62 lit. a) și 68 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

h o t ă r ă ș t e :

1. *Se recunosc constituționale* prevederile articolului 5 alineatul (6), articolului 6 alineatele (2), (3) și (4) și articolului 10 alineatul (3) din Legea nr.1234-XIV din 22.09.2000 cu privire la procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova.

2. *Se declară neconstituțională* sintagma „precum și în cazul altor impedimente ce fac imposibilă desfășurarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova” din articolul 9 alineatul (7) al Legii nr.1234-XIV din 22.09.2000 cu privire la procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova.

3. *Se sistează procesul* pentru controlul constituționalității articolului 9 alineatul (1) din Legea nr.1234-XIV din 22.09.2000 cu privire la procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova.

4. Prezenta hotărîre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*.

Alexandru TĂNASE

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

Nr. 7. Chișinău, 24 mai 2012.

**OPINIA PARȚIAL SEPARATĂ
A JUDECĂTORULUI A. TĂNASE**

1. Sînt de acord, de principiu, cu recunoașterea constituționalității unor norme din Legea nr.1234-XIV din 22 septembrie 2000 cu privire la procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova. Fiind vorba despre o opinie concurentă în această parte, nu voi relua argumentele și explicațiile din considerentele hotărîrii decît în măsura în care este absolut necesar.

2. Nu am votat, precum colegii mei, pentru soluția pronunțată de Curtea Constituțională în prezenta cauză, în sensul constatării neconstituționalității sintagmei „*precum și în cazul altor impedimente ce fac imposibilă desfășurarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova*”, deoarece consider că alineatul (7) al articolului 9 din lege nu contravine nici unei prevederi constituționale.

3. Declararea neconstituționalității sintagmei contestate de la alineatul (7) al articolului 9 din lege a fost, în esență, motivată în felul următor:

„64. [...] Curtea apreciază că sintagma „precum și în cazul altor impedimente ce fac imposibilă desfășurarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova” încalcă **principiul clarității legii**, deoarece **permite deputaților să interpreteze norma legală după bunul lor plac** și să întîrzie desfășurarea procedurii de alegere a Președintelui”.

4. Curtea a constatat că sintagma contestată de la alineatul (7) al articolului 9 din lege contravine, astfel, articolului 23 din Constituție.

5. Potrivit articolului 23 din Constituție:

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul **publică și face accesibile** toate legile și alte acte normative.”

Din conținutul articolului 23 din Constituție, este evident că **accesibilitatea** legii presupune **publicarea ei în Monitorul Oficial**, în condițiile Legii nr.173-XIII din 6 iulie 1994 privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale, astfel încît să poată fi cunoscută de persoanele la care se referă.

De asemenea, așa cum rezultă din norma invocată, aceasta se referă la **drepturile și îndatoririle fundamentale**, după cum poate fi lesne dedus și din plasarea acestui articol în structura Constituției în **Titlul II**, intitulat „**Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale**”. Prin urmare, prevederile cuprinse în articolul 23 din Constituție nu se referă la procedura de desfășurare a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova, decît, eventual, sub aspectul dreptului fundamental al persoanei de a alege și de a fi ales, care nu face obiectul prezentei spețe.

6. Constituția Republicii Moldova nu conține nici o normă referitoare la calitatea legii. Cu toate acestea, pînă în prezent, **Curtea Constituțională a recurs la efectuarea „testului de calitate a legii”, dar exclusiv în cazurile ce vizau protecția drepturilor și a libertăților fundamentale**. În lipsa unor reglementări constituționale exprese, Curtea a procedat la aplicarea directă a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Or, aplicarea directă a Convenției Europene este în deplină concordanță cu prevederile articolului 4 alin. (1) din Constituție.

7. Anume articolul 4 alin. (1) din Constituție oferă Curții Constituționale competența de a interpreta și a aplica dispozițiile constituționale în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte. **Pornind de la acest**

raționament, consider că o normă poate fi declarată neconstituțională ca rezultat al efectuării „testului de calitate a legii” doar în materia drepturilor omului.

Practica anterioară a Curții Constituționale vine să confirme acest punct de vedere. Curtea Constituțională a Republicii Moldova a efectuat testul calității legii în Hotărîrea nr.15 din 13 septembrie 2011 privind controlul constituționalității articolului 18 alin.(3) din Legea nr.152-XVI din 8 iunie 2006 privind Institutul Național al Justiției, vizînd protecția dreptului fundamental la proprietate.

8. În mod incontestabil, calitatea legii este un deziderat pentru orice normă juridică. În acest sens, **Curtea Constituțională are la îndemîna instrumentul adreselor**, prevăzut de articolele 28¹ alin. (4) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 79 din Codul Jurisdicției Constituționale. Consider că, prin hotărîrea dată, Curtea a deviat neîntemeiat de la practica sa constantă de a se limita la semnalarea, prin intermediul adreselor, a lacunele legislative constatate, în vederea clarificării normelor în cauză. În sensul arătat, există deja o bogată jurisprudență a Curții Constituționale (a se vedea hotărîrile nr.2 din 8 februarie 2011, nr.11 din 31 mai 2011, nr.14 din 7 iulie 2011, nr. 15 din 13 septembrie 2011, nr.18 din 4 octombrie 2011, nr.25 din 8 decembrie 2011, nr.28 din 22 decembrie 2011, nr.17 din 12 iulie 2010, nr.22 din 23 septembrie 2010, nr.29 din 21 decembrie 2010, nr.30 din 23 decembrie 2010 etc.).

Fiind, în principiu, de acord cu o asemenea practică, în opinia mea, **în cazul de față, aplicarea testului calității legii nu este posibilă, deoarece norma contestată nu se referă la un drept fundamental, ci la procedura de alegere a unui demnitar.**

9. În prezenta cauză, pentru prima dată, **Curtea Constituțională a declarat neconstituțională o normă legală doar pentru necorespunderea acesteia testului de calitate a legii, fără raportare la un drept fundamental afectat.**

10. În viziunea mea, **Curtea a dat o valență eronată testului calității legii** și jurisprudenței Curții Europene privind accesibilitatea și previzibilitatea legii.

Este unanim acceptat că sensul jurisprudenței Curții Europene privind testul calității legii vizează **imixtiunile autorităților publice în exercitarea drepturilor și libertăților fundamentale**. Astfel, orice imixtiune trebuie să fie reglementată de lege, iar legea care autorizează imixtiunea trebuie să fie clară, accesibilă și previzibilă.

În acest sens, claritatea legii se exprimă printr-un grad suficient de exactitate a prevederilor respective, adică legea trebuie să conțină **măsuri de protecție a individului contra acțiunilor arbitrare ale autorităților publice**.

Pentru a satisface exigența previzibilității prevederilor legale, legea trebuie să fie redactată în termenele suficient de clare și precise, care să permită **corelarea acțiunilor autorităților publice** cu exigențele legii și să definească în mod clar **domeniul conduitei interzise și consecințele nerespectării** normei legale.

11. În speță, însă, testul calității legii a fost aplicat unei norme ce vizează procedura alegerii Președintelui, și nu drepturi sau libertăți fundamentale, or, **atribuția deputaților de a alege Președintele nu face parte din categoria „drepturilor și îndatoririlor fundamentale”** și, prin urmare, nu poate fi înțeleasă, interpretată și aplicată în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, Convenția Europeană, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte sau cu jurisprudența Curții Europene.

12. Pentru considerentele menționate, aplicarea artico-

lului 23 din Constituție în prezenta cauză este **lipsită de fundament juridic**.

13. În concluzie, modul în care a fost aplicat articolul 23 din Constituție riscă să inducă ideea greșită că toate normele legale, care au sintagma "alte cazuri..." și nu conțin enumerări exhaustive, nu respectă principiul clarității legii și sînt pasibile de a fi declarate neconstituționale exclusiv pe baza acestui considerent decisiv. Consider că această abordare este nu numai inacceptabilă, dar și periculoasă, deoarece **presupune posibilitatea unei intervenții arbitrare a autorității de jurisdicție constituțională în sfera de reglementare a puterii legislative**.

14. În altă ordine de idei, consider că **esența sesizării deputatului M. Godea constă în posibilitățile, create prin modificările operate în Legea nr. 1234-XIV din 22 septembrie 2000, de tergiversare inadmisibilă a procedurilor de alegere a șefului statului**.

Deși, pe de o parte, privite separat și fragmentar, toate modificările operate aparent nu contravin prevederilor constituționale, pe de altă parte, luate în totalitate și **practica aplicării lor au generat o deviere semnificativă de la spiritul normei constituționale** aplicabile procedurii de alegere a șefului statului.

15. În contextul dat, consider că problema-cheie ce permite tergiversarea procedurilor de alegere a Președintelui nu rezidă în normele contestate de deputatul M. Godea, ci în **Hotărîrea Curții Constituționale nr. 2 din 8 februarie 2011 privind interpretarea art.90 alin. (4) din Constituția Republicii Moldova**, care a lăsat la discreția Parlamentului stabilirea termenului în care Parlamentul nou-constituit urmează să desfășoare procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova în cazul instituirii interimatului și al interimatului succesiv.

Din moment ce articolul 90 alin. (4) din Constituție

prevede că „*în termen de 2 luni de la data la care a intervenit vacanța funcției de Președinte al Republicii Moldova, se vor organiza, în conformitate cu legea, alegeri pentru un nou Președinte*”, lăsarea la discreția Parlamentului a reglementării termenului de desfășurare a procedurii de alegere a Președintelui în cazul instituirii interimatului și interimatului succesiv, termen care nu a fost stabilit pînă în prezent, în fapt **permite amînarea pentru o perioadă nedeterminată de timp a desfășurării alegerilor**.

În confirmarea acestei concluzii vine situația în care, deși alegerile parlamentare au avut loc la 28 noiembrie 2010, iar interimatul funcției de Președinte a fost instituit la 28 decembrie 2010, alegerile prezidențiale s-au desfășurat abia în luna martie 2012, deci la o distanță de peste un an și jumătate de la data alegerii Parlamentului, interval în care s-a produs contopirea funcției de Președinte al Parlamentului, exponent al puterii legislative, și cea de Președinte al statului, în principiu parte a puterii executive, pentru o perioadă semnificativă de timp.

Astfel, în fapt, interpretarea aplicabilității articolului 90 alin.(4) din Constituție, operată în Hotărîrea Curții Constituționale nr.2 din 8 februarie 2011, a permis ca alegerile prezidențiale să nu fie desfășurate în termenul de 2 luni, prevăzut de Constituție.

Consider că, **pentru a rezolva definitiv această problemă, este necesară revizuirea Hotărîrii Curții Constituționale nr.2 din 8 februarie 2011, iar Parlamentul să adopte o nouă lege cu privire la procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova, care să țină cont de constatările Curții Constituționale, de spiritul și principiile enunțate în articolul 78 din Constituție**, ce ar permite evitarea unor derapaje, de genul perpetuării unor situații care prin natura lor trebuie să fie limitate, așa cum este interimatul.

Acte ale Curții de Conturi a Republicii Moldova**12 HOTĂRÎRE****cu privire la Raportul auditului regularității pe exercițiul bugetar 2011 la Ministerul Afacerilor Interne și unele instituții din subordine**

Curtea de Conturi, în prezența ministrului afacerilor interne dl A.Roibu, viceministrului afacerilor interne, comandantul trupelor de carabinieri dl V.Dragomir, șefului Direcției generale economie și finanțe a Ministerului Afacerilor Interne dl S.Turcan, șefului Direcției generale logistică a Ministerului Afacerilor Interne dl G.Oanța, șefului Direcției generale analiză, monitorizare și evaluare a politicilor a Ministerului Afacerilor Interne dl V.Turcan, șefului Direcției generale resurse umane a Ministerului Afacerilor Interne dl O.Babin, rectorului Academiei „Ștefan cel Mare” dl S.Carp, șefului interimar al Clubului sportiv central „Dinamo” dl A.Catlabuga, șefului adjunct al Direcției finanțe justiției, ordinii publice, apărării și securității statului a Ministerului Finanțelor dna N.Cernăuțanu, șefului adjunct al Serviciului Control Financiar și Revizie al Ministerului Finanțelor dl I.Borta, precum și a altor persoane cu funcții de răspundere, călăuzindu-se de art.2 alin.(1) și art.4 alin.(1) lit.a) din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008¹, a examinat Raportul auditului regularității pe exercițiul bugetar 2011 la Ministerul Afacerilor Interne și unele instituții din subordine.

Misiunea de audit s-a desfășurat la Ministerul Afacerilor Interne, în temeiul art.28 și art.31 din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008² și în conformitate cu Programul activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2012.

Scopul auditului a constat în oferirea unei asigurări rezonabile referitor la faptul că rapoartele financiare, întocmite de către Ministerul Afacerilor Interne (în continuare – MAI, sau ministerul) și instituțiile din subordine pe anul 2011, în toate aspectele semnificative, sînt elaborate în conformitate cu prevederile acceptate și prezintă informația reală și fidelă asupra situației financiare și celei patrimoniale, bazată pe datele evidenței contabile și/sau consolidarea datelor rapoartelor instituțiilor din subordine, iar utilizarea mijloacelor publice și operațiunile financiare efectuate sînt corecte și conforme prevederilor legale.

Auditul s-a efectuat în conformitate cu Standardele de audit ale Curții de Conturi³. În vederea susținerii constatărilor, formulării concluziilor și recomandărilor, precum și exprimării opiniilor de audit, probele de audit au fost obținute în urma aplicării procedurilor de evaluare a riscului și procedurilor de audit ulterioare, efectuării testelor de fond, cu folosirea diferitor tehnici și metode: examinări, observări, confirmări, recalculări, interviuri etc.

Examinînd rezultatele auditului, audiînd raportul prezentat și explicațiile persoanelor cu funcții de răspundere prezente în ședință, Curtea de Conturi

a c o n s t a t a t :

Ministrul afacerilor interne, în calitate sa de executor de buget și manager al instituției publice, are obligația să asigure utilizarea fondurilor publice cu respectarea principiilor de transparență, economicitate, eficiență, eficacitate și legalitate, pentru funcționarea regulamentară a aparatului central al MAI și instituțiilor din subordine, precum și să administreze rațional patrimoniul de stat aflat în gestiune. În perioada supusă auditului, majoritatea alocațiilor s-au executat în limita planurilor aprobate. Atît la minister, cît și la instituțiile din subordine auditate se ține evidența mijloa-

celor financiare și a patrimoniului de stat. Totodată, auditul a relevat unele neregularități, erori, dificultăți, precum și unele probleme ce țin de managementul economico-financiar, cadrul juridic în domeniu, care se exprimă prin următoarele:

➤ Ministerul a activat cu un efectiv al cărui stat de personal nu a fost avizat și înregistrat regulamentar de către Direcția politici de cadre a Cancelariei de Stat și, respectiv, schemele de încadrare ale MAI n-au fost înregistrate la Ministerul Finanțelor.

➤ Cheltuielile de bază au fost efectuate în limita alocațiilor precizate pentru perioada de gestiune, cu excepția depășirii limitelor de cheltuieli la unele articole în lipsa modificării planurilor de finanțare (949,0 mii lei); formării datoriilor debitoare (3,4 mil. lei) și creditoare (1,0 mil. lei) cu termenul de prescripție expirat, fapt ce a condiționat neregularitatea utilizării fondurilor publice.

➤ Lipsa unei monitorizări conforme și controlul intern neadecvat asupra formării și utilizării regulamentare a mijloacelor speciale au condiționat neincasarea veniturilor (1,8 mil.lei) și nevalorificarea lor (6,9 mil.lei), fiind evidențiată planificarea nerelevantă a veniturilor și cheltuielilor.

➤ Lipsa mecanismului de interconexiune între bugetul de stat și bugetul unităților administrativ-teritoriale a determinat, pentru anul 2011, dublarea veniturilor și cheltuielilor executate din bugetul de stat pentru achiziționarea centralizată de către MAI a echipamentului destinat întreținerii poliției municipale (3,7 mil.lei).

➤ Nu sînt divizate corect, în aspectul clasificăției funcționale, cheltuielile în sumă de 37,8 mil.lei, inclusiv 29,9 mil. lei - la Academia „Ștefan cel Mare”, și 7,9 mil.lei - la Clubul sportiv central „Dinamo”.

➤ N-a fost monitorizată restituirea în bugetul de stat de către militarii prin contract concediați și cursanții exmatriculați a cheltuielilor pentru instruire în sumă de 3,8 mil. lei (Departamentul trupelor de carabinieri -1,9 mil. lei; Academia „Ștefan cel Mare” - 0,5 mil. lei; alte instituții -1,4 mil. lei).

➤ Academia „Ștefan cel Mare” nu a raportat la componenta mijloace speciale venituri (723,8 mii lei); a admis cheltuieli de personal cu depășirea limitelor precizate (179,7 mii lei); n-a utilizat limitele de alocații aprobate (138,4 mii lei); a diminuat datoriile debitoare (1,4 mil. lei); a admis cheltuieli neregulate pentru servicii de telefonie mobilă și transport (123,7 mii lei); a casat neregulementar produse alimentare (46,4 mii lei) etc.

➤ Valoarea de bilanț a unor bunuri primite cu titlu de ajutor umanitar a fost diminuată cu 13,3 mil.lei (Departamentul trupelor de carabinieri - 9,4 mil. lei, Centrul tehnic și transport - 3,0 mil.lei, aparatul central al MAI - 0,9 mil.lei).

➤ Datorită discordanței normelor de drept ce reglementează raporturile în domeniul asigurării obligatorii a militarilor și membrilor familiilor lor, se atestă creșterea continuă a titlurilor executorii și a cheltuielilor achitate din contul bugetului de stat (2,0 mil.lei).

➤ În rezultatul gestionării neconforme, unele instituții din subordinea MAI nu au asigurat delimitarea, evaluarea

¹M.O., 2008, nr.237-240, art.864.

²Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008 (cu modificările ulterioare).

³Hotărîrea Curții de Conturi nr.58 din 28.12.2009 „Despre aprobarea Standardelor generale de audit și Standardelor auditului regularității”.

și înregistrarea regulamentară a terenurilor cu suprafața de 181,2 ha, a 269 de imobile cu valoarea de 136,1 mil. lei, precum și a drepturilor asupra lor la organele cadastrale teritoriale și în evidența contabilă, nefiind raportate situațiile patrimoniale reale, ceea ce poate condiționa neasigurarea integrității patrimoniului.

➤ Din patrimoniul administrat nu se utilizează la capacitatea maximă sau integral 38 de obiecte cu suprafața de 5,4 mii m², iar 137 de apartamente proprietate publică a statului au fost privatizate fără permisiunea MAI.

➤ La balanța MAI sînt înregistrate construcții nefinisate din anii 2005-2007, cu gradul de finisare mai mult de 70% și valoarea de 25,3 mil. lei. Nefinisarea acestora condiționează riscul ca unele imobile să se deterioreze, ceea ce denotă situațiile de nevalorificare eficientă a banilor publici. Direcția medicală a MAI a admis formarea, la 01.01.2008, a datoriilor debitoare cu termenul de prescripție expirat pentru utilajul nelivrat (1,7 mil. lei), astfel defazafectînd mijloacele respective din circuitul instituției.

➤ Managementul achizițiilor publice în cadrul MAI și unele instituții din subordine este afectat de nereguli, care au impact negativ asupra efectuării unor procurări de bunuri în condiții de economicitate. Planificarea contractelor de achiziții publice se efectuează fără a se cunoaște exact necesitățile de bunuri, lucrări sau servicii; planurile trimestriale și anuale de achiziții nu sînt publicate pe pagina WEB a entității; nu s-au întocmit procese-verbale de deschidere a ofertelor; datorită nesolicitării garanțiilor pentru buna execuție (3,1 mil. lei), unele contracte de achiziție a mărfurilor și lucrărilor nu au fost executate în condițiile inițial stabilite, fiind întocmite acorduri adiționale de majorare a costului mărfurilor și lucrărilor (1,4 mil. lei); unele achiziții de lucrări s-au efectuat în lipsa documentației de proiect însoțite de calcule de deviz, aprobate și expertizate în modul stabilit; nu a fost asigurată încasarea penalităților calculate pentru neexecutarea contractelor (90,5 mii lei) etc.

➤ În casa aparatului central al MAI se află la păstrare corpuri delictuale ridicate în perioada anilor 1992-2007 și netransmise spre păstrare organelor fiscale, inclusiv valută (euro, dolari SUA), obiecte prețioase etc.

➤ Bilanțurile contabile ale instituțiilor din subordine nu exprimă situația reală a activelor, datorită faptului că Comisia centrală de casare a bunurilor uzate raportate la mijloacele fixe a MAI n-a activat regulamentar, întru examinarea actelor de casare prezentate de către entități.

➤ Nu a fost asigurată acreditarea Academiei „Ștefan cel Mare”, ceea ce poate afecta capacitatea acesteia în realizarea obiectivelor pentru domeniul învățămîntului. Mărirea taxelor pentru studii este stabilită de către Senat cu nerespectarea prevederilor Legii nr. 847-XIII din 24.05.1996. Totodată, în cadrul Academiei s-a constatat crearea ilegală a Universității de Cultură, cu un efectiv de 21 unități, inclusiv 14 militari prin contract și 7 angajați civili (trupa de balet - 15 unități), pentru întreținerea cărora s-au cheltuit circa 529,5 mii lei.

➤ Sistemul de control intern și audit intern la MAI și unele instituții din subordine necesită îmbunătățiri, care ar asigura o bună guvernare, întru realizarea obiectivelor ministerului.

Reieșind din cele expuse, în temeiul art. 7 alin. (1) lit. a), art. 15 alin. (2) și alin. (4), art. 16 lit. c), art. 34 alin. (3) din Legea Curții de Conturi nr. 261-XVI din 05.12.2008, Curtea de Conturi

hotărăște:

1. Se aprobă Raportul auditului regularității pe exercițiul bugetar 2011 la Ministerul Afacerilor Interne și unele instituții din subordine, care se anexează la prezenta Hotărîre.

2. Hotărîrea și Raportul de audit se remit:

2.1. Ministerului Afacerilor Interne și se cere:

2.1.1. să întreprindă măsuri pentru implementarea recomandărilor auditului, indicate în Raportul de audit; să intensifice controlul asupra respectării legislației la utilizarea mijloacelor financiare și patrimoniului public;

2.1.2. să asigure respectarea cadrului legal privind avizarea și înregistrarea statului de personal și schemelor de încadrare ale ministerului, precum și a Planului de acțiuni pentru implementarea Concepției de reformare a MAI;

2.1.3. în comun cu Ministerul Finanțelor, să examineze oportunitatea modificării mecanismului de finanțare a cheltuielilor, în scopul achiziționării echipamentului destinat întreținerii poliției municipale în mod centralizat de către MAI;

2.1.4. să examineze situațiile referitor la privatizarea unor bunuri proprietate publică a MAI de către unii angajați;

2.1.5. să efectueze o inventariere regulamentară a obiectelor de investiții capitale nefinalizate, cu prioritizarea finanțării acestora și înaintarea propunerilor corespunzătoare, precum și a corpurilor delictuale, cu transmiterea regulamentară a lor;

2.1.6. să examineze situația privind neacreditarea Academiei „Ștefan cel Mare” și legalitatea fondării Universității de Cultură, ținîndu-se cont de prevederile Legii învățămîntului;

2.1.7. să revizuiască Nomenclatorul lucrărilor și serviciilor contra plată, prestate de către subdiviziunile MAI, și tarifele acestuia, întru stabilirea regulamentară a mărimilor taxelor pentru studii;

2.2. Departamentul trupelor de carabinieri, Academiei „Ștefan cel Mare” și Clubului sportiv central „Dinamo”, pentru implementarea recomandărilor auditului, indicate în Raportul de audit, și intensificarea controlului asupra respectării legislației la utilizarea mijloacelor financiare și patrimoniului public;

2.3. Ministerului Finanțelor, pentru documentare și întreprinderea măsurilor în vederea implementării recomandării (6) menționate în Raportul de audit, și se propune să examineze modalitatea regulamentară de finanțare a Academiei „Ștefan cel Mare” și Clubului sportiv central „Dinamo”, în aspectul clasificărilor funcționale;

2.4. Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, pentru a iniția, în comun cu MAI, inventarierea totală a corpurilor delictuale, bunurilor sechestrate și confiscate de instituțiile din subordine, cu recepționarea regulamentară a lor.

3. Prezenta Hotărîre și Raportul de audit anexat se remit, pentru informare, Guvernului și se propune să identifice măsuri privind monitorizarea și controlul realizării eficiente și în termen a Planului de acțiuni pentru implementarea Concepției de reformare a MAI, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 439 din 16.06.2011.

4. Prezenta Hotărîre și Raportul de audit anexat se remit, pentru informare, Parlamentului, inclusiv Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică a Parlamentului Republicii Moldova.

5. Se ia act că, pe parcursul auditului:

5.1. a fost corectată și majorată cu 13,3 mil. lei valoarea de bilanț a bunurilor primite cu titlu de ajutor umanitar (Departamentul trupelor de carabinieri - cu 9,4 mil. lei, Centrul tehnic și transport - cu 3,0 mil. lei, aparatul central al MAI - cu 0,9 mil. lei); s-a restabilit în evidența contabilă datoria debitoare în sumă de 120,0 mii lei, neachitată de către Direcția medicală a MAI, iar surplusurile de bunuri depistate în rezultatul inventarierii în sumă de 74,3 mii lei și programa „Evidența contabilă Soft” cu valoarea de 30,0 mii lei au fost reflectate în evidența contabilă;

5.2. Academia „Ștefan cel Mare” a restabilit în evidența

contabilă și a inclus în veniturile calculate pe anul 2012 datoria cursanților pentru studii în sumă de 723,8 mii lei; a micșorat, la 01.04.2012, cu 391,5 mii lei datoria debitoare de 725,2 mii lei, formată la 31.12.2011 pentru produsele alimentare achitate, dar nelivrate; la 12.01.2012 a inițiat procedura de înregistrare în mod regulamentar a terenurilor; la 13.04.2012 a fost emis ordinul MAI nr.122 privind transmiterea cu titlu gratuit de la Academie la balanța MAI a Cinematografului „Fortuna”;

5.3. Din salariul titularilor de avans, în casa ministerului a fost încasată suma de 23,1 mii lei, iar conform documentelor prezentate, s-a stins datoria debitoare în sumă de 415,7

mii lei, formată la 01.10.2011. A fost emis Ordinul nr.77 din 19.03.2012 „Cu privire la crearea grupului de lucru pentru achiziții al MAI, aprobarea componenței nominale și Regulamentul privind activitatea acestuia”; dosarele pe achizițiile publice au fost perfectate regulamentar.

6. Despre implementarea recomandărilor auditului, precum și despre executarea cerințelor punctelor 2.1., 2.2., 2.3. și 2.4. din prezenta hotărâre se va informa Curtea de Conturi în termen de 6 luni.

7. Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova în conformitate cu art.34 alin.(7) din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008.

PREȘEDINTELE CURȚII DE CONTURI

Serafim URECHEAN

Nr. 17. Chișinău, 7 mai 2012.

Anexă
la Hotărârea Curții de Conturi
nr.17 din 7 mai 2012

RAPORTUL **auditului regularității pe exercițiul bugetar 2011 la Ministerul Afacerilor Interne** **și unele instituții din subordine**

I. Introducere

Auditul regularității pe exercițiul bugetar 2011 la Ministerul Afacerilor Interne și unele instituții din subordine a fost efectuat în temeiul art.28 și art.31 din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008¹ și în conformitate cu Programul activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2012².

Scopul auditului a constat în oferirea unei asigurări rezonabile referitor la faptul că rapoartele financiare, întocmite de către Ministerul Afacerilor Interne (în continuare - MAI, sau, după caz, ministerul) și unele instituții din subordine pe anul 2011, în toate aspectele semnificative, sînt elaborate în conformitate cu prevederile acceptate și prezintă informația reală și fidelă asupra situației financiare și celei patrimoniale, bazată pe datele evidenței contabile și/sau consolidarea datelor rapoartelor instituțiilor din subordine, iar utilizarea mijloacelor publice și operațiunile financiare efectuate sînt corecte și conforme prevederilor legale.

Responsabilitatea conducerii MAI și instituțiilor din subordine ține de întocmirea și prezentarea rapoartelor financiare în conformitate cu cadrul legal de raportare financiară, respectarea prevederilor legale în activitatea economico-financiară, elaborarea și implementarea unui sistem de management financiar și control eficient, avînd și obligația de a asigura prevenirea și descoperirea erorilor și fraudelor.

Responsabilitatea echipei de audit a constat în auditarea unor operațiuni și tranzacții financiare, precum și a patrimoniului public, în scopul obținerii probelor de audit suficiente și adecvate pentru susținerea concluziilor și opiniilor de audit asupra rapoartelor financiare pe anul 2011, regularității gestionării fondurilor publice.

Auditul regularității pe exercițiul bugetar 2011 la Ministerul Afacerilor Interne și unele instituții din subordine a fost efectuat în conformitate cu Standardele de audit ale Curții de Conturi³, cu abordarea bazată pe proceduri de fond și evaluarea elementelor sistemului de control intern.

Pentru auditare au fost selectate entitățile și componentele Raportului consolidat al ministerului pe anul 2011, ținîndu-se cont de nivelul materialității și de riscurile identificate, în special fiind auditată regularitatea cheltuielilor/veniturilor; achizițiilor publice; administrării patrimoniului de stat; investițiilor și reparațiilor capitale etc..

În funcție de abordarea auditului, concomitent cu auditarea aparatului central și subdiviziunilor subordonate MAI, au fost auditate următoarele instituții: Departamentul trupelor de carabinieri, Academia „Ștefan cel Mare”, Clubul sportiv central „Dinamo”. De asemenea, au fost efectuate proceduri de fond privind colectarea probelor la Centrul tehnic și transport al MAI, Direcția medicală a MAI, Comisariatul General de Poliție pe mun. Chișinău și la Detașamentul salvare-deblocare nr.1.

II. Prezentare generală

MAI este organul de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Guvernului, care promovează și realizează politica statului ce ține de menținerea ordinii publice, securității naționale, protecției juridice și sociale a efectivului din organele afacerilor interne etc.. În activitatea sa MAI se conduce de prevederile Constituției Republicii Moldova, Legea cu privire la poliție⁴ Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.778 din 27.11.2009⁵, precum și de alte acte normative. Competențele principale ale MAI sînt:

- elaborarea și realizarea politicii de stat în domeniile asigurării ordinii de drept, securității publice și combaterii criminalității;
- participarea la elaborarea și realizarea politicii de stat privind apărarea drepturilor și libertăților cetățenilor;
- organizarea activităților de pregătire prealabilă și multilaterală a populației, obiectivelor economice și forțelor de protecție civilă pentru desfășurarea acțiunilor în cazul pericolului de declanșare și al declanșării situațiilor excepționale, incendiilor, precum și executarea lucrărilor de salvare, altor lucrări prioritare în condiții excepționale și lichidarea consecințelor acestora;

¹Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008 (cu modificările ulterioare).

²Hotărârea Curții de Conturi nr.80 din 22.11.2011 „Privind aprobarea Programului activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2012”(cu modificările ulterioare).

³Hotărârea Curții de Conturi nr.58 din 28.12.2009 „Despre aprobarea Standardelor generale de audit și Standardelor auditului regularității”.

⁴Legea nr.416-XII din 18.12.1990 “Cu privire la poliție” (cu modificările și completările ulterioare; în continuare - Legea nr.416-XII din 18.12.1990).

⁵Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.778 din 27.11.2009 „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Interne, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acestuia” (cu modificările și completările ulterioare; în continuare - Hotărârea Guvernului nr.778 din 27.11.2009).

- elaborarea, promovarea și realizarea politicii de stat în domeniul migrației și azilului; asigurarea disciplinei și legalității în activitatea organelor afacerilor interne; asigurarea nivelului înalt de pregătire profesională și de luptă a colaboratorilor;

- asigurarea protecției juridice și sociale a efectivului din organele afacerilor interne; dezvoltarea și consolidarea bazei tehnico-materiale a organelor afacerilor interne; planificarea și desfășurarea activităților orientate spre asigurarea apărării naționale etc..

MAI aplică sistemul contabil prevăzut de Legea contabilității⁶, ține evidența contabilă și întocmește rapoartele financiare în baza normelor aprobate de Ministerul Finanțelor și Instrucțiunii cu privire la evidența contabilă în instituțiile publice⁷.

III. Constatări, concluzii și recomandări

1. Cu privire la regularitatea cadrului instituțional

➤ Prin Hotărârea Guvernului nr.778 din 27.11.2009, MAI i-a fost aprobată structura organizatorică și efectivul-limită, care, la 01.01.2011, cu excepția Departamentului trupelor de carabinieri, constituia 12918 unități de personal (8055 unități finanțate din contul bugetului de stat, iar 4863 unități

- din contul bugetelor unităților administrativ-teritoriale), inclusiv efectivul-limită al aparatului central al MAI în număr de 158 unități.

Efectivul-limită al MAI, inclusiv unitățile de personal ale Departamentului trupelor de carabinieri (în continuare - DTC), este aprobat prin act normativ cu titlu secret⁸ (constatățile sînt expuse în Anexa nr.1 ex. secret la prezentul Raport de audit).

Potrivit Hotărârii Guvernului nr.589 din 29.07.2011⁹, a fost stabilit numărul-limită de personal - 8567 unități (cu excepția militarilor în termen și a cursanților), iar limita cheltuielilor de personal - 417,5 mil. lei (inclusiv datoriile creditoare în sumă de 10,2 mil.lei ale DTC și Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, formate în anul 2010). La finele perioadei de raportare, efectivul real a constituit 8280 unități, sau cu 287 unități mai puțin, încadrîndu-se în limitele stabilite prin Hotărârea Guvernului nr.589 din 29.07.2011. Totodată, limita cheltuielilor efective de personal nu a fost depășită, constituind 385,4 mil.lei, sau cu 21,9 mil.lei mai puțin (32,1-10,2). Evoluția privind statele și efectivul de personal ale instituțiilor subordonate MAI (cu excepția militarilor în termen și a cursanților) la 31.12.2011 se prezintă în Tabelul nr.1.

Tabelul nr.1

Nr. d/o	Indicatorii	2009		2010		2011		Devieri 2009-2011	
		Numărul efectiv de personal (unități)	Cheltuieli efective de personal (mil. lei)	Numărul efectiv de personal (unități)	Cheltuieli efective de personal (mil. lei)	Numărul efectiv de personal (unități)	Cheltuieli efective de personal (mil. lei)	Numărul efectiv de personal (unități)	Cheltuieli efective de personal (mil. lei)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Total, inclusiv:	12763,5	502,0	8568	384,8	8280	385,4	-4483,5	-116,6
2.	Militari prin contract	7856	376,6	7318	339,6	7072	340,3	-784	-36,3
3.	Angajați în serviciul public	428	17,0	237	8,9	230	8,6	-198	-8,4
4.	Angajați civili	4479,5	80,3	1013	24,4	978	25,1	-3501,5	-55,2
5.	Cheltuieli de personal (art. 112, art.116)	-	28,1	-	11,9	-	11,4	-	-16,7

Sursă: Rapoartele privind statele și efectivul de personal ale MAI pe perioada anilor 2009-2011

Analiza datelor prezentate denotă că în anul 2011, față de anii 2009-2010, numărul efectiv de personal al MAI s-a micșorat cu 4483,5 unități (35,1%), iar cheltuielile efective - cu 116,6 mil.lei (23,2%), preponderent datorită executării prevederilor Hotărârii Guvernului nr.2 din 16.01.2010¹⁰.

Contrar prevederilor pct.24 și pct.27 din Hotărârea Guvernului nr.201 din 11.03.2009¹¹, statul de personal pe efectivul total al MAI nu a fost avizat și înregistrat de către Direcția politici de cadre a Cancelariei de Stat și, respectiv, schemele de încadrare ale MAI nu au fost înregistrate în mod regulamentar la Ministerul Finanțelor.

➤ Potrivit Raportului generalizat pe MAI „Privind statele și

efectivul de personal ale instituțiilor subordonate organelor apărării naționale, menținerii ordinii publice, securității naționale”, veniturile medii lunare ale unui militar prin contract în anul 2011 au constituit 4,0 mii lei, ale unui funcționar public - 3,1 mii lei, și a ale unui angajat civil - 2,2 mii lei, față de salariul mediu lunar pe economie, care a constituit 3,3 mii lei.

➤ MAI a elaborat și a prezentat Guvernului, cu întîrziere de 3 luni, Planul de acțiuni pentru implementarea Concepției de reformare a MAI și a structurilor subordonate și desconcentrate ale acestuia, care a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.439 din 16.06.2011¹².

⁶Legea contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007 (în continuare - Legea nr.113-XVI din 27.04.2007).

⁷Instrucțiunea cu privire la evidența contabilă în instituțiile publice, aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.93 din 19.07.2010 (cu modificările ulterioare; în continuare - Instrucțiunea aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.93 din 19.07.2010).

⁸Nu se dă publicității.

⁹Hotărârea Guvernului nr.589 din 29.07.2011 “Cu privire la limitele numărului de unități de personal și ale cheltuielilor de personal în sectorul bugetar pentru autoritățile administrației publice centrale și locale pe anul 2011”.

¹⁰Hotărârea Guvernului nr.2 din 16.01.2010 “Cu privire la crearea unei întreprinderi de stat”.

¹¹Hotărârea Guvernului nr.201 din 11.03.2009 „Privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public”.

¹²Hotărârea Guvernului nr.439 din 16.06.2011 „Privind aprobarea Planului de acțiuni pentru implementarea Concepției de reformare a Ministerului Afacerilor Interne și a structurilor subordonate și desconcentrate ale acestuia”.

Implementarea Concepției de reformare a MAI a fost pusă pe seama unor angajați ai Direcției generale analiză, monitorizare și evaluare a politicilor (în continuare - DGAMEP), care este specializată în dezvoltarea, realizarea și supravegherea procesului managerial, a sistemului de evaluare managerială la toate nivelurile. Conform statului de personal, la 31.12.2011, DGAMEP dispunea de un efectiv de 24 de angajați (22 ofițeri și 2 salariați civili).

Grupul de monitorizare și control al realizării Planului de acțiuni pentru implementarea Concepției de reformare a MAI, constituit din 8 persoane prin ordinul nr.258 din 27.09.2011, președinte al căruia a fost numit șeful DGAMEP, s-a întrunit în 5 ședințe de lucru privind armonizarea cadrului legislativ și normativ. La momentul executării auditului, din 46 de acțiuni prevăzute în Plan, cu termenul-limită de realizare în anul 2011, MAI a realizat 3 acțiuni (6,5%), restul 43 de acțiuni fiind parțial realizate.

Conform informației prezentate de entitate, la realizarea Concepției de reformare a MAI, principalele impedimente țin de mecanismul de elaborare a cadrului legislativ și normativ. Până la finele anului nu s-au soluționat problemele ce țin de reorganizarea organelor de urmărire penală ale MAI și structura acestora, precum și nu a fost definitivat conceptul despre forma de reorganizare și statutul Brigăzii de poliție cu destinație specială "Fulger". Potrivit Planului de acțiuni nominalizat, structura, schema de încadrare, dislocare și efectivul-limită urmau a fi elaborate în trimestrul IV al anului 2011 (acțiunea nr.36).

Concluzii: În anul 2011, numărul de personal și cheltuielile efective ale MAI, față de anii 2009-2010, s-au micșorat cu 4483,5 unități și, respectiv, cu 116,6 mil. lei. Se menționează nerespectarea termenelor-limită ale Planului de acțiuni pentru implementarea Concepției de reformare a MAI și a structurilor subordonate și desconcentrate ale acestuia, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.439 din 16.06.2011, datorită neaprobării cadrului legislativ și regulator, ceea ce poate distorsiona realizarea obiectivelor de către MAI.

Recomandări MAI:

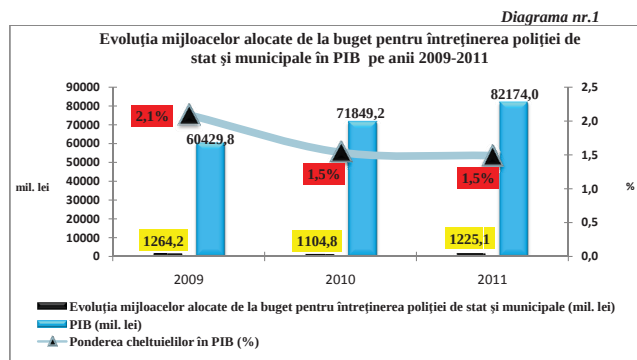
1. Să asigure executarea Ordinului nr.258 din 27.09.2011 cu privire la instituirea grupului de monitorizare și control al realizării Planului de acțiuni pentru implementarea Concepției de reformare a MAI.

2. Să asigure respectarea cadrului legal privind avizarea și înregistrarea statului de personal și a schemelor de încadrare ale ministerului.

2. Cu privire la regularitatea cheltuielilor/veniturilor

Potrivit art.1 și art.41 din Legea nr.416-XII din 18.12.1990, Poliția Republicii Moldova este un organ armat de drept al autorităților publice, aflat în componența Ministerului Afacerilor Interne. Cheltuielile pentru întreținerea poliției de stat se acoperă de la bugetul de stat, iar cele pentru întreținerea poliției municipale - de la bugetele unităților administrativ-teritoriale.

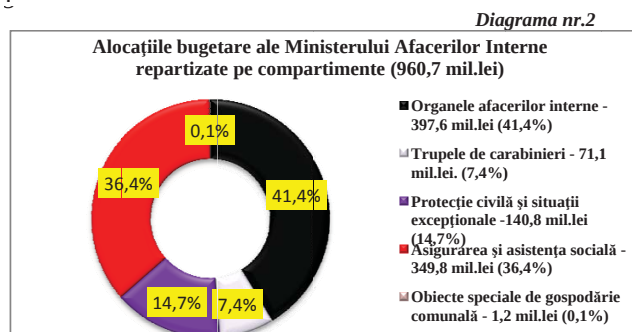
➤ În anul 2011, față de anul 2010, s-a înregistrat o creștere cu 120,3 mil. lei și, respectiv, o scădere cu 39,1 mil. lei, față de anul 2009, a cheltuielilor pentru întreținerea organelor afacerilor interne din contul bugetului de stat și bugetelor unităților administrativ-teritoriale. În evoluție, ponderea acestor cheltuieli în PIB, la 31.12.2011, a constituit 1,5%, rămânând la același nivel ca și în anul 2010 (1,5%), iar față de anul 2009 - cu 0,6 puncte procentuale mai puțin. Evoluția mijloacelor alocate de la buget pentru întreținerea poliției de stat și poliției municipale, precum și a ponderii lor în PIB, la finele anilor 2009-2011, este reflectată în Diagrama nr.1.

Sursă: Rapoartele privind executarea bugetului public național și informațiile statistice.

➤ În conformitate cu Legea bugetului de stat pe anul 2011¹³, pentru finanțarea bugetului MAI inițial s-au aprobat 981,0 mil. lei, ulterior fiind precizate mijloace în sumă de 959,3 mil. lei, inclusiv la componenta de bază - 884,5 mil. lei, componenta mijloace speciale - 74,8 mil. lei. Totodată, din fondul de rezervă al Guvernului i-au fost alocate 1,4 mil. lei.

Analiza alocațiilor bugetare totale ale MAI în sumă de 960,7 mil. lei (959,3+1,4), repartizate pe compartimente, denotă că ponderea cea mai mare - de 41,4% (397,6 mil. lei) o dețin cheltuielile pentru întreținerea organelor afacerilor interne, urmată de 36,4% (349,8 mil. lei) - asigurarea și asistența socială; 14,7% (140,8 mil. lei) - protecția civilă și situații excepționale; 7,4% (71,1 mil. lei) - trupele de carabinieri etc., date care se reflectă în Diagrama nr.2.

Sursă: Legea bugetului de stat pe anul 2011 și Hotărârile Guvernului

Potrivit datelor raportate, la 31.12.2011, cheltuielile de casă la componenta de bază a bugetului de stat au constituit 885,7 mil. lei, iar cele efective - 865,8 mil. lei, sau 99,9% și, respectiv, 97,7% față de planul precizat. Datoriile debitoare au constituit 7,0 mil. lei (din care 3,4 mil. lei - cu termenul de achitare expirat), iar cele creditoare - 35,7 mil. lei (1,0 mil. lei - cu termenul de achitare expirat).

La componenta mijloace speciale, veniturile aprobate au constituit 54,4 mil. lei, iar cele precizate - 54,7 mil. lei, real fiind încasate 62,0 mil. lei, sau cu 7,3 mil. lei (13,2%) mai mult. Veniturile efective au alcătuit 66,0 mil. lei, sau cu 11,3 mil. lei mai mult decât cele precizate. La 31.12.2011, datoriile debitoare au constituit 5,1 mil. lei (1,8 mil. lei - cu termenul de achitare expirat), iar cele creditoare - 0,5 mil. lei (0,3 mil. lei - cu termenul de achitare expirat).

Potrivit art.42 din Legea nr.416-XII din 18.12.1990, la componenta mijloace speciale categoria 005 "Alte mijloace speciale", MAI a încasat venituri în sumă de 3,7 mil. lei, pentru achiziționarea centralizată de către MAI a echipa-

¹³Legea bugetului de stat pe anul 2011 nr.52 din 31.03.2011 (cu modificările și completările ulterioare; în continuare - Legea bugetului de stat pe anul 2011).

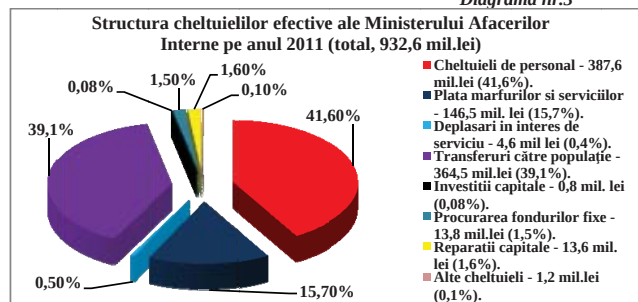
mentului destinat întreinerii poliției municipale, acestea fiind transferate din bugetele unităților administrativ-teritoriale, din contul transferurilor de la bugetul de stat. În aceste circumstanțe, auditul a constatat dublarea veniturilor și cheltuielilor bugetului de stat cu suma indicată, fiind necesară modificarea modului de planificare a alocațiilor aprobate în sumă totală de 6,9 mil. lei, inclusiv 5,8 mil. lei - la plata mărfurilor și serviciilor. Cheltuielile efective au însumat 66,3 mil. lei, sau cu 8,5 mil. lei mai puțin față de cele precizate. La 31.12.2011, datoriile debitoare au constituit 0,8 mil. lei (0,3 mil. lei - cu termenul de achitare expirat), iar datoriile creditoare - 3,5 mil. lei (1,0 mil. lei - cu termenul de achitare expirat).

Cheltuielile la componenta mijloace speciale au fost precizate în sumă de 74,8 mil. lei, cheltuielile de casă alcătuind 67,9 mil. lei, fără utilizarea limitelor de alocații aprobate în sumă totală de 6,9 mil. lei, inclusiv 5,8 mil. lei - la plata mărfurilor și serviciilor. Cheltuielile efective au însumat 66,3 mil. lei, sau cu 8,5 mil. lei mai puțin față de cele precizate. La 31.12.2011, datoriile debitoare au constituit 0,8 mil. lei (0,3 mil. lei - cu termenul de achitare expirat), iar datoriile creditoare - 3,5 mil. lei (1,0 mil. lei - cu termenul de achitare expirat).

Soldul neutilizat de mijloace speciale, la 31.12.2011, ale instituțiilor din subordinea MAI a înregistrat suma de 16,1 mil. lei, care, în comparație cu perioada precedentă de gestiune, este în descreștere cu 6,0 mil. lei (22,1-16,1).

➤ Analiza cheltuielilor conform clasificăției economice denotă că ponderea majoră în cheltuielile totale îi revine cheltuielilor de personal - 41,6%, urmate de cheltuielile pentru: transferuri către populație - 39,1%, plata mărfurilor și serviciilor - 15,5%, reparații capitale - 1,6%, procurarea mijloacelor fixe - 1,5% etc. Structura cheltuielilor efective pentru întreținerea MAI se prezintă în Diagrama nr.3.

Diagrama nr.3

Sursă: Rapoartele privind executarea bugetului instituției publice la 31.12.2011

2.1. Cu privire la regularitatea cheltuielilor la componenta de bază pentru aparatul central, subdiviziunile subordonate MAI și unele măsuri centralizate

➤ Alocațiile aprobate inițial la componenta de bază a bugetului de stat au constituit 83739,6 mii lei, ulterior fiind precizate în sumă de 78317,7 mii lei, sau cu 5421,9 mii lei mai puțin. Cheltuielile de casă au alcătuind 78295,8 mii lei, iar cele efective - 78000,3 mii lei, sau 99,9% și, respectiv, 99,6%, nefiind utilizate limitele de alocații aprobate pentru plata mărfurilor și serviciilor în sumă totală de 21,9 mii lei.

Deși limitele de alocații anuale aprobate nu au fost depășite, la unele articole s-au admis depășiri ale limitelor aprobate de cheltuieli în sumă totală de 949,0 mii lei (pentru deplasări în interes de serviciu - 868,1 mii lei, contribuții la bugetul asigurărilor sociale de stat - 42,0 mii lei, și plata mărfurilor și serviciilor - 38,9 mii lei) din contul mijloacelor aprobate la articolul „Alte plăți bănești”, fără a fi modificate planurile de finanțare, prin ce n-au fost respectate prevederile pct.4.2.3. din Regulamentul aprobat prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr.2 din 03.01.2007¹⁴.

Datoriile debitoare totale constituie 1638,6 mii lei, iar cele creditoare 4949,2 mii lei, inclusiv cu termenul de achitare expirat - 1587,3 mii lei (plata mărfurilor și serviciilor) și 88,9 mii lei (retribuirea muncii, deplasări în interes de serviciu). Executarea cheltuielilor la componenta de bază pentru aparatul central, subdiviziunile subordonate MAI și unele măsuri centralizate în anul 2011 se prezintă în Tabelul nr.2.

Tabelul nr.2

Indicii	Aprobat inițial pe an (mii lei)	Precizat pe an (mii lei)	Cheltuieli de casă (mii lei)	Executat față de precizat (%)	Cheltuieli efective (mii lei)	Diferența cheltuieli efective față de precizate (+/-)	Diferența cheltuieli de casă față de precizate (+/-)
Cheltuieli generale, inclusiv:	83739,6	78317,7	78295,8	99,9	78000,3	-317,4	-21,9
1. Grupa 133/05/10 Aparatul central al MAI (Organele administrative)							
Cheltuieli totale, componenta de bază	11465,6	11407,6	11407,4	99,9	11249,7	-157,9	-0,2
2. Grupa 133/05/01/037 Organele afacerilor interne (Organele centrale ale afacerilor interne)							
Cheltuieli totale, componenta de bază, inclusiv:	69574,0	63745,1	63723,7	99,9	63585,9	-159,2	-21,4
R retribuie muncii (art.111)	47725,0	42218,3	42218,3	100,0	41311,1	-907,2	0
Contribuții la bugetul asigurărilor sociale de stat (art.112)	432,7	584,9	584,9	100,0	626,9	+42,0	0
Plata mărfurilor și serviciilor (art.113)	8063,1	7538,2	7517,4	99,7	7577,1	+38,9	-20,8
Deplasări în interes de serviciu (art.114)	1915,6	1415,6	1415,6	100,0	2283,7	+868,1	0
Transferuri către populație (art.135)	6401,9	6040,5	6040,2	99,9	5840,2	-200,3	-0,3
Investiții capitale (art.241)	0	425,0	425,0	100,0	425,0	0	0
Procurarea mijloacelor fixe (art.242)	4500,0	4452,0	4451,9	99,9	4451,9	-0,1	-0,1
Reparații capitale (art.243)	0	616,4	616,3	99,9	616,3	-0,1	-0,1
3. Grupa 133/05/01/220 (Alocații centralizate)							
Cheltuieli totale, plata mărfurilor și serviciilor (art.113.00)	2700,0	2700,0	2700,0	100,0	2700,0	0	0
4. Grupa 133/05/01/037 Organele afacerilor interne (Fondul de rezervă)							
Cheltuieli totale, componenta de bază	0	400,0	399,9	99,9	399,9	-0,1	-0,1

Sursă: Rapoartele privind executarea bugetului instituției publice din contul cheltuielilor de bază la 31.12.2011

2.2. Cu privire la regularitatea veniturilor/cheltuielilor la componenta mijloace speciale (centralizat) pentru subdiviziunile subordonate MAI

➤ Veniturile efective în sumă de 23307,3 mii lei ale subdiviziunilor subordonate MAI au depășit cu 7128,9 mii lei (144,1%) veniturile precizate în sumă de 16178,4 mii lei, iar cele de casă - cu 6776,1 mii lei (141,8%), fapt ce denotă planificarea nerelevantă a veniturilor, comparativ cu limitele stabilite în planurile precizate. La 31.12.2011, datoriile debitoare au constituit 1369,3 mii lei, iar cele creditoare - 164,1 mii lei, inclusiv în sumă de 747,3 mii lei și, respectiv, de 50,4 mii lei - cu termenul de achitare expirat.

Datele analizate de audit denotă că, în comparație cu limitele bugetare precizate de 29964,8 mii lei, executarea cheltuielilor efective la componenta mijloace speciale a constituit 26306,4 mii lei (93,7%), sau cu 3658,4 mii lei mai puțin, nefiind utilizate mijloace în sumă de 1882,6 mii lei (1348,6 mii lei - la plata mărfurilor și serviciilor, 369,2 mii lei - la procurarea mijloacelor fixe, și 164,2 mii lei - la reparații capitale).

La 31.12.2011, datoriile debitoare au constituit 54,2 mii lei, iar cele creditoare - 942,3 mii lei, inclusiv în sumă de 25,8 mii lei și, respectiv, de 302,1 mii lei - cu termenul de achitare expirat. Executarea veniturilor/cheltuielilor la componenta mijloace speciale pentru subdiviziunile subordonate MAI în anul 2011 se prezintă în Tabelul nr.3.

¹⁴Ordinul Ministerului Finanțelor nr.2 din 03.01.2007 „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind statutul, drepturile și obligațiile executorilor de buget”.

Tabelul nr.3
 Tabelul nr.3

Indicii	Venituri/ cheltuieli aprobat pe an (mii lei)	Venituri/ cheltuieli precizate pe an (mii lei)	Venituri/ cheltuieli de casă (mii lei)	Venituri/ cheltuieli de casă executate față de precizate (%)	Venituri/ cheltuieli efective (mii lei)	Venituri/ cheltuieli efective față de precizate +/- (mii lei)	Venituri/ cheltuieli de casă față de precizate +/- (mii lei)	Datorii debitoare la 31.12.2011 (mii lei)
1. Grupa 133/05/01/037 Organele afacerilor interne (Organele centrale ale afacerilor interne)								
Venituri totale, inclusiv:	16107,0	16178,4	22954,5	141,8	23307,3	+7128,9	+6776,1	1369,3
Mijloace speciale ale instituțiilor publice	16107,0	12358,4	19191,2	155,3	19544,0	+7185,6	+6832,8	1369,3
Granturi externe	0	3535,5	3479,0	98,4	3479,0	-56,5	-56,5	0
Cheltuieli totale, inclusiv:	29893,4	29964,8	28082,2	93,7	26306,4	-3658,4	-1882,6	54,2
Retribuirea muncii (art.111)	751,6	401,6	401,6	100	518,6	+117,0	0	0
Plata mărfurilor și serviciilor (art.113)	16574,4	16251,5	14902,9	91,7	14084,6	-2166,9	-1348,6	2,7
Deplasări în interes de serviciu (art.114)	840,0	1240,0	1240,0	100	804,0	-436,0	0	51,5
Procurarea mijloacelor fixe (art.242)	11628,9	2034,8	1665,6	81,9	852,5	-1182,3	-369,2	0
Reparații capitale (art.243)	0	9738,4	9574,2	100	9736,7	-1,7	-164,2	0

Sursă: Rapoartele privind încasarea și utilizarea mijloacelor speciale la 31.12.2011

Concluzii: Cheltuielile de bază totale au fost efectuate în limita alocațiilor precizate pentru perioada de gestiune, cu excepția cazurilor de depășire a limitelor de cheltuieli aprobate la unele articole în sumă totală de 949,0 mii lei, fără modificarea planurilor de finanțare, în rezultat formându-se datorii debitoare și creditoare cu termenul de prescripție expirat în sumă, respectiv, de 3,4 mil. lei și 1,0 mil. lei. La componenta mijloace speciale se relevă neîncasarea veniturilor în sumă de 1,8 mil.lei și nevalorificarea sumei de 6,9 mil. lei, fiind evidențiată planificarea nerelevantă a veniturilor și cheltuielilor. Totodată, se menționează dublarea veniturilor și cheltuielilor bugetului de stat în sumă de 3,7 mil.lei, în lipsa mecanismului de interconexiune între bugetul de stat și bugetul unităților administrativ-teritoriale.

Recomandări MAI:

4. Să asigure efectuarea de cheltuieli în limitele bugetare aprobate, inclusiv în aspectul clasificăției economice a cheltuielilor.

5. Să asigure implementarea elementelor sistemului de management financiar și control intern la compartimentele planificarea, evidența și raportarea veniturilor/cheltuielilor de mijloace speciale.

Recomandări MAI și Ministerului Finanțelor:

6. Să examineze oportunitatea modificării mecanismului de finanțare a cheltuielilor în scopul achiziționării echipamentului destinat întreținerii poliției municipale în mod centralizat de către MAI.

3.Cu privire la achizițiile publice

În anul 2011, pentru necesitățile MAI, din contul mijloacelor alocate la componenta de bază și componenta mijloace speciale, au fost încheiate 294 contracte de achiziții în sumă de 71,3 mil.lei, inclusiv 11 contracte în sumă de 1,1 mil.lei (1,5%) - achizițiile dintr-o singură sursă, care se prezintă în Tabelul nr.4.

Tabelul nr.4

Nr. d/o	Metode de achiziție	Anul 2011		
		Numărul de contracte	Suma (mil. lei)	Pondere (%)
	Achiziții publice, total, din care:	294	71,3	100
1.	Licitatie publică deschisă	191	62,1	87,1
2.	Cererea ofertelor de prețuri	92	8,1	11,4
3.	Achizițiile dintr-o singură sursă	11	1,1	1,5

Sursă: Rapoartele Direcției achiziții și marketing a MAI

Cu toate că, în general, grupul de lucru pentru achiziții al MAI a efectuat regulamentar procedurile de achiziții publice,

urmăre verificărilor auditului, s-a constatat nerespectarea unor norme legale ce reglementează acest domeniu¹⁵, după cum urmează:

➤ În grupul de lucru pentru achiziții (instituit prin ordinul MAI nr.277 din 27.08.2008) nu sînt desemnate persoane concrete în calitate de membri ai acestuia, fiind indicate numai denumirile funcțiilor ocupate, și, respectiv, nu au fost stabilite expres de către autoritatea contractantă funcțiile și responsabilitățile fiecărui membru, necesare pentru a fi exercitate în cadrul procedurilor de achiziții, normă prevăzută de pct.2 și pct.5 din Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1380 din 10.12.2007.

Autoritatea contractantă nu a publicat pe pagina WEB a entității planurile trimestriale și anuale de achiziții; membrii grupului de lucru pentru achiziții, în cadrul desfășurării procedurilor de achiziție a mărfurilor, lucrărilor și serviciilor, n-au realizat în toate cazurile, conform prevederilor legale, comunicările cu operatorii economici; în invitațiile de participare la concurs nu se indică expres denumirea operatorului economic invitat la concurs, adresa juridică și altele.

Grupul de lucru pentru achiziții al MAI nu a întocmit procese-verbale separate de deschidere a ofertelor în prezența operatorilor economici participanți la concurs. Se întocmesc procese-verbale cu caracter general, care nu cuprind informații detaliate despre oferte, precum și temeiul numirii câștigătorilor licitațiilor organizate.

În unele cazuri, planificarea contractelor de achiziții publice se efectuează fără a se cunoaște exact necesitățile de bunuri, lucrări sau servicii, iar caracteristicile stabilite în documentele de licitație nu reprezintă o descriere exactă și completă a obiectului achiziției, astfel încît fiecare cerință și criteriu, stabilite de autoritatea contractantă, să fie îndeplinite.

La semnarea unor contracte de achiziție a mărfurilor și lucrărilor n-au fost prezentate garanțiile pentru buna execuție (3,1 mil.lei - 5% din valoarea contractelor încheiate), deși aceste cerințe erau prevăzute și în documentele de licitație, astfel nerespectîndu-se art.42 alin.(8) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007. Ca rezultat, unele contracte de achiziție a mărfurilor și lucrărilor nu au fost executate în condițiile inițial stabilite, fiind întocmite acorduri adiționale de majorare a costului mărfurilor și lucrărilor (numai în trei cazuri - cu 518,0 mii lei).

Dările de seamă privind procedurile de achiziție prin cererea ofertelor de preturi, prezentate Agenției Achiziții Publice, nu sînt conforme cerințelor stabilite prin Hotărîrea Guvernului nr.245 din 04.03.2008¹⁶, nu dețin informația despre membrii grupului de lucru pentru achiziții prezenți la deschiderea și evaluarea ofertelor, precum și altă informație solicitată.

Dosarele achiziției publice pentru fiecare procedură de achiziție publică nu sînt perfectate conform reglementărilor legale, acestea nefiind cusute, stampilate și numerotate după încheierea contractului de achiziție, pentru a asigura integritatea acestuia, după cum prevede pct.6 din Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.9 din 17.01.2008¹⁷.

Notă: Pe parcursul auditului, a fost emis Ordinul nr.77 din 19.03.1012 „Cu privire la crearea grupului de lucru pentru achiziții al MAI, aprobarea componenței nominale

¹⁵Legea nr.96-XVI din 13.04.2007 „Privind achizițiile publice” (cu modificările ulterioare; în continuare - Legea nr.96-XVI din 13.04.2007); Hotărîrea Guvernului nr.1404 din 10.12.2008 „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de calculare a valorii estimate a contractelor de achiziții publice și planificarea acestora”; Hotărîrea Guvernului nr.148 din 14.02.2008, „Cu privire la aprobarea Regulamentului achizițiilor publice de valoare mică” (cu modificările ulterioare); Hotărîrea Guvernului nr.1380 din 10.12.2007 „Privind aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea grupului de lucru pentru achiziții” (cu modificările ulterioare).

¹⁶Hotărîrea Guvernului nr.245 din 4 martie 2008 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la achiziția bunurilor și serviciilor prin cererea ofertelor de preturi” (cu modificările și completările ulterioare).

¹⁷Hotărîrea Guvernului nr.9 din 17.01.2008 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la întocmirea și păstrarea dosarului achiziției publice” (cu modificările ulterioare).

și Regulamentul privind activitatea acestuia". Dosarele achizițiilor publice au fost perfectate regulamentar.

Concluzii: Deși, în general, grupul de lucru pentru achiziții al MAI a efectuat regulamentar procedurile de achiziții publice, acesta n-a asigurat în măsură deplină inițierea și desfășurarea în corespundere cu cadrul legal a unor proceduri de achiziții publice; planificarea contractelor de achiziții publice se efectuează fără a se cunoaște exact necesitățile de bunuri, lucrări sau servicii; nu a publicat pe pagina WEB a entității planurile trimestriale și anuale de achiziții; nu a întocmit procese-verbale de deschidere a ofertelor; la semnarea unor contracte de achiziție a mărfurilor și lucrărilor, n-au fost solicitate garanțiile pentru buna execuție etc.

Recomandări MAI:

7. Să respecte cadrul legal la efectuarea achizițiilor publice și să identifice măsuri privind aplicarea principiului eficienței și transparenței în procesul achizițiilor publice de mărfuri, lucrări și servicii pentru necesitățile instituțiilor din subordinea MAI.

4. Cu privire la regularitatea administrării patrimoniului de stat

Conform datelor Bilanțului instituțiilor publice finanțate de la buget la 31.12.2011 (generalizat), valoarea patrimoniului public administrat de către MAI constituie 1060,7 mil.lei, inclusiv la componenta de bază - 842,3 mil.lei, și la componenta mijloace speciale - 218,4 mil.lei. Valoarea mijloacelor fixe alcătuiește 913,5 mil.lei, iar uzura lor - 500,7 mil. lei, sau 54,8% din valoarea activelor.

Aparatul central al MAI dispune de patrimoniu în valoare de 140,2 mil. lei, iar subdiviziunile de pe lângă MAI - de 318,2 mil.lei. Concomitent, 6 întreprinderi de stat din subordinea MAI dispun de patrimoniu în valoare de 27,5 mil. lei.

Verificarea regularității administrării patrimoniului public a relevat unele nereguli, după cum urmează:

➤ Examinarea pe un eșantion de 55 de instituții (din 78) denotă că 15 instituții n-au înregistrat regulamentar¹⁸ la organul cadastral 269 imobile în valoare totală de 136,1 mil. lei. Astfel, la 31.12.2011, n-au asigurat înregistrarea imobilelor Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale (56 obiecte în valoare de 76,7 mil.lei), Direcția generală logistică a MAI (75 obiecte în valoare de 16,8 mil.lei), Comisariatul General de Poliție pe mun. Chișinău (4 obiecte în valoare de 7,7 mil.lei), Centrul de plasament temporar al minorilor (2 obiecte în valoare de 3,8 mil.lei), Comisariatul de Poliție sectorul Buiucani (1 obiect în valoare de 2,1 mil.lei) etc.

MAI, în comun cu Agenția Relații Funciare și Cadastru, nu au identificat și nu au delimitat hotarele terenurilor proprietate publică a statului, cu întocmirea setului de documente necesar întru executarea art.9 din Legea nr.91-XVI din 05.04.2007¹⁹.

Până la momentul actual, 55 de instituții din subordinea MAI n-au executat lucrări cadastrale privind delimitarea hotarelor terenurilor aferente blocurilor administrative, locale, altor imobile în folosință și nu dispun de Titluri de autentificare a dreptului asupra terenurilor cu suprafața de 181,2 ha. Nerespectându-se cadrul legal²⁰, nu au fost evaluate și înregistrate în evidența contabilă terenurile cu suprafața de 179,2 ha (Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale - 54,4 ha; Direcția generală logistică a MAI - 7,7 ha; Biroul de migrație și azil - 2,2 ha; Brigada de poliție cu destinație specială "Fulger" - 2,0 ha; Direcția

medicală a MAI - 1,3 ha; Comisariatul de Poliție pe raionul Nisporeni - 1,5 ha etc.).

Întru executarea Hotărârii Guvernului nr.2 din 16.01.2010, MAI a creat Întreprinderea de Stat "Servicii pază", reorganizând Serviciul Pază de Stat al MAI prin contopirea Direcției generale pază de stat și a subdiviziunilor ei teritoriale. În rezultatul reorganizării, la balanța aparatului central al MAI au fost înregistrate 94 unități de mijloace fixe (clădiri, garaje, cazangerii etc.) în valoare de 17,9 mil. lei.

Potrivit probelor de audit și analizei datelor din rapoartele prezentate Agenției Proprietății Publice, 38 de obiecte cu suprafața de 5,4 mii m² din patrimoniul MAI nu se utilizează la capacitatea maximă sau integral, precum Blocurile administrative, garajele din orașele: Fălești - cu valoarea de 1166,7 mii lei și suprafața neutilizată de 612,0 m²; Strășeni - cu valoarea de 451,5 mii lei (351,2 m²); Hincești - de 891,1 mii lei (838,1 m²); Leova - de 997,2 mii lei (485,0 m²); Orhei - de 450,0 mii lei (157,9 m²); Rezina - de 160,0 mii lei (203,0 m²); Rîșcani - de 123,0 mii lei (117,3 m²); Briceni - de 55,9 mii lei (112,2 m²) etc.

Atît în Darea de seamă prezentată Agenției Proprietății Publice privind bunurile imobile proprietate publică a statului la situația din 01.01.2011, precum și în Lista bunurilor imobile, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr.351 din 23.03.2005²¹ figurează unele imobile aflate în gestiunea economică a Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, în care 137 de apartamente proprietate publică a statului au fost privatizate fără permisiunea MAI. Mai mult decît atît, potrivit art.14 din Legea nr.1324-XIII din 10.03.1993²², locuințele primite cu titlu gratuit în proprietate privată urmau a fi excluse din fondul de locuințe al MAI și incluse în fondul de locuințe privat. Auditul a constatat că plata pentru serviciile comunale se achită din contul mijloacelor alocate de la bugetul de stat, care nu sînt recuperate integral, astfel formîndu-se permanent datorii debitoare.

Concluzii: Unele bunuri imobile administrate de MAI și date în folosință unor instituții din subordine auditate nu sînt gestionate adecvat, fapt determinat de neajunsurile sistemului de management financiar și control intern. Terenuri cu suprafața de 181,2 ha și 269 imobile în valoare de 136,1 mil.lei nu sînt înregistrate regulamentar în Registrul bunurilor imobile la organele cadastrale teritoriale, iar altele - în Lista bunurilor imobile proprietate publică a statului, ceea ce majorează riscul neintegrității și pierderii patrimoniului public. Valoarea terenurilor cu suprafața de 181,2 ha, transmise în folosință unor entități auditate, nu a fost evaluată și reflectată în bilanțul contabil, iar 38 de obiecte cu suprafața de 5,4 mii m² din patrimoniul MAI nu se utilizează la capacitatea maximă sau integral; 137 de apartamente proprietate publică a statului au fost privatizate fără permisiunea MAI.

Recomandări MAI:

8. Să implementeze un sistem eficient de control intern, asigurînd conformitatea ținerii evidenței contabile și a gestiunii patrimoniului de stat, precum și corectitudinea și plenitudinea raportării acestuia organelor de competență.

9. Să asigure delimitarea terenurilor proprietate publică a statului, cu înregistrarea la organele cadastrale a drepturilor de proprietate asupra bunurilor imobile administrate, precum și să evalueze și să înregistreze în evidența contabilă patrimoniul public dat în folosință.

¹⁸Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543-XIII din 25.02.2008 (cu modificările ulterioare; în continuare - Legea nr.1543-XIII din 25.02.2008).

¹⁹Legea nr.91-XVI din 05.04.2007 „Privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor”.

²⁰Legea nr.989-XV din 18.04.2002 „Cu privire la activitatea de evaluare” (în continuare - Legea nr.989-XV din 18.04.2002 cu modificările ulterioare).

²¹Hotărîrea Guvernului nr.351 din 23.03.2005 „Cu privire la aprobarea listelor bunurilor imobile proprietate publică a statului și la transmiterea unor bunuri imobile” (cu modificările ulterioare; în continuare - Hotărîrea Guvernului nr.351 din 23.03.2005).

²²Legea privatizării fondului de locuințe nr.1324-XIII din 10.03.1993 (cu modificările ulterioare).

10. Să examineze situațiile referitor la privatizarea de către unii angajați a unor bunuri proprietate publică a MAI.

5. Cu privire la regularitatea investițiilor și reparațiilor capitale

➤ Pe anul 2011, MAI i-au fost aprobate și, ulterior, precizate cheltuieli pentru investiții capitale în construcții în sumă de 893,7 mii lei (la componenta de bază - 490,0 mii lei, și la componenta mijloace speciale - 403,7 mii lei), cheltuielile de casă constituind 844,6 mii lei, iar cele efective - 888,6 mii lei.

La 31.12.2011, la componenta de bază era înregistrată datoria debitoare cu termenul de prescripție expirat a Î.C.S. "Moldcoreat" S.R.L., în sumă de 1,7 mil. lei, față de Direcția medicală a MAI, formată la 01.01.2008, pentru utilajul procurat conform facturii fiscale din 05.12.2006, dar returnat operatorului economic ca fiind necorespunzător prevederilor contractului, astfel dezafectându-se din circuitul instituției mijloace financiare pe un termen mai mare de 3 ani. La 24.11.2008, Judecătoria Economică de Circumscripție Chișinău a emis un titlu executoriu privind încasarea de la Î.C.S. "Moldcoreat" S.R.L., în favoarea Direcției medicale a MAI, a sumei de 1,7 mil. lei, însă până în prezent banii nu au fost încasați.

➤ La balanța MAI sînt înregistrate construcții nefinisate din anii 2005-2007, cu gradul de finisare mai mult de 70%, pentru care s-au cheltuit 25,3 mil.lei (la componenta de bază - 22,0 mil.lei, și la componenta mijloace speciale - 3,3 mil.lei). Nefinisarea acestor construcții condiționează riscul ca unele imobile să se deterioreze (căminul din s.Varnița cu valoarea de 7,5 mil.lei; cazarma unității militare 1001 a DTC cu valoarea de 1,3 mil. lei; CRP Criuleni - de 3,9 mil. lei; CRP Dondușeni - de 1,8 mil.lei; CRP Ungheni - de 1,0 mil.lei; CP Coșnița - de 0,7 mil. lei etc.). Concomitent, la 31.12.2011, în evidența contabilă a Direcției medicale a MAI figurează cazangeria autonomă a spitalului militar, în care au fost investite 4,7 mil. lei, inclusiv 2,7 mil. lei - utilaj instalat, dar nepus în funcțiune, entitatea invocînd probleme privind conectarea la conducta de gaz.

➤ Pentru finanțarea lucrărilor de reparație capitală, în anul 2011, MAI i-au fost alocate 13,4 mil. lei (la componenta de bază - 3,5 mil.lei, și la componenta mijloace speciale - 9,9 mil.lei), cheltuielile de casă constituind 13,3 mil.lei, iar cele efective - 13,6 mii lei, formîndu-se datorii creditoare în sumă de 356,6 mii lei.

Au fost efectuate lucrări de reparație capitală a sediului MAI în sumă de 4,9 mil. lei (acoperișul și fațada sediului), iar din contul surselor externe (grant) - reparația capitală a Izolatorului Comisariatului General de Poliție pe mun. Chișinău, în sumă de 3,6 mil.lei. Auditul a constatat că bunurile obținute în rezultatul demolării acoperișului și fațadei sediului (8 tone de balustrade, grile și parapete metalice; 1799 m² de învelitori din tablă; 18,2 m³ de material lemnos de învelitori; 60,6 m² de material lemnos, uși, ferestre) nu au fost reflectate în evidența contabilă în cantitate și preț, iar pentru demolarea acestora MAI a achitat antreprenorului suma de 56,8 mii lei. Concomitent, investitorul nu a asigurat întocmirea proceselor-verbale la finisarea lucrărilor și a cărții tehnice a construcției prevăzute de sistemul calității în construcții, astfel nerespectîndu-se prevederile art.22 alin.(1) lit.f) și lit.g) din Legea nr.721-XIII din 02.02.1996²³ și pct.1 și pct.3 alin.(1) din Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.285 din 23.05.1996²⁴.

Concluzii: La balanța MAI sînt înregistrate construcții nefinisate din anii 2005-2007, cu gradul de finisare mai

mult de 70% și valoarea de 25,3 mil.lei. Nefinisarea acestor construcții condiționează riscul ca unele imobile să se deterioreze, ceea ce denotă nevalorificarea eficientă a banilor publici. Direcția medicală a MAI a admis formarea, la 01.01.2008, a datoriilor debitoare cu termenul de prescripție expirat în sumă de 1,7 mil. lei, astfel dezafectîndu-se mijloacele respective din circuitul instituției. MAI nu a asigurat întocmirea regulamentară a proceselor-verbale la finisarea lucrărilor, precum și a cărții tehnice a construcției, prevăzute de sistemul calității în construcții.

Recomandări MAI:

11. Să efectueze o inventariere regulamentară a obiectelor de investiții capitale nefinalizate, cu prioritizarea finanțării acestora și înaintarea propunerilor corespunzătoare.

12. MAI, în comun cu executorul judecătoresc, să asigure, în condițiile legii, măsurile de încasare a sumei de 1,7 mil. lei conform titlului executoriu.

6. Cu privire la executarea cheltuielilor pentru remunerarea muncii

➤ Pentru salarizarea personalului aparatului central al MAI, la art.111 "Retribuirea muncii" au fost alocate mijloace financiare în sumă de 8733,1 mii lei. Cheltuielile de casă au constituit 8733,1 mii lei, iar cele efective - 8567,1 mii lei, astfel respectîndu-se limitele de alocații bugetare aprobate.

Contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii (art.112) și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală (art.116) au fost calculate și achitate în mărimile procentuale stabilite pentru anul 2011 - de 23,0% și, respectiv, de 3,5% ,din fondul de retribuire a muncii, cheltuielile efective constituind 302,3 mii lei și, respectiv, 39,0 mii lei. La 31.12.2011, datoriile creditoare față de personal la retribuirea muncii au constituit 787,7 mii lei, cu termenul de achitare în luna ianuarie 2012.

La calcularea salariilor personalului, contabilitatea utilizează o programă informațională învechită, care, deși calculează corect salariul, la sfîrșit generează un sold ce include rubrica „Impozite pe viitor”, ultima trezind unor angajați suspiciuni privind corectitudinea calculării salariilor. Concomitent, persistă riscul ca modalitatea de calculare a salariilor prin programa informațională respectivă să ducă la raportarea neconformă, în Nota de contabilitate nr.5, a sumelor calculate și achitate.

Concluzii: Deși limitele de alocații bugetare aprobate pentru salarizarea personalului aparatului central al MAI au fost respectate, contabilitatea utilizează o programă informațională învechită, care la sfîrșit generează un sold ce include rubrica „Impozite pe viitor”, ultima invocînd suspiciuni unor angajați privind corectitudinea calculării salariilor.

Recomandări MAI:

13. Să examineze oportunitatea modernizării programei informaționale destinate calculării salariilor angajaților MAI.

7. Privind regularitatea evidenței contabile și raportării financiare

➤ Verificările unui eșantion de 500 deconturi de avans au relevat că, pe parcursul anului 2011, contabilitatea în 12 cazuri a reflectat nejustificat suma de 39,6 mii lei la cheltuieli pentru „Deplasări în interes de serviciu”, care de fapt au fost efectuate în semestrul II al anului 2010, astfel nerespectîndu-se art.13 alin.(2) lit.f) din Legea nr.113-XVI din 27.04.2007.

Contrar pct.158 din Instrucțiunea aprobată prin Ordinul

²³Legea nr.721-XIII din 02.02.1996 „Privind calitatea în construcții” (cu modificările ulterioare).

²⁴Hotărîrea Guvernului nr.285 din 23.05.1996 “Cu privire la aprobarea Regulamentului de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente” (cu modificările ulterioare).

ministrului finanțelor nr.93 din 19.07.2010, neținându-se cont de datoriile titularilor de avans formate anterior, s-a permis efectuarea și în continuare a cheltuielilor de către aceștia, cu formarea datoriilor debitoare neachitate pe un termen de 3-6 luni.

În urma verificării regularității efectuării operațiunilor de casă, s-a constatat eliberarea din casierie Direcției medicale a MAI a mijloacelor bănești în sumă de 120,0 mii lei, pentru acordarea unui premiu bănesc cu prilejul zilei profesionale a lucrătorului medical și pentru plata concediilor sindicale, sumă care, la 31.12.2011, nu a fost rambursată și reflectată ca datorie debitoare.

La 31.12.2011, pe aparatul central și subdiviziunile subordonate MAI, s-au înregistrat în contul "Decontări cu personalul privind deponenții" solduri în sumă de 427,6 mii lei (65,1 mii lei - cu termenul de prescripție expirat), formate în urma neachitării în termenele stabilite a plăților calculate la eliberarea din funcție a unor colaboratori. Conform prevederilor pct.54 din Regulamentul privind dările de seamă contabile ale instituțiilor publice. Inventarierea patrimoniului, aprobat prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr.7 din 19.01.1999, soldul neachitat de 65,1 mii lei, cu acordul conducătorului, urma a fi înregistrat în evidența contabilă la majorarea finanțării.

Inventarierea inopinată a unor bunuri în cadrul auditului a constatat necontabilizarea a 2 active nemateriale (Programele „Evidența pensiilor” și „Evidența contabilă Soft”).

Conform datelor raportului consolidat pe MAI, în perioada de gestiune s-au achitat titluri executorii emise în baza hotărârilor instanțelor judecătorești în sumă de 2035,8 mii lei, inclusiv 552,7 mii lei - din contul pensiilor.

Din alocațiile prevăzute aparatului central și subdiviziunilor MAI la articolul „Documente executorii”, suma de 1064,0 mii lei s-a cheltuit pentru executarea a 56 titluri executorii, sau cu 690,8 mii lei (de circa 1,5 ori) mai mult față de perioada precedentă de gestiune. Acest fapt se datorează achitării indemnizațiilor de maternitate (concediul prenatal/postnatal), restanțelor salariale, compensațiilor pentru spațiul locativ, prejudiciilor morale etc.

Nerespectându-se prevederile din Anexa nr.9 la Ordinul Ministerului Finanțelor nr.91 din 20.10.2008 "Privind clasificarea bugetară"²⁵, din contul alocațiilor aprobate la articolul „Pensii și indemnizația viageră” s-au cheltuit 552,7 mii lei pentru executarea a 11 titluri executorii pentru indemnizații bănești întru fortificarea sănătății, recalculări de pensii și altele, fără ca sumele respective să fie planificate și achitate de la articolul „Documente executorii”, care se referă la cheltuielile aferente percepției de către organele de executare în mod incontestabil de la conturile instituțiilor finanțate de la buget.

Notă: Pe parcursul auditului, suma de 120,0 mii lei, potrivit unei note contabile, a fost contabilizată ca datorie debitoare; din salariul titularilor de avans au fost restituite în casa entității datorii în sumă de 23,1 mii lei; datoriile debitoare la 01.10.2011, în baza documentelor prezentate, au fost micșorate cu 415,7 mii lei, iar Programa „Evidența contabilă Soft”, cu valoarea de 30,0 mii lei, a fost reflectată în evidența contabilă.

Concluzii: Abaterile constatate la organizarea evidenței contabile au creat unele situații de documentare neregulamentară a faptelor economice, precum și de eliberare neconformă a unor avansuri spre decontare. Este problematică situația privind creșterea continuă a numărului

titlurilor executorii achitate din contul bugetului de stat, situație ce se datorează discordanței normelor de drept ce reglementează raporturile în domeniul asigurării obligatorii a militaților și membrilor familiilor lor.

Recomandări MAI:

14. Să implementeze un sistem eficient de management financiar și control intern pentru asigurarea exercitării obligațiilor legale privind ținerea evidenței contabile, precum și să asigure monitorizarea exercitării de către persoanele responsabile a atribuțiilor conform competenței.

15. Să nu admită pe viitor formarea de către titularii de avans a unor datorii debitoare, iar datoria creditoare cu termenul de prescripție expirat a personalului privind deponenții, în sumă de 65,1 mii lei, să fie raportată la majorarea finanțării entității.

16. Să implementeze un sistem de control intern adecvat întru reducerea cheltuielilor pentru achitarea titlurilor executorii din contul bugetului de stat, cu întreprinderea măsurilor de înlăturare a discordanțelor în normele de drept.

8. Regularitatea păstrării de către MAI a corpurilor delictive, bunurilor sechestrate și confiscate

➤ Conform normelor legale²⁶, imediat după ridicare și examinare, metalele prețioase, pietrele prețioase și articolele din ele, moneda națională și valuta străină, cardurile, carnetele de plată, valorile mobiliare, obligațiile, recunoscute drept corpuri delictive, se transmit spre păstrare Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, conform procedurii stabilite. Potrivit pct.3 și pct.75 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.972 din 11.09.2001, inspectoratele fiscale de stat teritoriale își exercită atribuțiile privind constatarea, evidența, evaluarea și vânzarea corpurilor delictive în conformitate cu Codurile: civil, penal, de procedură civilă, de procedură penală, cu privire la contravențiile administrative, precum și cu alte acte normative.

Auditul a constatat că în casa aparatului central al MAI se află la păstrare corpuri delictive ridicate în perioada anilor 1992-2007 și netransmise/nepreluate spre păstrare de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, inclusiv valută (euro, dolari SUA) în sume impunătoare, obiecte prețioase etc.

Recomandări MAI:

18. Să inițieze inventarierea totală a corpurilor delictive, bunurilor sechestrate și confiscate de instituțiile din subordine, determinând totalitatea acestora, și, în comun cu inspectoratele fiscale de stat teritoriale, să transmită regulamentul bunurilor pentru evidență, evaluare și vânzare, cu trecerea lor ulterioară în posesia statului.

9. Cu privire la regularitatea evidenței și raportării bunurilor cu titlu de ajutor umanitar

➤ Potrivit Raportului privind primirea și utilizarea valorilor materiale și mijloacelor bănești cu titlu de ajutor umanitar, soldurile ajutoarelor umanitare neutilizate de către subdiviziunile subordonate MAI, la 31.12.2011, au constituit 12,6 mil.lei, preponderent constituite din fonduri fixe în sumă de 9,4 mil.lei. În perioada auditată, au fost primite ajutoare umanitare în sumă de 7,5 mil. lei.

Valoarea de bilanț de 3556,3 mii lei (307,2 mii dolari SUA) a Sistemului automatizat balistic, primit ca ajutor umanitar, a fost diminuată cu 270,1 mii lei. Mai mult decît atît, neasigurîndu-se regularitatea evidenței contabile, Sistemul automatizat balistic a fost luat la evidență ca obiect separat, dar nu ca un bun integru.

Datele din Bilanțul executării bugetului autorităților/instituțiilor publice la 30.11.2011 au fost diminuate de către

²⁵Ordinul Ministerului Finanțelor nr.91 din 20.10.2008 "Privind clasificarea bugetară" (cu modificările ulterioare).

²⁶Hotărârea Guvernului nr.972 din 11.09.2001 "Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de evidență, evaluare și vânzare a bunurilor confiscate, fără stăpin, sechestrate, ușor alterabile sau cu termenul de păstrare limitat, a corpurilor delictive, a bunurilor trecute în posesia statului cu drept de succesiune și a comorilor" (cu modificările ulterioare); Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122-XV din 14.03.2003(cu modificările ulterioare).

Centrul tehnic și transport cu 2558,7 mii lei, datorită faptului că entitatea a reflectat în evidență ajutorul umanitar - 30 autoturisme model Dacia Logan pentru munca de poliție, cu prețul total de 927,1 mii lei românești.

Contabilitatea Centrului tehnic și transport timp de 2 ani n-a înregistrat regulamentele în evidența contabilă o unitate de transport, primită ca ajutor umanitar, în valoare de 399,3 mii lei, iar contabilitatea aparatului central al MAI - ajutorul umanitar în sumă de 672,3 mii lei, sau 8400 colete cu produse alimentare.

La 06.11.2010, MAI a primit ca ajutor umanitar 30 case transportabile în valoare de 1751,5 mii lei, din care 6 au fost instalate pe șantierele de construcții ale caselor sinistratilor din raionul Hîncești, iar 22 case în valoare de 1284,4 mii lei - transmise sub pază DTC, ultimul nerefectându-le în evidența contabilă la contul extrabilanțier.

Notă: În cadrul auditului, valoarea de bilanț a Sistemului automatizat balistic a fost corectată în evidența contabilă spre majorare cu 270,1 mii lei; a autoturismelor - cu 2558,7 mii lei, iar a rulajului produselor alimentare - cu 672,3 mii lei.

Concluzii: Lipsa sistemului de control intern a condiționat mai multe neregularități la compartimentul bunurile cu titlu de ajutor umanitar.

Recomandări MAI:

19. Să asigure implementarea elementelor sistemului de control intern, în vederea neadmiterii neregulilor în evidența contabilă, inclusiv la compartimentul bunurile cu titlu de ajutor umanitar.

10. Privind regularitatea casării mijloacelor fixe uzate fizic și moral. Inventarierea mijloacelor fixe

➤ În temeiul punctelor 6, 7 și 8 din Regulamentul privind casarea bunurilor uzate, raportate la mijloacele fixe, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.500 din 12.05.1998²⁷, prin Ordinul MAI nr.409 din 05.12.2008, a fost creată Comisia centrală de casare a mijloacelor fixe și valorilor materiale, care urma să se întrunească după necesitate, dar nu mai rar decît o dată pe an, pentru examinarea actelor de casare, prezentate de către toate subdiviziunile și întreprinderile de stat din subordinea MAI. Auditul a constatat că comisia nu s-a întrunit regulamentele, tergiversînd examinarea demersurilor privind trecerea la pierderi a valorilor materiale uzate, fapt ce a condiționat situația ca datele din Bilanțurile contabile ale subdiviziunilor din subordine să nu exprime situația reală a activelor.

➤ Potrivit Raportului privind lipsurile și delapidările de mijloace bănești și valori materiale, generalizat pe MAI, la 31.12.2011 soldul datoriilor a constituit 2,5 mil.lei, inclusiv 1,6 mil.lei - atribuite de judecată, iar datoriile de 0,3 mil.lei privind lipsurile și delapidările de mijloace bănești și valori materiale se aflau în organele de anchetă.

În perioada anului 2011, procedura de inventariere a fost desfășurată în baza Legii nr.113-XVI din 27.04.2007 și Ordinului MAI nr.265 din 29.09.2011. În procesul inventariierilor s-au depistat surplusuri de bunuri în sumă de 74,3 mii lei și lipsuri în sumă de 17,4 mii lei. În majoritatea birourilor a fost constatată lipsa listelor valorilor materiale transmise în folosință; nu la toate mijloacele fixe au fost atribuite numere de inventar; nu se întocmesc la timp actele de trecere la

cheltuieli a bunurilor materiale uzate sau defectate; nu au fost luate decizii privind 4,9 tone de metal uzat în urma casării bunurilor și păstrat timp îndelungat; 1,6 tone de metal n-au fost contabilizate; la balanța unor subdiviziuni ale MAI se află bunuri materiale (utilaj tipografic etc.) uzate fizic și moral, care nu se utilizează timp îndelungat în procesul tehnologic etc.

Notă: În cadrul auditului, surplusurile de bunuri depistate în rezultatul inventarierii în sumă de 74,3 mii lei au fost reflectate în evidența contabilă.

Concluzii: Bilanțurile contabile ale unor subdiviziuni din subordinea MAI nu exprimă situația reală a activelor, datorită nerespectării legislației la compartimentul casarea bunurilor materiale publice, precum și veridicitatea și plenitudinea raportării valorii acestora. Inventarierea a constatat unele nereguli, inclusiv lipsuri și surplusuri de bunuri.

Recomandări MAI:

20. Să asigure activitatea Comisiei centrale de casare a bunurilor uzate, raportate la mijloacele fixe, a MAI, cu efectuarea controlului asupra documentelor, actelor de casare prezentate comisiei de către subdiviziunile și întreprinderile de stat din subordine.

21. Să asigure recuperarea lipsurilor de bunuri în sumă de 17,4 mii lei și efectuarea inventariierilor anuale a patrimoniului MAI în strictă conformitate cu cerințele regulamentare, întru asigurarea gestionării conforme și integrității acestuia.

11. Privind regularitatea cheltuielilor și gestionarea patrimoniului public de către Departamentul trupelor de carabinieri

➤ Potrivit Legii nr.806-XII din 12.12.1991²⁸ și Hotărîrii Guvernului nr.434 din 24.06.1992²⁹, trupele de carabinieri sînt destinate să asigure, împreună cu poliția sau independent, ordinea publică, apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor și proprietății lor, precum și prevenirea faptelor de încălcare a legii. Organizațional, Departamentul trupelor de carabinieri include aparatul central cu 7 subdiviziuni și 5 unități militare.

Contrar prevederilor pct.20 din Hotărîrea Guvernului nr.650 din 12.06.2006³⁰, schema de încadrare a personalului aparatului central (55 unități) al DTC nu a fost înregistrată la Ministerul Finanțelor.

DTC a inițiat executarea prevederilor pct.104 din Hotărîrea Guvernului nr.179 din 23.03.2011³¹ și a Ordinului MAI nr.159 din 13.06.2011 privind reformarea trupelor de carabinieri, prin preluarea integrală de la poliție a funcțiilor de menținere și restabilire a ordinii publice și trecerea graduală la serviciul prin contract. Următoarele date privind reformarea DTC constituie secret de stat³² (constatățile sînt expuse în Anexa nr.1 (ex. secret) la prezentul Raport de audit).

➤ Potrivit calculelor proiectului de buget pe anul 2011, DTC a solicitat pentru întreținere 118,4 mil. lei. Conform Legii bugetului de stat pe anul 2011, DTC i-au fost alocate 67,4 mil.lei, precizate - 71,0 mil. lei, sau 60% din suma inițial solicitată, inclusiv 68,4 mil. lei - la componenta de bază, 2,2 mil.lei - la componenta mijloace speciale, și

²⁷Hotărîrea Guvernului nr.500 din 12.05.1998 „Despre aprobarea Regulamentului privind casarea bunurilor uzate, raportate la mijloacele fixe” (cu modificările ulterioare).

²⁸Legea nr.806-XII din 12.12.1991 „Cu privire la trupele de carabinieri (trupele interne) ale Ministerului Afacerilor Interne” (cu modificările ulterioare).

²⁹Hotărîrea Guvernului nr.434 din 24.06.1992 „Cu privire la crearea în cadrul Ministerului Afacerilor Interne a trupelor de carabinieri (trupe interne)” (cu modificările ulterioare).

³⁰Hotărîrea Guvernului nr.650 din 12.06.2006 „Privind salarizarea militarilor, efectivului de trupă și corpului de comandă angajați în serviciul organelor apărării naționale, securității statului și ordinii publice” (cu modificările ulterioare; în continuare - Hotărîrea Guvernului nr.650 din 12.06.2006).

³¹Hotărîrea Guvernului nr.179 din 23.03.2011 „Cu privire la aprobarea Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2011-2014” (cu modificările ulterioare).

³²Nu se dă publicității.

0,3 mil. lei - din fondul de rezervă al Guvernului, date care se prezintă în Tabelul nr.5.

Tabelul nr.5

Indicii	Aprobat inițial pe an (mii lei)	Precizat pe an (mii lei)	Cheltuieli de casă (mii lei)	Executat față de precizat (%)	Cheltuieli efective (mii lei)	Diferența cheltuieli efective față de precizate (+/-) (mii lei)	Diferența cheltuieli de casă față de precizate (+/-) (mii lei)
Cheltuieli generale, inclusiv:	67443,7	70952,3	70879,7	100,0	60764,7	-10187,6	-72,6
Componenta de bază	65093,2	68397,8	68397,7	99,9	57864,2	-10533,5	-0,1
Componenta mijloace speciale	2350,5	2220,5	2148,0	96,7	2566,5	+346,0	-72,5
Alte mijloace	-	334,0	334,0	100	334,0	0	0
Venituri totale: Componenta mijloace speciale	1950,0	1800,0	1806,4	100,4	1673,3	-126,7	+6,4

Sursă: Rapoartele privind executarea bugetului DTC pe toate componentele la 31.12.2011

Cheltuielile de casă pe ambele componente au constituit 70,9 mil. lei, iar cele efective - 60,8 mil. lei, sau cu 10,1 mil. lei mai puțin față de cheltuielile de casă, datorită formării la 31.12.2010 a unor datorii creditoare cu termenul de achitare expirat la componenta de bază privind achitarea drepturilor bănești din alocațiile pe anul 2011. La componenta mijloace speciale n-au fost valorificate alocațiile aprobate la plata mărfurilor și serviciilor și alte cheltuieli în sumă de 72,5 mii lei. La 31.12.2011, datoriile debitoare constituiau 2,4 mil. lei, iar cele creditoare - 5,0 mil. lei (în sumă de 205,7 mii lei - cu termenul de achitare expirat).

În anul 2011, veniturile de casă ale DTC preponderent încasate de la prestarea serviciilor de pază au constituit 1,8 mil. lei, înregistrând o scădere cu 214,8 mii lei față de anul 2010. Datoriile debitoare la 31.12.2011 au constituit 58,9 mii lei (11,0 mii lei - cu termenul de achitare expirat), iar cele creditoare - 11,1 mii lei.

Potrivit Raportului privind executarea bugetului din contul cheltuielilor de bază la 31.12.2011, pentru salarizarea personalului DTC au fost precizate mijloace și efectuate cheltuieli de casă în sumă de 33,5 mil. lei, cheltuielile efective constituind 31,3 mil. lei, sau cu 2,2 mil. lei mai puțin față de limita alocațiilor precizate. Verificarea de către audit a regularității respectării normelor legale privind calcularea și achitarea retribuirii muncii în cadrul aparatului central și subdiviziunilor DTC nu a constatat abateri de la normele legale.

➤ În anul 2011, DTC a organizat 57 proceduri de achiziții publice, în rezultatul cărora s-au încheiat 176 contracte în sumă de 11,9 mil. lei (8 licitații publice; 22 proceduri prin cererea ofertelor de prețuri; 35 proceduri privind achizițiile dintr-o singură sursă și mică valoare).

Cu toate că, în general, DTC a desfășurat regulamentar procedurile de achiziții publice, auditul a constatat și nerespectarea unor norme legale ce reglementează acest domeniu. Astfel, în unele cazuri, planificarea contractelor de achiziții publice se efectuează fără a se cunoaște exact necesitățile de mărfuri, lucrări sau servicii, fapt ce determină încheierea acordurilor adiționale (0,9 mil. lei) și generarea cheltuielilor suplimentare (13,6 mii lei); la semnarea unor contracte de achiziție a mărfurilor n-au fost prezentate garanțiile pentru buna execuție, prevăzute în documentele de licitație (48,0 mii lei); nu a fost asigurată încasarea penalităților calculate (90,5 mii lei); la procurarea tehnicii de calcul în valoare de 61,7 mii lei, în contract s-a prevăzut

un termen de garanție de 6 luni, față de 12-36 luni stipulate în ofertele prezentate la concurs etc.

➤ În baza contractului nr.22 din 18.02.2011, Î.M. „Parcul Urban de Autobuze” a prestat DTC servicii de transportare a efectivului trupelor de carabinieri, iar ultimul s-a achitat cu 14,5 mii litri de motorină (tichete) în sumă de 189,0 mii lei, în baza unor liste cu autobuzele care au prestat servicii de transport, fără ca întreprinderea municipală să anexeze copiile foilor de parcurs sau alte documente care justifică consumul de combustibil, prin ce nu s-au respectat prevederile Instrucțiunii privind completarea și prelucrarea foi de parcurs pentru autobuze³³. Ca rezultat, motorina nu a fost casată și livrată în baza documentului justificativ și conform normelor stabilite prin Ordinul Ministerului Transporturilor și Gospodăriei Drumurilor nr.172 din 09.12.2005³⁴, dar în baza contractului, astfel persistând riscul casării neregulamentare a motorinei.

➤ Nerespectându-se prevederile art.35 alin.(11) din Legea nr.162-XIV din 22.07.2005³⁵, din cadrul DTC s-au concediat 42 militari prin contract cu o vechime în muncă mai mică de 5 ani, angajați după absolvirea instituțiilor de învățământ militar, fără a se restitui în bugetul de stat suma de 1,9 mil. lei, cheltuită pentru instruire.

➤ Verificările auditului asupra regularității evidenței și raportării bunurilor patrimoniale au relevat că DTC nu a reflectat în evidența contabilă costume de protecție, primite cu titlu de ajutor umanitar, în valoare de 9,4 mil. lei, transmise, conform actului nr.203 din 10.11.2010, la păstrare Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale din cadrul MAI.

➤ În perioada auditată, cheltuielile efective pentru alimentația militarilor în termen au constituit 9,4 mil. lei. Conform Hotărârii Guvernului nr.423 din 23.06.1992³⁶ și Ordinului MAI nr.323 din 08.09.2006³⁷, pe parcursul anului 2011, DTC a substituit unele produse alimentare cu altele, cum ar fi: legumele pe crupe; carnea de bovină și porcină pe carne de pasăre etc, însă actele normative nominalizate nu stabilesc expres limitele de perioade pentru aplicarea normelor de substituție, fapt care generează riscuri privind componenta rației alimentare pentru militarii în termen. Totodată, Regulamentul aprobat prin Ordinul MAI nr.288 din 19.08.2008³⁸ nu prevede modul de aplicare a rației alimentare pentru consumatorii speciali, stipulat în Hotărârea Guvernului nr.423 din 23.06.1992, în cazul substituirii produselor în rațiile alimentare.

➤ Inventarierea bunurilor materiale efectuată conform Ordinului DTC nr.128 din 11.10.2011 „Privind inventarierea valorilor materiale” a constatat că în evidența contabilă este înregistrată lipsa a 4 unități de armament încă din anii precedenți. Deși față de persoanele responsabile vinovate de acest fapt au fost intentate dosare penale, iar costul lui a fost achitat, până în prezent armamentul stabilit ca lipsă n-a fost radiat din evidența contabilă.

➤ Verificările situațiilor privind patrimoniul public aflat la balanța DTC au relevat că până în prezent la oficiile cadastrale nu au fost înregistrate regulamentar 106 bunuri imobile în valoare de 19,6 mil. lei, prin ce s-au încălcat prevederile art.22 alin.(2) din Legea nr.1543-XIII din 25.09.1998.

Nu se respectă prevederile art.5 alin.(1) din Legea

³³Instrucțiunea privind completarea și prelucrarea foilor de parcurs pentru autocamioane, autobuze și autoturisme, aprobată prin Ordinul Departamentului Analize Statistice și Sociologice al Republicii Moldova nr.108 din 17.12.1998.

³⁴Ordinul Ministerului Transporturilor și Gospodăriei Drumurilor nr.172 din 09.12.2005 „Cu privire la aprobarea Normelor de consum de combustibil și lubrifianți în transportul auto” (în continuare – Ordinul Ministerului Transporturilor și Gospodăriei Drumurilor nr.172 din 09.12.2005).

³⁵Legea nr.162-XIV din 22.07.2005 „Cu privire la statutul militarilor” (cu modificările ulterioare).

³⁶Hotărârea Guvernului nr.423 din 23.06.1992 „Cu privire la asigurarea cu producție alimentară a consumatorilor speciali” (cu modificările ulterioare; în continuare - Hotărârea Guvernului nr.423 din 23.06.1992).

³⁷Ordinul MAI nr.323 din 08.09.2006 „Cu privire la aprobarea normelor de substituție a unor produse prin altele la distribuția rațiilor alimentare contingentului care are dreptul să primească produse alimentare din contul statului” (cu modificările ulterioare).

³⁸Regulamentul privind asigurarea alimentară a trupelor de carabinieri (trupelor de interne) ale MAI pe timp de pace, aprobat prin Ordinul MAI nr.288 din 18.08.2008” (cu modificările ulterioare).

nr.1543-XIII din 25.09.1998, menținându-se riscul de neasigurare a integrității patrimoniului public, datorită faptului că terenurile cu suprafața de 51,5 ha aflate în administrarea DTC nu sînt înregistrate în Registrul bunurilor imobile, iar entitatea nu dispune de titluri de autentificare a drepturilor deținătorului de teren.

DTC se află în 2 litigii privind redobîndirea patrimoniului pierdut, sechestrat și comercializat pe parcursul anilor 2004-2009, inclusiv a unui teren cu suprafața de 267 m², amplasat pe str. N. Testemițanu 31 (Unitatea militară 1001), transmis în folosință conform unui contract de arendă încheiat de MAI, precum și a complexului de clădiri cu terenul de 2,7 ha, amplasat în mun. Chișinău, str. Pietrarilor 1/3.

Nerespectîndu-se prevederile pct.25 din Hotărîrea Guvernului nr.688 din 09.10.1995³⁹, în evidența contabilă a Unității militare 1045 a fost înregistrată clădirea administrativă amplasată în or. Cahul, transmisă, în baza Ordinului MAI nr.298 din 24.09.2010, cu titlu gratuit de la balanța Comisariatului Raional de Poliție Cahul, cu suprafața de 293,4 m² și costul de bilanț de 100 lei, fără a fi reevaluată.

DTC nu utilizează din anul 2007 bunurile imobile de pe str.București 30 și str. N. Testemițanu 31, cu valoarea de 6,7 mil. lei și suprafață de 7,6 ha, în rezultatul redisolocării efectivului unităților militare. Totodată, pe parcursul anilor 2003-2005, pentru reconstrucția cazărnilor Unității militare 1001 din str. N. Testemițanu 31 s-au efectuat investiții capitale în valoare de 1,3 mil.lei, obiectul în cauză figurînd în evidența contabilă ca construcție nefinisată.

Notă: În cadrul auditului, bunurile primite de către DTC ca ajutor umanitar în valoare de 9,4 mil.lei au fost contabilizate și transmise regulamentar la păstrare.

Concluzii: Lipsa unui management financiar și control intern eficient a condiționat neînregistrarea schemei de încadrare a personalului aparatului central al DTC; la componenta mijloace speciale nu s-au valorificat alocațiile aprobate în sumă de 72,5 mii lei; au fost admise datoriile creditoare cu termenul de achitare expirat în sumă de 205,7 mii lei; 106 bunuri imobile în valoare de 19,6 mil.lei și terenurile cu suprafața de 51,5 ha aflate în administrare nu sînt înregistrate la organele cadastrale; s-au concediat 42 de militari prin contract, fără a se restitui în bugetul de stat suma de 1,9 mil. lei, cheltuită pentru instruire; cadrul legal existent nu stabilește expres termenul de aplicare a unor substituiți de produse alimentare cu altele, precum și nu este elaborat modul de aplicare a rației alimentare pentru consumatorii speciali, fapt care generează riscuri privind componenta rației alimentare a militarilor în termen.

Recomandări DTC:

22. Să asigure efectuarea de cheltuieli în limitele aprobate, precum și raportarea corectă și veridică a acestora, respectînd cu strictețe disciplina bugetară și financiară, cu economisirea mijloacelor publice.

23. Să respecte cadrul legal la efectuarea achizițiilor publice și să implementeze controale manageriale potrivite pentru administrarea contractelor încheiate.

24. Să asigure respectarea normelor de cheltuieli pentru alimentația militarilor în termen și a componentei rației alimentare.

25. Să asigure contractarea regulamentară a serviciilor acordate de Î.M. „Parcul Urban de Autobuze” și monitorizarea executării conforme, cu includerea modului de justificare a volumului de servicii prestate.

26. Să efectueze inventarierea totală a patrimoniului,

cu asigurarea înregistrării conforme la organele cadastrale, să se determine asupra bunurilor imobile neutilizate în condițiile prevederilor legale, precum și să evalueze și să înregistreze în evidența contabilă patrimoniul public dat în folosință.

27. Să întreprindă măsurile de rigoare în vederea neadmiterii deteriorării patrimoniului de stat aflat în administrare, asigurînd o gestionare rațională și conformă.

Recomandări MAI și DTC:

28. Să întreprindă acțiunile de rigoare privind elaborarea și aprobarea, în comun cu organul de specialitate, a modului de aplicare a rației alimentare pentru consumatorii speciali.

29. Să examineze situația înregistrării în evidența contabilă a 4 unități de armament stabilite ca lipsă în anii precedenți.

12. Privind regularitatea cheltuielilor și a gestionării patrimoniului public de către Academia „Ștefan cel Mare”.

Academia “Ștefan cel Mare” (în continuare - Academia) este o instituție de învățămînt superior care asigură pregătirea cadrelor calificate pentru organele afacerilor interne. Structura Academiei cuprinde: Liceul de Cadeți “Sfîntul Gheorghe”, Colegiul de Poliție “Dimitrie Cantemir”, facultăți, institute ca unități funcționale, catedre, laboratoare și alte subdiviziuni.

➤ Potrivit art.2 din Legea nr.1257-XIII din 16.07.1997⁴⁰, evaluarea și acreditarea instituțiilor de învățămînt constituie prerogativa Ministerului Educației, menit să asigure calitatea educației, realizarea politicii statului privind evaluarea externă a sistemului de învățămînt. Acreditarea Academiei a expirat la 10.03.2010 și pînă în prezent instituția nu a fost evaluată și reacreditată în termenul stabilit, astfel nerespectîndu-se prevederile art.7 alin.(8) din Legea nr.1257-XIII din 16.07.1997.

➤ Veniturile efective ale Academiei la componenta mijloace speciale, în sumă de 3871,6 mii lei, au depășit cu 3291,6 mii lei (567,5%) veniturile precizate de 580,0 mii lei, iar cele de casă - cu 3527,8 mii lei (535,8%), fapt ce denotă o planificare nerelevantă a veniturilor, comparativ cu limitele stabilite în planurile precizate. La 31.12.2011, datoriile debitoare au constituit 1128,5 mii lei, iar cele creditoare - 37,9 mii lei, inclusiv de 48,0 mii lei și, respectiv, de 11,6 mii lei - cu termenul de achitare expirat.

Inițial Academiei i-au fost planificate alocații în sumă totală de 26252,4 mii lei, ulterior acestea s-au modificat de 6 ori, majorîndu-se cu 3648,4 mii lei, și au constituit 29900,8 mii lei. Executarea cheltuielilor efective la componenta de bază și la componenta mijloace speciale a constituit 27812,6 mii lei (99,5%), sau cu 2088,2 mii lei mai puțin față de cheltuielile precizate. S-a constatat că, la 31.12.2011, la componenta mijloace speciale au fost admise cheltuieli de personal cu depășirea limitelor precizate în sumă de 179,7 mii lei; nu s-au utilizat limitele de alocații aprobate în sumă totală de 138,4 mii lei; datoriile debitoare au fost raportate în sumă de 424,3 mii lei și sînt diminuate nejustificat cu 725,2 mii lei, datorită reflectării incorecte a lor în evidența contabilă, iar cele creditoare au însumat 1933,8 mii lei, inclusiv 107,3 mii lei - cu termenul de achitare expirat. Executarea veniturilor/cheltuielilor la componenta de bază și componenta mijloace speciale în anul 2011 se prezintă în Tabelul nr.6.

³⁹Hotărîrea Guvernului nr.688 din 09.10.1995 „Despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de transmitere a întreprinderilor de stat, organizațiilor, instituțiilor, a subdiviziunilor lor, clădirilor, construcțiilor, mijloacelor fixe și altor active” (cu modificările ulterioare).

⁴⁰Legea nr.1257-XIII din 16.07.1997 „Cu privire la evaluarea și acreditarea instituțiilor de învățămînt din Republica Moldova” (cu modificările ulterioare; în continuare - Legea nr.1257-XIII din 16.07.1997).

Tabelul nr. 6.

Indicii	Aprobat inițial pe an (mii lei)	Precizat pe an (mii lei)	Cheltuieli de casă (mii lei)	Executat față de precizat (%)	Cheltuieli efective (mii lei)	Diferența cheltuieli efective față de precizate (+/-) (mii lei)	Diferența cheltuieli de casă față de precizate (+/-) (mii lei)
Venituri totale: <i>Componenta mijloace speciale</i>	550,0	580,0	3107,8	535,8	3871,6	+3291,6	+3527,8
Cheltuieli generale, inclusiv:	26252,4	29900,8	29762,4	99,5	27812,6	-2088,2	-138,4
<i>Componenta de bază</i>	24042,0	27168,6	27160,8	99,9	25138,4	-2030,2	-7,8
<i>Componenta mijloace speciale</i>	2210,4	2240,4	2109,8	94,2	2182,4	-58,0	-130,6
<i>Alte mijloace (fondul de rezervă, granturi)</i>	-	491,8	491,8	100	491,8	0	0

Sursă: Rapoartele privind executarea bugetului Academiei pe toate componentele la 31.12.2011

➤ Auditul relevă că, potrivit planului secundar de finanțare aprobat de MAI, finanțarea Academiei (29,9 mil. lei) este atribuită, conform clasificăției funcționale, la grupa principală 6 „Învățământ”, pe când în Legea bugetului de stat pe anul 2011, MAI nu are prevăzute spre alocare surse de finanțare la grupa 6, dar la grupa 5 „Menținerea ordinii publice și securitatea națională”.

➤ În anul 2011, cheltuielile de casă pentru serviciile de transport propriu din toate sursele de finanțare ale Academiei au constituit 610,0 mii lei, înregistrând o creștere cu 300,0 mii lei față de anul 2010. În același timp, cheltuielile efective au constituit 373,2 mii lei, formând la 31.12.2011 un stoc de combustibil în sumă de 255,2 mii lei, cu 230,5 mii lei mai mare comparativ cu perioada precedentă de gestiune, sau 68,0% din cheltuielile anuale necesare.

Conform Hotărârii Guvernului nr.77 din 30.01.2009, pentru necesitățile Academiei sînt prevăzute 15 unități de transport. Efectiv se exploatează 18 unități din 37 unități de transport aflate în gestiune, iar 19 unități de transport nu se exploatează, fiind depășită limita legală cu 22 unități. Auditul a constatat că entitatea a exploatat 3 mijloace de transport peste limita stabilită și nu a respectat structura de exploatare a autoturismelor, substituind unele mijloace de transport operative speciale cu alte mijloace de transport de serviciu și de intervenție operativă, fiind suportate cheltuieli suplimentare în sumă de 48,9 mii lei.

➤ În anul 2011, pentru alimentația cursanților au fost alocate 2,7 mil.lei, în timp ce necesarul planificat pentru alimentarea a 492 de cursanți și 40 de colaboratori constituia 4,3 mil.lei. Cheltuielile de casă s-au executat în sumă de 2,4 mil.lei, iar cheltuielile efective – în sumă de 1,6 mil.lei, sau cu 0,8 mil. lei mai puțin decît cele de casă. În medie, au fost alimentate 296 de persoane, ori cu 196 persoane mai puțin decît s-a planificat, costul mediu pe zi pentru alimentarea unui cursant constituind 19,5 lei, sau cu 8,5 lei mai puțin decît norma zilnică de 27,9 lei, astfel nefiind valorificată integral norma bănească, datorită substituirii.

Potrivit Raportului privind circulația valorilor materiale (Formularul nr.6) la 31.12.2011, valoarea stocului produselor alimentare ale Academiei constituia 194,0 mii lei, sau

cu 103,1 mii lei mai mare față de perioada precedentă, iar datele din Raport au fost denaturate cu suma de 725,2 mii lei - reflectată ca „Materiale în expediție” și care, de fapt, este valoarea produselor alimentare achitate, dar nelivate entității de către operatorii economici pînă la finele anului, conform clauzelor contractuale, deși art.55 alin.(2) din Legea nr.847-XIII din 24.05.1996⁴¹ stabilește expres că termenul de onorare a obligațiilor față de instituția publică nu poate depăși 30 de zile de la data primirii mijloacelor financiare la contul de decontare.

Verificarea aleatorie a corectitudinii aplicării normelor zilnice de alimentare a cursanților, precum și a substituirii produselor alimentare conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.423 din 23.06.1992, denotă trecerea neregulară la cheltuieli, în lunile februarie, iunie ale anului 2010 și I trimestru al anului 2011, a 533,5 kg carne de bovină, 382,5 kg de carne de pasăre și 162,9 kg de pește în sumă totală de 46,4 mii lei. Acest fapt a fost identificat și de către Direcția audit intern a MAI în anii precedenți.

Controlul selectiv la depozitul alimentar a depistat 1165 litri oțet de masă, în sumă de 3,5 mii lei, cu termenul de valabilitate expirat și lipsă a 780 kg crupe de hrișcă în sumă de 4,7 mii lei, care timp de 2 ani sînt transmise la păstrare materială unui operator economic.

➤ S-a constatat că în Nomenclatorul lucrărilor și serviciilor contra plată, prestate de către subdiviziunile MAI și tarifele acestuia, din Anexa nr.1 la Hotărîrea Guvernului nr.508 din 11.05.2006⁴², pentru Academie nu a fost stabilită mărimea taxelor pentru studii în conformitate cu prevederile art.12 alin.(3) din Legea nr.847-XIII din 24.05.1996, acestea fiind aprobate de către Senatul Academiei (cu frecvență la zi - 8,5 mii lei, și fără frecvență - 4,3 mii lei).

Contrar prevederilor pct.156 din Instrucțiunea aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.93 din 19.07.2010, contabilitatea nu ține evidența analitică a veniturilor provenite din taxele de studii, calculate și achitate în mod separat de fiecare persoană, astfel denaturînd, la 31.12.2011, cu 723,8 mii lei veniturile și datoriile debitoare din bilanțul contabil, inclusiv cu 43,1 mii lei - datoriile celor exmatriculați.

⁴¹Legea nr.847-XIII din 24.05.1996 "Privind sistemul bugetar și procesul bugetar" (cu modificările și completările ulterioare).

⁴²Hotărîrea Guvernului nr.508 din 11.05.2006 „Pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor prestate contra plată și a tarifelor la acestea, precum și a Regulamentului cu privire la modul de formare și utilizare a mijloacelor speciale ale subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne” (cu modificările ulterioare).

➤ Cu încălcarea prevederilor art.40¹ din Legea învățămîntului nr.547-XIII din 21.07.1995⁴³, în cadrul Academiei activează, conform Regulamentului propriu, Universitatea de Cultură (creată prin Ordinul MAI și Ministerului Culturii nr.332/268 din 18.12.1997⁴⁴) cu un efectiv conform statului de personal de 21 unități, inclusiv 14 militari prin contract și 7 angajați civili, care include și trupa de balet creată în anul 2011, în număr de 15 persoane. Pentru întreținerea Universității de Cultură s-au cheltuit, în condiții neregulate, circa 529,5 mii lei, din care 488,5 mii lei - pentru retribuirea muncii, inclusiv 88,9 mii lei - plata pentru intensitatea muncii, și 107,3 mii lei - premii unice. S-a constatat că, în lipsa ordinului Academiei, efectivului i-au fost calculate lunar sporuri pentru condiții deosebite de activitate, precum și pentru îndeplinirea unor sarcini speciale de importanță majoră în regim de urgență în sumă de 22,1 mii lei.

➤ Deși normativele stabilite conform pct.4 din Hotărîrea Guvernului nr.1362 din 22.12.2005⁴⁵ nu permit entității să utilizeze telefonie mobilă de serviciu, Academia, potrivit contractului nr.55/10 din 27.10.2010 încheiat cu Î.M. „Moldcell” S.A., a cheltuit neregulamentar 74,8 mii lei pentru recepționarea prin 80 de linii a serviciilor de telefonie mobilă.

Academia gestionează o rețea de telefonie mobilă corporativă, în medie, de 236 numere în rețeaua Î.M. „Moldcell” S.A., practicînd o activitate ce nu ține de domeniul instituției, prin încasarea sumei de 381,9 mii lei din salariul colaboratorilor, pe care le-a transferat prestatorului de servicii de telefonie mobilă, angajații contabilității prestînd servicii în detrimentul Academiei, pentru ce au fost remunerați din bani publici.

➤ Potrivit pct.3.3. lit.e) din Contractul-tip aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.923 din 04.09.2001, se prevede restituirea la bugetul de stat, în cazul exmatriculării sau neprezentării la locul de muncă conform repartizării, a cheltuielilor pentru instruirea sa în volumul calculat de instituția de învățămînt respectivă. Auditul a constatat că Academia a exmatriculat 16 cursanți, iar cheltuielile calculate pentru instruirea acestora constituie 476,0 mii lei, care n-au fost calculate și restituite în bugetul de stat.

După absolvirea Academiei, din cadrul Comisariatelor de poliție s-au concediat 18 foști militari prin contract, cu o vechime în muncă mai mică de 3 ani, fără a restitui în bugetul de stat suma de 1,4 mil. lei, cheltuită pentru instruire, astfel nerespectînd prevederile pct.3.3. lit.d) din Contractul-tip aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.923 din 04.09.2001.

Verificarea regularității administrării patrimoniului public a relevat unele nereguli, după cum urmează:

➤ Pînă în prezent la Oficiul cadastral teritorial Chișinău nu au fost înregistrate regulamente 18 bunuri imobile din cele 27 cu valoarea de 20,4 mil.lei, aflate la balanța Academiei, prin ce s-au încălcat prevederile art.22 alin. (2) din Legea nr.1543-XIII din 25.09.1998. Totodată, 9 bunuri imobile de pe str. Putna 10, str. Sf.Vinere 7 și M. Lermontov 12 nu sînt incluse în Lista bunurilor imobile proprietate publică a statului, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr.351 din 23.03.2005, iar suprafețele aferente imobilelor înregistrate la Oficiul cadastral teritorial Chișinău nu corespund datelor din Anexa nr.18 la hotărîrea menționată.

Din 6 terenuri cu suprafața totală de 6,64 ha, aflate în administrare, Academia dispune doar de 3 titluri de autentificare a drepturilor deținătorului de teren cu suprafața totală de 1,62 ha. Nerespectîndu-se prevederile legale, terenurile cu suprafața de 6,64 ha nu au fost evaluate și nu sînt înregistrate în evidența contabilă.

Nu se utilizează, inclusiv după profil, și se află în proces de deteriorare avansată imobilul Academiei (Cinematograful „Fortuna”) cu valoarea de 2,5 mil.lei, transmis conform Hotărîrii Guvernului nr.862 din 21.08.2000⁴⁶. Nu se utilizează în procesul de activitate a entității echipament învechit pentru cursanți în valoare de 27,0 mii lei, stocat la depozitele entității.

➤ În perioada supusă auditului, Academia n-a asigurat pe deplin respectarea regulilor generale de organizare a evidenței contabile, a procedurilor reglementate la evidența decontărilor, perfectarea documentelor primare, inventarierea tuturor articolelor de bilanț și raportarea financiară. Avansurile spre decontare se eliberează fără verificarea restanțelor pentru avansurile precedente și nu se respectă termenul de restituire a soldului neutilizat după prezentarea decontului de avans.

Potrivit datelor evidenței analitice, fondul de bibliotecă constituie 116,8 mii exemplare în valoare de 1,8 mil. lei, care n-a fost verificat din anul 2002, prin ce s-a încălcat pct.32 alin.(5) din Instrucțiunea aprobată prin Ordinul nr.132 din 08.05.2003⁴⁷, ce prevede verificarea obligatorie o dată la 5 ani.

Notă: Pe parcursul auditului, datoria cursanților pentru studii în sumă de 723,8 mii lei a fost restabilită în evidența contabilă și inclusă în veniturile calculate, care urmează a fi încasate în anul 2012; la 01.04.2012 datoria debitoare în sumă de 725,2 mii lei pentru produsele alimentare achitate, dar nelivate a fost micșorată cu 391,5 mii lei; la 12.01.2012 s-a inițiat procedura de înregistrare în mod regulamente a terenurilor; la 13.04.2012 a fost emis Ordinul MAI nr. 122 privind transmiterea cu titlu gratuit de la Academie la balanța MAI a Cinematografului „Fortuna”.

Concluzii: Nivelul redus al managementului financiar și sistemului de control intern în cadrul entităților a dus la planificarea, executarea și raportarea veniturilor și cheltuielilor ce s-au efectuat cu abateri de la cadrul legal, acest fapt condiționînd denaturarea veniturilor și datorii debitoare la componenta mijloace speciale cu 723,8 mii lei; admiterea cheltuielilor cu depășirea limitelor precizate în sumă de 179,7 mii lei; neutilizarea limitelor de alocații aprobate în sumă totală de 138,4 mii lei; admiterea datorii creditorilor cu termenul de achitare expirat în sumă totală de 107,3 mii lei; trecerea neregulamentară la cheltuieli a produselor alimentare în sumă de 46,4 mii lei; admiterea de cheltuieli neregulate în sumă de 74,8 mii lei pentru serviciile de telefonie mobilă; nerestituirea mijloacelor bugetare în sumă de 476,0 mii lei de către cursanții exmatriculați din Academie; neînregistrarea la organele cadastrale a dreptului de proprietate/folosință asupra 18 bunuri imobile și 6 terenuri cu suprafața totală de 6,64 ha; neevaluarea terenurilor și nereflectarea lor în evidență, ceea ce implică riscul de neasigurare a integrității patrimoniului public; neasigurarea acreditării Academiei, ceea ce poate influența calitatea educației și pregătirii cursanților.

⁴³Legea învățămîntului nr.547-XIII din 21.07.1995 (cu modificările ulterioare; în continuare - Legea nr.547-XIII din 21.07.1995).

⁴⁴Ordinul nr.332/268 din 18.12.1997 al Ministerului Afacerilor Interne și Ministerului Culturii "Cu privire la fondarea Universității de Cultură pe lângă Academia de Poliție „Ștefan cel Mare” (cu modificările ulterioare).

⁴⁵Hotărîrea Guvernului nr.1362 din 22.12.2005 „Cu privire la aprobarea Normativelor vizînd numărul abonamentelor de telefonie de serviciu, faxuri, telefoane mobile pentru colaboratorii autorităților administrației publice (cu excepția legăturii telefonice guvernamentale)” (cu modificările ulterioare).

⁴⁶Hotărîrea Guvernului nr.862 din 21.08.2000 „Cu privire la transmiterea cinematografului „Fortuna” în gestiunea Academiei de Poliție „Ștefan cel Mare” (cu modificările ulterioare).

⁴⁷Instrucțiunea „Evidența colecțiilor de bibliotecă”, aprobată prin Ordinul Ministerului Culturii nr.132 din 08.05.2003.

Recomandări Academiei „Ștefan cel Mare”:

30. Să asigure estimarea argumentată din punct de vedere economic a veniturilor proprii pasibile încasării și planificarea justificată a cheltuielilor în limitele necesarului real al acestora.

31. Să respecte limitele aprobate de cheltuieli, inclusiv în aspectul clasificăției economice a cheltuielilor bugetare.

32. Să întreprindă măsuri în vederea delimitării și înregistrării regulamentare a terenurilor și imobilelor gestionate la organele cadastrale, precum și să-și prioritizeze cheltuielile în scopul evaluării terenurilor aferente construcțiilor gestionate și reflectării lor în evidența contabilă.

33. Să asigure ținerea evidenței contabile potrivit normelor legale.

Recomandări MAI:

34. Să întreprindă măsuri privind restituirea, conform normelor legale, în bugetul de stat a cheltuielilor suportate pentru instruirea militarilor angajați prin contract și concediați cu vechimea în muncă mai mică de 3 ani.

35. Să examineze situația privind exploatarea de către Academie a unităților de transport peste limita legală și să întreprindă măsuri pentru reducerea cheltuielilor în acest scop.

36. Să întreprindă acțiunile de rigoare privind elaborarea și aprobarea, în comun cu organul de specialitate, a

modului de aplicare a rației alimentare pentru consumatorii speciali.

37. Să examineze temeinicia fondării ilegale a Universității de Cultură, ținând cont de prevederile Legii învățămîntului.

38. Să examineze circumstanțele în care nu a fost acreditată Academia „Ștefan cel Mare” conform cadrului legal.

13. Privind regularitatea cheltuielilor și gestionarea patrimoniului public de către Clubul sportiv central "Dinamo"

Clubul sportiv central "Dinamo" (în continuare - CSC "Dinamo") este menit să asigure organizarea pregătirii fizice și de foc a efectivului organelor afacerilor interne, în scopul formării deprinderilor practice necesare efectivului pentru neutralizarea, capturarea elementelor criminale, precum și pregătirii sportivilor de performanță pentru participarea la campionatele europene și mondiale.

În anul 2011, veniturile de casă ale CSC "Dinamo" au constituit 3,6 mil.lei, înregistrînd o scădere cu 479,7 mii lei față de anul 2010. La componenta mijloace speciale datoriile debitoare au constituit 530,5 mii lei, iar cele creditoare - 243,7 mii lei. Executarea veniturilor/cheltuielilor la componenta de bază și la componenta mijloace speciale în anul 2011 se prezintă în Tabelul nr.7.

Tabelul nr.7.

Indicii	Aprobat inițial pe an (mii lei)	Precizat pe an (mii lei)	Cheltuieli de casă (mii lei)	Executat față de precizat (%)	Cheltuieli efective (mii lei)	Diferența cheltuieli efective față de precizate (+/-) (mii lei)	Diferența cheltuieli de casă față de precizate (+/-) (mii lei)
Venituri totale:							
Componenta mijloace speciale	3706,4	3616,0	3385,2	100,0	3624,9	+8,9	-230,8
Cheltuieli totale, inclusiv:	7539,8	7938,2	7197,4	100,0	7222,0	-716,2	-740,8
Componenta de bază	3061,3	3550,1	3548,3	99,9	3536,6	-13,5	-1,8
Componenta mijloace speciale	4478,5	4388,1	3649,1	83,2	3685,4	-702,7	-739,0

Sursă: Rapoartele privind executarea bugetului CSC "Dinamo" pe toate componentele la 31.12.2011

Auditul a constatat că nu se încasează veniturile din locațiune/arenda bunurilor. Astfel, CSC "Dinamo", neasigurînd controlul intern privind disciplina contractuală la acest capital, a admis neachitarea de către 4 agenți economici a datoriilor debitoare în sumă de 475,5 mii lei, inclusiv de 75,3 mii lei - formate în perioada anilor 2005-2009, fapt care a determinat neexecutarea cheltuielilor în limitele de buget aprobate.

Potrivit Anexei nr.1 la Hotărîrea Guvernului nr.508 din 11.05.2006, în Nomenclatorul serviciilor prestate contra plată de către subdiviziunile MAI și tarifele la acestea, au fost aprobate tarifele pentru o oră la serviciile prestate de CSC "Dinamo", dar nu și numărul de persoane, astfel persistînd riscul aplicării neregulamentare a tarifelor și neîncasării integrale a veniturilor la componenta mijloace speciale. Entitatea stabilește independent numărul de persoane la fiecare serviciu prestat contra plată, în baza unor normative vechi, aprobate prin Decizia Sportcomitetului din 12.07.1986 al fostei URSS.

➤ În anul 2011, CSC "Dinamo" a efectuat achiziții de bunuri, lucrări și servicii în valoare totală de 3,6 mil. lei (fiind încheiate 43 de contracte), inclusiv achiziții publice dintr-o singură sursă - în valoare de 2,8 mil. lei; prin cererea

ofertelor de prețuri - în sumă de 702,6 mii lei, și achiziționarea bunurilor/lucrărilor/serviciilor de valoare mică - în sumă de 150,5 mii lei.

Achizițiile publice s-au desfășurat fără a fi stabilite expres funcțiile fiecărui membru al grupului de lucru pentru achiziții și fără a se semna declarațiile de confidențialitate și imparțialitate pentru fiecare achiziție publică efectuată. Dările de seamă privind contractele de achiziții publice de valoare mică nu au fost prezentate semestrial Agenției Achiziții Publice. Dosarele achizițiilor publice pentru fiecare procedură de achiziție nu au fost întocmite regulamentar, astfel neasigurîndu-se integritatea acestora, iar păstrarea documentelor de achiziții fiind haotică.

Procedura de achiziție privind reparația capitală a sălii de sport a CSC „Dinamo” în sumă totală de 250,0 mii lei s-a efectuat în lipsa documentației de proiect însoțite de calculele de deviz, aprobate și expertizate în modul stabilit, prin ce nu s-au respectat prevederile art.13 din Legea nr.721-XIII din 02.02.1996 și pct.7 lit.c) din Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.834 din 13.09.2010.

Verificarea regularității administrării patrimoniului public a relevat unele nereguli, după cum urmează:

➤ CSC "Dinamo" nu a înregistrat la Oficiul cadastral teritorial Chișinău 8 bunuri imobile proprietate publică a statului, transmise acestuia în gestiune economică și reflectate în evidența contabilă a instituției, prin ce s-a încălcat art.5 alin.(1) din Legea nr.1543-XIII din 25.02.1998.

Cu nerespectarea cadrului legal, 3 terenuri cu suprafața totală de 30,4 ha nu au fost evaluate și înregistrate în evidența contabilă.

Un agent economic arendează timp de 10 ani de la CSC "Dinamo" un teren cu suprafața de 0,16 ha (1600 m²), amplasat pe str. Gh.Asachi, achitînd 2,5 lei/m², sau 3,9 mii lei lunar. Deși plata pentru arendă este calculată conform coeficienților din Legea bugetului de stat, în viziunea auditului, pentru entitate ar putea fi o sursă de încasare a veniturilor din mijloace speciale, dacă coeficientul de piață reflectat în contract ar fi fost ajustat la situația reală în mun. Chișinău, ținîndu-se cont de cadrul legal, de locul amplasării imobilului și de activitatea de antreprenariat pe care o desfășoară arendașul.

Fără permisiunea MAI, pe suprafața de 0,16 ha arendată agentul economic a construit un garaj, iar CSC "Dinamo" - o încăpăre auxiliară (de circa 50,0 m²) pe str.Dimo, care nu sînt reflectate în evidența contabilă, nu se regăsesc în Hotărîrea Guvernului nr.351 din 23.03.2005 și nu sînt înregistrate la Oficiul cadastral teritorial Chișinău.

CSC "Dinamo" nu utilizează și nu încasează venituri de la mijloacele fixe și bunurile materiale în sumă de 77,9 mii lei. În rezultatul analizei datelor din evidența contabilă, s-a constatat că nu se întreprind măsuri eficiente privind administrarea bunurilor materiale în sumă de 248,0 mii lei, care nu se utilizează în procesul de activitate a entității, fiind stocate în depozit.

Conform Hotărîrii Guvernului nr.77 din 30.01.2009⁴⁸, pentru necesitățile CSC "Dinamo" sînt prevăzute 2 unități de transport, efectiv se exploatează 6 unități din 8 unități de transport aflate în gestiune, iar 2 unități nu corespund normelor tehnice de exploatare, fiind uzate tehnic și moral. Astfel, în perioada de gestiune, pentru întreținerea mijloacelor de transport s-au cheltuit 116,7 mii lei, iar pentru cele 4 autovehicule utilizate peste limita stabilită - 57,2 mii lei.

Concluzii: Neexercitarea în deplină măsură a controlului intern asupra formării și utilizării adecvate a mijloacelor speciale a creat premise pentru diminuarea veniturilor cu 479,7 mii lei și neîncasarea lor la buget în sumă de 530,5 mii lei, fapt care a condiționat neexecutarea cheltuielilor în limitele aprobate de buget. Responsabilitatea redusă a grupului de lucru pentru achiziții și lipsa monitorizării asupra activității acestuia au determinat efectuarea de achiziții publice cu încălcarea actelor normative și legislative. Auditul a relevat neînregistrarea la organele cadastrale a dreptului de proprietate asupra 8 bunuri imobile și 3 terenuri cu suprafața totală de 30,4 ha, neevaluarea terenurilor și nerefectarea lor în evidență, fapt ce denotă nivelul redus al managementului financiar în cadrul entității, precum și nerespectarea actelor legislative și normative.

Recomandări CSC „Dinamo”:

39. Să asigure încasarea integrală a veniturilor din mijloacele speciale și executarea cheltuielilor în limitele aprobate, cu lichidarea neajunsurilor constatate.

40. Să respecte legislația în domeniul achizițiilor publice, cu implementarea unui sistem de control intern, care să asigure înlăturarea tuturor deficiențelor, precum și să reglementeze responsabilitățile membrilor grupului de

lucru asupra activităților efectuate.

41. Să asigure integritatea patrimoniului transmis în gestiune, precum și să întreprindă măsuri în vederea definiției delimitării și înregistrării regulamentare la organele cadastrale a terenurilor și imobilelor gestionate. Să asigure evaluarea terenurilor aferente construcțiilor gestionate și reflectarea lor în evidența contabilă.

Recomandări MAI:

42. Să reglementeze serviciile și tarifele aferente acestora, în vederea regularității aplicării lor.

43. Să examineze situația privind administrarea eficientă a mijloacelor fixe, inclusiv a unităților de transport, în aspectul reducerii cheltuielilor în acest scop.

14. Sistemul de control intern și mediatizarea cazurilor de corupție la MAI

Evaluarea sistemului de control intern la MAI s-a efectuat reieșind din estimarea componentelor stabilite în Cadrul COSO pentru controalele interne, rezultatele obținute relevînd următoarele:

➤ Ministerul nu dispune de un registru în care să se înregistreze riscurile identificate, precum și metodele de înlăturare a acestora. Reieșind din specificul activității ministerului și din măsurile întreprinse, e necesar de a stabili proceduri bine determinate de identificare și evaluare a riscurilor operaționale, de stabilire a unor reguli sau a unui sistem eficient de comunicare a informațiilor semnificative între conducere și personal, precum și a standardelor activității de control intern, proceduri care pot asigura realizarea deplină a directivelor conducerii.

Monitorizarea activităților de control, realizată ca parte a gestionării generale a operațiunilor MAI în ce privește regularitatea fondurilor publice, nu se efectuează în deplină măsură. Evaluarea sistemelor de informare și comunicare a relevat că MAI dispune de un sistem informațional care cuprinde toate segmentele de activitate. S-au constatat rezerve la consolidarea pe deplin a dialogului cu toți factorii interesați întru implementarea reformei în cadrul MAI.

➤ Direcția audit intern a fost creată prin ordinul MAI nr.420 din 10.12.2009, funcțional se supune ministrului afacerilor interne, dispune de 8 unități și este formată din Serviciul audit intern, Secția control financiar intern și Cancelaria.

Deși art.20 din Legea nr.229 din 23.09.2010⁴⁹ și pct.4.1. din Concepția aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr.1143 din 04.10.2006⁵⁰ prevăd efectuarea misiunilor de audit intern (auditul de sistem, auditul de conformitate, auditul financiar, auditul performanței și auditul tehnologiilor informaționale), în conformitate cu Planul de activitate al Direcției audit intern, în anul 2011, la unele instituții din subordinea MAI au fost executate 20 controale economico-financiare (69,0%), 6 controale tematice (20,6%) și 3 misiuni de audit intern (10,4%).

S-a constatat că Rapoartele de audit și documentele de lucru ale auditorilor nu au fost întocmite în conformitate cu prevederile Standardelor Naționale de Audit Intern, din ce reiese că colaboratorii Direcției audit intern necesită a fi instruiți în aspectul aplicării metodologiei de audit, întru exercitarea conformă a activităților de audit.

Potrivit Raportului cu privire la rezultatele activității Direcției audit intern pe anul 2011, în comparație cu anul 2010, volumul iregularităților constatate este în descreștere cu 21,7 mil. lei. Concomitent, suma prejudiciilor restituite și încălcărilor înlăturate a constituit 289,0 mii lei, fiind

⁴⁸Hotărîrea Guvernului nr.77 din 30.01.2009 „Cu privire la aprobarea Normelor de dotare a subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne cu mijloace de transport de serviciu” (cu modificările ulterioare).

⁴⁹Legea nr.229 din 23.09.2010 „Privind controlul financiar public intern” (în continuare - Legea nr.229 din 23.09.2010).

⁵⁰Hotărîrea Guvernului nr.1143 din 04.10.2006 „Privind aprobarea Concepției controlului financiar public intern” (în continuare - Concepția aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr.1143 din 04.10.2006).

în descreștere cu 393,0 mii lei, comparativ cu perioada precedentă de gestiune.

➤ Cele mai frecvente încălcări ale disciplinei de serviciu constatate în anul 2011 de către Direcția investigații și securitate internă sînt: neonorarea obligațiilor de serviciu - 156 cazuri (în scădere, față de anul 2010, cu 8 cazuri); încălcarea prevederilor Regulamentului circulației rutiere - 121 de cazuri (în scădere cu 53 cazuri); ignorarea Ordinului interdepartamental privind evidența unică a infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au comis infracțiuni - 66 cazuri (în scădere cu 48 cazuri), alte încălcări - 172 cazuri (în scădere cu 52 cazuri).

În aceeași perioadă, numărul cauzelor penale privind comiterea delictelor (infracțiunilor) de către angajații MAI a constituit 312, fiind în descreștere cu 19 cauze penale, inclusiv corupere pasivă - 59 cauze penale (în scădere cu 25 cauze) și alte infracțiuni. Din numărul total de cauze penale (312), 54 de cauze au fost deja clasate, sau încetate; atrași la răspundere contravențională - 2/ la răspundere penală - 2; achitați - 1; s-au remis în judecată 67 cauze, iar în 186 cauze penale nu există o decizie a organului de urmărire penală. Pentru săvîrșirea unor contravenții de către efectivul de trupă și corpul de comandă pe parcursul anului 2011 au fost concediați 94 de angajați ai MAI.

Recomandări MAI:

44. Să consolideze elementele sistemului de control intern, în special prin evaluarea riscurilor, în vederea asigurării unui management financiar și, respectiv, a unei bune guvernări a fondurilor publice.

45. Să identifice riscurile de fraudă și corupție, cu între-

prinderea unor măsuri eficiente prin efectuarea controalelor inopinate și a investigațiilor în domeniul vizat.

15. Cu privire la executarea Hotărîrilor precedente ale Curții de Conturi.

➤ În baza Memorandumului de cooperare cu Curtea de Conturi, Transparency International-Moldova a monitorizat implementarea Hotărîrii Curții de Conturi nr.5 din 26.01.2010 privind Raportul auditului legalității unor operațiuni și tranzacții financiare și a unor aspecte privind gestionarea patrimoniului public la Ministerul Afacerilor Interne și unele instituții subordonate în perioada anilor 2002-2009 (9 luni).

Urmare recomandărilor auditului nominalizat și cerințelor înaintate de către Curtea de Conturi, în vederea promovării responsabilității manageriale pentru utilizarea mijloacelor publice în mod regulamentar, cu maximă eficiență, economicitate și eficacitate, precum și pentru corectitudinea gestionării patrimoniului public, MAI a întreprins măsuri viabile de lichidare a abaterilor de la reglementările legale, constatate la utilizarea mijloacelor publice, precum și la gestionarea patrimoniului public. Cu toate acestea, auditul a relevat neexecutarea pct.13.11. din Hotărîrea nominalizată în ce privește încasarea de la Î.C. „Coopalimentara” a sumei de 413,0 mii lei, datorită faptului că cerința a fost contestată de agentul economic în instanța de judecată.

➤ Hotărîrea Curții de Conturi nr.39 din 11.09.2009 privind Raportul auditului regularității la Ministerul Afacerilor Interne și unele instituții din subordine pe anul 2008 a fost executată integral.

V. Opinie de audit

Asupra rezultatelor auditelor efectuate la entitățile din subordinea MAI, echipa de audit a exprimat opinii separate pentru fiecare instituție, care se prezintă în Anexa la prezentul Raport de audit.

Prezentul Raport de audit a fost întocmit în baza probelor

acumulate în misiunile de audit efectuate la Departamentul trupelor de carabinieri (T.Sula), Academia „Ștefan cel Mare” (M.Ninescu, R.Fricățel, U.Huzinschi, N.Graur) și la Clubul sportiv central „Dinamo”(R.Fricățel, I.Buga).

**Șeful echipei de audit,
directorul adjunct al Departamentului
de audit I (buget de stat și patrimoniu)**

Victor MUNTEANU

Anexă

Opiniile de audit
exprimate în cadrul auditului regularității la unele instituții subordonate Ministerului Afacerilor Interne

Nr. d/o	Denumirea instituției, întreprinderii	Opinie privind raportul financiar	Opinie privind regularitatea
1.	Aparatul central și subdiviziunile subordonate MAI	Opinie fără rezerve privind raportul financiar: În opinia auditorului, bazată pe activitățile de audit efectuate, raportul financiar, sub toate aspectele semnificative, oferă o imagine reală și fidelă a situației patrimoniale și celei financiare ale aparatului central și subdiviziunilor subordonate MAI la data de 31.12.2011, fiind întocmit în conformitate cu cadrul aplicabil de raportare financiară.	Opinie cu rezerve privind regularitatea: În opinia auditorului, bazată pe activitățile de audit efectuate, cu excepția efectelor posibile ale aspectelor ce țin de nerealizarea achizițiilor publice, administrarea mijloacelor publice și gestionarea patrimoniului public, sub toate aspectele semnificative, s-au efectuat legal și regulamentar.
2.	Departamentul trupelor de carabinieri	Opinie cu rezerve privind raportul financiar: În opinia auditorului, bazată pe activitățile de audit efectuate, cu excepția efectelor posibile ale aspectului ce ține de imobilele și terenurile aflate în folosință, care nu au fost evaluate și înregistrate în evidența contabilă, raportul financiar, sub toate aspectele semnificative, oferă o imagine reală și fidelă a situației patrimoniale și celei financiare ale Departamentului trupelor de carabinieri la data de 31.12.2011, fiind întocmit în conformitate cu cadrul aplicabil de raportare financiară.	Opinie cu rezerve privind regularitatea: În opinia auditorului, bazată pe activitățile de audit efectuate, cu excepția unor neregularități constatate ce țin de încălcarea procedurilor regulamentare ale casării combustibilului, nerestituirea în buget a mijloacelor de către militarii eliberați din serviciul militar, a unor neregularități la efectuarea achizițiilor de mărfuri și servicii, precum și la gestionarea patrimoniului public, administrarea mijloacelor publice, sub toate aspectele semnificative, s-a efectuat legal și regulamentar.

3. Academia „Ștefan cel Mare”	Opinie cu rezerve privind raportul financiar: În opinia echipei de audit, bazată pe activitățile de audit efectuate, cu excepția efectelor posibile ale aspectelor ce țin de imobilele și terenurile aflate în folosință, care nu au fost evaluate și înregistrate în evidența contabilă, precum și de formarea unor datorii debitoare, raportul financiar, sub toate aspectele semnificative, oferă o imagine reală și fidelă a situației patrimoniale și celei financiare ale Academiei „Ștefan cel Mare” la data de 31.12.2011.	Opinie cu rezerve privind regularitatea: În opinia echipei de audit, bazată pe activitățile de audit efectuate, cu excepția efectelor posibile ale aspectelor ce țin de neasigurarea încasării depline a veniturilor de la plățile pentru studii prin contract și nerefectarea lor în evidența contabilă, depășirea limitelor precizate de cheltuieli, planificarea nerelevantă a veniturilor și cheltuielilor, neasigurarea executării contractelor încheiate, neacreditarea instituției, administrarea mijloacelor publice și gestionarea patrimoniului public, sub toate aspectele semnificative, s-au efectuat legal și regulamentar.
4. Clubul sportiv central „Dinamo”	Opinie cu rezerve privind raportul financiar: În opinia echipei de audit, bazată pe activitățile de audit efectuate, cu excepția efectelor posibile ale aspectelor ce țin de imobilele și terenurile aflate în folosință, care nu au fost evaluate și înregistrate în evidența contabilă, precum și de formarea unor datorii debitoare, raportul financiar, sub toate aspectele semnificative, oferă o imagine reală și fidelă a situației patrimoniale și celei financiare ale Clubului sportiv central „Dinamo” la data de 31.12.2011, fiind întocmit în conformitate cu cadrul aplicabil de raportare financiară.	Opinie cu rezerve privind regularitatea: În opinia echipei de audit, bazată pe activitățile de audit efectuate, cu excepția efectelor posibile ale aspectelor ce țin de nerealizarea achizițiilor publice, neasigurarea executării contractelor încheiate, neasigurarea încasării depline a veniturilor de la serviciile cu plată, neexecutarea cheltuielilor, administrarea mijloacelor publice și gestionarea patrimoniului public, sub toate aspectele semnificative, s-au efectuat legal și regulamentar.

13 HOTĂRÎRE

privind Raportul auditului bugetelor unităților administrativ-teritoriale și gestionării patrimoniului public din raionul Edineț pe anul 2011

Curtea de Conturi, în prezența președintelui raionului Edineț dl Oleg Scutaru, ex-președintelui raionului Edineț dna Galina Mosoric, șefului Direcției Generale Finanțe a Consiliului raional Edineț dna Stela Botnaru, șefului Secției economie dl Sergiu Gheorghita, șefului Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Edineț dl Valeriu Diacioc, primarilor: or.Edineț – dl Constantin Cojocaru; or.Cupceni – dl Ivan Ostaficiuc și viceprimarului com.Brătușeni – dna Valentina Grigoreiciuc, precum și a altor persoane cu funcții de răspundere din cadrul autorităților administrației publice locale din raion, călăuzindu-se de art.2 alin.(1) și art.4 alin.(1) lit.a) din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008¹, a examinat Raportul auditului bugetelor unităților administrativ-teritoriale și gestionării patrimoniului public din raionul Edineț pe anul 2011.

Misiunea de audit s-a realizat în temeiul art.28 și art.31 din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008 și în conformitate cu Programul activității de audit a Curții de Conturi (pe anul 2011 și pe anul 2012), având drept scop verificarea respectării de către autoritățile administrației publice locale din raionul Edineț a prevederilor regulamentare în exercițiul bugetar; corespunderii cadrului normativ și analitic a procedurilor de evaluare, planificare și colectare a impozitelor și taxelor locale, precum și de planificare, executare și raportare a cheltuielilor bugetare; administrării și integrității patrimoniului public.

Auditul s-a efectuat în conformitate cu Standardele de audit ale Curții de Conturi². Probele de audit au fost obținute prin examinarea rapoartelor privind execuția bugetară, rapoartelor financiare ale entităților auditate, registrelor contabile; verificarea documentelor primare, actelor de recepție a lucrărilor ce țin de valorificarea investițiilor și de reparațiile capitale; analiza indicatorilor și a unor date semnificative; observații directe, precum și prin studierea

explicațiilor persoanelor cu funcții de răspundere din cadrul entităților supuse auditului. Au fost analizate deciziile organelor deliberative și executive ale UAT.

Examinând rezultatele auditului, audiind rapoartele prezentate și explicațiile persoanelor cu funcții de răspundere prezente în ședința publică, Curtea de Conturi

a constatat:

Autoritățile administrației publice locale din raionul Edineț nu au fost preocupate în măsura necesară de asigurarea unei discipline financiar-bugetare care să întrunească rigorile de legalitate și regularitate în procesul bugetar și gestionarea patrimoniului public, întru realizarea priorităților economice și sociale ale teritoriului administrat. În multiple cazuri, factorii cu funcții publice din raion au adoptat decizii contraindicate, privilegiind în detrimentul intereselor publice persoane suspuse, exprimate prin alocarea/acordarea neregulamentară de fonduri și înlesniri fiscale/nefiscale, astfel cauzând prejudicii materiale statului și subminând autoritatea instituțiilor publice. Adoptarea unor decizii ilegale de către consiliile locale se datorează și lipsei unui control obligatoriu relevant și conform din partea oficiului teritorial al Cămarilor de Stat.

Generalizând iregularitățile și neconformitățile admise de autoritățile publice locale în administrarea mijloacelor financiare și gestionarea patrimoniului public, expuse în Raportul de audit, menționăm următoarele.

- Contrar prevederilor legale și atribuțiilor stipulate în Regulamentul Direcției Generale Finanțe, aceasta nu a organizat lucrul de elaborare a proiectului bugetului raionului, precum și nu a asigurat evaluarea veridică și economic argumentată a veniturilor bugetare, inclusiv prin analizarea surselor de venituri ale UAT de nivelul I. S-a constatat că indicii bugetari estimați și stabiliți de autoritățile publice locale, susținuți de Direcția Generală Finanțe, sînt

¹ M.O., 2008, nr.237-240, art.864.

² Hotărîrea Curții de Conturi nr.58 din 28.12.2009 „Despre aprobarea Standardelor generale de audit și Standardelor auditului regularității”.

diminuați și nu corespund posibilităților reale de mobilizare a surselor care țin de finanțele publice. Situația dată a generat subestimări la unele tipuri de venituri în sumă de minim **1,3 mil.lei**. Ca rezultat, obiectivitatea aprecierii performanțelor obținute de UAT la administrarea veniturilor este improbabilă și, respectiv, alocarea de la bugetul de stat a transferurilor de susținere financiară a teritoriului nu întrunește fundamentarea suficientă. În acest context, se constată o necesitate stringentă ca Direcția Generală Finanțe, în comun cu Secția economie, Inspectoratul Fiscal, Serviciul Statistică, să demareze un program de formare a datelor analitice pentru evaluarea bazei de impozitare pe toate categoriile de taxe și impozite (contingent) formate pe teritoriul raionului.

- Planificarea în mod defectuos a veniturilor bugetare, precum și preocuparea necorespunzătoare a autorităților de identificarea și evaluarea bazei de impozitare constituie un impediment în extinderea și consolidarea surselor proprii. Astfel, verificările selective ale auditului denotă că neîncasarea integrală a impozitului funciar; plăților din arenda terenurilor agricole și terenurilor proprietate publică aferente obiectivelor privatizate; taxei pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii de deservire socială, taxei de piață; altor plăți cuvenite bugetului a determinat ratarea veniturilor în bugetele locale în sumă totală estimată **de la 6,0 mil.lei pînă la circa 10,5 mil.lei**, din care posibile pentru calculare și încasare – **3,7 mil.lei**.

- Administrațiile locale au repartizat într-un mod neregulamentar diferitelor persoane fizice terenurile din rezerva primăriilor. Astfel, Consiliul orașenesc Edineț, ignorînd art.11 din Codul funciar, care prevede că, din fondul de rezervă al UAT, AAPL atribuie familiilor nou-formate sectoare de teren din rezerva intravilanului, precum și nedisponînd de un mecanism transparent, care ar fi reglementat regimul atribuirii terenurilor, particularitățile și criteriile, a repartizat în condiții incerte terenuri la: 6 persoane celibatate (necăsătorite); 16 persoane fizice care aveau înregistrate căsătorii de la 8 ani pînă la 52 de ani (o parte din aceștia deținînd cîte 2-3 imobile) și la 3 persoane – cu depășirea suprafeței reglementate legal. Este important de menționat că printre beneficiarii de terenuri figurează persoane cu funcții de conducere din raion, funcționari publici, rude de gradul întâi ale judecătorilor etc. Auditul a constatat că prin aceste acțiuni Consiliul orașenesc a lipsit bugetul local de mijloace, evaluate de audit, în sumă de circa **2,0 mil.lei**.

- Atît Consiliul orașenesc Edineț, cît și autoritatea subordonată – Serviciul Relații Funciare și Cadastru nu au exercitat regulamentul controlul asupra folosirii și protecției terenurilor. Acest fapt a permis Primăriei or. Edineț să încalce normele cadrului legislativ-normativ ce vizează domeniul funciar, eliberînd certificate de urbanism la proiectare, iar ulterior – certificate de construire, pentru edificarea unor construcții pe suprafețele de terenuri agricole, fără a fi schimbată destinația terenurilor respective. Doar unele verificări selective ale auditului denotă că neregulile date au generat neachitarea la bugetul de stat a unor mijloace în sumă de peste **3,1 mil.lei**.

- O rezervă semnificativă nevalorificată la acumularea veniturilor proprii în bugetele locale sînt și restanțele contribuabililor, care în perioada auditată au avut o tendință de creștere continuă, la 31.12.2011 atîngînd cifra de **3,3 mil.lei**. Concomitent s-au majorat și restanțele contribuabililor față de toate componentele BPN, la finele anului înregistrînd suma de **28,0 mil.lei**, ceea ce denotă iresponsabilitatea IFS Edineț, precum și a administrațiilor publice locale. În perioada auditată, IFS Edineț nu a întreprins măsuri coerente și eficiente de încasare silită a obligațiilor fiscale.

Bugetul este afectat și de operațiunile de vînzare a patrimoniului gajat la bănci, ai cărui proprietari sînt agenții

economici restanțieri la buget. În urma acestor tranzacții, banca încasează integral mijloacele din înstrăinarea patrimoniului, iar agentul economic își majorează datoriile la buget cu suma TVA din tranzacția respectivă. Doar într-un caz, fiind realizat patrimoniul S.A. "Cupcini-Cristal" din raionul Edineț, datoriile Societății față de buget au crescut cu TVA în sumă de 8,5 mil.lei. Dat fiind că Societatea nu dispunea de patrimoniu sau de mijloace financiare întru achitarea datoriilor, în anul 2012, IFS Edineț a pornit procedura de insolabilitate. Prin urmare, se poate constata că obligația fiscală a agentului economic în sumă totală de 11,6 mil.lei practic este compromisă.

- Managementul financiar al executării cheltuielilor bugetelor locale din raion nu s-a încadrat în normele legale prevăzute, în consecință depășindu-se o serie de nereguli și abateri de la cadrul regulator, care afectează eficiența utilizării mijloacelor publice, și anume:

- La execuția unor tipuri de cheltuieli nu s-au respectat limitele aprobate în sumă totală de peste **1,7 mil.lei**, ceea ce, în unele cazuri, a determinat formarea unor datorii creditoare în lipsa suportului financiar.

- La redistribuirea transferurilor din bugetul de stat pentru susținerea financiară a UAT, sursele destinate domeniului învățămîntului în sumă de 0,7 mil.lei au fost **utilizate în alte scopuri**, inclusiv la majorarea cheltuielilor pentru întreținerea aparatului administrativ (262,0 mii lei), la finanțarea cheltuielilor pentru mass-media (300,0 mii lei) etc.

- S-a constatat o disciplină precară în managementul resurselor umane, exprimată prin remunerarea unor angajați care efectiv nu se aflau pe teritoriul țării, efectuarea plăților salariale neregulamentare în sumă totală de **359,3** mii lei, precum și prin admiterea unor cheltuieli suplimentare în sumă de 87,7 mii lei.

- În condiții neregulamentare au fost utilizate mijloacele bugetare în sumă de **257,4 mii lei**, alocate de aleșii locali ca ajutoare materiale persoanelor fizice pentru diferite lucrări de reparații. Se relevă că mijloacele respective s-au utilizat cu suspiciuni de fraudă.

- La procurarea unor mărfuri și servicii, unele AAPL din raion n-au respectat procedurile legale de achiziții publice, efectuînd procurarea mărfurilor și serviciilor prin divizarea achiziției publice în sumă totală de **1,1 mil.lei**. Concomitent, prezența unor încălcări de ordin procedural a limitat condițiile de liberă concurență și transparență a procesului de achiziționare a bunurilor și serviciilor.

- Actele normative ale AAPL nu relevă expres categoriile de cheltuieli care pot fi efectuate din contul fondurilor de rezervă, ceea ce permite reflectarea tuturor cheltuielilor la cele cu „caracter excepțional și imprevizibil”.

- Cheltuielile pentru investiții și reparații capitale la unele obiective în sumă totală de **3,5 mil.lei** s-au efectuat în lipsa documentației de proiect, elaborată și verificată regulamentar. Deficiența respectivă poate genera majorarea volumului de lucrări, precum și limitează controlul asupra valorificării mijloacelor publice în aceste scopuri.

- Consiliul raional și AAPL din raion nu dispun de o politică investițională privind finalizarea obiectivelor inițiate în perioada anilor 1990-2009, inclusiv de o previziune privind utilitatea acestora pe viitor. Acest fapt determină ineficiența utilizării mijloacelor publice, tînîndu-se cont de faptul că acestea nu au fost conservate, iar unele deja se deteriorează.

- Consiliul raional și DGF nu au întreprins măsurile necesare de rambursare în termen a împrumuturilor acordate în perioada anterioară în sumă de **697,8 mii lei**.

- Organele AAPL nu au asigurat contabilizarea corespunzătoare a patrimoniului proprietate publică locală transmis în gestiunea întreprinderilor municipale fondate, în valoare

totală de **177,8 mil. lei**. Consiliile locale, în calitate de fondatori ai întreprinderilor respective, nu promovează un management performant, inclusiv prin stabilirea indicilor economici, aprobarea business-planurilor, planurilor de perspectivă a dezvoltării acestor întreprinderi.

• Atît Consiliul raional, cît și Aparatul președintelui raionului nu au asigurat o evidență conformă a bunurilor proprietate publică transmise în gestiunea IMSP din raion, ca rezultat, IMSP fiindu-le transmise în gestiune bunuri cu valoarea totală de 45,7 mil. lei, în lipsa contractelor de comodat și a actelor de primire-predare, aprobate regulamentar.

• Unele AAPL nu dețin o informație exhaustivă privind fondul funciar aflat în proprietatea sa și modul de utilizare a acestuia, ceea ce poate duce la folosirea neautorizată a terenurilor proprietate publică locală, fapt constatat la vînzarea bazinului acvatic din s. Parcova. Cauza principală se prezintă a fi nedelimitarea terenurilor proprietate publică a statului și a UAT, precum și a terenurilor din domeniul public și cel privat.

• Evidența contabilă în instituțiile bugetare se ține sub nivelul cerințelor și normelor, în unele cazuri cheltuielile bugetare nefiind justificate în modul stabilit, inclusiv la angajarea serviciilor muzicale în cadrul desfășurării măsurilor culturale în lipsa devizelor de cheltuieli și a documentelor ce justifică desfășurarea acestora; la decontarea carburanților în lipsa foilor de parcurs, sau acestea fiind întocmite necorespunzător etc.

Iregularitățile constatate sînt rezultatul responsabilității insuficiente de care au dat dovadă factorii de decizie la utilizarea banilor publici și la gestionarea patrimoniului public local, precum și al lipsei unui control intern eficient în toate domeniile verificate.

Reieșind din cele expuse, în temeiul art. 7 alin. (1) lit. a), art. 15 alin. (2) și alin. (4), art. 16 lit. c), art. 34 alin. (3) din Legea Curții de Conturi nr. 261-XVI din 05.12.2008, Curtea de Conturi

hotărăște:

1. Se aprobă Raportul auditului bugetelor unităților administrativ-teritoriale și gestionării patrimoniului public

PREȘEDINTELE CURȚII DE CONTURI

Nr. 19. Chișinău, 11 mai 2012.

din raionul Edineț pe anul 2011, anexat la prezenta Hotărîre (Anexa nr. 1).

2. Prezenta Hotărîre și Raportul de audit se remit Aparatului președintelui raionului Edineț, Direcției Generale Finanțe, celor 32 de primării din raionul Edineț, în vederea eliminării neregulilor constatate și luării de măsuri față de persoanele responsabile, și se cere implementarea recomandărilor înaintate.

3. Prezenta Hotărîre și Raportul de audit se remit:

3.1. Președintelui Republicii Moldova și Președintelui Parlamentului, pentru informare;

3.2. Comisiilor parlamentare permanente: economie, buget și finanțe; administrație publică și dezvoltare regională, pentru informare;

3.3. Guvernului, pentru informare, și se propune să întreprindă măsuri în vederea eficientizării activității oficiului teritorial al Cancelariei de Stat din raionul Edineț;

3.4. Ministerului Finanțelor, pentru informare și luare de atitudine privind activitatea necorespunzătoare a autorităților financiare și fiscale din raionul Edineț la evaluarea și monitorizarea potențialului economico-financiar aferent bazei impozabile și, respectiv, formării și mobilizării integrale a veniturilor publice; necesitatea stabilirii unor reglementări exhaustive privind ținerea evidenței contabile a patrimoniului public local, inclusiv a modului de înregistrare în evidența contabilă a terenurilor proprietate publică; precum și examinarea oportunității modificării cadrului legal în vigoare privind aplicarea TVA asupra tranzacțiilor de vînzare-cum-părare a bunurilor gajate în contul creditelor bancare.

4. Materialele privind auditul bugetelor unităților administrativ-teritoriale și gestionării patrimoniului public din raionul Edineț pe anul 2011 se remit Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, pentru examinare după competență.

5. Despre măsurile întreprinse pentru executarea punctelor 2., 3.3.-3.4. și 4. din prezenta Hotărîre se va informa Curtea de Conturi în termen de 6 luni.

6. Prezenta Hotărîre se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova în conformitate cu art. 34 alin. (7) din Legea Curții de Conturi nr. 261-XVI din 05.12.2008.

Serafim URECHEAN

Aprobat
prin Hotărîrea Curții de Conturi
nr. 19 din 11 mai 2012

RAPORTUL auditului bugetelor unităților administrativ-teritoriale și gestionării patrimoniului public din raionul Edineț pe anul 2011

Lista abrevierilor

Abrevierea	Termenul abreviat
UAT	– Unitate administrativ-teritorială
IFS	– Inspectoratul Fiscal de Stat
AAPL	– autoritățile administrației publice locale
BASS	– bugetul asigurărilor sociale de stat
BS	– bugetul de stat
FAOAM	– Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală
BPN	– bugetul public național
DGF	– Direcția Generală Finanțe
DGI TS	– Direcția Generală Învățămînt, Tineret și Sport
SC	– Secția Cultură

SASPF	– Secția Asistență Socială și Protecția Familiei
S.A.	– Societate pe Acțiuni
CRP	– Comisariatul raional de poliție
IMSP	– Instituție medico-sanitară publică
DCFR	– Direcția Control Financiar și Revizie
Î.I.	– Întreprindere individuală
Î.M.	– Întreprindere municipală
S.R.L.	– Societate cu răspundere limitată
MF	– Ministerul Finanțelor
OC	– organul cadastral

INTRODUCERE

Curtea de Conturi, în conformitate cu Programul activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2012, a realizat misiunea de audit, avînd drept scop verificarea proceselor de formare, aprobare, execuție și raportare a veniturilor și cheltuielilor bugetului raional și bugetelor UAT de nivelul I din raionul Edineț pe anul 2011, precum și a gestionării patrimoniului public.

Raionul Edineț este situat în partea de nord-vest a republicii și are o suprafață de 93,3 mii ha (inclusiv: terenuri agricole – 74,3 mii ha; terenuri ale fondului silvic – 7,98 mii ha; terenuri ale fondului apelor – 2,0 mii ha; terenuri destinate industriei – 1,5 mii ha etc.). Populația raionului Edineț, la 01.01.2012, a constituit 80,8 mii de locuitori, inclusiv: urbană – 25,6 mii, și rurală – 55,2 mii.

Administrația publică locală a raionului Edineț, care este formată în baza Legii privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova¹ și activează, conform Legii privind administrația publică locală², pe propria răspundere și în interesul populației locale, administrează o parte importantă din necesitățile colectivității locale.

Pornind de la domeniile de activitate a AAPL, stabilite prin Legea nr.435-XVI din 28.12.2006³, competențele și responsabilitățile AAPL sînt divizate în două niveluri: nivelul I – competențele autorităților publice care sînt constituite și activează pe teritoriul orașului, comunei sau satului pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor colectivităților locale; nivelul II – competențele autorităților publice care sînt constituite și activează pe teritoriul raionului pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor populației din UAT.

Raionul Edineț este persoană juridică de drept public și dispune, în condițiile legii, de un patrimoniu distinct de cel al statului și al altor unități administrativ-teritoriale, iar ca unitate administrativ-teritorială este format din 47 de localități rurale și 2 orașe (or.Edineț și or.Cupcini), organizate în 32 de primării.

Unitatea administrativ-teritorială, în conformitate cu prevederile legale, beneficiază de autonomie decizională, organizatorică, gestionară și financiară și are dreptul la inițiativă în ceea ce privește administrarea treburilor publice locale, exercitîndu-și, în condițiile legii, activitatea în limitele teritoriului subordonat.

În perioada supusă auditului, din bugetele UAT ale raionului Edineț au fost finanțați 278 ordonatori terțieri de credite, inclusiv: 44 instituții preșcolare; 43 instituții școlare; 6 instituții extrașcolare; 41 case de cultură; 44 biblioteci; 1 muzeu; alți beneficiari – 99.

La finele anului 2011, numărul de posturi în sectoarele finanțate din bugetele UAT ale raionului Edineț a constituit 3384 unități, inclusiv în: autoritățile executive – 220; apărarea națională – 6; menținerea ordinii publice – 78; instituții preșcolare – 778; instituții de învățămînt – 1552;

instituții extrașcolare – 96; case de cultură – 156; biblioteci – 82; muzee – 15; școli sportive – 36; centrul de tineret – 8, altele – 357.

Cadrul legislativ și normativ relevant

Bazele juridice, organizatorice și financiare de constituire și utilizare a bugetului raionului sînt reglementate de Legea nr.397-XV din 16.10.2003⁴, Legea nr.847-XIII din 24.05.1996⁵, Legea nr.436-XVI din 28.12.2006⁶, precum și de alte acte legislative și normative în materie de finanțe și buget.

Evidența contabilă în autoritățile publice auditate este reglementată de Legea nr.113-XVI din 27.04.2007⁷, Instrucțiunea aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.51 din 16.08.2004⁸, Instrucțiunea aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.85 din 09.10.1996⁹, Instrucțiunea aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.93 din 19.07.2010¹⁰, precum și de alte acte cu caracter normativ.

Contextul general privind executarea veniturilor și cheltuielilor bugetului raionului Edineț

Potrivit Rapoartelor, întocmite și prezentate MF de către DGF, privind execuția bugetară în anul 2011¹¹, veniturile efectiv încasate au constituit 153,7 mil.lei, fiind realizate la nivel de 100,2% față de prevederile rectificate. Analiza părții de venituri a bugetului raionului denotă, că sursa de bază o constituie transferurile de la bugetul de stat, a căror pondere a atins 74,0%. Prin urmare, veniturile proprii au constituit doar 26%, pe parcursul mai multor ani fiind în continuă scădere. Astfel, analiza dinamicii veniturilor proprii acumulate în bugetul raionului în anii 2007-2011 relevă că în anul 2011 acestea au însumat 39,9 mil.lei, sau diminuîndu-se, față de anul 2007, cu 3,6 mil.lei. Pe fondul reducerii veniturilor proprii, se atestă o majorare constantă a volumului transferurilor din bugetul de stat, a căror pondere în suma totală a veniturilor s-a majorat cu peste 15 puncte procentuale (58,9% – a.2007, 74% – a.2011). Indicatorii-cheie privind structura veniturilor bugetului raionului pe anul 2011, precum și evoluția în dinamică se prezintă în **Anexa nr.1** la prezentul Raport.

În anul 2011, cheltuielile de casă ale bugetului raionului, comparativ cu indicii rectificați, au fost executate la nivel de 95,4% (161,3 mil.lei), ori nu s-au valorificat cheltuieli în sumă de 7,7 mil.lei. Exercițiul bugetar s-a încheiat cu un deficit bugetar în mărime de 7,5 mil.lei, sursa de finanțare fiind soldul mijloacelor format în urma bilanțului bugetar 2010 (12,8 mil.lei).

Prin prisma clasificăției funcționale, ponderea cea mai mare în totalul cheltuielilor bugetului raionului revine cheltuielilor în sfera învățămîntului – 64,2%, la componența respectivă înregistrîndu-se și cele mai mari sume nevalorificate (3969,1 mii lei). Pe parcursul ultimilor 5 ani, ponderea cheltuielilor menționate s-a majorat cu 12,2 puncte procentuale. La fel, sînt semnificative în bugetul raionului și cheltuielile pentru asigurarea și asistența socială,

¹ Legea nr.764-XV din 27.12.2001 „Privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova”.

² Legea nr.436-XVI din 28.12.2006 „Privind administrația publică locală”.

³ Legea nr.435-XVI din 28.12.2006 „Privind descentralizarea administrativă”.

⁴ Legea nr.397-XV din 16.10.2003 „Privind finanțele publice locale” (cu modificările și completările ulterioare; în continuare – Legea nr.397-XV din 16.10.2003).

⁵ Legea nr.847-XIII din 24.05.1996 „Privind sistemul bugetar și procesul bugetar” (cu modificările și completările ulterioare).

⁶ Legea nr.436-XVI din 28.12.2006 „Privind administrația publică locală” (cu modificările și completările ulterioare; în continuare – Legea nr.436-XVI din 28.12.2006).

⁷ Legea contabilității nr.113-XVI din 27.04.2007 (cu modificările și completările ulterioare).

⁸ Instrucțiunea „Cu privire la evidența contabilă a execuției bugetului raional, municipal Bălți, municipal Chișinău și bugetului central al unității teritorial-autonome cu statut juridic special în direcțiile finanțe”, aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.51 din 16.08.2004 (cu modificările și completările ulterioare).

⁹ Instrucțiunea „Cu privire la evidența contabilă în instituțiile publice”, aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.85 din 09.10.1996 (cu modificările și completările ulterioare; în continuare – Instrucțiunea aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.85 din 09.10.1996); abrogată la 03.08.2010, prin Ordinul ministrului finanțelor nr.93 din 19.07.2010.

¹⁰ Instrucțiunea „Cu privire la evidența contabilă în instituțiile publice”, aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.93 din 19.07.2010 (cu modificările și completările ulterioare; în continuare – Instrucțiunea aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.93 din 19.07.2010).

¹¹ Raportul privind executarea bugetului raionului Edineț la venituri și cheltuieli, pe toate componentele, la 01.01.2012.

care au constituit 8,7 %, micșorându-se, comparativ cu anul 2007, cu 2,2 puncte procentuale.

Potrivit clasificăției economice, în anul 2011, cea mai semnificativă pondere în totalul cheltuielilor bugetului raionului o dețin cheltuielile pentru remunerarea muncii și plățile aferente acestora – 62,0%, urmate de cheltuielile pentru plata mărfurilor și serviciilor – 22,9%, transferurile curente – 11,8%. Ponderea cheltuielilor capitale în structura totală a cheltuielilor bugetare în perioada anilor 2007-2011 a avut o tendință de reducere, diminuându-se aproximativ de 3 ori și constituind numai 5,1%, față de 15,7% – în anul 2007. Informații detaliate privind cheltuielile bugetului raionului sînt prezentate în **Anexa nr.2** la prezentul Raport.

Creanțele la finele anului au fost înregistrate în sumă de 314,4 mii lei, acestea constituind plățile curente. Datoriile creditoare au însumat 10424,1 mii lei, din care, în sumă de 154,0 mii lei – cu termenul de achitare expirat, iar restul – plăți curente.

METODOLOGIA ȘI DOMENIUL DE APLICARE A AUDITULUI

Auditul bugetului raionului Edineț a fost efectuat în conformitate cu Standardele de audit ale Curtii de Conturi, avînd drept scop abordarea orientată spre evaluarea conformității execuției bugetare, cu aplicarea unor proceduri caracteristice atît auditului regularității, cît și auditului performanței.

Pentru a ghida activitatea de audit și a cuprinde aspectele ce țin de execuția bugetelor UAT din raion în materie de prognozare și stabilire a indicatorilor fiscal-bugetari, precum și aspectele privind evidența și raportarea situațiilor patrimoniale ale UAT, au fost elaborate următoarele obiective de audit:

OBIECTIVUL I: A elaborat și a realizat UAT partea de venituri a bugetului în conformitate cu Legea privind finanțele publice locale și cu alte acte normative în vigoare?

OBIECTIVUL II: A planificat și a valorificat UAT partea de cheltuieli a bugetului în conformitate cu cadrul regulator în domeniul dat?

OBIECTIVUL III: A raportat UAT în modul corespunzător, a gestionat și a asigurat integritatea patrimoniului public?

Potrivit pragului de semnificație și riscurilor determinate la etapa de planificare a auditului, acțiunile de audit au fost efectuate asupra unor categorii de venituri și cheltuieli la 32 de primării.

Întru realizarea obiectivelor auditului și colectarea probelor de audit, s-au efectuat următoarele proceduri de audit:

- ✓ au fost analizate deciziile organelor deliberative și executive ale UAT, în vederea stabilirii nivelului de executare a acestora;
- ✓ s-a verificat dacă veniturile pasibile încasării în bugetele UAT au fost planificate și încasate regulamentar;
- ✓ au fost revizuite procesele și procedurile de achiziție publică, pentru verificarea conformității acestora cu normele regulamentare;
- ✓ în baza eșantionării, s-au verificat unele cheltuieli bugetare, pentru determinarea veridicității acestora;
- ✓ s-a efectuat inventarierea selectivă a patrimoniului proprietate publică locală a UAT;
- ✓ au fost verificate situațiile patrimoniale raportate de către UAT, acestea fiind confruntate cu documentele contabile și înregistrările financiare respective;
- ✓ s-a analizat și confruntat informația de la diferite entități (IFS pe raionul Edineț, Agenția Relații Funciare și Cadastru a RM, Cadastrul funciar al 32 UAT de nivelul I);
- ✓ a fost utilizată informația cu conținut relevant din bazele de date oficiale.

CONSTATĂRI, CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI **OBIECTIVUL I – A elaborat și a realizat UAT partea de venituri a bugetului în conformitate cu Legea privind finanțele publice locale și cu alte acte normative în vigoare?**

Pornind de la faptul că elaborarea bugetului este etapa în care se determină interacțiunea dintre mobilizarea veniturilor și atingerea obiectivelor propuse spre realizare, autoritățile administrației publice locale urmează să efectueze o analiză amplă și complexă asupra potențialului economico-financiar aferent formării bazei de impozitare și, respectiv, veniturilor bugetare – în general, inclusiv celor proprii – în particular. Or, prezența unor slăbiciuni instituționale, cum ar fi lipsa sau irelevanța unor obiective de evaluare credibilă a bazei de impozitare, formată din activitățile din teritoriu, lipsa cadrului metodologic adecvat și a instrumentelor analitice de evaluare, aferente formării indicatorilor respectivi, precum și, nu în ultimul rînd, exercitarea necorespunzătoare a atribuțiilor de către personalul angajat în acest proces au subminat capacitatea de fundamentare a propunerilor privind veniturile proprii în bugetele locale. Deficiențele respective au determinat neluarea în calcul, la formarea părții de venituri a bugetelor locale, a mijloacelor în sumă totală de minim **1,3 mil.lei**.

Potrivit prevederilor art.35 din Legea nr.397-XV din 16.10.2003, autoritățile executive ale UAT sînt responsabile de asigurarea colectării integrale și în termenele stabilite a veniturilor proprii. Cadrul analitic irelevant și încrederea redusă a estimărilor de prognozare bugetare, responsabilitatea redusă a AAPL privind extinderea veniturilor proprii, inclusiv prin eficientizarea activității serviciilor de colectare a impozitelor și taxelor locale, neconlucrarea AAPL cu autoritatea fiscală din teritoriu au denaturat baza de impozitare și, respectiv, au determinat ratarea veniturilor în bugetele locale în sumă totală estimată **de la 6,0 mil. lei pînă la circa 10,5 mil.lei**, din care pasibile pentru calculare și încasare – de **3,7 mil.lei**. Managementul defectuos la administrarea și, respectiv, comercializarea terenurilor proprietate publică locală a lipsit bugetele locale și bugetul de stat de surse de venituri, evaluate de audit, în sumă de cel puțin **5,0 mil.lei**. O rezervă semnificativă la acumularea veniturilor proprii în bugetele locale o constituie și restanțele contribuabililor, care, în perioada auditată, au avut o tendință de creștere continuă, la 31.12.2011 constituind 3339,0 mii lei. Concomitent, s-au majorat și restanțele contribuabililor la toate componentele BPN, la finele anului înregistrînd suma de 28011,7 mii lei.

De remarcat că atît deficiențele de evaluare și administrare fiscală, cît și nivelul semnificativ al restanțelor compromit și nu permit o evaluare corectă a eficienței și, respectiv, a performanțelor raportate de UAT și IFS Edineț privind execuția bugetară a veniturilor locale. La fel, neregulile și spiritul neimpunător al factorilor responsabili constituie un impediment major, dar și o zonă predispusă riscurilor în dezvoltarea instituțională a AAPL în materie de extindere a bazei de venituri proprii, respectiv reducîndu-se capacitatea acestora de a finanța cheltuielile de interes public, mai cu seamă în aspectul dezvoltării teritoriilor. Practicile depășite în materie de management al procesului de evaluare și mobilizare a veniturilor bugetare decredibilizează raporturile dintre bugetele locale și bugetul de stat în procesul determinării volumului de transferuri de susținere financiară a UAT.

Cele mai semnificative probleme, precum și aspectele ce au generat nereguli și riscuri la compartimentul dat sînt expuse în subcapitolele următoare, însoțite de recomandările de rigoare întru remedierea acestora.

• Procesul de prognoză și planificare a veniturilor proprii este imperfect și necesită ajustări de fond

Conform cadrului regulator existent, UAT dispun de autonomie financiară și, respectiv, își elaborează și își aprobă propriul buget anual, în limita resurselor disponibile. Cu toate acestea, UAT nu sînt în măsură să elaboreze bugetele în afara politicilor generale publice, astfel corelarea dintre bugetul de stat, bugetul raional și bugetele locale efectuîndu-se în conformitate cu Notele metodologice elaborate de Ministerul Finanțelor, care stipulează reguli generale la elaborarea bugetelor locale. Totodată, conform Regulamentului de profil¹², DGF asigură baza de calcule, estimările și prognozele fundamentate ale veniturilor și cheltuielilor bugetare, inclusiv ale UAT de nivelul I. De asemenea, DGF este responsabilă de elaborarea proiectului bugetului raionului, formînd relațiile interbugetare în raport cu bugetele UAT de nivelul I și prezentîndu-le consiliilor locale respective, spre examinare și aprobare.

Verificările la componenta dată relevă că DGF nu și-a exercitat corespunzător atribuțiile respective, fiind constatate cazuri de estimare incorectă, și respectiv, de o încredere scăzută a bazei fiscale și alte derapaje ce țin de prognozele pe venituri atît ale bugetului raional, cît și ale bugetelor UAT de nivelul I. Astfel, la elaborarea indicatorilor fiscal-bugetari, DGF nu a asigurat procedural: stabilirea unui calendar pentru elaborarea bugetului prin întocmirea unui plan organizatoric de măsuri în materie de evaluări economico-financiare și fiscal-bugetare, cu implicarea tuturor instituțiilor și autorităților responsabile; remiterea către primăria a indicațiilor metodice privind întocmirea proiectelor de buget ale UAT de nivelul I; prezentarea de către administrațiile locale de nivelul I a documentelor justificative care au stat la baza prognozei veniturilor (informația vizînd indicii utilizați la formarea proiectelor de buget, precum și informația privind baza fiscală); analiza și generalizarea surselor de venituri ale UAT. Funcționalitatea acestui proces a fost compromisă și de lipsa: unor proceduri standardizate ale procesului de evaluare și prognoză bugetară; activităților de relații publice între instituțiile implicate în procesul de planificare (DGF, primăria, IFS Edineț); unui sistem integrat de date privind baza de impozitare, precum și de comunicare cu agenții economici care contribuie semnificativ la formarea bugetului UAT și, nu în ultimul rînd, de nerespectarea de către angajații administrațiilor locale a prevederilor legale. Astfel, auditul a constatat că estimările efectuate de DGF s-au redus doar la calculele tehnice privind estimările scontate bazate pe evoluțiile din perioada precedentă la aceste tipuri de impozite și folosind, în acest sens, informațiile IFS Edineț. Există și alte deficiențe în procesul de planificare, care nu țin de competența autorităților locale, fiind și anterior menționate în cadrul altor audite. Astfel, potrivit Normelor metodologice privind elaborarea de către autoritățile administrației publice locale a proiectelor bugetelor UAT pe anul 2011, veniturile provenite din plata impozitului funciar pe terenurile aferente construcțiilor (cu destinație agricolă, inclusiv ferme, brigăzi de tractoare etc.) se reflectă la cap.114.01 „Impozitul funciar pe terenurile cu destinație agricolă”. Efectiv, încasarea acestui impozit se efectuează la cap.114.02 „Impozitul funciar pe terenurile cu altă destinație decît cea agricolă”, ceea ce a condiționat discrepanțe între indicii planificați și cei executați.

O evaluare a auditului în materie de prognoze fiscale, care necesitau a fi luate în calcul la elaborarea indicatorilor de buget pentru anul 2011, denotă subestimarea neîntemeiată a veniturilor proprii. Prin urmare, deficiențele de planificare au condiționat diminuarea bazei impozabile la toate 32 UAT de nivelul I, în sumă totală de circa **1327,0 mii lei**, inclusiv cele mai semnificative fiind la: cap.114.00 „Impozite pe proprietate” – în sumă totală de 631,8 mii lei;

cap.121.32 „Plata pentru arenda terenurilor cu destinație agricolă” – 663,0 mii lei; cap.121.33 „Plata pentru arenda terenurilor cu o altă destinație decît cea agricolă” – 32,4 mii lei. Datele sistematizate pe tipuri de venituri și AAPL sînt expuse în **Anexa nr.3**.

Totodată, lipsa unei informații analitice exhaustive și credibile referitor la unele din principalele componente ale bazei de impozitare (fondul de salarizare în ansamblu, fondul funciar, fondul imobiliar) atît la DGF, IFS, cît și la primăriile din raion, precum și disfuncționalitatea reglementărilor existente în domeniu pot genera estimarea neconcludentă și neautentică a bazei de impozitare.

La fel, derapajele menționate afectează transparența, credibilitatea și corectitudinea stabilirii relațiilor interbugetare, dintre BS și, respectiv, bugetul raional și bugetele UAT de nivelul I.

Denaturarea indicilor la partea de venituri a bugetelor locale permite DGF de a aborda în mod subiectiv și, respectiv, de a influența volumul transferurilor aprobate UAT de nivelul I. Astfel, doar unele verificări selective denotă incorectitudini la evaluarea și determinarea prognozei bugetare în sumă totală de 1416,5 mii lei, din care la 27 UAT de nivelul I s-a diminuat baza fiscală cu suma totală de 1287,0 mii lei și, respectiv, s-au acceptat transferuri în sumă majorată.

Recomandări:

1. Președintele raionului să asigure conlucrarea între DGF, Direcția Generală Economie, Inspectoratul Fiscal pe raion privind crearea unui program analitic de date pentru evaluarea/monitorizarea bazei de impozitare (pe fiecare contribuabil) în aspect teritorial și ramural, pe categorii de impozite/taxe și contribuții sociale (contingent) formate în UAT de nivelul II și de nivelul I, care constituie obiect al impozitării.

2. DGF să asigure:

2.1. cadrul procedural-standardizat și formarea unui program analitic de indicatori economico-financiar aferenți bazei de impozitare, în scopul evaluărilor bugetare pe categorii de venituri fiscale/nefiscale luate în calcul la formarea tuturor componentelor BPN;

2.2. o conlucrare eficientă cu autoritățile economice, statistice, fiscale și funciare/cadastru, cu UAT de nivelul I, cu alte părți implicate în procesul de formare a bugetului, în vederea prognozei și evaluării optime a veniturilor cuvenite atît bugetului raional, cît și bugetelor locale.

• Procesul de colectare a veniturilor proprii este afectat de nereguli și nu asigură o administrare eficientă a plăților cuvenite bugetelor locale

AAPL n-au dat dovadă de preocupare punctuală și suficientă pentru evaluarea și colectarea tuturor veniturilor proprii provenite din gestionarea terenurilor proprietate publică a UAT. Nerespectarea prevederilor legislației funciare, lipsa unor proceduri ale controlului intern la componenta dată, precum și exercitarea necorespunzătoare a atribuțiilor de către angajații AAPL au lipsit bugetele locale de venituri semnificative. Auditul relevă necesitatea de îmbunătățire a managementului la componenta dată, inclusiv prin elaborarea unor reglementări referitor la evidența și urmărirea plăților provenite din gestionarea terenurilor proprietate publică, menite să asigure atît calcularea și încasarea integrală a plăților funciare, cît și evidența datoriilor.

Întru susținerea celor expuse, se exemplifică următoarele situații:

➤ Auditul a constatat că 30 primării (din 32) din raionul Edineț au utilizat **ineficient terenurile aferente construcțiilor privatizate**, care constituie proprietatea publică a

¹² Regulamentul DGF a Consiliului raional Edineț, aprobat prin Decizia Consiliului raional Edineț nr.6/15 din 19.09.2003.

UAT. Potrivit art.10/1 alin.(1) din Legea nr.1308-XIII din 25.07.1997¹³, în cazul în care proprietarii obiectivelor privatizate și subiecții de antreprenoriat privat nu au procurat, sau nu au arendat terenuri aferente acestora, de la aceștia se va încasa anual plata pentru folosirea terenului, stabilită în mod unilateral de consiliile locale, nu mai mică decât plata anuală pentru arendă și nu mai mare de 10% din prețul normativ al pământului. Ca rezultat al faptului că consiliile locale, prin deciziile sale, n-au stabilit mărimea plății pentru folosirea terenurilor, AAPL din raion n-au întreprins măsurile corespunzătoare în vederea încasării tuturor plăților pasibile de la folosirea terenurilor proprietate publică a UAT, aferente subiecților privați, cu suprafața totală de **58,70 ha**, în sumă de minim **980,4 mii lei** (2 %) și maxim **4901,9 mii lei** (10%).

Pe parcursul mai multor ani, nu se soluționează problema privind plata pentru arenda **terenurilor care fac parte din fondurile de rezervă ale primăriilor, aferente construcțiilor repartizate persoanelor fizice ca cote-părți valorice**. De menționat că o parte din construcțiile respective s-au ruinat ori se află într-o stare devastatoare (demolate), acestea, precum și terenurile aferente nefiind utilizate pe parcursul unei perioade îndelungate. AAPL n-au prezentat auditului justificări vizând măsurile întreprinse privind punerea lor în circuitul economico-financiar al AAPL. O astfel de situație constituie un impediment în posibilitatea de mobilizare a veniturilor cuvenite bugetelor locale, evaluate de audit în sumă minimă de **156,5 mii lei** (2 %) și maximă – de **782,5 mii lei** (10%).

Generalizându-se cele expuse, se menționează că numai la această categorie de venit AAPL au compromis capacitatea de a percepe venituri estimate de la **1,15 mil. lei** până la aproape **6,0 mil.lei. (Anexa nr.4).**

➤ **Multiple nereguli au fost constatate la colectarea plăților pentru arenda terenurilor cu destinație agricolă** (cap.121.32). Lipsa unor reglementări privind urmărirea și impunerea plăților pentru arendă a permis neonorarea de către agenții economici a obligațiilor asumate. Totodată, auditul a constatat cazuri de diminuare, prin denaturare, a suprafețelor terenurilor transmise de AAPL de nivelul I către arendatori. Toate acestea au afectat capacitatea AAPL de a realiza integral veniturile cuvenite bugetelor locale, în consecință, în perioada anilor 2009-2011, fiind diminuate (ratate) neîntemeiat mijloace bugetare în sumă totală de **2,3 mil.lei. (Anexa nr.4).**

Cazuri de indisciplină financiară la încasarea plăților pentru arenda terenurilor agricole au fost constatate la Primăria or.Edineț. Contrar prevederilor legale, la încheierea contractelor de transmitere în arendă a terenurilor din fondul de rezervă cu suprafața totală de **209,71 ha**, primăria or.Edineț a redus cuantumul plății pentru arendă, cauzând prejudicii bugetului local, pe perioada anului 2010, în sumă totală de **97,4 mii lei**, și pe perioada anului 2011 – de **50,4 mii lei**. Cele menționate sînt rezultatul aplicării incorecte a tarifului pentru un grad/ha. Un caz de diminuare a cuantumului plății pentru arendă (0,2%, în loc de 2%) a fost constatat la Primăria s.Corpaci, în sumă totală de **26,3 mii lei**.

Potrivit art.10 alin.(10) din Legea nr.1308-XII din 25.07.1997, în cazul transmiterii în arendă a terenurilor proprietate publică, prin licitație sau concurs, plata anuală pentru arendă se stabilește la licitație și constituie nu mai puțin de 2% din prețul normativ al terenului arendat. Contrar acestor prevederi, Consiliul local Edineț, în anul

2011, n-a stabilit plata pentru arendă corespunzătoare S.R.L. „Diagrosol” (c/f-10106040024330), scutind această firmă privată de **63,3 mii lei, prin ce a fost prejudiciat bugetul local, mai cu seamă localitatea satească Gordinești Noi, de o sumă semnificativă de mijloace financiare.**

Se relevă că atât Primăria or.Edineț (persoana decidentă), cât și Consiliul local nu dispun de acte justificative privind starea nesatisfăcătoare a terenurilor transmise în arendă, precum și de cadrul regulator de acordare a scutiilor.

A fost constatat un alt caz, care, în viziunea auditului, de asemenea, predispune la suspiciuni de fraudă. Astfel, art.6 și art.8 din Legea nr.198-XV din 15.05.2003¹⁴ stipulează că bunurile agricole sînt transmise în arendă în temeiul contractului de arendă în formă scrisă, dreptul de folosință apare la încheierea contractului de arendă, din momentul semnării actului de predare-preluare a bunurilor, și termenul arendei se stabilește de către părțile contractante, dar nu va fi mai mic de un an. Ignorînd aceste prevederi, Primăria or.Edineț, în lipsa contractului de arendă și a actului de primire-predare, a permis agentului economic să gestioneze gratis aceste terenuri pe o perioadă de 6 luni, pînă la recoltarea roadei. Deși primăria face referință la Decizia Consiliului orășenesc nr.41/13-17 din 21.04.2011, care prevedea transmiterea în folosință temporară a terenurilor cu suprafața de 20 ha S.R.L. „Devotament”(c/f-1003604002215), cu achitarea doar a impozitului funciar, aceasta nu o scutește de responsabilitățile de rigoare. Urmare celor menționate, nu a fost asigurată calcularea plății pentru arenda (folosirea) terenurilor respective, bugetul primăriei fiind prejudiciat cu suma de **20,4 mii lei**.

➤ **Există vulnerabilități și în procesul de administrare a plăților pentru arenda bazinelor acvatice.** Astfel, la transmiterea în arendă a bazinelor acvatice (cu suprafața de **190,05 ha**), 12 Primării nu au respectat prevederile Legii nr.1308-XIII din 25.07.1997, ratînd venituri în bugetele locale în sumă totală de **205,73 mii lei**, cele mai semnificative sume fiind constatate la: Primăria s.Hancăuți – 60,2 mii lei; com.Brătușeni – 32,0 mii lei; s.Chetroșica Nouă – 26,6 mii lei; s.Terebna – 17,4 mii lei; or.Edineț – 13,1 mii lei; com.Hincăuți – 12,3 mii lei etc. **(Anexa nr.4).** Cele menționate sînt o consecință a responsabilității reduse a persoanelor cu funcții de răspundere din cadrul primăriilor la exercitarea atribuțiilor funcționale, precum și a necunoașterii cadrului regulator în domeniul respectiv. Astfel, auditul a constatat că, în unele cazuri, la calcularea plăților pentru arendă s-a aplicat greșit tariful pentru un bal/hectar (0,2% din prețul normativ al pământului, în loc de 2%), iar în alte cazuri a fost micșorată suprafața obiectelor acvatice transmise în arendă.

În unele cazuri, AAPL de nivelul I, la stabilirea plății pentru arendă, nu s-au condus de rezultatele licitației. În acest context, exemplificăm situația constatată la Primăria com.Hincăuți, care la 04.10.2010 a desfășurat licitația publică privind transmiterea în folosință, pe un termen de arendă de 25 de ani, a bazinului acvatic cu suprafața de 3,3 ha. Deși, potrivit rezultatelor licitației, plata anuală pentru arendă urma să constituie 15,5 mii lei, în prevederile contractului de arendă aceasta a fost stabilită în cuantum de 3,2 mii lei, sau cu **12,3 mii lei** mai puțin, suma respectivă constituind veniturile ratate ale primăriei.

Recomandări:

3. AAPL din raion¹⁵:

3.1. să efectueze o inventariere integrală a terenurilor

¹³ Legea nr.1308-XII din 25.07.1997 „Privind prețul normativ și modul de vînzare-cumpărare a pământului” (în continuare – Legea nr.1308-XII din 25.07.1997).

¹⁴ Legea nr.198-XV din 15.05.2003 „ Cu privire la arenda în agricultură” (cu modificările și completările ulterioare; în continuare – Legea nr.198-XV din 15.05.2003).

¹⁵ Menționate în Anexa nr.4 la prezentul Raport de audit.

proprietate publică, inclusiv a celor ocupate de bazinele acvatice, cu stabilirea modului de utilizare și a beneficiarilor acestuia;

3.2. să impună, conform prevederilor legale, plata pentru folosirea terenurilor proprietate publică aferente subiecților privați, terenurilor agricole și terenurilor ocupate pentru bazine acvatice, cu calcularea și încasarea acestor plăți, asigurând, totodată, o evidență conformă a calculului, plăților și restanțelor pentru arenda terenurilor.

4. Primăria or. Edineț să asigure stabilirea regulamentară a plății pentru arenda terenurilor din fondul de rezervă, revizuiind contractele încheiate anterior, precum și să analizeze cazurile de acordare neîntemeiată a facilităților unor agenți economici, cu excluderea pe viitor a unor asemenea cazuri.

5. Primăria com. Hincăuți să revizuiască prevederile contractului de arendă a bazinului acvatic, cu negocierea plății pentru arendă potrivit rezultatelor licitației.

• **Auditul a constatat abateri semnificative la administrarea impozitelor pe proprietate.** Astfel, în cadrul misiunii de audit fiind confruntate datele incluse în rapoartele fiscale Formularul FUNJ¹⁶ și Formularul BIPF-1¹⁷ cu datele Cadastrului funciar pe raionul Edineț și ale IFS Edineț, s-a elucidat neîncasarea integrală a impozitului respectiv, cauzele fiind diminuarea suprafețelor impozabile și/sau gradului de fertilitate a solurilor (bonității). Diminuarea neîntemeiată a bazei impozabile la această categorie de impozit persistă din an în an, având o tendință de creștere și fiind semnificativă comparativ cu veniturile acumulate la acest tip de impozit, ceea ce, în viziunea auditului, este grav. Acest fapt a și determinat auditul să efectueze verificările de rigoare pentru perioada anterioară.

Astfel, contrar prevederilor art.281 alin.(1) Titlul VI Cod fiscal, precum și pct.15 din Instrucțiunea nr.11 din 04.09.2001¹⁸, nu s-a calculat impozitul funciar la cap. 114.01 – 114.07 „Terenuri cu destinație agricolă”, în sumă totală de 500 ,9 mii lei, inclusiv:

- în anul 2009, pe 19 primării, în sumă totală de 172,8 mii lei;
- în anul 2010, pe 18 primării, în sumă totală de 172,6 mii lei;
- în anul 2011, pe 22 primării, în sumă totală de 155,5 mii lei.

(Anexa nr.4).

Există deficiențe și la **impozitarea pășunilor și finețelor**. Astfel, potrivit cadrului regulator și Instrucțiunii nr.11 din 04.09.2001, calcularea și perceperea impozitului funciar de la persoane fizice pentru folosirea pășunilor și finețelor se efectuează de către Serviciul colectare a impozitelor, în baza Deciziei Consiliului local, pentru repartizarea temporară a acestora. La decizie se anexează Lista contribuabililor (pe fiecare lot) care se vor folosi de pășuni, cu numărul de vite (de fiecare specie), convenite la adunarea cu locuitorii unității administrativ-teritoriale. S-a constatat că consiliile locale, prin deciziile lor, stabilesc transmiterea pentru pășunat doar a unei părți din suprafețele respective, concomitent autoritățile executive din localități neîntreprinzând măsuri de identificare a tuturor potențialilor contribuabili, ceea ce duce la neîncasarea integrală a impozitului respectiv. Potrivit datelor din Darea

de seamă privind sumele impozitelor funciar și pe bunurile imobiliare calculate persoanelor fizice (cetățeni) și gospodăriilor țărănești (de fermier), forma BIPF-1, a fost impozitată suprafața de 4705,8 ha, sau 51,0% din suprafața totală a pășunilor (9272,37 ha) aflate în proprietatea primăriilor. Calculele efectuate de audit denotă că rezerva de majorare a veniturilor la sursa respectivă constituie minimum **104,0 mii lei (Anexa nr.4).**

Totodată, potrivit datelor rapoartelor statistice, numărul de animale efectiv deținute de persoane fizice este mai mare decât cel inclus în listele anexate la decizii (de exemplu, în s.Hincăuți – de circa 2 ori).

Concomitent, 4 primării (or.Edineț, or.Cupcini, com.Brătușeni și s.Goleni) au scutit toți posesorii de plata impozitului funciar pe pășuni și finețe, ceea ce contravine cerințelor art.284 alin.(1) din Codul fiscal¹⁹, care nu prevede astfel de înlesniri. Reieșind din cota minimă a impozitului (27,50 lei/ha), nu au fost supuse impozitării 1881,64 ha, suma veniturilor ratate la bugetele respective constituind 51,6 mii lei.

Recomandări:

6. AAPL²⁰ să asigure calcularea și perceperea încontestabilă a impozitului funciar pe terenurile cu destinație agricolă în sumă de 500,9 mii lei, precum și a impozitului funciar de la persoane fizice pentru folosirea pășunilor și finețelor.

• *Autoritățile reprezentative și deliberative, precum și cele executive ale UAT nu au dat dovadă de responsabilități și în aspectul ce ține de stabilirea și administrarea taxelor și plăților administrative, competențe care le revin potrivit legislației în vigoare. Prin urmare, nu au fost administrate într-o manieră eficientă veniturile de la administrarea taxelor: pentru unitățile comerciale; de piață; pentru prestarea serviciilor de transport auto de călători pe teritoriul orașului Edineț, în total bugetele locale fiind lipsite de mijloace pasibile de încasat în sumă totală de circa 950,0 mii lei. De rînd cu aceasta, este important de menționat că Consiliul orășenesc Edineț și Primăria or.Edineț nu au fost preocupate de asigurarea regulamentară a activității piețelor, întru rezolvarea problemelor de interes local.*

În acest sens, exemplificăm următoarele:

➤ În conformitate cu prevederile art.6 alin.(1) lit.f) și lit.l) din Legea nr.231 din 23.09.2010²¹, AAPL au atribuții privind eliberarea autorizațiilor de funcționare pentru unitățile ce comercializează produse și servicii, precum și în vederea exercitării controlului corespunzător asupra respectării regulilor de comercializare a produselor și serviciilor, precum și de funcționare a comercianților. De asemenea, cadrul regulator prevede că unitățile comerciale care activează pe teritoriul raionului sau prestează servicii de deservire socială achită o anumită taxă în funcție de tipul de activitate pe care îl desfășoară. În urma auditării acestei componente a veniturilor, au fost scoase în evidență unele deficiențe, care, în anul 2011, au lipsit bugetele locale de venituri pasibile încasării în sumă de circa **305,0 mii lei.**

Ca rezultat al neexercitării controlului corespunzător de către AAPL, precum și al neeliberării autorizațiilor de amplasare a 35 de obiecte comerciale (32 oficii postale ale Î.S. „Posta Moldovei” și 3 chioșcuri), acestea desfășurau activitate de comerț (realizarea cu amănuntul a jurnalelor,

¹⁶ Darea de seamă privind calcularea impozitului funciar pe terenurile cu destinație agricolă de persoane juridice, forma FUNJ (în continuare – forma FUNJ).

¹⁷ Darea de seamă privind sumele impozitelor funciar și pe bunurile imobiliare calculate persoanelor fizice (cetățeni) și gospodăriilor țărănești (de fermier), forma BIPF-1 (în continuare – forma BIPF-1).

¹⁸ Instrucțiunea cu privire la modul de calculare și achitare la buget a impozitelor funciar și pe bunurile imobiliare, aprobată prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr.11 din 04.09.2001 (cu modificările ulterioare; în continuare – Instrucțiunea nr.11 din 04.09.2001).

¹⁹ Codul fiscal, aprobat prin Legea nr.1163-XIII din 24.04.1997 (cu modificările ulterioare; în continuare – Codul fiscal).

²⁰ Menționate în Anexa nr.3 la Raportul de audit.

²¹ Art.6 alin.(1) lit.f) și lit.l) din Legea cu privire la comerțul interior nr.231 din 23.09.2010 (cu modificările și completările ulterioare; în continuare – Legea nr.231 din 23.09.2010).

revistelor, mărfurilor de larg consum), fără a fi determinate ca subiecți ai impunerii și fără a achita taxa pentru unitățile comerciale. Ca rezultat, toate 32 de primării au ratat venituri, care, potrivit mărimii stabilite în Anexa la Titlul VII din Codul fiscal, au constituit suma de 189,0 mii lei **(567,0 mii lei – în ultimii 3 ani)**.

Analiza deciziilor Consiliilor locale privind stabilirea taxelor pentru unitățile comerciale, precum și confruntarea acestor date cu încasările efective în bugetele locale denotă că nu toți agenții economici și persoanele fizice și-au onorat obligațiile fiscale aferente sursei respective de venituri, ca rezultat nefiind realizate venituri, în perioada anului 2011, în sumă totală de 114,8 mii lei. Cele menționate sînt o consecință a indiscipliniei și lipsei de monitorizare a încasării plăților respective de către AAPL, care nemijlocit sînt responsabile de administrarea veniturilor la bugetele locale.

➤ Consiliul orășenesc Edineț, în comun cu Primăria or.Edineț, nu și-au exercitat competențele atribuite prin lege²² privind înființarea, organizarea și administrarea funcțională a piețelor din or.Edineț, activități care urmau să genereze venituri suplimentare la bugetul local, provenite din taxa de piață.

Pe parcursul mai multor ani, Primăria or.Edineț n-a întreprins măsurile de rigoare în vederea administrării eficiente a teritoriului cu suprafața de peste 1,0 ha, pe care este amplasată Piața centrală, activitatea căreia este administrată de 2 agenți economici – Î.M. „Piața orășenească” și Consum COOP Edineț. Inventarierea efectuată pe parcursul auditului denotă că, practic, tot teritoriul Pieței este ocupat de construcții neautorizate (gherete), edificate contrar normelor și cerințelor sanitare, precum și de siguranță contra incendiilor. Peste 1/3 din acestea nu funcționează o perioadă îndelungată sau sînt utilizate ca depozite (în total, 224 unități). Totodată, în gheretele care activau erau comercializate mărfuri industriale, comercializarea produselor agricole practic fiind exclusă. Ca urmare, Consiliul local a dislocat Î.M. „Piața orășenească”, destinată comercializării produselor agricole, într-o zonă secundară, amplasată în sectorul unor străzi carosabile, iar primăria a eliberat entității „Autorizația de amplasare a unității de prestări servicii de servisie socială”, cu indicarea genului de activitate „servicii de curățenie sanitară”. În așa mod, în condiții insalubre, neamenajate (pe străzi) se comercializează un șir de produse agricole, dar și produse alimentare ușor alterabile, cum ar fi: produsele lactate, peștele etc., acestea nefiind supuse expertizei sanitare. Piața nu este amenajată cu apă curgătoare, nu este dotată cu sistem de canalizare. Contrar prevederilor Regulamentului-tip de funcționare a piețelor²³, Î.M. „Piața orășenească” funcționează în lipsa autorizației sanitare de funcționare.

Organele abilitate (Centrul de Sănătate Publică, Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale etc.) au efectuat multiple controale, care au constatat numeroase încălcări și nereguli în activitatea pieței administrate de Î.M. „Piața orășenească”. Astfel, Centrul de Sănătate Publică Edineț a emis un șir de hotărâri de suspendare a activității pieței, precum și a solicitat primăriei de a retrage autorizația de amplasare a acesteia, avertizînd-o de riscul izbucnirii unor intoxicații alimentare. În pofida cerințelor înaintate, primăria nu a dat recurs solicitării, permițînd dezordinea în sectorul dat.

Toate neregulile invocate au afectat și procesul de administrare a veniturilor provenite din taxa de piață. Calculele efectuate de audit denotă că, în condițiile unei bune administrări a celor două piețe, cu amenajarea unor

locuri de comercializare, în loc de gheretele care staționau, veniturile anuale pasibile încasării urmau să constituie circa 170,0 mii lei (în ultimii 3 ani – 509,1 mii lei).

Deși administrația pieței colectează de la comercianții de produse agricole o plată identică cu cea percepută în piață, de la veniturile respective nu s-a achitat taxa de piață. Astfel, cu acceptul primăriei, plata respectivă se percepe ca „*pentru curățenia sanitară*”. Din analiza datelor Î.M. „Piața orășenească” rezultă că veniturile din taxele colectate de comercianții de produse agricole au constituit 343,2 mii lei (64,7% din veniturile totale), care integral au rămas la dispoziția pieței, astfel primăria ratînd posibilitatea de a încasa la bugetul local taxa de piață în sumă de 57,2 mii lei.

Totodată, Primăria or.Edineț nu a încasat plățile pentru arenda terenurilor folosite de agenți economici și persoane fizice (de pe teritoriul pieței orășenești), astfel lipsind bugetul primăriei de suma de **95,1 mii lei** (calculată pentru anii 2009-2011).

➤ Primăria or.Edineț nu a întreprins măsurile de rigoare privind încasarea veniturilor din taxa pentru prestarea serviciilor de transport auto de călători pe teritoriul orașului. Astfel, în anii 2009-2011, toți agenții economici care au prestat servicii de transport auto de călători, cu autoturisme avînd capacitatea de pînă la 8 locuri (taxi) – 36 de unități, nu au fost supuși impozitării. Reiesînd din tariful maxim pentru o unitate de transport de 400,00 lei – tarif stipulat în Anexa la Titlul VII din Codul fiscal, anual bugetul orașului a fost lipsit de venituri estimate în sumă de 14,4 mii lei **(43,2 mii lei – în ultimii 3 ani)**.

Recomandări:

7. AAPL de nivelul I din raion²⁴ să asigure eliberarea conformă a autorizațiilor de amplasare a obiectelor comerciale sau de prestări servicii de servisie socială, precum și controlul corespunzător privind funcționarea comercianților, cu acumularea integrală a veniturilor respective din această sursă.

8. Primăria or.Edineț, în comun cu Consiliul orășenesc Edineț, să asigure funcționarea legală a piețelor din or.Edineț, cu întreprinderea măsurilor de colectare a veniturilor suplimentare la bugetul local din taxa de piață, precum și a veniturilor din taxa pentru prestarea serviciilor de transport auto de călători pe teritoriul orașului.

✓ **Prezența neregulilor la înstrăinarea și administrarea proprietății publice a generat pierderi atît bugetului local, cît și bugetului de stat.**

• Potrivit art. 10 din Codul funciar, consiliile locale au competențe de exercitare a controlului asupra folosirii și protecției terenurilor. Aceste atribuții urmează a fi exercitate nemijlocit de Serviciul Relații Funciare și Cadastru, care se află în subordinea Consiliului orășenesc. Auditul a constatat că atît Consiliul orășenesc Edineț, cît și autoritatea subordonată – Serviciul Relații Funciare și Cadastru nu au exercitat într-o manieră consolidată și eficientă controlul respectiv, fapt care a permis Primăriei or.Edineț să încalce normele cadrului legislativ-normativ ce vizează domeniul funciar. Neconfirmările și neregulile date generează neachitarea la bugetul de stat a unor mijloace semnificative. Astfel, verificările selective ale auditului au relevat că, pe parcursul anului 2011, primăria a eliberat 3 certificate de urbanism la proiectare, iar ulterior – certificate de construcție (la 2 persoane fizice și 1 gospodărie țărănească), pentru edificarea unor construcții pe suprafețele de terenuri agricole. S-a constatat că eliberarea certificatelor respective s-a efectuat fără a se ține cont de procedura stabilită în Regulamentul cu privire la modul de atribuire, modificare a

²² Art. 14 alin. (2) lit.v) din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006 și art.6 din Legea nr.231 din 23.09.2010.

²³ Hotărîrea Guvernului nr.955 din 21.08.2004 „Despre aprobarea Regulamentului-tip de funcționare a piețelor”.

²⁴ Menționate în Anexa nr.4 la prezentul Raport de audit.

destinației și schimbul terenurilor²⁵, referitor la modificarea destinației terenurilor agricole. La fel, primăria a ignorat prevederile art.99 din Codul funciar și art.9 alin.(7) din Legea nr.1308-XIII din 25.07.1997, neasigurând faptul ca deținătorii terenurilor să achite la bugetul de stat pierderile cauzate de excluderea terenurilor din circuitul agricol în sumă totală de **3,1 mil.lei**. Auditul a constatat riscuri majore de neîncasare a pierderilor respective la buget, care sînt generate de următoarele: **a)** mijloacele în cauză se încasează la bugetul de stat, iar AAPL nu sînt cointereseate de colectarea acestora; **b)** la nivel de UAT, nu există careva reglementări privind modalitatea și procedurile de desfășurare a controlului privind utilizarea conform destinației a terenurilor agricole de către deținători, ceea ce le permite ultimilor să le gestioneze la propria discreție.

• Auditul a constatat ignorarea de către Consiliul orășenesc Edineț a prevederilor legislației în vigoare la atribuirea fără plată cetățenilor a terenurilor proprietate publică, astfel lipsind bugetul local de mijloace, evaluate de audit, în sumă de circa **2,0 mil.lei**.

Art.11 din Codul funciar prevede că, din fondul de rezervă al UAT, AAPL atribuie familiilor nou-formate sectoare de teren din rezerva intravilanului, pînă la epuizarea acesteia, pentru construcția caselor de locuit, anexelor gospodărești, și grădini cu suprafața de la 0,04 ha pînă la 0,07 ha. La fel, norma respectivă stipulează că atribuirea repetată în proprietate privată se efectuează contra plată, prin vânzare la licitație. S-a constatat că, întru executarea acestor prevederi, n-a fost elaborat și nu s-a aprobat un mecanism care ar fi reglementat regimul de atribuire a terenurilor, inclusiv particularitățile și criteriile de atribuire. Mai mult decît atît, la atribuirea loturilor a fost ignorat art. 11 din Codul funciar, ceea ce, în comun cu cele menționate, predispune și generează semne de fraudă la repartizarea terenurilor.

Potrivit datelor prezentate de primărie, pe parcursul anului 2011 au fost repartizate în folosință pentru construcții locative 118 loturi cu suprafața totală de 7,89 ha, dintre care auditul a analizat documentele privind repartizarea a 41 loturi cu suprafața de 2,50 ha (31,7% din suprafața totală). Verificările efectuate denotă că:

➤ În temeiul a 6 decizii ale Consiliului orășenesc, în care în mod eronat se face referință la art.11 din Codul funciar (atribuirea de terenuri familiilor nou-create), s-au atribuit în folosință la 6 persoane celibatate terenuri cu suprafața de 0,36 ha. De menționat că o persoană (din cele 6) și-a înregistrat căsătoria peste 5 luni, avînd viza de reședință în mun. Chișinău.

➤ Sub pretextul „*familiilor nou-create*”, potrivit deciziilor Consiliului local, a fost atribuit terenul cu suprafața totală de 0,80 ha la 16 persoane, care aveau înregistrate căsătorii de o perioadă îndelungată (10 persoane – de la 8 ani pînă la 15 ani; 6 persoane – de la 15 ani pînă la 52 ani). Concomitent, majoritatea persoanelor respective dețineau de la un imobil pînă la 3 imobile. Mai mult decît atît, cererile depuse de 2 persoane fizice provoacă îndoieli privind veridicitatea lor, ținîndu-se cont de faptul că la momentul adresării persoanele respective, o perioadă îndelungată, se aflau în afara țării (o persoană – din a.2006, în Spania, iar alta – nu era pe teritoriul țării de circa un an).

Merită atenție și faptul că 3 persoane din cele indicate mai sus exercitau funcții responsabile în cadrul top-managementului Comisariatului de poliție pe raionul Edineț, iar o persoană celibatară se află în relații de rudenie de gradul I (fiică) cu un demnitar din cadrul Judecătoriei Edineț.

➤ Cu încălcarea prevederilor legale, la 3 persoane au

fost atribuite terenuri cu depășirea suprafeței reglementate legal (în total, de 0,32 ha).

Sintetizînd cele menționate, auditul a constatat că din vânzarea terenurilor respective, în condițiile unui preț minim reglementat de Legea nr.1308-XIII din 25.07.1997, bugetul local nu a încasat mijloace estimate la cifra de 2,0 mil.lei.

➤ Există și alte derogări constatate de audit. Astfel, potrivit prevederilor Codului funciar, în proprietatea cetățenilor se trec sectoarele de teren ocupate de case, anexe gospodărești și grădini, care li s-au atribuit anterior în scopurile respective. AAPL a ignorat aceste prevederi, auditul constatînd cazuri de perfectare a titlurilor de proprietate la terenurile atribuite pentru construcția caselor de locuit, pe care nu s-au edificat imobilele respective. Nu există o monitorizare din partea AAPL asupra terenurilor atribuite pentru construcții, ceea ce le permite beneficiarilor să le utilizeze la propria discreție, sau să le comercializeze. Astfel:

- Încă în anul 1994, unei persoane celibatate i-a fost repartizat un lot de teren, care pînă în prezent nu a fost utilizat pentru construcția casei de locuit, cu toate că aceasta urma a fi finisată pînă la 18.04.1997. Ulterior, în anul 2004 și anul 2007, altor doi membri de familie (soțului și fratelui acestuia) li s-au mai atribuit alte 2 loturi, adiacente celui repartizat anterior. Cu toate că pe terenurile repartizate nu au fost edificate careva construcții, unuia dintre beneficiari i s-a perfectat nelegitim și titlul de proprietate privată. Inventarierea efectuată pe parcursul auditului denotă că toate cele 3 loturi erau îngrădite în comun, pe teritoriul respectiv fiind deschisă o unitate comercială de realizare a materialelor de construcție, fiindu-i eliberată autorizația de funcționare (pentru anii 2009-2012).

- În alt caz, Consiliul orășenesc a modificat o dispoziție a primarului (nr.109 din 10.03.2000), acceptînd comercializarea de către beneficiar a terenului pe care s-a construit doar fundamentul unei case.

Cele constatate denotă responsabilitatea insuficientă și managementul necorespunzător din partea AAPL în administrarea terenurilor. Această practică defectuoasă cu certitudine admite semne de fraudă în exercitarea de către funcționarii publici a atribuțiilor de serviciu.

• La efectuarea unui sir de tranzacții ce țin de realizarea unor terenuri proprietate publică, AAPL de nivelul I nu au asigurat respectarea prescripțiilor Hotărîrii Guvernului nr.136 din 10.02.2009²⁶, referitor la pasul licitației (nu mai mic de 10%), ceea ce duce la nevalorificarea unor venituri în bugetele locale. Cauza acestor nereguli constă în incompetența profesională, exprimată prin necunoașterea de către persoanele implicate în acest proces a normelor de aplicare a cadrului regulator.

O abatere analogică a fost constatată la Primăria s.Lopatnic, în rezultatul căreia veniturile din vânzarea terenului au fost diminuate cu 11,7 mii lei, dar și la alte primării – în sume nesemnificative.

• **Devieri de la normele prestabilite prin legea bugetară anuală au fost constatate și la colectarea impozitului privat.** Deși suma totală a abaterii depistate este nesemnificativă, s-a constatat că neregula respectivă a fost identificată la mai multe primării, din care considerente merită a fi exemplificate. Astfel, potrivit prevederilor legale, impozitul privat se achită pînă la semnarea contractului de vânzare-cumpărare și se virează la bugetul de stat sau la bugetul unității administrativ-teritoriale, în funcție de apartenența bunului. În perioada anilor 2009-2011, cu nerespectarea prevederilor legale, 17 primării au vîndut

²⁵ Hotărîrea Guvernului nr.1451 din 24.12.2007 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de atribuire, modificare a destinației și schimbul terenurilor”.

²⁶ Regulamentul privind licitațiile cu strigare și cu reducere, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.136 din 10.02.2009.

bunuri publice în valoare de 2688,2 mii lei, fără a achita impozitul privat în sumă de 27,7 mii lei (**Anexa nr.4**).

Recomandări:

9. Primarul or. Edineț să asigure:

9.1. exercitarea unui control asupra folosirii și protecției terenurilor agricole, inclusiv aflate în proprietate privată, cu întreprinderea măsurilor prevăzute de legislație față de proprietarii care le utilizează în alte scopuri;

9.2. elaborarea unui Regulament privind mecanismul, particularitățile și criteriile de atribuire familiilor nou-create, în folosință gratuită, a terenurilor proprietate publică, cu prezentarea acestuia spre aprobare Consiliului orașenesc;

9.3. inventarierea integrală a terenurilor proprietate publică atribuite anterior în folosință pentru construcția caselor de locuit, în vederea stabilirii utilizării acestora, cu întreprinderea măsurilor prevăzute de legislație;

9.4. analiza cazurilor de eliberare nelegitimă a certificatelor de urbanism la proiectare și a certificatelor de construire a edificiilor pe terenurile agricole, fără a fi schimbată destinația utilizării terenurilor respective, cu întreprinderea măsurilor față de persoanele care se fac vinovate.

✓ **Există deficiențe privind încasarea restanțelor per ansamblu în sistemul bugetar, inclusiv la bugetele locale.**

Deși în perioada auditată, per ansamblu, veniturile bugetelor UAT au fost executate peste nivelul programat, o rezervă semnificativă o constituie restanțele contribuabililor, care în perioada respectivă au avut tendințe de majorare, constituind la 31.12.2011 suma de 3,3 mil.lei. Cele menționate denotă un control nesistemic din partea serviciilor de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriilor, dar și din partea IFS Edineț.

În acest context, se relevă că la 31.12.2011 restanța la bugetele locale a constituit 3339,0 mii lei, sau cu 853,0 mii lei (34%) mai mult comparativ cu suma înregistrată la finele perioadei anterioare. În principal, majorarea s-a admis în rezultatul creșterii neachitărilor la impozitul funciar, taxa pentru unitățile comerciale sau acordarea de servicii, impozitul pentru bunurile imobile, taxa pentru extragerea zăcămintelor utile etc. Este necesar de remarcat și faptul că IFS Edineț nu conlucrează cu AAPL de nivelul I, fiind constatate 2 cazuri de ignorare a adresărilor primăriilor referitor la colectarea prin executarea silită a restanțelor agenților economici de pe teritoriul administrat. Ca urmare, primăriile respective sînt nevoite să se adreseze la instanțele de judecată, pentru a recupera de la agenții economici restanțele față de bugetul local.

Analiza efectuată de echipa de audit a relevat că restanțele în bugetul local ale persoanelor fizice și gospodăriilor țărănești la impozitele și taxele administrate de către Serviciile de colectare din cadrul AAPL nu sînt semnificative, dar, totuși, la unele categorii de impozite și taxe au tendințe de creștere. Astfel, unegor primării²⁷ n-au întreprins măsuri eficiente în vederea acumulării integrale a impozitului funciar planificat. Datoria gospodăriilor țărănești din raion la impozitul funciar s-a majorat cu 53,8 mii lei, și la 31.12.2011 a constituit 198,5 mii lei. De asemenea, s-a majorat restanța persoanelor fizice și la taxele locale, cu suma totală de 43,1 mii lei²⁸, inclusiv la cap.122.28 „Taxa pentru amenajarea

teritoriului” – cu 12,5 mii lei, și la cap.122.30 „Taxe pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii de servare socială” – cu 30,6 mii lei.

Restanța la BPN, la finele anului 2011, a însumat 28,0 mil lei, inclusiv la BS – 12,9 mii lei. Deși restanța a marcat o tendință de majorare, acest fapt a fost determinat de un factor obiectiv, și anume – de creșterea restanței la TVA a S.A. „Cupcini-Cristal” (1002604000432) cu suma de 8,5 mii lei. În acest context, merită a se menționa că pe parcursul anului au fost comercializate fondurile fixe care aparțineau întreprinderii, gajate la o bancă comercială. În urma acestei tranzacții, banca a încasat integral mijloacele din înstrăinarea patrimoniului, iar agentul economic a rămas dator bugetului cu suma TVA respectivă, care reprezintă o datorie compromisă. Operațiunile de așa gen au un impact negativ asupra încasărilor la buget, motivîndu-i pe antreprenori în vederea neonorării integrale a obligațiilor fiscale. Prin urmare, situația dată urmează a fi pusă în atenția Ministerului Finanțelor, în vederea inițierii și stabilirii unui mecanism mai eficient în materie de asigurare a intereselor publice.

Auditul relevă că, contrar atribuțiilor și responsabilităților instituționale ce țin de executarea silită a obligațiilor fiscale prevăzute de Codul fiscal, IFS Edineț nu s-a conformat rigorilor funcționale.

Astfel, pe parcursul anului 2011, IFS Edineț a încasat, prin executare silită, suma de 771,0 mii lei, sau cu 669,3 mii lei mai puțin față de anul 2010. Analiza acestor date denotă că, în principal, încasarea silită s-a aplicat agenților economici care au avut restanțe curente în sume nesemnificative, fără tendința de creștere. În același timp, IFS nu a aplicat nici o procedură de executare silită față de agenții economici cu restanțe majore la bugetul local, dar și la celelalte componente ale BPN. Astfel, cu toate că doi mari restanțieri – „Mina din Cupcini” (c/f-1003604000211) și Î.M. „Apă-Canal Edineț” (c/f-1002604000720), la finele anului, au avut datorii în sumă totală de 4064,1²⁹ mii lei, inclusiv în bugetul local – de 881,0³⁰ mii lei (26,4% din suma totală a restanțelor de 3339,0 mii lei), IFS Edineț n-a întreprins nici o măsură față de aceștia. Analogic, n-au fost aplicate proceduri de executare silită față de S.R.L. „Chetro-Prim” s.Chetroșica Nouă (c/f-2002604000650) și Î.M. „Gospodăria locativ-comunală Edineț” (c/f-1003604014117), aceștia avînd restanțe la BPN în sumă totală de 442,3 mii lei, inclusiv la bugetul local – de 29,3 mii lei. ai mult decît atît, la finele anului, restanța la 3 agenți economici (din cei 4 menționați) s-a majorat, față de perioada anterioară, cu suma totală de 2670,0 mii lei³¹, inclusiv la bugetul local – cu 690,4 mii lei³².

Într-o manieră ineficientă au fost utilizate și alte pîrghii de executare silită, cum ar fi instituirea sechestrului asupra bunurilor deținute de restanțieri, cu comercializarea ulterioară a acestora. Prin urmare, în anul 2011, nu s-au înregistrat încasări de la comercializarea bunurilor sechestrate. Astfel, verificînd selectiv măsurile întreprinse de către IFS Edineț față de 4 restanțieri – producători agricoli cu restanțe la BPN în sumă totală de 339,7 mii lei³³, inclusiv la bugetul local – de 135,3 mii lei³⁴, s-a constatat că, potrivit datelor statistice, aceștia au raportat recoltarea culturilor agricole în asortiment, însă procedura de sechestr nu a fost aplicată de către IFS Edineț.

Totodată, analiza rapoartelor prezentate de către

²⁷ Primăriile: s. Hlinaia -22,2 mii lei; s. Rotunda – 12,9 mii lei; s. Burlănești – 9,8 mii lei.

²⁸ Primăriile: or. Edineț - 12,4 mii lei; s. Cuconești Noi – 11,9 mii lei; or. Cupcini – 10,0 mii lei; s. Brătușeni – 5,8 mii lei.;

²⁹ Î.M. „Apă-Canal Edineț” – 2257,0 mii lei; S.A. „Mina din Cupcini” – 1807,1 mii lei.

³⁰ S.A. „Mina din Cupcini” – 450,7 mii lei; Î.M. „Apă-Canal Edineț” – 430,3 mii lei.

³¹ Î.M. „Apă-Canal Edineț” – 2011,0 mii lei; S.A. „Mina din Cupcini” – 594,5 mii lei; S.R.L. „Chetro-Prim” – 64,5 mii lei.

³² Î.M. „Apă-Canal Edineț” – 418,4 mii lei; S.A. „Mina din Cupcini” – 265,0 mii lei; S.R.L. „Chetro-Prim” – 7,0 mii lei.

³³ S.R.L. „Chetro-Prim” – 142,3 mii lei; CAP „Hlinagrocoop” – 141,0 mii lei; S.R.L. „Plantsev Agro” – 39,0 mii lei; CAP „Agroplugar-Temp” – 17,4 mii lei.

³⁴ CAP „Hlinagrocoop” – 81,4 mii lei; S.R.L. „Plantsev Agro” – 34,5 mii lei; S.R.L. „Chetro-Prim” – 19,4 mii lei.

Direcția de Statistică Edineț a relevat că 8 agenți restanțieri³⁵ dispuneau de active materiale sub formă de clădiri, construcții speciale, plantații perene, unități de transport etc., față de care IFS Edineț nu a folosit procedura de sechestru, întru achitarea respectivă a obligațiilor fiscale.

Recomandări:

10. Președintele raionului, în comun cu IFS și UAT de nivelul I, să analizeze în complex starea administrării impozitelor și taxelor, cu stabilirea unui plan de măsuri privind diminuarea restanțelor acumulate la BPN, întru asigurarea aplicării consecvente și depline a tuturor pîrghiilor și procedurilor de percepere incontestabilă a obligațiilor calculate.

11. IFS Edineț să asigure conlucrarea cu AAPL de nivelul I în vederea încasării restanțelor la bugetul local; să întreprindă măsurile de rigoare privind eficientizarea administrării fiscale - în general, și a procesului de urmărire și executare silită a obligațiilor și restanțelor fiscale - în special.

• Nu se întreprind măsuri regulamentare privind încasarea integrală a mijloacelor speciale.

Auditul a constatat că, în perioada auditată, 18 UAT de nivelul I (56,3% din numărul total) nu au depistat și, respectiv, nu au planificat și nu au acumulat venituri la componenta mijloacele speciale, provenite din plata părinților pentru alimentația copiilor. Acest fapt contravine prevederilor pct.5 subpct.a) din Hotărîrea Guvernului nr.198 din 16.04.1993, care stipulează că taxa de întreținere în instituțiile preșcolare pentru fiecare zi frecventată constituie 50 la sută din costul normelor de cheltuieli pentru alimentarea copiilor (elevilor), suportate de la buget (aprobat de Ministerul Educației, prin coordonare cu Ministerul Finanțelor).

La fel, AAPL respective nu au prezentat auditului documente ce certifică scutirea părinților de aceste plăți, potrivit prescripțiilor pct.5 subpct.b) din Hotărîrea Guvernului nr.198 din 16.04.1993³⁶, în conformitate cu care li se acordă dreptul de a scuti integral sau parțial de plata pentru întreținerea copiilor din familiile cu mulți copii și socialmente vulnerabile, precum și, în caz de necesitate, de a stabili o altă taxă de întreținere.

Cele menționate denotă că UAT de nivelul I nu au fost preocupate de administrarea regulamentară a mijloacelor speciale. Potrivit estimărilor de audit, în perioada auditată, urmau a fi planificate și administrate surse la această componentă în sumă totală de cel puțin **249,4 mii lei**, dar în ultimii 3 ani – **623,1 mii lei**, care integral au fost acoperite din sursele bugetului de stat, din contul transferurilor de susținere socială a teritoriilor.

Recomandări:

12. Președintele raionului, în comun cu AAPL de nivelul I, să examineze problema stabilirii plății părinților pentru alimentația copiilor, cu identificarea soluțiilor de acordare a scutirilor potrivit actelor normative în vigoare.

OBIECTIVUL II: UAT a planificat și a valorificat partea de cheltuieli a bugetului în conformitate cu cadrul regulator în domeniul dat?

Evaluarea managementului financiar al executării cheltuielilor prin prisma cadrului regulator denotă că acesta n-a avut tendințe de îmbunătățire, astfel execuția bugetelor UAT de nivelul II și de nivelul I din raion fiind afectată de nereguli și abateri de ordin legal. Prin urmare, încălcările

admise de factorii de decizie din cadrul AAPL auditate au determinat prezența cheltuielilor neregulamentare în sumă totală de 7,9 mil.lei, inclusiv la retribuirea muncii – de 0,4 mil.lei, la valorificarea cheltuielilor pentru investiții și reparații capitale – de 3,7 mil.lei, la alte cheltuieli – de 3,8 mil.lei. Nu întrunește rigorile de transparentă și integritate procesul de redistribuire a transferurilor alocate de la bugetul de stat din contul fondului de susținere financiară, inclusiv destinate domeniului învățămîntului. Unele cheltuieli din bugetele locale pentru retribuirea muncii, acordarea de ajutor material persoanelor fizice au fost efectuate cu încălcarea prevederilor legale. În acest context, se menționează necesitatea stringentă a implementării prevederilor Legii privind controlul financiar public intern³⁷, referitor la introducerea sistemului de management financiar și control la valorificarea banilor publici.

✓ Există deficiențe în planificarea și valorificarea mijloacelor bugetare destinate domeniului învățămîntului.

Potrivit art.6 din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006, raporturile dintre autoritățile publice centrale și cele locale au la bază mai multe principii, inclusiv cel al transparenței și colaborării în rezolvarea problemelor comune. În pofida acestor prevederi, distribuția transferurilor din bugetul raional bugetului de nivelul I se efectuează în lipsa unui mecanism transparent.

Pentru stabilirea raporturilor între bugetul de stat și bugetele UAT de nivelul II în anul 2011, la compartimentul cheltuieli pentru învățămîntul public, Ministerul Finanțelor s-a călăuzit de particularitățile specifice reglementate de Notele metodologice din 04.04.2011³⁸. Prin urmare, calculele au fost efectuate reieșind din contingentul statistic al copiilor din raion și din costul mediu (normativul) asigurat din bugetul de stat pentru întreținerea unui copil/elev în instituțiile de învățămînt și au constituit: 8525,2 lei – pentru întreținerea unui copil în instituțiile preșcolare; 5795,4 lei – pentru întreținerea unui copil în școli, gimnazii și licee; 753,1 lei – pentru întreținerea unui copil în instituțiile extrașcolare. Astfel, în anul 2011, sursele alocate din bugetul de stat domeniului învățămîntului au constituit 99,4 mil.lei, însă, efectiv, la nivel de raion, în acest scop s-au planificat și aprobat mijloace cu 717,2 mii lei mai puțin, **acestea fiind utilizate în alte scopuri**, inclusiv la majorarea cheltuielilor pentru întreținerea aparatului administrativ (262,0 mii lei), la finanțarea cheltuielilor pentru mass-media (300,0 mii lei) etc.

De asemenea, auditul denotă că DGF nu a elaborat și nu a comunicat autorităților executive ale UAT de nivelul I modul de calculare a transferurilor destinate acestor bugete, după cum prevede art.19 al Legii nr.397-XV din 16.10.2003. Prin urmare, modul de alocare urma să fie similar cu principiile stabilite în Notele metodologice din 04.04.2011, însă, în realitate, s-a interpretat în alt mod. Astfel, cheltuielile pentru învățămîntul public au fost estimate reieșind din necesarul general de întreținere a instituțiilor de învățămînt. În unele UAT, costurile întreținerii unui elev /copil, de regulă, au fost în creștere față de media pe raion în instituțiile educaționale, fapt generat de numărul subdimensionat al copiilor, în raport cu capacitatea de proiect planificată a instituțiilor respective. Prin urmare, suportarea

³⁵ CAP „Hlinagrocoop” (c/f – 1005604005265); S.R.L. „Chetro-Prim” (c/f – 1002604000650); S.R.L. „Plantsev-Agro” (c/f – 1008604002531); CAP „Agroplugar-Temp” (c/f – 1006604005376); S.R.L. „Moplavit” (c/f – 1003602028455); S.R.L. „Agro-Maiac” (c/f – 1008604000523); S.A. „Mina din Cupcini” (c/f – 1003604000211); Î.M. „Apă-Canal Edineț” (c/f – 1002604000720).

³⁶ Hotărîrea Guvernului nr.198 din 16.04.1993 „Cu privire la protecția copiilor și familiilor socialmente vulnerabile (cu modificările și completările ulterioare).

³⁷ Legea privind controlul financiar public intern nr.229 din 23.09.2010.

³⁸ Notele metodologice privind elaborarea de către AAPL a proiectelor de buget pe anul 2011 și a estimărilor pe anii 2012-2013, remise prin Circulara MF din 04.04.2011 nr.06/2-07 (în continuare – Notele metodologice ale MF din 04.04.2011).

unor cheltuieli ineficiente pentru întreținerea unor spații nefolosite, în principal, a dus la diferențierea costului de întreținere a unui copil în instituțiile preșcolare de nivelul I, care a variat, la aceleași categorii de instituții, de la 9105,40 lei pînă la 16512,50 lei pentru un copil.

La calcularea necesarului pentru întreținerea unui elev, costul de întreținere a constituit de la 6176,90 lei pînă la 10624,32 lei sau, în unele cazuri, de 1,8 ori mai mare decît costul agreat la calcularea transferurilor de la bugetul de stat. Majorarea costului de întreținere a unui copil în instituțiile de învățămînt a fost posibilă datorită unor rezerve de transferuri alocate de la bugetul de stat în sumă de 11,7 mil. lei. Suma respectivă s-a format dat fiind că numărul real al copiilor care frecventează instituțiile de învățămînt este, în medie, de 1,2 ori mai mic decît potrivit datelor statistice, în temeiul cărora s-au calculat și alocat bugetului de nivelul II transferurile de la bugetul de stat. Perpetuarea acestei situații poate stagna implementarea măsurilor privind reforma în domeniul educației prin raționalizarea rețelei de învățămînt și adaptarea lor la tendințele demografice, precum și determină realizarea transferurilor din contul bugetului de stat în sume nejustificate.

Recomandări:

13. DGF să asigure elaborarea unor criterii clare și transparente privind modul de recalculare și realocare a transferurilor din bugetul raional în bugetele de nivelul I, cu înaintarea acestora, spre aprobare, Consiliului raional.

✓ **Este necesară consolidarea disciplinei financiare în procesul gestionării cheltuielilor.**

Conform prevederilor Legii privind finanțele publice locale, cheltuielile aprobate în bugetele UAT reprezintă limitele maxime, care nu pot fi depășite, iar contractarea de lucrări (servicii, bunuri materiale) și efectuarea de cheltuieli se realizează de către executorii de buget doar cu respectarea prevederilor legale și în cadrul limitelor bugetare și scopurilor aprobate. Evaluarea managementului financiar al executării cheltuielilor denotă că atît la nivelul bugetului raional, cît și al bugetelor UAT de nivelul I, per ansamblu, cheltuielile au fost executate în limitele bugetelor rectificate. Concomitent, unele AAPL au înregistrat supracheltuieli la unele articole în sumă totală de 1,7 mil. lei, ca rezultat al planificării incorecte a cheltuielilor bugetare, precum și neprecizarea lor pe parcursul anului bugetar; contractarea lucrărilor și serviciilor în lipsa acoperirii financiare etc. Astfel, cele mai semnificative depășiri au fost admise la următoarele categorii de cheltuieli: pentru retribuirea muncii și plățile care derivă din ele (gr.6 „Învățămînt”) – în sumă totală de 697,3 mii lei³⁹; cheltuieli capitale (art.241.00. „Investiții capitale” și art.243.00. „Reparații capitale”) – în sumă totală de 289,5 mii lei⁴⁰ etc.

Recomandări:

14. AAPL de nivelul I din raion⁴¹ să examineze cazurile de executare a cheltuielilor neasigurate cu suport financiar, cu identificarea cauzelor și riscurilor asociate acestora, precum și să întreprindă măsurile de consolidare a disciplinei financiare la acest compartiment.

✓ **Lipsa disciplinei financiare a determinat utilizarea contrar destinației a mijloacelor bugetare în sumă de 257,4 mii lei.**

Încălcarea normelor legale de către aleșii locali la redis-

tribuirea mijloacelor bugetare, precum și prezența unui control obligatoriu irelevant și neconform din partea oficiului teritorial al Cancelariei de Stat asupra legalității deciziilor consiliilor locale au permis alocarea și utilizarea mijloacelor publice în scopuri neprevăzute de lege, fapt constatat la execuția bugetului orășenesc Edineț, în sumă de 257,4 mii lei. Mai mult decît atît, mijloacele respective au fost utilizate cu suspiciuni de fraudă. Cele menționate se datorează și lipsei în cadrul Consiliului local a unor proceduri clar stabilite la înaintarea proiectelor de decizii spre examinare Consiliului, cu stabilirea atribuțiilor și responsabilităților persoanelor care le întocmesc și le prezintă spre examinare organului deliberativ.

În baza a 3 decizii ale Consiliului orășenesc Edineț⁴², din soldul bugetar disponibil la situația din 01.01.2011, au fost alocate ajutoare materiale persoanelor fizice din localitate în sumă totală de **257,4 mii lei**, inclusiv pentru: reparația scărilor în unele case de locuit din or.Edineț, în sumă totală de 167,0 mii lei; reparația drumurilor „varianta albă” – 81,9 mii lei; reparația acoperișului casei de locuit – 6,0 mii lei; procurarea colanului la fîntînă, reparația și curățarea fîntînii – 2,5 mii lei. La alocarea mijloacelor respective au fost ignorate prevederile art.8 alin.(4) din Legea nr.397-XV, în care se stipulează că din bugetul local pot fi suportate cheltuieli doar pentru **acordarea de asistență socială populației**, inclusiv pentru protecția tinerei familii și familiilor cu mulți copii, a mamei și a drepturilor copilului, a persoanelor în etate și a solitarilor, în partea ce nu intră în competența altor autorități. Însă, reieșind din prevederile Legii nr.547-XV din 25.12.2003⁴³, alocarea acestor ajutoare materiale nu poate fi calificată pentru **„acordarea de asistență socială populației”**. Mai mult decît atît, Primăria or.Edineț a acordat ajutoare materiale persoanelor fizice pentru diferite lucrări de reparații, în lipsa unor documente care justifică faptul că acestea fac parte din categoria persoanelor socialmente vulnerabile. La fel, se relevă că Primăria or.Edineț, în calitate de executor de buget, s-a eschivat de la exercitarea atribuțiilor legale privind planificarea și executarea cheltuielilor pentru reparația blocurilor locative și a drumurilor din localitatea dată, cu justificarea documentară a acestora. Prin urmare, cheltuielile din contul bugetului local în sumă de **257,4 mii lei** au fost suportate cu suspiciuni de fraudă. Cele menționate sînt justificate și de rezultatele unor verificări selective ale auditului asupra autenticității primirii mijloacelor financiare de către beneficiari și a executării lucrărilor. Prin urmare:

- interviuarea a 17 beneficiari (6% din numărul total al acestora (265)) denotă că 4 beneficiari (2%) n-au confirmat solicitarea și primirea ajutorului material în sumă de 2,3 mii lei;

- în două cazuri, s-a identificat că persoanele nu au locuit la adresele indicate în listele de acordare a ajutorului material;

- la un an de la alocarea ajutorului material (4,4 mii lei) nu s-au executat lucrările de reparație a drumului de pe str. Casa Mare, or.Edineț.

Recomandări:

15. Primarul or.Edineț să asigure elaborarea și aprobarea mecanismului de inițiere a proiectelor de decizii

³⁹ Primăriile: or.Edineț – 255,4 mii lei; or.Cupcini – 139,0 mii lei; s.Cuconestii Noi – 57,2 mii lei; s.Hlinaia – 54,7 mii lei; s.Trinca – 47,6 mii lei; s.Gaspar – 42,4 mii lei; s.Constantinovca – 34,7 mii lei; s.Șofrîncani – 22,5 mii lei.

⁴⁰ Primăriile: s.Terebna – 122,4 mii lei; s.Parcova – 56,0 mii lei; s.Hincăuți – 50,0 mii lei; s.Bleșteni – 31,0 mii lei; s.Stolniceni – 19,1 mii lei.

⁴¹ Menționat în prezentul compartiment.

⁴² Decizia Consiliului orășenesc Edineț nr.40/2-2 din 02.03.2011 „Cu privire la alocarea mijloacelor financiare din soldul disponibil la 01.01.2011”; Decizia Consiliului orășenesc Edineț nr.40/8-1 din 02.03.2011 „Cu privire la modificarea Deciziei Consiliului orășenesc Edineț nr.39/1-1 din 12.01.2011 „Cu privire la alocarea mijloacelor financiare din soldul disponibil la 01.01.2011”; Decizia Consiliului orășenesc Edineț nr.41/3-1 din 21.04.2011 „Cu privire la modificarea și rectificarea bugetului primăriei orașului Edineț pe anul 2011”.

⁴³ Legea asistenței sociale nr.547-XV din 25.12.2003.

înaintate către Consiliul local, concomitent demarând o cercetare din oficiu privind persoanele care se fac vinovate de neregulile constatate de audit la utilizarea mijloacelor publice în valoare de **257,4 mii lei**, cu întreprinderea măsurilor prevăzute de legislație.

✓ **Cheltuielile pentru retribuirea muncii nu întruiesc rigorile legale.**

Curtea de Conturi, precum și alte organe cu atribuții de control financiar au menționat de nenumărate ori despre încălcarea prevederilor cadrului regulator la acordarea diferitor premii, sporuri funcționarilor publici și altor categorii de angajați. Cu toate acestea, acest fenomen mai are loc la AAPL din raion, dar este în decadență. Urmare analizei materialelor de control ale DCFR Edineț, precum și a constatărilor de audit, s-a depistat efectuarea unor plăți contrar normelor stipulate în actele legislative în sumă totală de 359,3 mii lei, precum și efectuarea unor cheltuieli suplimentare în sumă de 87,7 mii lei.

Potrivit rezultatelor controalelor financiare exercitate în perioada anului 2011 la AAPL de către DCFR Edineț, au fost constatate cazuri de nerespectare a prevederilor cadrului regulator la remunerarea diferitor categorii de angajați, în rezultat fiind admise unele cheltuieli neregulamentare în sumă totală de 310,1 mii lei⁴⁴. Ținând cont de faptul că cheltuielile respective au fost supuse controlului la majoritatea AAPL, în cadrul auditului, doar selectiv s-au verificat unele aspecte predispuse riscului de neregularitate. Urmare verificărilor, s-a constatat că la unele entități, an de an, se admit aceleași deficiențe, menționate anterior, ceea ce denotă iresponsabilitatea factorilor de decizie. Concomitent, auditul relevă existența unui flagel, care generează suspiciuni de fraudă la utilizarea mijloacelor bugetare. Situația dată urmează a fi analizată de toți conducătorii instituțiilor bugetare și cu desăvârșire exclusă pe viitor.

Întru susținerea celor invocate, se exemplifică următoarele situații:

➤ Pe parcursul anului 2011, contabilitatea Primăriei com.Brătușeni nu a dat dovadă de un management prudent la calcularea și achitarea plăților salariale. În cadrul auditului, s-a constatat că unui angajat al Liceului teoretic din localitate, în perioada aflării în concediu, i s-a acordat și concediu medical, care a fost prelungit de 4 ori, inclusiv în timp ce persoana deja se afla în exteriorul țării, ceea ce indică riscul de falsificare a documentelor oficiale. După expirarea concediului medical și a concediului ordinar, persoanei respective i s-a acordat concediu din cont propriu. Mai mult decât atât, auditul a constatat că, în mod eronat, în datele tabelii de pontaj s-a indicat că angajatul s-a aflat la locul de muncă în perioada 08.11.2011 – 18.11.2011, exercitându-și atribuțiile de serviciu, pe cînd potrivit datelor CRP Edineț, persoana respectivă a revenit în țară abia la 18.11.2011. Remunerarea pentru zilele de facto nelucrate a constituit 440 lei.

Tot la primăria respectivă s-a constatat că, în temeiul unei dispoziții a ex-primarului, în anul 2011, au fost achitate neregulamentar premii angajaților în sumă totală de 10,4 mii lei.

➤ Cu nerespectarea prevederilor pct.1 și pct.5 din

Hotărîrea Guvernului nr.863 din 01.08.2006⁴⁵ și ale Legii nr.245-XVI din 27.11.2008⁴⁶, în perioada auditată, angajaților din cadrul Aparatului președintelui raionului Edineț și subdiviziunilor subordonate Consiliului raional Edineț, le-au fost stabilite și achitate neregulamentar sporuri pentru acces permanent la secretul de stat în sumă totală de 13,2 mii lei, precum și alte plăți necuvenite în sumă de 1,2 mii lei.

➤ Potrivit prevederilor pct.13 și pct.14 din Hotărîrea Guvernului nr.525 din 16.05.2006⁴⁷, anual se acordă conducătorilor autorităților publice, funcționarilor publici și persoanelor care efectuează deservirea tehnică din aparatele respective ajutorul material în cuantum de un salariu mediu lunar. Cu nerespectarea acestor prevederi, în perioada anilor 2010-2011, angajaților aparatului Primăriei s. Rotunda li s-au acordat suplimentar de la unu pînă la trei ajutoare materiale, în aceste condiții fiind depășită limita legal stabilită și admitîndu-se utilizarea neconformă a mijloacelor bugetare în sumă de 23,9 mii lei.

➤ Nu se întreprind măsuri și în vederea optimizării cheltuielilor bugetare în materie de state de personal și retribuire a muncii. Astfel, fără a se ține cont de prevederile Hotărîrii Guvernului nr.689 din 10.06.2003⁴⁸, în care se stipulează că în raioanele în care sînt 2 unități de vicepreședinte, unul din ei suplinește și funcția de șef al Direcției agricultură și alimentație, prin decizia Consiliului raional⁴⁹, s-au modificat statele de personal, instituind suplimentar funcția de șef al Direcției menționate. Modificările efectuate au generat cheltuieli suplimentare în sumă totală de 87,7 mii lei, precum și neînregistrarea statelor de personal la Ministerul Finanțelor, astfel fiind ignorate cerințele prestabilite de cadrul normativ existent.

Recomandări:

16. Primarul com. Brătușeni să efectueze o investigație de serviciu pe cazul întocmirii documentelor oficiale cu conținut neveridic, cu întreprinderea măsurilor prevăzute de legislație față de persoanele vinovate, concomitent intensificînd controlul intern la componenta dată.

17. DGF să asigure desfășurarea unor instruiți pentru angajații AAPL de nivelul I în domeniul aplicării legislației muncii și să le acorde suportul metodologic privind implementarea procedurilor de control intern la efectuarea plăților pentru retribuirea muncii.

✓ **Există vulnerabilități în procesul de achiziționare a mărfurilor, lucrărilor și serviciilor din mijloace publice.**

Unele subdiviziuni ale Consiliului raional, precum și AAPL au admis încălcări la achiziționarea mărfurilor, lucrărilor și serviciilor, care au ca impact diminuarea eficienței utilizării mijloacelor publice. Prin urmare, numai la procurarea mărfurilor și serviciilor prin divizarea achiziției publice au fost admise încălcări în sumă totală de **1,1 mil.lei**. Concomitent, prezența unor încălcări de ordin procedural au limitat condițiile de liberă concurență și transparență a procesului de achiziționare a bunurilor și serviciilor.

În aspectul dat, se menționează următoarele:

• Unele UAT din raionul Edineț au ignorat prevederile art.69 alin.(1) din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007⁵⁰, divizînd achiziția publică prin încheierea de contracte separate,

⁴⁴ Primăriile: s.Lopatnic – 79,8 mii lei; s.Brătușeni – 37,9 mii lei; s.Constantinovca – 37,6 mii lei; s.Tirnova – 26,1 mii lei; s.Bădrăgii Noi – 21,2 mii lei; s.Rotunda – 18,6 mii lei; s.Chetrușca Nouă – 17,2 mii lei; s.Terebna – 15,2 mii lei; s.Bădrăgii Vechi – 13,1 mii lei; s.Viișoara – 11,6 mii lei; s.Brînzani – 9,8 mii lei; s.Hancăuți – 9,3 mii lei; s.Cepeleuți, s.Zăbriceni, s.Hincăuți – 12,8 mii lei.

⁴⁵ Hotărîrea Guvernului nr.863 din 01.08.2006 „Cu privire la stabilirea pentru funcționarii publici a sporurilor la salariul de funcție pentru acces permanent la secretul de stat” (cu modificările și completările ulterioare).

⁴⁶ Legea nr.245-XVI din 27.11.2008 „Cu privire la secretul de stat”.

⁴⁷ Hotărîrea Guvernului nr.525 din 16.05.2006 „Privind salarizarea funcționarilor publici și persoanelor care efectuează deservirea tehnică” (în continuare – Hotărîrea Guvernului nr.525 din 16.05.2006).

⁴⁸ Hotărîrile Guvernului nr.689 din 10.06.2003 „Cu privire la organigrama și statele de personal ale aparatului președintelui raionului, direcțiilor, secțiilor, altor subdiviziuni din subordinea Consiliului raional” (cu modificările și completările ulterioare).

⁴⁹ Decizia Consiliului raional Edineț nr.22/2-1 din 09.02.2010 «Cu privire la cererea președintelui raionului Edineț dl Semion Guțu».

⁵⁰ Legea privind achizițiile publice nr.96-XVI din 13.04.2007 (cu modificările și completările ulterioare).

în scopul aplicării altei proceduri decât cea care urma a fi efectuată potrivit prezentei legi. În acest context, se exemplifică situația constatată la Primăria or.Cupcini, care, eschivându-se de la procedura legală de desfășurare a licitației publice, a achiziționat pietriș în valoare de 484,5 mii lei, încheind 5 contracte separate cu același agent economic, prin cererea ofertei de prețuri. În mod similar, primăria a procurat și alte bunuri în sumă totală de 227,9 mii lei. Concomitent, Primăria or.Cupcini, nerespectând prevederile art.16 din Legea nr.96-XVI din 13.04.2007, la achiziția pietrișului, nu a solicitat de la agentul economic furnizor informația cu privire la plata taxelor și a altor plăți obligatorii, ultimul având restante la BPN în sumă de 1653,7 mii lei.

Cazuri de divizare a achiziției au fost constatate la: Primăria s.Ruseni, în valoare totală de 164,3 mii lei; Primăria or.Edineț – de 52,6 mii lei; Primăria com.Brătușeni – de 52,6 mii lei.

- La achiziționarea mărfurilor și serviciilor, majoritatea AAPL verificate au admis un șir de deficiențe procedurale, ceea ce îngrădește transparența domeniului dat, și anume:

- Nu s-au perfectat și transmis invitațiile de participare la un număr cât mai mare de operatori economici, încât să fie obținute cel puțin trei oferte, potrivit cerințelor prestabilite;

- Aparatul președintelui raionului și unele UAT de nivelul I (Primăriile or.Edineț, or.Cupcini, com.Brătușeni, s.Ruseni, s.Gordinești) au ignorat prevederile cadrului normativ, nedisponind de probe relevante privind selectarea operatorului economic în vederea atribuirii contractului de achiziție publică de valoare mică;

- Primăria s.Gordinești, la achiziționarea produselor petroliere, a acceptat de la cei 3 ofertanți documente care erau întocmite într-un mod necorespunzător, ceea ce contravine cerințelor stipulate în pct.24 din Hotărârea Guvernului nr.245 din 04.03.2008⁵¹. Astfel, ofertele prezentate nu aveau un conținut clar, conțineau corectări, erau fără număr și data de ieșire, precum și fără inițialele persoanei care le-a semnat. Mai mult decât atât, toate cele 3 oferte erau întocmite pe blanchete practic identice;

- Primăriile or.Edineț, or.Cupcini, s.Ruseni, s.Brătușeni, s.Gordinești n-au asigurat întocmirea și păstrarea corespunzătoare a documentației ce ține de achizițiile publice, fapt ce contravine prevederilor pct.6 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.9 din 17.01.2008⁵²;

- Atitudinea superficială la exercitarea atribuțiilor de către membrii grupurilor de lucru pentru achiziții publice a determinat neprezentarea la Agenția Achiziții Publice a dărilor de seamă referitor la achizițiile publice desfășurate;

- La crearea grupurilor de lucru pentru achiziții publice, nu s-au stabilit expres funcțiile fiecărui membru al grupului de lucru, fapt ce contravine prevederilor pct.5 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1380 din 10.12.2007⁵³ și determină deficiențe în exercitarea responsabilităților.

Recomandări:

18. Președintele raionului să asigure desfășurarea unor instruirii în domeniul achizițiilor publice pentru membrii

grupurilor de lucru pentru achiziții publice din cadrul subdiviziunilor Consiliului raional și AAPL de nivelul I, concomitent fiindu-le acordat suportul metodologic privind implementarea procedurilor de control intern la achiziționarea mărfurilor și serviciilor, inclusiv la descrierea proceselor aferente acestora.

✓ Necesită îmbunătățire și managementul financiar al gestiunii cheltuielilor pentru investiții și reparații capitale.

La efectuarea cheltuielilor pentru investiții și reparații capitale, unele entități auditate nu au respectat prevederile legale, executând lucrări în sumă totală de 3498,7 mii lei, în lipsa documentației de proiect elaborate și verificate regulamentar. Deficiența respectivă poate genera majorarea volumului de lucrări, precum și limitează controlul asupra valorificării mijloacelor publice în aceste scopuri.

AAPL nu dispun de o politică investițională privind finalizarea obiectivelor inițiate în perioada anilor 1990 – 2009, inclusiv o previziune privind utilitatea acestora pe viitor. Acest fapt determină ineficiența utilizării mijloacelor publice, ținând cont de faptul că acestea nu au fost conservate, iar în timp se deteriorează.

Astfel:

- În anul 2011, din contul bugetului raionului, au fost valorificate mijloace bugetare pentru investiții și reparații capitale în sumă de 4856,0 mii lei, sau cu 1204,9 mii lei mai puțin față de planul rectificat (6060,9 mii lei). În principal, situația respectivă a fost cauzată de alocarea mijloacelor din bugetul de stat la finele anului bugetar (rectificarea Legii bugetare anuale în luna decembrie 2011). Ca urmare, mijloacele respective nu au putut fi valorificate. Perioada auditată se caracterizează printr-o reducere semnificativă a mijloacelor alocate pentru investiții și reparații capitale, comparativ cu perioadele anterioare. Cu toate acestea, managementul execuției nu s-a îmbunătățit, astfel fiind valorificate mijloace pentru investiții și reparații capitale în lipsa documentației respective, elaborată și aprobată regulamentar. Unele AAPL⁵⁴, contrar prevederilor art.13 alin.(1) din Legea nr.721-XIII din 02.02.1996⁵⁵ și art.78 alin.(2) din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006, în anul 2011, au efectuat cheltuieli pentru lucrări de reparații capitale în sumă totală de 3498,7 mii lei, în lipsa documentației de proiect aprobate și expertizate în modul stabilit. Încălcarea respectivă constituie un impediment în verificarea corectitudinii executării lucrărilor și poate genera majorarea volumului de lucrări.

Auditul a constatat cazuri de executare a unor cheltuieli de reparații curente în sumă totală de 219,2 mii lei (Primăria or.Cupcini) de către persoane fizice care nu dispuneau de licență în domeniu, ceea ce creează premise de utilizare ineficientă a banilor publici, dat fiind că acestea nu poartă răspundere pentru calitatea lucrului efectuat.

- Atât la nivel de raion, cât și la nivelul AAPL nu se dispune de o politică investițională referitor la obiectivele inițiate în anii 1990-2009 și nefinalizate până în prezent. De asemenea, lipsesc careva previziuni privind utilitatea acestora pe viitor. Potrivit datelor evidenței contabile la situația din 31.12.2011, cheltuielile pentru execuția lucrărilor la 8 obiecte nefinalizate⁵⁶ constituiau suma de 18,92 mil. lei. Potrivit documen-

⁵¹ Hotărârea Guvernului nr. 245 din 04.03.2008 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la achiziția bunurilor și serviciilor prin cererea ofertelor de prețuri”.

⁵² Hotărârea Guvernului nr.9 din 17.01.2008 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la întocmirea și păstrarea dosarului achiziției publice”.

⁵³ Hotărârea Guvernului nr.1380 din 10.12.2007 „Privind aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea grupului de lucru pentru achiziții” (cu modificările și completările ulterioare).

⁵⁴ Primăriile: or.Edineț - 959,4 mii lei; s.Parcova - 602,0 mii lei; s.Sofrincani - 283,8 mii lei; s.Terebna - 263,0 mii lei; DGITS - 229,9 mii lei; s.Gordinești - 217,0 mii lei; s.Goleni - 151,2 mii lei; s.Brătușeni - 135,44 mii lei; s.Cepeleuți - 116,4 mii lei; s.Corpaci - 97,9 mii lei; s.Rotunda - 96,8 mii lei; s.Trinca - 73,5 mii lei.

⁵⁵ Legea nr.721-XIII din 02.02.1996 „Privind calitatea în construcții”.

⁵⁶ Primăriile: or.Edineț - 6,2 mil.lei (Sala sportivă); s.Cuconești Noi - 3,1 mil.lei (3 obiecte: Casa de cultură - 2,6 mil.lei; Complexul sportiv - 0,4 mil.lei; Sala de vară - 0,1 mil.lei); s.Bleşteni - 6,9 mil.lei (rețele de alimentare cu apă); s.Goleni - 0,8 mil.lei (gazoductul); or.Cupcini - 0,45 mil.lei (anexa școlii din s.Chiurt); s.Gordinești - 1,47 mil.lei (grădinița de copii).

tației de proiect (neactualizată la situația de zi), pentru finalizarea lor sînt necesare mijloace financiare în sumă totală de peste 8,4 mil.lei. Totodată, valoarea lucrărilor care au rămas să fie executate la 3 obiecte era mai mică de 300,0 mii lei: gazoductul Goleni – 230,0 mii lei; anexa școlii din s.Chiurt (Primăria or.Cupcini) – 153,0 mii lei; grădinița de copii din s.Gordinești – 250,0 mii lei. De menționat că AAPL n-au efectuat lucrări de conservare la obiectele nefinalizate, ceea ce poate duce la devastarea lor.

Recomandări:

19. Președintele raionului și Secția construcții să elimine practica irațională de executare a lucrărilor de construcție din contul mijloacelor publice, în lipsa documentației de proiect și deviz, verificată și expertizată potrivit prevederilor legale.

20. Președintele raionului, în comun cu AAPL de nivelul I, să asigure elaborarea unei programe investiționale, cu identificarea surselor de finanțare a obiectivelor nefinalizate, concomitent evaluînd utilitatea acestora în perspectivă.

• **Este necesară eficientizarea managementului financiar la utilizarea mijloacelor financiare din fondurile de rezervă ale Consiliului raional Edineț și UAT de nivelul I**

Deși Curtea de Conturi a menționat anterior că unele cheltuieli suportate din contul fondurilor de rezervă ale Consiliului raional Edineț și UAT de nivelul I nu se asimilează unor cheltuieli cu caracter imprevizibil și necesităților de urgență, această situație persistă pînă în prezent. Astfel, pe parcursul anului 2011, potrivit dispozițiilor președintelui raionului Edineț, dispozițiilor primarilor și deciziilor Consiliilor locale, din sursele fondului de rezervă au fost utilizate mijloace în sumă totală de 805,1 mii lei, dintre care cheltuielile în sumă de 382,12 mii lei⁵⁷, sau 47,7%, nu pot fi asimilate cheltuielilor „cu caracter imprevizibil și necesităților de urgență”. Din contul acestora, au fost efectuate cheltuieli pentru: acordarea diferitor ajutoare financiare instituțiilor de cult și asociațiilor obștești, desfășurarea acțiunilor culturale, achitarea serviciilor muzicale, achitarea serviciilor comunale etc. Unele primării din raionul Edineț, nerespectînd prevederile propriilor Regulamente, au utilizat mijloacele fondului de rezervă în temeiul dispozițiilor proprii, în lipsa deciziilor corespunzătoare ale Consiliului local (Primăria com. Burlănești, com. Rotunda).

Totodată, cu nerespectarea prevederilor pct.III (2) din Regulamentul propriu⁵⁸, pe parcursul anului 2011, Consiliul orășenesc Edineț a adoptat decizii privind acordarea ajutorului material persoanelor socialmente vulnerabile în sumă totală de **91,4 mii lei**, în lipsa documentelor care justificau că beneficiarii făceau parte din categoria respectivă.

Recomandări:

21. Aparatul președintelui raionului, în comun cu toate AAPL de nivelul I, să elaboreze și să prezinte, spre aprobare, respectiv, Consiliului raional și consiliilor locale un proiect de Regulament privind modul de formare și utilizare a mijloacelor fondului de rezervă, cu definirea clară a cheltuielilor care urmează a fi suportate din contul acestuia, inclusiv a unui set de criterii care definesc cheltuielile „cu caracter excepțional și imprevizibil”.

DGF nu a asigurat o monitorizare eficientă a modului de rambursare a împrumuturilor cu scadență.

DGF nu a întreprins măsurile necesare de restituire

în termen a împrumuturilor pentru cheltuieli curente (cu scadență în același an bugetar), acordate în perioada anilor 1998-2005. Ca rezultat, la 31.12.2010, soldul mijloacelor financiare nerestituite în termen a constituit suma de **697,8 mii lei**, din care cele mai semnificative sume fiind ale Primăriei or.Cupcini – 325,8 mii lei, și ale Primăriei s.Cuconești Noi – 372,0 mii lei.

Recomandări:

22. DGF, în comun cu autoritățile locale menționate, să găsească soluții în vederea rambursării împrumuturilor cu termenul de achitare expirat în sumă de 697,8 mii lei.

OBIECTIVUL III: A raportat UAT în modul corespunzător, a gestionat și a asigurat integritatea patrimoniului public?

În pofida faptului că în cadrul auditului/controlului anterior Curtea de Conturi a constatat un șir de deficiențe și lacune la compartimentul gestiunea și evidența patrimoniului public local, prezenta misiune de audit relevă că entitățile auditate nu au întreprins măsuri în vederea conformării sistemului de management al gestionării patrimoniului public la prevederile legale. Acesta este afectat de un șir de deficiențe și lacune, care, în principal, constau în: gestiunea necorespunzătoare și lipsa unei evidențe conforme a patrimoniului public, ce determină raportarea neveridică a situațiilor patrimoniale; neasigurarea înregistrării integrale a dreptului de proprietate asupra patrimoniului la organul cadastral; neîncheierea contractelor de comodat privind transmiterea patrimoniului în gestiune; înființarea unor întreprinderi municipale fără reglementarea exhaustivă a responsabilităților fondatorului și ale managerului în administrarea patrimoniului transmis la balanța întreprinderii nou-formate.

Situația dată se datorează lipsei în cadrul UAT a unei politici exhaustive de reglementare a modului de gestionare a patrimoniului public local, care, în consecință, determină exploatarea nebenefică a activelor patrimoniale publice, astfel bugetele UAT fiind lipsite de venituri pasibile încasării, necesare pentru asigurarea îndeplinirii obligațiilor legale ale AAPL.

✓ **Deficiențele existente în evidența și administrarea patrimoniului public local afectează buna gestiune a acestuia.**

Potrivit art.9 alin.(2) lit.i) și lit.j) din Legea nr.121-XVI din 04.05.2007⁵⁹, în competența AAPL intră ținerea evidenței patrimoniului UAT și exercitarea controlului asupra integrității și folosirii eficiente a acestuia. Unele AAPL de nivelul I nu dețin o evidență exhaustivă privind patrimoniul care îi aparține cu drept de proprietate, transmis în gestiune economică întreprinderilor înființate, și, mai mult decît atît, nu-și exercită drepturile de fondator în întreprinderile respective.

Cu abateri de la pct.10 din Hotărîrea Guvernului nr.387 din 06.06.1994⁶⁰, statutele întreprinderilor municipale înființate de Consiliul orășenesc Edineț, Consiliul orășenesc Cupcini și Consiliul local Brătușeni nu cuprind actele de inventariere a bunurilor transmise în gestiunea întreprinderilor înființate, cu indicarea integrală a datelor referitor la acestea (suprafața, numărul cadastral, planul terenului etc.). Analogic, nu s-a reglementat modul de posesiune, folosire și dispunere a fondului statutar (cu excepția Î.M. „Gospodăria Locativ-Comunală Cupcini”), precum și schim-

⁵⁷ Primăriile: or.Edineț - 231,54 mii lei; s.Cuconești Noi - 29,8 mii lei; s.Gordinești - 22,0 mii lei; s.Zăbriceni - 20,2 mii lei; s.Burlănești - 18,1 mii lei; s.Hlinaia - 18,2 mii lei; s.Brînzani - 12,8 mii lei; s.Corpaci - 12,7 mii lei; s.Rotunda - 11,6 mii lei.

⁵⁸ Decizia Consiliului orășenesc Edineț nr.31/4 din 27.01.2010 „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind utilizarea mijloacelor fondului de rezervă al bugetului orășenesc Edineț”.

⁵⁹ Legea nr.121-XVI din 04.05.2007 „Privind administrarea și deținutarea proprietății publice” (în continuare - Legea nr.121-XVI din 04.05.2007).

⁶⁰ Hotărîrea Guvernului nr.387 din 06.06.1994 „Cu privire la aprobarea Regulamentului-model al întreprinderii municipale” (cu modificările ulterioare; în continuare - Hotărîrea Guvernului nr.387).

barea lui, sursele de formare a patrimoniului întreprinderii, modul de repartizare a venitului (beneficiului net) și de acoperire a pierderilor.

Auditul relevă și alte deficiențe care predispun patrimoniul public unei gestiuni neconforme. Potrivit pct.16 din Regulamentul-model al întreprinderii municipale, structura de administrare a întreprinderii poate include Consiliul administrativ al întreprinderii. Acest model de administrare nu a fost prevăzut în statutele de înființare a întreprinderilor municipale sus-menționate, fapt care reduce posibilitățile de monitorizare și controlul corespunzător asupra gestionării conforme a patrimoniului local, a activității managementului, precum și a activității în ansamblu a întreprinderii, în interesele fondatorului. Prin urmare, potrivit statutelor întreprinderilor, administrarea acestora este efectuată doar de către administratori (manageri). AAPL din or.Edineț, or.Cupcini și s.Brătușeni nu și-au îndeplinit obligațiile în calitate de fondatori și, contrar prevederilor statutelor întreprinderilor, n-au încheiat cu administratorii întreprinderilor contracte de gestiune a patrimoniului public, în care ar fi prevăzute obligațiile părților, ci doar contracte individuale de muncă.

Totodată, în statutul întreprinderii nu este prevăzut expres modul de aprobare a indicilor economici ai întreprinderii, a business-planurilor, planurilor de perspectivă a dezvoltării, acesta permițând întreprinderii să le modifice și să le aprobe la latitudinea sa, ceea ce nu asigură un management financiar guvernat de buna gestiune a întreprinderii.

În aceste condiții, la situația din 31.12.2011, primăriile or.Edineț, or.Cupcini și s.Brătușeni dispuneau de un patrimoniu public ce le aparținea cu drept de proprietate, transmis în gestiune economică întreprinderilor municipale, în sumă totală de **177,8 mil.lei**, care nu era înregistrat în rapoartele financiare. Astfel, rapoartele financiare ale entităților respective nu reflectau o imagine veridică privind situațiile patrimoniale, conținând denaturări semnificative, inclusiv la: Primăria or.Edineț - în sumă de **165,6 mil.lei** (Î.M. „Apă Canal” - 73,4 mil.lei; Î.M. „Direcția de producție a Gospodăriei Locativ-Comunale Edineț” - 92,3 mil.lei); or.Cupcini - de **4,8 mil.lei** (Î.M. „Gospodăria Locativ-Comunală Cupcini”); s.Brătușeni - de **7,4 mil.lei** (Î.M. „Gospodăria Comunală Locativă Brătușeni”). Concomitent, se relevă că valoarea patrimoniului respectiv era înregistrată eronat în bilanțul contabil al întreprinderilor ca proprietatea acestora (contul 123 „Mijloace fixe”).

Auditul relevă că unele date privind valoarea patrimoniului public, reflectate în evidența contabilă a întreprinderilor municipale, nu corespundeau realității, fapt ce se datorează eschivării de la exercitarea controlului de către AAPL asupra patrimoniului deținut. Astfel, Î.M. „Direcția de Producție Gospodăria Locativ-Comunală Edineț” a înstrăinat mijloace fixe (fondul locativ privatizat) în sumă totală de 80,6 mil.lei, fără să informeze și să solicite autorizarea fondatorului, fapt prin care nu a respectat prevederile statute. O situație afectată de nereguli s-a constatat și la Î.M. „Gospodăria Locativ-Comunală Cupcini”, în evidența contabilă a căreia, în mod eronat, la contul 229 „Alte creanțe pe termen scurt”, figura fondul locativ cu valoarea de 7,9 mil.lei, care, de fapt, este privatizat. Situația respectivă atestă atât iresponsabilitatea angajaților din cadrul AAPL la exercitarea atribuțiilor funcționale, cât și controlul nesatisfăcător din partea Direcției Generale Finanțe asupra stării

evidenței contabile în contabilitățile primăriilor orașelor și satelor/comunelor.

Auditul constată anumite nereguli și la gestionarea patrimoniului transmis în comodat IMSP. Atât CR, cât și Aparatul prezidentului raionului nu au asigurat o evidență conformă a bunurilor proprietate publică transmise în gestiunea IMSP din raion. Ca rezultat, IMSP i-au fost transmise în gestiune bunuri cu valoarea totală de 45,7 mil.lei, în lipsa contractelor de comodat și a actelor de primire-predare, aprobate regulamentar. Totodată, proprietarul bunurilor imobile (Consiliul raional Edineț) nu a asigurat înregistrarea obligatorie în Registrul bunurilor imobile a proprietății transmise în gestiune IMSP cu valoarea totală de 45,7 mil.lei, prin ce nu a respectat prevederile art.5 din Legea nr.1543-XIII din 25.02.1998⁶¹.

Recomandări:

23. Consiliul orășenesc Edineț, Consiliul orășenesc Cupcini și Consiliul local Brătușeni să reexamineze statutele întreprinderilor municipale, cu ajustarea acestora la prevederile legislației în vigoare și la bunele practici ale unui management eficient.

24. Primăriile or.Edineț, or.Cupcini și s.Brătușeni, în comun cu administrația întreprinderilor înființate, să efectueze o inventariere a patrimoniului public, cu înregistrarea regulamentară a acestuia în evidența contabilă.

25. Consiliul raional Edineț să asigure încheierea contractelor de comodat privind transmiterea în gestiune IMSP a patrimoniului public, cu înregistrarea conformă a acestuia în Registrul bunurilor imobile respectiv.

✓ **Este necesară finalizarea delimitării terenurilor proprietate publică a statului, a UAT și private, precum și o evidență exhaustivă a terenurilor proprietate publică.**

AAPL (de nivelul I și nivelul II) din raion nu dețin o informație exhaustivă privind fondul funciar aflat în proprietatea de stat, a UAT și cea privată, modul de utilizare și beneficiarii acestuia, ceea ce contravine prevederilor art.11 din Legea nr.91-XVI din 05.04.2007⁶², în condițiile cărora Guvernul și AAPL urmau ca până în anul 2008 să asigure efectuarea lucrărilor de identificare a terenurilor proprietate publică, iar până în anul 2009 - înregistrarea acestora în Registrul bunurilor imobile. Mai mult decât atât, Oficiul Cadastral Teritorial Edineț nu prezintă organelor administrației publice locale informații despre noii deținători de terenuri în urma efectuării tranzacțiilor de vânzare-cumpărare, conform cerințelor pct.1 din Hotărîrea Guvernului nr.58 din 24.01.2001⁶³, fapt ce determină imposibilitatea ținerii la zi a registrului cadastral, precum și a întocmirii veridice a Cadastrului funciar. Registrul cadastral al terenurilor (fișa cadastrală centralizatoare) la momentul actual nu corespunde cerințelor și realității, ceea ce condiționează incorectitudinea datelor din Hotărîrile Guvernului anuale cu privire la aprobarea cadastrului funciar.

Concomitent, potrivit art.13 din Legea nr.523-XIV din 16.07.1999⁶⁴, evidența proprietății publice a UAT se ține în contabilitate, în mod strict, conform Normelor metodologice elaborate de Ministerul Finanțelor. În condițiile prezentei legi, urmează a fi evaluate și înregistrate în evidența contabilă și terenurile proprietate publică, însă delimitarea clară a acestora, precum și lipsa unor Norme metodologice privind evidența patrimoniului public al UAT, care urmau a fi elaborate de către Ministerul Finanțelor și aprobate de Guvern, face imposibilă realizarea acestei prevederi.

⁶¹ Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543-XIII din 25.02.1998 (cu modificările și completările ulterioare; în continuare - Legea nr.1543-XIII din 25.02.1998).

⁶² Legea privind terenurile proprietate publică și delimitarea lor nr.91-XVI din 05.04.2007 (cu modificările și completările ulterioare; în continuare - Legea nr.91 din 05.04.2007).

⁶³ Hotărîrea Guvernului nr.58 din 24.01.2001 „Cu privire la furnizarea și conținutul informației cadastrale”.

⁶⁴ Legea nr.523-XIV din 16.07.1999 „Cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale”.

Situațiile menționate generează o stare confuză și, respectiv, neclarități în gestionarea patrimoniului, dar și afectează integritatea acestuia. Întru susținerea celor menționate, exemplificăm următoarele situații:

- Primăria or.Cupcini, nerespectând art.9 alin.(6) din Legea nr.1308-XIII din 25.07.1997, care prevede că terenurile fondului apelor nu sînt supuse vînzării-cumpărării, a înstrăinat unui agent economic bazinul acvatic (suprafața de 1,2252 ha, nr.cadastral 4138204766), care aparținea Primăriei s.Parcova cu drept de proprietate, precum și terenul aferent cu suprafața totală de 6,4 ha. Agentul economic și-a înregistrat proprietatea la organul cadastral, fiindu-i eliberat și titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren (cu nr.147 din 16.11.2000; cod cadastral nr.4102000179), eliberat de către Primăria or.Cupcini;

- În rezultatul verificării și contrapunerii datelor din registrul cadastral al primăriilor la situația din 01.01.1996 cu bilanțul cadastral al entităților la situația din 01.01.2011 (form. nr.1-func.), s-a depistat diminuarea suprafețelor obiectelor acvatice cu **198,87 ha**, dintre care cele mai semnificative: Primăria or.Edineț – 43,59 ha; Primăria Brătușeni – 19,22 ha; Primăria Zăbriceni – 12,38 ha; primăria Chetroșica Nouă – 11,46 ha; Primăria Cepeleuți – 10,88 ha; Primăria Gașpar – 10,21 ha; Primăria Rotunda – 10,12 ha;

- Nu corespund realității și datele din Registrul cadastral la unele primării din raionul Edineț. Astfel, pe parcursul anilor 2005-2010, majoritatea primăriilor din raion au vîndut terenurile aferente clădirilor private (moara, oloinița, baia, librăria, fondul locativ etc.) cu suprafața de **40,1 ha**, care n-au fost trecute în terenuri proprietate privată. Pe parcursul efectuării auditului, neajunsurile au fost înlăturate;

- Nu se respectă un șir de prevederi procedurale ale Instrucțiunii din 27.05.2003⁶⁵. Astfel, planurile cadastrale nu conțin informații exhaustive referitor la hotarele terenului și dimensiunile lor; punctele de cotitură ale hotarelor; coordonatele bernelor de hotar; enumerarea adiacenților; tipul hotarelor (generale, fixe); datele referitoare la teren; data întocmirii planului; orientarea geografică a planului;

- Registrele și bilanțurile cadastrale ale deținătorilor de teren nu reflectă complet și întocmai datele cu conținut juridic și tehnico-economic, potrivit cerințelor Regulamentului cu privire la conținutul documentației cadastrului funciar, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.24 din 11.01.1995.

✓ **Nu s-au întreprins măsuri în vederea înregistrării patrimoniului public local la OC.**

O problemă ne soluționată de mai mulți ani este și neînregistrarea la organul cadastral a patrimoniului public local, fapt ce poate afecta integritatea acestuia. Deși Curtea de Conturi a abordat problema în cauză în cadrul controalelor anterioare, autoritățile administrației publice locale nu au întreprins măsuri de remediere a problemei date, inclusiv prin înaintarea către Guvern a unor propuneri în vederea înregistrării fără plată a bunurilor care aparțin domeniului public, sau a altor soluții. Potrivit constatărilor de audit, la finele misiunii de audit, Aparatul președintelui raionului Edineț n-a înregistrat la organul cadastral drepturile asupra a 8 bunuri imobile în valoare de 1615,3 mii lei. O situație similară s-a constatat și la majoritatea AAAPL din raion,

nefiind înregistrat patrimoniul în sumă totală de 125,3 mil. lei⁶⁶.

De asemenea, nu a fost soluționată problema privind înregistrarea la organul cadastral a rețelilor de gaze – proprietate UAT. În evidența contabilă a primăriilor din raionul Edineț, la situația din 01.01.2011, erau înregistrate 15 rețele de gaze cu valoarea de **20,5 mil.lei**. Potrivit pct.3 din Hotărîrea Guvernului nr.683 din 18.06.2004⁶⁷, autoritățile administrației publice locale și alți beneficiari vor lua la evidența contabilă, vor înregistra în organele cadastrale și vor transmite toate rețelele de gaze la deservire tehnică, în bază de contract, întreprinderilor de gaze ale S.A. „Moldovagaz”. Cu încălcarea prevederilor menționate, nici una din primăriile care au reflectat în evidența contabilă rețele de gazoduct (15 primării) n-a înregistrat la organul cadastral cele 15 rețele de gazoduct în valoare de **20,5 mil.lei**. Concomitent, se menționează că doar 5 rețele de gazoduct în valoare de 10627,4 mii lei au fost transmise la deservire tehnică întreprinderilor de gaze S.A. „Moldovagaz”, în baza contractelor încheiate.

Recomandări:

26. Consiliul raional Edineț și președintele raionului:

26.1. să asigure efectuarea inventarierii exhaustive a patrimoniului public;

26.2. să aprobe un plan amplu de măsuri, în ansamblu pe raion, pentru asigurarea necondiționată a cadastrării cantitativ-valorice a patrimoniului public imobiliar în aspect juridic, cadastral și tehnic.

27. Primăria or.Cupcini, în comun cu Primăria s.Parcova:

27.1. să asigure delimitarea terenurilor proprietate publică, cu excluderea practicii de utilizare a terenurilor drepturile asupra cărora nu sînt stabilite;

27.2. să întreprindă măsurile necesare pentru ținerea evidenței regulamentare a terenurilor proprietate publică.

IV. Alte constatări ale auditului

Misiunea de audit a constatat unele deficiențe, inclusiv la organizarea evidenței contabile, care, deși nu sînt semnificative, afectează disciplina financiară a unor executori de buget. Așadar:

■ În rezultatul nerespectării parcursului-limită anual stabilit pentru automobile în conformitate cu prescripțiile Hotărîrii Guvernului nr.1404 din 30.12.2005⁶⁸, atît Aparatul președintelui raionului, cît și Primăria s.Șofrîncani au suportat cheltuieli suplimentare la utilizarea unităților de transport în sumă, respectiv, de 9,3 mii lei și 9,9 mii lei. De menționat că entitățile nu și-au stabilit proceduri ale controlului intern la casarea la cheltuieli a combustibilului. Astfel, la SASPF și Primăria s.Ruseni au fost constatate cazuri de casare la cheltuieli a combustibilului în lipsa foilor de parcurs, în sumă, respectiv, de 19,5 mii lei și 3,5 mii lei. Primăria s.Hlinaia a decontat, în lipsa semnăturii beneficiarului, benzină în cantitate de 1176 litri, în sumă de 18,0 mii lei. Urmează de menționat că echipa de audit a constatat și perfectarea necorespunzătoare a foilor de parcurs, cu admiterea corectărilor și completării neadecvate a punctelor de plecare și sosire. Astfel, au fost stabilite multiple cazuri privind decontarea combustibilului, cu indicarea destinației – „Hlinaia pe loc”, și a parcursului de la 140 km pînă la 300 km.

⁶⁵ Instrucțiunea cu privire la modul de elaborare și actualizare a planurilor cadastrale și geometrice, aprobată prin Ordinul Agenției de Stat Relații Funciare și Cadastru nr.107 din 27.05.2003.

⁶⁶ Primăriile: or.Edineț – 41605,3 mii lei; or.Cupcini – 25320,3 mii lei; s.Cepeleuți – 12713,9 mii lei; s.Brătușeni – 8460,6 mii lei; s.Viișoara – 5878,0 mii lei; s.Hancăuți – 5547,2 mii lei; s.Fețești – 5015,0 mii lei; s.Parcova – 3898,4 mii lei; s.Lopatnic – 3824,7 mii lei; s.Brînzani – 3038,5 mii lei; s.Șofrîncani – 2905,2 mii lei; s.Corpaci – 2287,8 mii lei; s.Bădragii Vechi – 1442,4 mii lei; s.Gașpar – 1175,2 mii lei; s.Rotunda – 971,7 mii lei; s.Stolniceni – 524,8 mii lei; s.Bleșteni – 421,0 mii lei; s.Bădragii Noi – 228,3 mii lei.

⁶⁷ Hotărîrea Guvernului nr.683 din 18.06.2004 „Despre aprobarea Regulamentului privind modul de transmitere a rețelilor de gaze întreprinderilor de gaze ale Societății pe Acțiuni „Moldovagaz” la deservire tehnică”.

⁶⁸ Hotărîrea Guvernului nr.1404 din 30.12.2005 „Privind reglementarea utilizării autoturismelor de serviciu de către autoritățile administrației publice” (cu modificările și completările ulterioare).

■ Indisciplină financiară s-a constatat și la organizarea unor măsuri culturale. La solicitarea auditului, unele entități nu au prezentat devizele de cheltuieli privind desfășurarea măsurilor culturale respective (durata concertelor, repertoriul repartizat în timp etc.), potrivit cerințelor Hotărârii Guvernului nr.1151 din 02.09.2002⁶⁹. De asemenea, lipsesc documentele care justifică serviciile muzicale prestate. În aceste condiții, pe parcursul anului 2011, Primăriile or.Edineț și or. Cupcini au valorificat, respectiv, 23,9 mii lei și 49,73 mii lei. Un caz similar s-a constatat și la Primăria s.Cuconești Noi, în sumă de 6,9 mii lei.

■ Necesită urgență implementarea sistemului de management financiar și control intern la Primăria or.Edineț, la componenta încasarea și evidența plăților pentru cazarea în cămin a elevilor Liceului teoretic „Pan Halipa”. Astfel, auditul a constatat cazuri când mijloacele bănești în sumă de 4,4 mii lei (pentru cazarea în cămin în perioada septembrie – decembrie 2011), au fost depuse la contul trezoreriei pe parcursul efectuării auditului (03.02.2012). Se relevă că la încasarea mijloacelor nu se perfectează în modul corespunzător documentele de casă, nu este numită o persoană responsabilă de evidența acestor mijloace. În lipsa deciziei Consiliului orășenesc, intendentul a acumulat mijloace bănești în sumă de 15 lei lunar, cu acesta nefiind încheiat contractul de răspundere materială. Încasarea în numerar a taxei lunare pentru cazare a fost acumulată în lipsa mașinii de casă și control, prin ce s-a încălcat pct.1 din Hotărârea Guvernului nr.474 din 28.04.1998⁷⁰. Lipsa unei evidențe corespunzătoare face imposibilă verificarea integrității mijloacelor bănești acumulate și poate genera fraudă.

Totodată, lipsa unui control eficient din partea contabilității Primăriei or. Edineț privind încasarea mijloacelor bănești a dus la denaturarea datelor în registrele contabile și dările de seamă privind încasarea mijloacelor speciale în suma respectivă.

Cazuri de efectuare necorespunzătoare a operațiunilor de casă au fost constatate și la Primăria s. Ruseni, fiind eliberate mijloace bugetare din casierie în sumă de 4,5 mii lei, fără a se confirma prin semnăturile beneficiarilor.

■ Unele entități, în rezultatul necontabilizării în termen a operațiunilor economice, au denaturat situațiile financiare raportate. Astfel de deficiențe au fost constatate la Primăria or.Edineț, în sumă totală de 104,2 mii lei. La fel, entitatea respectivă a comis erori la contabilizarea mijloacelor fixe în sumă totală de 31,4 mii lei.

Nu a fost organizată regulamentar contabilizarea OMVSD

la Primăria s. Hlinaia, fiind constatate deficiențe în sumă de 5,98 mii lei la procurarea și casarea echipamentului sportiv.

■ Cu încălcarea cerințelor cadrului regulator⁷¹, factorii de decizie din cadrul unor AAPL nu au organizat și nu au efectuat inventarierea anuală a patrimoniului public. Unele UAT din raionul Edineț nu au evaluat și nu au reflectat în listele inventarierii anuale, apoi în evidența contabilă, 12 clădiri⁷² la situația din 31.12.2011, ceea ce condiționează neveridicitatea situațiilor financiare și patrimoniale raportate.

Recomandări:

28. DGF, în calitate de autoritate responsabilă de managementul și metodologia contabilă, să asigure desfășurarea instruirilor și seminarelor în domeniul vizat, cu sporirea exigențelor privind implementarea sistemului de management financiar și control intern, potrivit prevederilor legale.

Concluzii generale

Echipa de audit rezumă că autoritățile publice locale din raion nu au demonstrat o preocupare sistemică și consolidată în materie de evaluare și monitorizare a potențialului economico-financiar, respectiv nu au asigurat estimarea la justa valoare a bazei de impozitare, inclusiv prin evaluarea și stabilirea indicatorilor fiscal-bugetari autentici, care să asigure sustenabilitatea financiară a bugetelor locale.

Cele menționate au fost cauzate și de faptul că DGF nu a asigurat și nu a coordonat într-o manieră profesională cadrul procedural de elaborare a bugetelor locale – responsabilitate conferită de atribuțiile funcțional-instituționale. Funcționalitatea acestui proces a fost compromisă și de lipsa unui sistem integrat de date privind baza de impozitare; a unor proceduri standardizate privind procesul de prognoză și planificare bugetară; a activităților de interacțiune dintre instituțiile implicate în procesul de prognoză-planificare (DGF, primăriile, IFS Edineț). Managementul necorespunzător de evaluare și mobilizare a veniturilor bugetare generează distorsiuni în raportul dintre bugetul raionului și bugetul de stat.

Administrarea fiscală exercitată de IFS Edineț a relațiilor contribuabil - stat nu întrunește un sistem riguros de urmărire a obligațiilor și, respectiv, a restanțelor fiscale/nefiscale.

În raion s-au constatat și alte nereguli și încălcări în materie de alocări de fonduri, înlesniri fiscale/nefiscale pentru anumite persoane sus-puse.

**Responsabil de desfășurarea misiunii de audit,
Director adjunct de departament:**

Echipa de audit:

Controlori superiori de stat, auditori publici:

A.Frunze

(șeful echipei de audit)

**S. Malevici
T. Morozan
V. Damian**

⁶⁹ Hotărârea Guvernului nr.1151 din 02.09.2002 „Despre aprobarea Regulamentului cu privire la normativele de cheltuieli pentru desfășurarea conferințelor, simpozioanelor, festivalurilor etc. de către instituțiile publice finanțate de la bugetul public național”.

⁷⁰ Hotărârea Guvernului nr.474 din 28.04.1998 „Cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control cu memorie fiscală pentru efectuarea decontărilor în numerar”.

⁷¹ Art.24 din Legea nr.113-XVI din 27.04.2007; Ordinul Ministerului Finanțelor nr.27 din 28.04.2004 ” Cu privire la aprobarea și punerea în aplicare a Regulamentului privind inventarierea”.

⁷² Primăriile: com. Zăbriceni – clădirea punctului veterinar, punctul de înșămânțare artificială a vitelor; s. Goleni – 2 clădiri ale caselor de locuit; s.Lopatnic – clădirea școlii vechi; s.Cuconești Noi – clădirea Casei de cultură, clădirea cazangeriei; s.Ruseni – 2 clădiri ale caselor de locuit; clădirea băii; s.Gaspar – clădirea grădiniței vechi de copii; s.Hincăuți – clădirea primăriei.

Anexa nr.1

Veniturile bugetului raionului Edineț

Tabelul nr.1

Grupa generală	Indicatori	Planul aprobat		Planul rectificat		Executat		Devieri	Nivelul de executare
		Suma (mii lei)	Pond. (%)	Suma (mii lei)	Pond. (%)	Suma (mii lei)	Pond. (%)	(+/-) (mii lei)	(%)
	Venituri totale, inclusiv:	149773,3	100,0	153401,6	100,0	153724,4	100,0	322,8	100,2
100	1. Venituri curente, total, inclusiv	38351,1	25,6	38647,7	25,2	39901,4	26,0	1253,7	103,2
110	1.1. Venituri fiscale, inclusiv:	30079,9	78,4	30394,0	78,6	30417,5	76,2	23,5	100,1
111	Impozite pe venit	19270,9		19407,9		19597,1		189,2	101,0
114	Impozite pe proprietate	8332,0		8503,6		8215,4		-288,2	96,6
115	Impozite interne pe mărfuri și servicii	2477,0		2482,5		2605,0		122,5	104,9
120	1.2. Încasări nefiscale	5803,2	15,1	5935,3	15,4	6803,3	17,1	868,0	114,6
121	Alte venituri din activitatea de întreprinzător și din proprietate	2335,2		2438,5		3010,1		571,6	123,4
122	Taxe și plăți administrative	3218,0		3246,9		3576,0		329,1	110,1
123	Amenzi și sancțiuni administrative	250,0		250,0		217,2		-32,8	86,9
151	1.3. Mijloace speciale ale instituțiilor publice	2417,0	6,3	2218,4	5,7	2585,1	6,5	366,7	116,5
161	1.4 Veniturile fondurilor speciale	51,0	0,1	100,0		95,5		-4,5	95,5
300	2. Transferuri	111422,2	74,4	114540,8	74,7	113614,2	73,9	-926,6	99,2
400	3. Granturi			213,0		208,8			
411	Granturi interne			51,1		51,1			
412	Granturi externe			161,9		157,7			
Sursă: Raportul privind executarea bugetelor UAT pe cheltuieli, la toate componentele, pe anul 2011									

Evoluția veniturilor în dinamică, pe ani

Tabelul nr.2

	Indicatori	2007		2008		2009		2010		2011	
		Suma	Pondere	Suma	Pondere	Suma	Pondere	Suma	Pondere	Suma	Pondere
		(mii lei)	(%)	(mii lei)	(%)	(mii lei)	(%)	(mii lei)	(%)	(mii lei)	(%)
	Venituri totale, inclusiv:	105918,9	100,0	123216,4	100,0	126703,7	100,0	156726,0	100,0	153724,4	100,0
100	1. Venituri curente, total, inclusiv	43506,6	41,1	39405,7	32,0	31893,5	25,2	37207,8	23,7	39901,4	26,0
110	1.1. Venituri fiscale, inclusiv:	36470,4	83,8	31041,1	78,8	25396,2	79,6	27722,2	74,5	30417,5	76,2
111	Impozite pe venit	26255,3	60,3	19909,9	50,5	15311,5	48,0	16809,7	45,2	19597,1	49,1
114	Impozite pe proprietate	7824,8	18,0	8585,0	21,8	8092,3	25,4	8101,9	21,8	8215,4	20,6
115	Impozite interne pe mărfuri și servicii	2390,4	5,5	2546,2	6,5	1922,5	6,0	2810,6	7,6	2605,0	6,5
120	1.2. Încasări nefiscale	4489,5	10,3	4661,7	11,8	4446,7	13,9	6645,0	17,9	6803,3	17,1
121	Alte venituri din activitatea de întreprinzător și din proprietate	2772,6	6,4	2133,3	5,4	1909,2	6,0	2969,2	8,0	3010,1	7,5
122	Taxe și plăți administrative	1640,8	3,8	2469,7	6,3	2426,7	7,6	3393,1	9,1	3576,0	9,0
123	Amenzi și sancțiuni administrative	76,1	0,2	58,6	0,1	110,7	0,3	282,8	0,8	217,2	0,5
151	1.3. Mijloace speciale ale instituțiilor publice	2501,2	5,7	3625,1	9,2	1943,6	6,1	2756,5	7,4	2585,1	6,5
161	1.4 Veniturile fondurilor speciale	44,4	0,1	77,7	0,1	106,9	0,1	84,0	0,1	95,5	0,1
300	2. Transferuri	62402,9	58,9	83810,7	68,0	94810,2	74,8	119428,4	76,2	113614,2	73,9
400	3. Granturi	3,4						89,8		208,8	
411	Granturi interne	3,4								51,1	
412	Granturi externe	0,0						89,8		157,7	
*Indicii interni privind ponderea veniturilor pe tipuri în componența veniturilor proprii											
Sursă: Raportul privind executarea bugetelor UAT pe cheltuieli, la toate componentele, pe anii 2007 - 2011											

Executarea cheltuielilor bugetului raionalui Edineț, sub aspectul
 clasificăriei economice, pe anul 2011

 Tabelul
 nr.4

Indici	Bugetul raionalui						Dopărire față de planul rectificat
	Plan aprobat	Plan rectificat	Mărimea rectificării	Executat	Ponderea	Executat, %	
(mii lei)							
111.00 „Războiului muncii”	82552,2	82502,2	37	80762,7	50,1	97,8	-1139,5
112.00 „Contribuții de asignat sociale de stat 013000 „Plata mafiilor și serviciilor	16768,9	16936,3	167,4	16587,7	10,3	97,9	-187,6
113.00 „Plata mafiilor și serviciilor	36843,9	40298	3454,1	36969	22,9	91,7	-6507,1
114.00 „Deplasări în interes de serviciu”	335,6	444,7	109,1	354,1	0,2	79,6	-90,6
116.00 „Prime de asigurare obligatorie de asistență medicală achitate de patroni”	2553,1	2576,7	23,6	2502,9	1,6	97,1	-73,8
130.00 „Transferuri curente” (inclusiv UAT)	79506,6	19495,2	11544,6	18956,1	11,8	97,8	-1429,9
200.00 „Cheltuieli capitale”	2901	9574,1	6673,1	8279,1	5,1	86,5	-1025,1
600.00 „Creditarea nea”	-2937,9	-2937,9		-3137,8			2937,9
Total cheltuieli (inclusiv transferuri UAT)	149908	168979	19071	161273,8	100,0	95,4	-7497,6

Sursă: Raportul privind executarea bugetelor UAT pe cheltuieli, la toate componentele, pe anul 2010

Anexa nr.2

 Executarea cheltuielilor bugetului raionalui Edineț, sub aspectul funcționa
 pe anul 2011

 Tabelul nr.3
 (mii lei)

Gr. de chelt.	Indici	Plan aprobat	Plan rectificat	Mărimea rectificării	Executat	Ponderea (%)	Executat, %	Devierea executată față de planul rectificat	Cheltuieli efective	Executat, %	Devierea executată față de planul rectificat
	Cheltuieli totale (inclusiv transferuri din state)										
01	Serviciile de stat cu destinație generală	11147,8	13382,7	2234,9	12976,5	8,0	97,0	-406,2	161481,7	95,6	-7497,6
03	Apărarea națională	248,5	342,5	94	327,8	0,2	95,7	-14,7	132466,6	99,0	-136,1
05	Mentineră ordii publice și securitatea națională	4396,8	4510,2	113,4	4447,9	2,8	98,6	-62,3	4359,8	96,7	-150,4
	Cheltuieli în domeniul social- cultural, în total, din care:	123833,6	133693,9	9860,3	127761,4	79,2	95,6	-5932,5	127704,9	95,5	-5989
06	Invalidismul	105084,6	107567,4	2482,8	103598,3	64,2	96,3	-3969,1	104138,2	96,8	-3429,2
08	Cultura, arta, sportul și activitățile pentru tineret	8665,2	11044,6	2379,4	9855,5	6,1	89,2	-1189,1	9948,8	90,1	-1095,8
09	Asigurarea și asistența socială	150	400	250	340,7	0,2	85,2	-59,3	340,7	85,2	-59,3
10	Asigurarea și asistența socială	9933,8	14681,9	4748,1	13966,9	8,7	95,1	-715	13277,2	90,4	-1404,7
	Cheltuieli în domeniul economic, în total, din care:	4375,3	12414	8038,7	12014,6	20,8	96,8	-399,4	11032,8	88,9	-1381,2
11	Agricultura, gospodăria silvică, gospodăria piscicolă și gospodăria apelor	511,1	538,4	27,3	503,6	0,3	93,5	-34,8	492,5	91,5	-45,9
14	Transporturile, gospodăria dumurilor, comunicațiile și informatica	1834,2	1901,8	67,6	1812,4	1,1	95,3	-89,4	1769,7	93,1	-132,1
15	Gospodăria comunală și gospodăria de exploatare a fondului de locuințe	1210,3	9054	7843,7	8788,9	5,4	97,1	-265,1	8694,8	96,0	-359,2
16	Complexul pentru combustibil și energie	742	842,1	100,1	833,8	0,5	99,0	-8,3	842,5	100,0	0,4
19	Alte servicii legate de activitatea economică	77,7	77,7	0	75,9	0,0	97,7	-1,8	75,8	97,6	-1,9
20.00	Cheltuieli reatribuite la alte grupuri principale (inclusiv transferuri)	5906,3	7574	1667,7	6883,5	4,3	90,9	-690,5	3973,5	52,5	-3600,5
21.20	Resurse la buget a mijloacelor neutilizate în anii precedenți	-2937,9	3137,8								

Sursă: Raportul privind executarea bugetelor UAT pe cheltuieli, la toate componentele, pe anii 2007 - 2011

Anexa nr.3

Informația privind devierile constatate la etapa de planificare a veniturilor curente ale bugetului raionului Edineț, care se atribuie la majorarea neîntemeiată a transferurilor din bugetul de stat

Nr. d/o	Denumirea UAT	114.01-114.07			114.06			114.10			114.11			114.14			121.32			121.33			Total devieri
		Baza de impozitare efectivă	Plan corelat, 2011	Devieri	Baza de impozitare efectivă	Plan corelat, 2011	Devieri	Executat 2009	Plan corelat, 2011	Devieri față de executat 2009	Executat 2009	Plan corelat, 2011	Devieri față de executat 2009	Executat 2009	Plan corelat, 2011	Devieri față de executat 2009	Baza impozabilă efectivă	Plan corelat, 2011	Devieri	Baza impozabilă efectivă	Plan corelat, 2011	Devieri	
1	Alexeevca	120,1	184	63,9				0,0	1,0	1,0	1,4	2	0,6				18,4	9	-9,4				56,1
2	Bădrăgii Noi	146,6	135	-11,6				0,1	1,0	0,9	3,9	3	-0,9				2,1	2	-0,1				-11,7
3	Bădrăgii Vechi	100,8	98	-2,8				13,3	4,0	-9,3	2,3	2	-0,3				0,9	1	0,1				-12,3
4	Bleșteni	185,7	150	-35,7				0,7	2,0	1,3	5,7	4	-1,7				11,5	6	-5,5				-41,6
5	Brătușeni	253,8	153	-100,8	15,7	0	-15,7	13,4	10,0	-3,4	13,5	14	0,5				44,7	42,5	-2,2				-121,6
6	Brînzani	137,7	137	-0,7				2,1	3,0	0,9	5,1	5	-0,1				2,1	1	-1,1				-1,0
7	Burlănești	199,1	150	-49,1				0,1	1,0	0,9	4,7	4	-0,7				5,5	1	-4,5				-53,4
8	Cepeleuți	264,9	235	-29,9				0,2	1,0	0,8	3,7	3	-0,7				33,7	10	-23,7				-53,5
9	Chetrușca Nouă	146,8	133	-13,8				0,5	1,0	0,5	3,3	3	-0,3				34,3	20	-14,3				-27,9
10	Constantinovca	51,2	48	-3,2				0,0	0,0	0,0	0,6	1	0,4				10,4	15	4,6				1,8
11	Corpaci	186,7	180	-6,7				0,1	1,0	0,9	2,4	2	-0,4				7,9	1	-6,9				-13,1
12	Cuconești Noi	199,9	177	-22,9				5,8	1,0	-4,8	5	5	0				13,6	1	-12,6				-40,3
13	Fetești	162,9	187	24,1				1,2	2,0	0,8	8,9	7	-1,9				10,5	0	-10,5				12,5
14	Gaspar	158,4	165	6,6				0,4	1,0	0,6	1,5	2	0,5				25,8	3	-22,8				-15,1
15	Goleni	247,1	227	-20,1	10,7	0	-10,7	1,2	1,0	-0,2	2,7	3	0,3				75,3	9	-66,3				-97,0
16	Gordinești	207,9	250	42,1				0,9	2,0	1,1	10,1	8	-2,1				30,9	1	-29,9				11,2
17	Hancăuți	88,8	107	18,2				0,1	1,0	0,9	3,1	3	-0,1				18,4	2	-16,4				2,6
18	Hincăuți	213,9	210	-3,9				0,1	1,0	0,9	3,2	3	0,2				15,1	15	-0,1				-3,3
19	Hlinaia	222	177	-45				2,1	2,0	-0,1	7,3	6	-1,3				97,5	15	-82,5				-128,9
20	Lopatnic	113,7	143	29,3				0,1	1,0	0,9	4,3	4	-0,3				6,1	1	-5,1				24,8
21	Parcova	348,1	319	-29,1				0,3	1,0	0,7	5,3	5	-0,3				7	30	23				-5,7
22	Rotunda	139,8	135	-4,8				0,3	1,0	0,7	3	3	0				9,9	1	-8,9				-13,0
23	Ruseni	215,8	210	-5,8				3,7	2,0	-1,7	5,8	6	0,2				24,7	2	-22,7				-30,0
24	Stolnicieni	303,4	240	-63,4				1,2	2,0	0,8	3,8	4	0,2				36,9	25	-11,9				-74,3
25	Șofrîncani	198,2	192	-6,2				1,7	1,0	-0,7	2,5	3	0,5				17,6	70,5	52,9				46,5
26	Terebna	186,8	193	6,2				24,4	15,0	-9,4	2,6	3	0,4				38,2	14	-24,2				-27,0
27	Timova	204,6	217	12,4				0,6	1,0	0,4	11,6	10	-1,6				55,1	30	-25,1				-13,9
28	Trinca	182,5	213	30,5				1,7	2,0	0,3	5,8	6	0,2				20,6	8	-12,6				18,4
29	Vișoara	152,4	177	24,6				0,5	1,0	0,5	4,9	4	-0,9				32,7	15	-17,7				6,5
30	Zăbriceni	265,3	224	-41,3				2,3	2,0	-0,3	6,4	6	-0,4				27,7	5	-22,7				-64,7
31	Edineț	334,2	318	-16,2	13,7	0	-13,7	162,6	125,0	-37,6	13,1	3	-10,1	491,3	420,0	-71,3	155,3	70	-85,3	32,4	0	-32,4	-266,6
32	Cupcîni	245,7	240	-5,7	11,7	0	-11,7	133,5	110,0	-23,5	6,2	11	4,8	158,0	220,0	62	480,4	282	-198,4				-172,5
	total, UAT	6184,8	5924	-260,8																			-260,8
	construcții	219	0	-219																			-219,0
	total, raionul Edineț	6403,8	5924	-479,8	51,8	0	-51,8	375,2	300,0	-75,2	163,7	148	-15,7	649,3	640,0	-9,3	1370,8	708	-662,8	32,4	0	-32,4	-1327,0

Anexa nr.4

Informația privind diminuarea bazei de impozitare pe tipuri de venituri curente în cadrul auditului executării bugetului raionului Edineț și gestionării patrimoniului public în anul 2011

Denumirea UAT	114.01 - 114.07 Impozit funciar pe teren cu destinație agricolă diminuat			114.06 Impozit funciar pe pașuni finețe		115.04 Impozit privat necalcat	115.39 Taxa pentru prestarea serviciilor de transport	121.32 Plata pentru arenda terenului cu destinație agricolă, diminuată în anii 2009 - 2011				121.33 Plata pentru arenda terenurilor c o altă destinație decât cea agricolă			121.37 Taxa pentru patenta de întreprinzător	122.27 taxa de piață	122.3 Taxa pentru unitățile comerciale	151.01 Mijloace speciale ne planificate	Total, diminuarea veniturilor (însumat din totalul minim)	Total, diminuarea veniturilor (însumat din totalul maxim)	Inclusiv spre recalculare
	2009 - 2011	eliberat de plată	2011, venit ratat	2009 - 2011	2009 - 2011	2009 - 2011 conform tarifului minim	iaz recalculat contracte cu încălcarea cadrului legal	fondul de rezervă recalculat contracte cu încălcarea cadrului legal	total, 121.32, pe anii 2009 - 2011	arenda piața 2009 - 2011	arendapentru u teren sub construcții 2011 - minim 2%	arenda pentru teren sub construcții 2011 - maxim 10%	2011	total, 2009 - 2011	2011, UAT și L.S. „Poșta Moldovei”	2009 - 2011					
1 Alexeevca	1,4		1,9				9,5		9,5		3,4	16,8				6	23,2	45,4	58,8	16,9	
2 Bădrăgii Noi	0,9						9,3		9,3		14,7	73,6				6,3	41,4	72,6	131,5	16,5	
3 Bădrăgii Vechi	2,4						3,3		3,3		17,1	86,1				8,9	16,4	48,1	117,1	14,6	
4 Bleșteni	0,9				1,2		11,5		11,5		13,9	69,8				5,4	40	72,9	128,8	19,0	
5 Brătușeni	14,8	15,7	15,7				19,5	25,7	45,2		112,9	564,5				5,4		209,7	661,3	81,1	
6 Brînzani	1,3		1,1				6,9		6,9		43,0	215,1				5,4	29,5	87,2	259,3	13,6	
7 Burlănești	50,5		2				49,9		49,9		5,9	29,7				7,2	67,8	183,3	207,1	107,6	
8 Cepeleuți	19,7		0,2				72,9		72,9		11,6	58,1				12,9	10,9	128,2	174,7	105,5	
9 Chetrușca Nouă	3,6						11,4	12,95	24,4		5,9	29,7				7,6		41,5	63,3	35,6	
10 Constantinovca	1,1				0,1		20,8		20,8		5,7	28,3				5,4	50	83,1	105,7	27,4	
11 Corpaci	28,1				0,6		63,8	5,8	69,6		12,1	60,7				5,4		115,8	164,4	103,7	
12 Cuconești Noi	7,7				0,4		48	8,6	56,6		22,0	109,9				5,4	9,4	101,5	189,4	70,1	
13 Fetești	0		1,9	0,5			18,5	5,08	23,6		17,3	85,9				5,4	41,1	89,8	158,4	29,5	
14 Gaspar	0		4	0,7			82,7		82,7		13,4	66,7				13,7	27,4	141,9	195,2	97,1	
15 Goleni	112,4	10,6	9				156,3		156,3		3,4	16,8				5,4		297,1	310,5	284,7	
16 Gordinești	33,3		3,7				130,6		130,6		33,7	168,7				12,5		213,8	348,8	176,4	
17 Hancăuți	8,3		1,6				65,2	45,2	110,4		3,1	15,1				8,8	2,5	134,7	146,7	127,5	
18 Hincăuți	0		0,6	0,1			0	33,2	33,2		11,4	56,8				5,4	17	67,7	113,1	38,7	
19 Hlinaia	73,2		3,9	2,5			262,8	16,4	279,2		4,6	23,3				35,2	17,5	416,1	434,8	390,1	
20 Lopatnic	0				1,8		17,7	11	28,7		5,4	27,1				5,4	13,9	55,2	76,9	35,9	
21 Parcova	4,3		10,9	0,3			0		0,0		9,6	47,8				5,4	35	85,5	123,7	10,0	
22 Rotunda	14,9		4,7	0,1			38,1		38,1		5,4	27,1				5,4	5,6	74,2	95,9	58,5	
23 Ruseni	3		10,1	0,3			54		54,0		12,7	63,3				5,4	19,1	104,6	155,2	62,7	
24 Șofrîncani	0		0,5	0,4			67		67,0		15,1	75,6				7,9		90,9	151,4	75,3	
25 Stolnicieni	4,6				0,5		27,4		27,4		7,2	36,2				8,5	16	64,2	93,2	41,0	
26 Terebna	10,4		4,2				50,1	17,4	67,5		21,4	107,5				19,4	31,1	154,0	240,1	97,3	
27 Timova	4,1				0,1		28,6		28,6		6,7	33,5				11,3		50,8	77,6	44,1	
28 Trinca	0,6						32		32,0		9,7	48,5				17,6		59,9	98,7	50,2	
29 Vișoara	0						30,1		30,1		11,8	59,0				12,5	15,4	69,8	117,0	42,6	
30 Zăbriceni	12,1		2,7	0,2			35,1	11,2	46,3		24,1	120,3				10,3	72,9	168,6	264,8	68,9	
31 Edineț	69,1	13,7	13,7		43,2		283,8	13,2	231,4	528,4	95,1	24,5	122,7		509,1	21,6		1318,4	1416,6	771,1	
32 Cupcini	18,2	11,6	11,6	17,9			562,7		562,7		628,2	3140,3	0,0	509,1		5,4		1255,6	3767,7	615,8	
UAT de nivelul I	500,9	51,6	104	27,7	43,2		2269,5	206,73	231,4	2706,6	95,1	1136,9	5684,5	0,0	509,1	303,8	623,1	6102,0	10649,6	3729,9	
Consiliul raional	0	0	0		0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Total raionul,Edineț	500,9	51,6	104	27,7	43,2		2269,5	206,73	231,4	2706,6	95,1	1136,9	5684,5	0	509,1	303,8	623,1	6102,0	10649,6	3729,9	

PARTEA II

Hotărîri ale Guvernului Republicii Moldova

392 H O T Ă R Î R E

**cu privire la modificarea anexelor nr.1, nr.2 și nr.3
la Hotărîrea Guvernului nr. 128 din 8 februarie 2008**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Anexele nr.1, nr.2 și nr.3 la Hotărîrea Guvernului nr. 128 din 8 februarie 2008 „Cu privire la Consiliul consultativ pe lângă Ministerul Finanțelor” (Monitorul Oficial al Republicii

Moldova, 2008, nr.32-33, art.179), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1) anexa nr. 1 va avea următorul cuprins:

„Anexa nr. 1
la Hotărîrea Guvernului nr. 128
din 8 februarie 2008

COMPONENTA NOMINALĂ a Consiliului consultativ pe lângă Ministerul Finanțelor

BARBĂNEAGRĂ Victor	- viceministru al finanțelor, președinte al Consiliului consultativ	ȚIRIULNICOVA Natalia	- doctor în economie, conferențiar universitar, Academia de Studii Economice a Moldovei
TONU Natalia	- șef adjunct al Direcției reglementarea contabilității și auditului în sectorul corporativ, șef al Secției reglementarea contabilității în sectorul corporativ, Ministerul Finanțelor, secretar al Consiliului consultativ	ȚURCANU Viorel	- doctor habilitat în economie, profesor universitar, Academia de Studii Economice a Moldovei
BAJEREAN Eudochia	- doctor în economie, conferențiar universitar, Academia de Studii Economice a Moldovei	VÎRTOSU Artur	- manager raportare și bugetare, ÎM „Efes Vitanta Moldova Brewery” SA
BEJENARU Andrei	- șef al Direcției reglementarea evidenței contabile a Departamentului buget, finanțe și contabilitate, Banca Națională a Moldovei	ZLATINA Natalia	- doctor în economie, conferențiar universitar, Academia de Studii Economice a Moldovei;
BUCUR Vasile	- doctor habilitat în economie, profesor universitar, Academia de Studii Economice a Moldovei	2) anexa nr. 2:	
CECHINA Ecaterina	- doctor în economie, conferențiar universitar, Academia de Studii Economice a Moldovei	a) la punctul 5 alineatul șapte, sintagma „ministere, alte autorități administrative centrale, autoritățile administrației publice locale” se substituie cu sintagma „autoritățile administrației publice centrale și locale”;	
FOALEA Lidia	- șef al Direcției reglementarea contabilității și auditului în sectorul corporativ, Ministerul Finanțelor	b) la punctul 12 alineatul doi, cuvîntul „entității” se exclude;	
GRAUR Anatol	- doctor în economie, conferențiar universitar, Academia de Studii Economice a Moldovei	c) punctul 15 va avea următorul cuprins:	
GRABAROVSKI Ludmila	- doctor în economie, conferențiar universitar, Academia de Studii Economice a Moldovei	„15. Organizarea activității Consiliului consultativ se pune în sarcina președintelui, vicepreședintelui și secretarului Consiliului consultativ (în continuare – secretar). În funcția de secretar al Consiliului este desemnat un funcționar public din cadrul Ministerului Finanțelor.”;	
NEDERIȚA Alexandru	- doctor habilitat în economie, profesor universitar, Academia de Studii Economice a Moldovei	d) punctul 16 se exclude;	
NEGARĂ Ghenadie	- director al societății de audit „Afex Service” SRL	e) la punctul 21, sintagma „și a voturilor prezentate de către membrii care nu sînt prezenți în ședință prin buletinul de vot, aprobat de Ministerul Finanțelor” se exclude;	
RATCOV Maria	- director al societății de audit „Modern Audit” SRL	f) punctul 22 va avea următorul cuprins:	
ȘPAC Galina	- șef al Secției metodologia administrării impozitelor directe a Direcției metodologia administrării fiscale, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor	„22. În cazul în care membrul Consiliului consultativ nu poate participa la ședința Consiliului din motive obiective, cum ar fi: aflarea în concediu de odihnă sau medical, în caz de deplasare în interes de serviciu, activitate într-o altă localitate, acesta prezintă propuneri în scris asupra problemelor care urmează a fi examinate președintelui sau secretarului Consiliului consultativ pînă la începerea ședinței Consiliului.”;	
		g) la punctul 23, sintagma „ministerelor, altor autorități administrative centrale și autorităților administrației publice locale” se substituie cu sintagma „autorităților administrației publice centrale și locale”;	
		h) la punctul 24, sintagma „Ordinea de zi, materialele ședinței curente și buletinul de vot” se substituie cu	

sintagma „Ordinea de zi și materialele ședinței”;

i) punctul 31;

la alineatul patru, cuvintele „și care au prezentat buletinul de vot;” se exclud;

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Ministrul finanțelor

Nr. 349. Chișinău, 29 mai 2012.

la alineatul șapte, cuvintele „prezentate în buletinele de vot” se exclud;

3) în anexa nr.3 unde se indică data întocmirii cifra „200__” se substituie cu cifra „20__”.

Vladimir FILAT

Veaceslav Negruța

393

HOTĂRÎRE

pentru aprobarea Regulamentului privind redirecționarea resurselor financiare în cadrul reformării instituțiilor rezidențiale

În temeiul prevederilor Strategiei de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități (2010-2013), aprobate prin Legea nr.169 din 9 iulie 2010 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.200-201, art.660), Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul privind redirecționarea resurselor financiare în cadrul reformării instituțiilor rezidențiale (se anexează).

2. Ministerul Educației și Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei vor prezenta Ministerului Finanțelor, anual, la etapa de elaborare a Cadrelui bugetar pe termen mediu, precum și la etapa inițierii proiectului bugetului de

stat pe anul financiar următor, numărul beneficiarilor de servicii de educație incluzivă, numărul beneficiarilor propuși spre dezinstituționalizare, precum și tipurile de servicii de care urmează să beneficieze.

3. Autoritățile administrației publice centrale și locale cu competențe în domeniu vor asigura implementarea Regulamentului privind redirecționarea resurselor financiare în cadrul reformării instituțiilor rezidențiale în limitele mijloacelor financiare stabilite anual în legea bugetului de stat.

4. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Educației și Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Viceprim-ministru
Ministrul educației
Ministrul muncii, protecției
sociale și familiei
Ministrul finanțelor

Nr. 351. Chișinău, 29 mai 2012.

Vladimir FILAT

Mihail Moldovanu
Mihail Șleahțițchi

Valentina Buliga
Veaceslav Negruța

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr. 351
din 29 mai 2012

REGULAMENT

privind redirecționarea resurselor financiare în cadrul reformării instituțiilor rezidențiale

I. Dispoziții generale

1. Regulamentul privind redirecționarea resurselor financiare în cadrul reformării instituțiilor rezidențiale (în continuare – Regulament) stabilește modul de redirecționare a resurselor financiare în procesul reformării instituțiilor rezidențiale și acordarea unui pachet minim de servicii sociale și de servicii de educație incluzivă beneficiarilor, conține reglementări privind pachetul minim de servicii sociale și servicii de educație incluzivă, determinarea costului serviciilor sociale și a serviciilor de educație incluzivă pentru un beneficiar, planificarea mijloacelor financiare pentru serviciile respective, precum și competența autorităților publice.

2. În sensul prezentului Regulament se definesc următoarele noțiuni:

a) asistent familial specializat – persoană care asigură la domiciliul său îngrijirea, dezvoltarea abilităților și deprinderilor de viață ale copilului/tinărului cu dizabilități cu scopul integrării acestuia în comunitate;

b) asistent personal – persoană care prestează beneficiarilor cu dizabilități severe (copii și tineri) servicii de îngrijire personală, asistență pentru mobilitate, suport pentru menaj de bază, ajutor pentru participare la viața socială, suprave-

ghere și îndrumare;

c) asistență psihopedagogică – activitate complexă oferită în instituția de învățământ de către psiholog/psihopedagog/cadru didactic de sprijin sau specialistul din cadrul Serviciului de asistență psihopedagogică;

d) beneficiar al pachetului minim de servicii sociale și de servicii de educație incluzivă – copii și tineri dezinstituționalizați din școli de tip internat pentru copii orfani și rămași fără îngrijirea părinților, școli-internat speciale și școli-internat auxiliare, case de copii, școli-internat sanatoriale, case-internat pentru copii cu deficiențe mintale, centre de plasament temporar și reabilitare pentru copii de vîrstă fragedă, internate psihoneurologice, alte instituții, precum și copii, tineri cu dizabilități cu cerințe educaționale speciale, aflați în situații de dificultate, cu risc de separare de familie și instituționalizare și familiile acestora;

e) cadru didactic de sprijin – cadru didactic cu studii superioare în domeniul psihopedagogiei, în învățământul preșcolar, primar și secundar general, care acordă asistență psihopedagogică copiilor cu cerințe educaționale speciale integrați în instituțiile de învățământ general, în colaborare cu toți factorii implicați;

f) centru de resurse pentru educație incluzivă – serviciu de asistență a beneficiarilor cu cerințe educaționale speciale, integrați în instituții de învățământ general, creat la nivel local – în cadrul instituțiilor de învățământ cu practici incluzive și la nivel raional – în cadrul Serviciului de asistență psihopedagogică;

g) educație incluzivă – proces de educație, în cadrul instituțiilor de învățământ preșcolar, primar și secundar general, adaptat cerințelor educaționale speciale ale beneficiarilor, prin care răspunde diversității copiilor și nevoilor care decurg din aceasta, pentru a oferi educație de calitate tuturor în contexte integrate și medii de învățare comună;

h) evaluare complexă – realizarea unui complex de măsuri în vederea stabilirii nivelului și a condițiilor de dezvoltare, de determinare a necesităților beneficiarilor și ale familiilor lor, de identificare a resurselor disponibile în familie și comunitate pentru încadrarea beneficiarilor în servicii sociale și de educație incluzivă;

i) incluziune socială – set de măsuri multidimensionale din domeniile protecției sociale, ocupării forței de muncă, locuirii, educației, sportului, sănătății, informării și comunicării, mobilității, securității, justiției și culturii, și din alte domenii destinate integrării persoanelor în societate;

j) persoane cu dizabilități – persoane care au deficiențe fizice, intelectuale sau senzoriale de durată, deficiențe care, în interacțiune cu diverse bariere, pot îngreuna participarea deplină și efectivă a persoanelor în societate, în condiții de egalitate cu ceilalți;

k) plan educațional individualizat – instrument de organizare și realizare coordonată a procesului educațional pentru beneficiarii cu cerințe educaționale speciale, elaborat de către comisia multidisciplinară intrașcolară în baza structurii model aprobate de Ministerul Educației;

l) plan individualizat de asistență – totalitate de acțiuni întreprinse în scopul satisfacerii necesităților beneficiarului cu participarea directă a acestuia în baza planului-model aprobat de Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei;

m) recuperare educațională – activitate de sprijin educațional, desfășurată individual sau în grupuri mici în incinta instituției de învățământ, în scopul asigurării însușirii de către beneficiari a materiei de studiu;

n) servicii sociale - ansamblu de măsuri și activități realizate pentru a satisface necesitățile sociale ale beneficiarului/familiei în vederea depășirii unor situații de dificultate, de prevenire a marginalizării și excluziunii sociale;

o) terapii specifice – terapii organizate/realizate pentru elevii cu cerințe educaționale speciale în funcție de dizabilitate (logopedie, kinetoterapie, ludoterapie, ergoterapie, terapie ocupațională etc.), în scopul abilitării/reabilitării și compensării deficiențelor.

3. Statutul de beneficiar al pachetului minim de servicii sociale și de servicii de educație incluzivă este stabilit de către autoritățile cu competențe în domeniile respective.

4. Pachetul minim de servicii sociale este acordat beneficiarilor, în corespundere cu necesitățile acestora, în baza deciziei Secției/Direcției de asistență socială și protecție a familiei, aprobată în urma evaluării complexe.

5. Pachetul minim de servicii de educație incluzivă se acordă beneficiarilor, în corespundere cu necesitățile acestora, în baza deciziei Direcției generale raionale/municipale învățământ, tineret și sport, aprobată reieșind din rezultatele evaluării complexe.

II. Pachetul minim de servicii prestate beneficiarilor

6. Pachetul minim de servicii acordat beneficiarilor în procesul reformării sistemului rezidențial include servicii

sociale și servicii de educație incluzivă.

7. Pachetul minim de servicii sociale include:

- 1) sprijinul familial;
- 2) plasamentul familial specializat;
- 3) serviciul de asistență parentală profesionistă;
- 4) casa de copii de tip familial;
- 5) servicii de plasament temporar;
- 6) serviciul asistență personală;
- 7) serviciul „Echipă mobilă”;
- 8) centrul de asistență socială a familiei și copilului.

8. Pachetul minim de servicii de educație incluzivă include:

- 1) serviciul municipal/raional de asistență psihopedagogică;
- 2) servicii de suport la nivelul instituției de învățământ preșcolar, primar și secundar general:
 - a) cadrul didactic de sprijin;
 - b) centrul de resurse pentru educație incluzivă;
 - c) suportul educațional în pregătirea temelor;
 - d) alimentație gratuită, manuale, conform legislației în vigoare.

9. În cadrul procesului de dezinstituționalizare și prevenire a separării copilului de familie, autoritățile administrației publice locale acordă beneficiarilor servicii sociale și de educație incluzivă din pachetul minim, în corespundere cu necesitățile acestora, stabilite în urma procesului de evaluare complexă. Alte tipuri de servicii sociale și de educație incluzivă pot fi dezvoltate de către autoritățile administrației publice locale numai în cazul în care serviciile din pachetul minim sînt asigurate integral și nu sînt suficiente, iar posibilitățile reale financiare permit dezvoltarea acestora.

III. Pachetul minim de servicii sociale

Secțiunea 1-a

Serviciul sprijin familial

10. Serviciul de sprijin familial reprezintă serviciul de asistență socială, menit să acorde suport complex familiilor și copiilor în procesul de prevenire a separării copiilor de mediul familial și/sau (re)integrării copiilor în mediul familial și dezvoltare a competenței și autonomiei beneficiarului și a părinților.

11. Sprijinul familial este serviciul prestat la nivel local, care se află în gestiunea Secției/Direcției de asistență socială și protecție a familiei și se oferă sub formă de ajutor bănesc.

12. Ajutorul bănesc poate fi acordat o singură dată sau lunar pe un termen determinat, în corespundere cu programul de activități prevăzut în Planul individualizat de asistență socială.

13. Beneficiarii Serviciului de sprijin familial sînt copiii din familii defavorizate care, din cauza unor factori de natură economică, socială, medicală, comportamentală etc., se află în situație de risc de separare de mediul familial și excluziune socială; copiii separați de mediul familial, plasați sau cu risc de a fi plasați în instituții rezidențiale de tip clasic; membrii familiei biologice/extinse sau îngrijitorii acestora (tutori/curatori, asistenți parentali profesioniști, părinți-educatori).

14. Asistentul social comunitar, în comun cu reprezentanții autorității administrației publice locale de nivel întîi, monitorizează și verifică utilizarea eficientă a ajutorului bănesc oferit familiei, în vederea satisfacerii necesităților copilului.

Secțiunea a 2-a

Plasamentul familial specializat

15. Plasamentul familial specializat este un serviciu social specializat prestat la nivel local, care se instituie

pe lângă Secția/Direcția de asistență socială și protecție a familiei.

16. Serviciul este prestat de către asistentul familial specializat, care asigură la domiciliul său îngrijirea, dezvoltarea abilităților de autoservire și a deprinderilor de viață a tânărului cu dizabilități cu scopul integrării acestuia în comunitate.

Secțiunea a 3-a

Serviciul de asistență parentală profesionistă

17. Serviciul de asistență parentală profesionistă este un serviciu social, care oferă copilului îngrijire familială substitutivă în familia asistentului parental profesionist, în baza delimitării drepturilor și responsabilităților cu privire la protecția drepturilor copilului și intereselor lor legale între secția/direcția asistență socială și protecție a familiei/Direcția pentru ocrotirea și protecția minorilor din municipiul Chișinău și asistentul parental profesionist.

18. Serviciul de asistență parentală profesionistă este prestat la nivel local și se instituie pe lângă Secția/Direcția de asistență socială și protecție a familiei.

19. Serviciul de asistență parentală profesionistă este organizat și își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile Regulamentului-cadru cu privire la serviciul de asistență parentală profesionistă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1361 din 7 decembrie 2007 și conform standardelor minime de calitate, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1479 din 25 decembrie 2008.

20. Acordarea alocațiilor pentru copiii plasați în serviciul de asistență parentală profesionistă este asigurată în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 924 din 31 decembrie 2009 "Cu privire la alocațiile pentru copiii plasați în serviciul de asistență parentală profesionistă".

Secțiunea a 4-a

Casa de copii de tip familial

21. Casa de copii de tip familial este o instituție creată în baza unei familii complete, care oferă copilului orfan sau rămas fără ocrotire părintească, îngrijire substitutivă în familia părintelui-educator, scopul căreia este protecția copilului orfan sau rămas fără ocrotire părintească, socializarea și, după caz, reintegrarea acestuia în familia biologică, extinsă sau adoptatoare.

22. Casa de copii de tip familial se prestează la nivel local și se instituie prin decizia consiliului raional/municipal.

23. Casa de copii de tip familial își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile Regulamentului casei de copii de tip familial, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 937 din 12 iulie 2002 și prestează servicii sociale în conformitate cu standardele minime de calitate, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 812 din 2 iulie 2003.

24. Asigurarea materială a copiilor plasați în casa de copii de tip familial se efectuează conform normelor, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1733 din 31 decembrie 2002.

Secțiunea a 5-a

Servicii de plasament temporar

25. Serviciile de plasament temporar pot fi prestate în cadrul centrelor de plasament temporar pentru copii, Serviciului social „Casa comunitară pentru copii în situație de risc”, Serviciului social „Casă comunitară” și Serviciului social „Locuință protejată”.

26. Centrul de plasament temporar este o instituție socială care oferă găzduire și asistență temporară copiilor în dificultate cu scopul de asigurare a protecției acestuia, socializarea și reintegrarea lui în familia biologică, extinsă sau adoptatoare și în comunitate. Centrul de plasament temporar își desfășoară activitatea în temeiul Regulamentului-cadru al Centrului de plasament temporar al

copilului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1018 din 13 septembrie 2004 și prestează servicii sociale conform standardelor minime de calitate, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 450 din 28 aprilie 2006 „Pentru aprobarea Standardelor minime de calitate privind îngrijirea, educarea și socializarea copilului din Centrul de plasament temporar” și Hotărârea Guvernului nr. 823 din 4 iulie 2008 „Privind aprobarea Standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale prestate în centrele de plasament pentru copii cu dizabilități”.

27. Casa comunitară pentru copii în situație de risc reprezintă o instituție publică sau privată de plasament temporar pentru creșterea și educația într-o locuință de tip familial a copiilor separați de părinți sau rămași fără ocrotire părintească.

28. Beneficiarii Casei comunitare pentru copii în situație de risc sînt copii cu vîrsta cuprinsă între 10 și 18 ani, care se află temporar sau permanent în cel puțin una dintre următoarele situații: sînt privați temporar sau permanent de mediul lor familial; necesitățile lor speciale nu pot fi asigurate de către familia biologică; sînt sau pot deveni victime ale unei forme de violență, traficului de ființe umane, abandonului sau neglijenței, relelor tratamente, exploatării în timp ce se află în îngrijirea unuia sau ambilor părinți, a reprezentantului legal sau a oricărei alte persoane responsabile de îngrijirea acestora.

29. Serviciul social „Casă comunitară” pentru persoane cu dizabilități reprezintă un serviciu social specializat destinat persoanelor cu dizabilități mintale, care necesită asigurarea continuă a condițiilor minime de existență, protecție, îngrijire și asistență, pentru a se dezvolta și include în comunitate.

30. Serviciul social „Casă comunitară” își desfășoară activitatea și prestează servicii în temeiul Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Casă comunitară” și standardelor minime de calitate, aprobate prin hotărîrea Guvernului nr. 936 din 8 octombrie 2010.

31. Serviciul social „Locuință protejată” reprezintă un serviciu social specializat destinat persoanelor cu dizabilități mintale care, în urma unei tulburări psihice (boli mintale sau deficiențe mintale), conștientizează și își dirijează acțiunile, nu este declarată de către instanța de judecată ca incapabilă, a împlinit vîrsta de 18 ani, nu dispune de locuință sau necesită îmbunătățirea condițiilor de trai și care, cu suport periodic, poate duce o viață independentă în comunitate.

32. Serviciul social „Locuință protejată” își desfășoară activitatea și prestează servicii în temeiul Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Locuință protejată” și a standardelor minime de calitate, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 711 din 9 august 2010.

Secțiunea a 6-a

Serviciul asistență personală

33. Serviciul asistență personală este un serviciu social specializat, instituit prin decizia Consiliului raional/municipal. Serviciul este destinat beneficiarilor (persoane cu dizabilități severe, inclusiv copii de la vîrsta de 3 ani), care îndeplinesc condițiile de eligibilitate pentru acordarea serviciului.

34. Asistentul personal oferă beneficiarului servicii de îngrijire, mobilitate, sarcini menajere de bază, participare la viața socială, supraveghere și îndrumare. Un asistent personal poate fi angajat pentru maximum 40 de ore pe săptămînă pentru un beneficiar, inclusiv ore de urgență.

35. Fiecare beneficiar are dreptul la maximum 52 ore de urgență pe an.

36. Retribuirea muncii personalului încadrat în serviciile respective se efectuează în conformitate cu prevederile legislației.

Secțiunea a 7-a **Serviciul „Echipă mobilă”**

37. Serviciul „Echipă mobilă” este un serviciu specializat, destinat persoanelor cu dizabilități, prin intermediul căruia echipa multidisciplinară de specialiști oferă asistență socială și suport la domiciliul beneficiarului, în baza nevoilor identificate ale acestuia, precum și consiliere și suport persoanelor implicate în procesul de incluziune al acestuia.

38. Serviciul „Echipă mobilă” își desfășoară activitatea și prestează servicii în temeiul Regulamentului-cadru privind organizare și funcționarea Serviciului social „Echipă mobilă” și a standardelor minime de calitate, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.722 din 22 septembrie 2011.

Secțiunea a 8-a

Centrul de asistență socială a familiei și copilului

39. Centrul de asistență socială a copilului și familiei este o instituție pe lângă Secția/Direcția asistență socială și protecție a familiei destinată să ofere servicii sociale de monitorizare a beneficiarilor plasați în diferite tipuri de servicii sociale.

40. Centrul este creat și dezvoltat de autoritățile administrației publice locale prin decizia consiliului raional pe lângă Secția/Direcția asistență socială și protecție a familiei.

IV. Pachetul minim de servicii de educație incluzivă

Secțiunea 1-a

Serviciul municipal/raional de asistență psihopedagogică

41. Serviciul municipal/raional de asistență psihopedagogică – este un serviciu de educație specializat, creat prin decizia Consiliului municipal/raional în subordinea Direcției generale raionale/municipale învățământ, tineret și sport.

42. Serviciul este constituit din personal de conducere, personal specializat și personal auxiliar și de deservire.

43. Personalul specializat al Serviciului se constituie din:

- a) pedagog educație preșcolară;
- b) pedagog învățământ primar și secundar general;
- c) psiholog/psihopedagog;
- d) specialist terapii specifice (logoped, tiflopedagog, kinetoterapeut etc.);

e) medic psihiatru pediatru/medic neurolog pediatru.

44. Normarea și salarizarea personalului Serviciului se planifică și se efectuează în conformitate cu legislația în vigoare.

45. Organizarea activității Serviciului se realizează în baza Regulamentului de activitate aprobat de autoritățile administrației publice locale, conform competențelor.

Secțiunea a 2-a

Servicii de suport la nivelul instituției de învățământ preșcolar, primar și secundar general

46. Serviciile de suport oferite de instituția de învățământ general se realizează în conformitate cu necesitățile copilului, la recomandarea Serviciului de asistență psihopedagogică, în baza planului educațional individualizat.

47. Instituția de învățământ preșcolar, primar și secundar general acordă:

a) educație specializată copiilor cu cerințe educaționale speciale – abilitare/reabilitare, recuperare/compensare a dezvoltării;

b) suport în pregătirea temelor pentru acasă;

c) manuale, alimentare gratuită copiilor din familii vulnerabile, în modul stabilit de Guvern.

Secțiunea a 3-a

Cadrul didactic de sprijin

48. Cadrul didactic de sprijin oferă suport conform necesităților de învățare pentru beneficiari – copiii cu cerințe educaționale speciale, școlarizați în instituțiile de învățământ general, prin colaborare profesională cu cadrele didactice.

49. Cadrul didactic de sprijin asistă cadrele didactice în procesul de predare/învățare/evaluare a copiilor cu cerințe educaționale speciale, oferă suport copiilor în pregătirea temelor de acasă, realizează activitățile Centrului de resurse pentru educație incluzivă.

50. Activitatea cadrului didactic de sprijin este normată ca activitate de învățământ general reieșind din următoarele norme didactice:

a) 18 ore pentru 10 copii/elevi cu cerințe educaționale speciale în grupe de grădinițe/clase din instituții de învățământ secundar general, la același nivel de învățământ;

b) 18 ore pentru 5 copii/elevi cu dizabilități severe/asociate, integrați în grupe/clase din instituții de învățământ secundar general.

51. Cadrul didactic de sprijin beneficiază de sporuri la salariul lunar, ajutor material și premii în condițiile prevederilor legale.

Secțiunea a 4-a

Centrul de resurse pentru educație incluzivă

52. Centrul de resurse pentru educație incluzivă se organizează la nivel raional în cadrul Serviciului raional de asistență psihopedagogică și în cadrul instituțiilor de învățământ preșcolar, primar și secundar general cu practici incluzive.

53. Centrul de resurse pentru educație incluzivă este un serviciu de asistență a beneficiarilor cu cerințe educaționale speciale pentru asigurarea organizării activităților specifice de abilitare/reabilitare a dezvoltării copiilor cu cerințe educaționale speciale.

54. În cadrul Centrului de resurse se asigură activități de:

a) educație specială a copiilor/elevilor cu cerințe educaționale speciale;

b) abilitare/reabilitare a dezvoltării copiilor cu cerințe educaționale speciale (dificultăți de dezvoltare, de învățare, de adaptare, tulburări de limbaj, de comportament, dizabilități fizice și neuromotorii, dizabilități senzoriale etc.);

c) terapii individuale – logopedie, kinetoterapie, ergoterapie;

d) testare și consiliere psihologică; activități extracurriculare, de socializare și recreere (matinee, concursuri etc.);

e) suport în pregătirea temelor pentru acasă;

f) orientare școlară și profesională;

g) informare, consiliere, sprijin, educare pentru persoanele care au în îngrijire copii cu cerințe educaționale speciale (părinți/reprezentanți legali, membri ai comunității locale);

h) informare, formare profesională și consiliere a personalului didactic în domeniul educației incluzive;

i) suport metodologic cadrelor didactice care realizează activități cu copiii cu cerințe educaționale speciale.

55. Centrul de resurse pentru educație incluzivă este dotat cu echipament adecvat activităților desfășurate, cu materiale didactice, ludotecă, bibliotecă completată, instrumente de evaluare a dezvoltării, literatură metodică științifică.

56. Centrul de resurse pentru educație incluzivă are spații organizate pentru activități individuale și de grup de învățare/abilitare, recreere și activitate de joc.

57. Activitatea Centrului de resurse din instituția de învățământ este administrată de un cadru didactic de sprijin (coordonator), desemnat de conducătorul instituției.

Metodologic activitatea Centrului este coordonată de Serviciul de asistență psihopedagogică.

V. Determinarea costului serviciilor sociale pentru un beneficiar

58. Costurile serviciilor sociale reprezintă totalitatea cheltuielilor de prestare a serviciilor beneficiarilor dezinstituționalizați sau cu risc de instituționalizare și sînt acoperite din contul și în limitele mijloacelor prevăzute pentru funcționarea instituției rezidențiale.

59. Redirecționarea resurselor financiare începe odată cu instituirea moratoriului la noi plasamente ale beneficiarilor în instituție și cu scăderea numărului de beneficiari în instituție, pînă la începerea procesului de lichidare a acesteia, prin reducerea cheltuielilor de întreținere a beneficiarilor în instituția rezidențială și majorarea cheltuielilor de asistență socială, conform principiul „banii urmează beneficiarul”.

60. Cheltuielile de prestare a serviciilor sociale se estimează reieșind din numărul de beneficiari plasați în cadrul fiecărui tip de serviciu și normativul de cheltuieli calculat pentru prestarea fiecărui tip de serviciu unui beneficiar în cadrul fiecărui tip de instituție.

61. Normativele de cheltuieli reprezintă volumul mediu al tuturor cheltuielilor necesare pentru prestarea fiecărui tip de serviciu unui beneficiar în cadrul fiecărui tip de instituție de asistență socială.

62. Normativele de cheltuieli pentru un beneficiar includ în sine cheltuielile medii necesare pentru:

a) plata mărfurilor și serviciilor, care includ în sine (după caz) cheltuielile medii anuale pentru alimentarea unui beneficiar de servicii sociale (conform normelor aprobate prin hotărîre de Guvern), procurarea medicamentelor și consumabilelor, procurarea inventarului moale și echipamentului, plata serviciilor comunale, procurarea mărfurilor de cancelarie, servicii de telecomunicații, servicii editoriale;

b) retribuirea muncii personalului angajat, acordarea ajutorului material, premiilor, sporurilor pentru vechime în muncă, sporurilor pentru categorii de calificare, intensitate a muncii și altor sporuri, stabilite conform prevederilor legale;

c) achitarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, calculate conform tarifelor stabilite din volumul fondului de retribuire a muncii;

d) achitarea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală achitate de patroni, calculate conform tarifelor stabilite din volumul fondului de retribuire a muncii;

e) acordarea, după caz, a indemnizațiilor/alocațiilor pentru beneficiarii din cadrul unor servicii sociale (case de copii de tip familial, servicii de asistență parentală profesională);

f) alte cheltuieli, după caz (deplasări în interes de serviciu, formare profesională a personalului).

VI. Determinarea costului serviciilor de educație incluzivă pentru un beneficiar

63. Cheltuielile de întreținere a serviciilor de educație incluzivă, în cadrul instituțiilor care asigură educație incluzivă se estimează reieșind din numărul de beneficiari și normativul de cheltuieli calculat pentru asigurarea serviciilor conform necesităților fiecărui beneficiar.

64. Retribuirea muncii angajaților Serviciului de asistență psihopedagogică, a cadrului didactic de sprijin din instituțiile de învățămînt preșcolar și secundar general se efectuează conform prevederilor Hotărîrii Guvernului nr. 381 din 13 aprilie 2006 „Cu privire la condițiile de salarizare a personalului din unitățile bugetare”.

65. Fondul de retribuire a muncii calculat, inclusiv plățile aferente, stă la baza calculului cheltuielilor de retri-

buire a muncii cadrelor didactice de sprijin, aferente unui beneficiar.

66. Cheltuielile pentru dotarea Centrului de resurse se estimează reieșind din necesitățile de dotare, prevăzute de prezentul Regulament și se includ în volumul total de cheltuieli preconizate pentru instituțiile de învățămînt, la etapa de elaborare a bugetului.

67. Cheltuielile de întreținere a Centrului de resurse se estimează pentru un an calendaristic, în baza cheltuielilor medii pe republică ce revin unui beneficiar (elev) pentru întreținerea unei săli de clasă.

VII. Planificarea mijloacelor financiare pentru serviciile sociale și serviciile de educație incluzivă

68. Planificarea mijloacelor financiare pentru serviciile sociale și serviciile de educație incluzivă pentru beneficiarii cu cerințe educaționale speciale se efectuează o dată în an, la etapa de elaborare a bugetului de stat pe anul respectiv.

69. La etapa elaborării Cadrului bugetar pe termen mediu, la stabilirea raporturilor interbugetare (bugetul de stat cu bugetele unităților administrativ-teritoriale), precum și la etapa inițierii proiectului bugetului de stat pe anul financiar următor, Ministerul Finanțelor estimează cheltuielile necesare pentru prestarea serviciilor sociale și de educație incluzivă pentru beneficiarii cu cerințe educaționale speciale, în baza numărului de beneficiari pe fiecare categorie, tip de serviciu, unitate administrativ-teritorială, informație furnizată în modul stabilit de către Ministerul Educației, în comun cu Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei.

70. Datele despre numărul copiilor propuși spre dezinstituționalizare, precum și tipurile de servicii sociale și de servicii de educație incluzivă se prezintă, în modul stabilit, Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei și Ministerului Educației de către Secția/Direcția de asistență socială și protecție a familiei și, respectiv, Direcția generală învățămînt, tineret și sport din cadrul fiecărei unități administrativ-teritoriale și instituțiile rezidențiale, care au început procesul de dezinstituționalizare.

71. Costul unui beneficiar de servicii sociale și servicii de educație incluzivă se determină conform modului expus în capitolele VI și VII din prezentul Regulament și se prezintă în indicațiile metodice la elaborarea proiectelor bugetelor unităților administrativ-teritoriale, furnizate de Ministerul Finanțelor.

72. La aprobarea bugetelor unităților administrativ-teritoriale, cheltuielile indicative per beneficiar pot fi suplimentate, în funcție de necesități, din contul veniturilor proprii acumulate.

VIII. Competența autorităților publice

73. Ministerul Educației este responsabil de:

a) elaborarea și promovarea politicii statului în domeniul educației incluzive;

b) coordonarea activității de reformare a instituțiilor rezidențiale la nivel central;

c) acordarea asistenței metodologice direcțiilor raionale/municipale învățămînt, tineret și sport în vederea integrării beneficiarilor cu cerințe educaționale speciale în instituții ordinare;

d) elaborarea și aprobarea normelor privind dotarea centrelor de resurse, adaptarea curriculei, organizarea procesului educațional pentru copii cu cerințe speciale de educație;

e) asigurarea reformării instituțiilor rezidențiale din subordine.

74. Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei este responsabil de:

a) coordonarea activității de prestare a serviciilor sociale beneficiarilor dezinstituționalizați;

b) acordarea asistenței metodologice structurilor teritoriale de asistență socială în problemele prestării serviciilor sociale adresate beneficiarilor dezinstituționalizați.

75. Ministerul Finanțelor este responsabil de:

a) estimarea cadrului de resurse necesare implementării serviciilor sociale și de educație incluzivă la nivel local, în baza datelor despre numărul de beneficiari de servicii sociale și de educație incluzivă;

b) elaborarea indicațiilor metodice privind costurile serviciilor sociale și de educație incluzivă luate în calcul la stabilirea raporturilor interbugetare pentru fiecare exercițiu financiar.

76. Direcția raională/municipală învățământ, tineret și sport este responsabilă de:

a) organizarea activității de evaluare a beneficiarilor din instituțiile rezidențiale din aria de acoperire, în comun cu Secția/Direcția asistență socială și protecție a familiei/Direcția pentru ocrotirea și protecția minorilor din municipiul Chișinău;

b) acordarea consultației metodologice instituțiilor din subordine la elaborarea planurilor educaționale individualizate;

c) elaborarea planului educațional individualizat pentru fiecare beneficiar în parteneriat cu Secția/Direcția asistență socială și protecție a familiei/ Direcția pentru ocrotirea și protecția minorilor din municipiul Chișinău;

d) referirea copiilor dezinstituționalizați cu cerințe educaționale speciale către instituțiile de învățământ general;

e) identificarea, evaluarea și organizarea asistenței copiilor cu cerințe educaționale speciale din instituțiile de învățământ general;

f) prezentarea Ministerului Educației și Direcției generale raionale finanțe, a datelor cu privire la numărul de beneficiari propuși spre dezinstituționalizare și tipurile de servicii de educație incluzivă, de care urmează să beneficieze aceștia, la începutul fiecărui exercițiu financiar;

g) stabilirea pachetului minim de servicii de educație incluzivă pentru fiecare beneficiar;

h) înaintarea propunerilor de lichidare a instituțiilor rezidențiale din teritoriu;

i) asigurarea, în limitele posibilităților, cu locuri de muncă a persoanelor disponibilizate în procesul de lichidare a instituțiilor rezidențiale.

77. Direcția generală raională finanțe este responsabilă de:

a) includerea în bugetele instituțiilor de învățământ și sociale a cheltuielilor pentru serviciile prestate beneficiarilor cu cerințe educaționale speciale;

b) înaintarea propunerilor de rectificare a bugetelor instituțiilor rezidențiale cu transferarea mijloacelor respective către serviciile sociale și de educație incluzivă;

c) asigurarea cheltuielilor pentru achitarea indemnizațiilor de disponibilizare a personalului neangajat în alte structuri.

78. Secția/Direcția asistență socială și protecție a familiei/Direcția pentru ocrotirea și protecția minorilor din municipiul Chișinău este responsabilă de:

a) asigurarea respectării drepturilor beneficiarilor (copiilor și tinerilor cu dizabilități);

b) evaluarea beneficiarilor din instituțiile rezidențiale din aria de acoperire în comun cu Direcția raională/municipală învățământ, tineret și sport;

c) elaborarea și implementarea planului individualizat de asistență socială pentru fiecare beneficiar în parteneriat cu Direcția raională/municipală învățământ, tineret și sport;

d) determinarea și asigurarea accesului la servicii sociale în conformitate cu planul individual de asistență pentru beneficiar dezinstituționalizat;

e) acordarea asistenței metodologice prestatorilor de servicii sociale beneficiarilor dezinstituționalizați și celor cu risc de instituționalizare;

f) înaintarea propunerilor de dezvoltare a serviciilor sociale pentru beneficiarii dezinstituționalizați și cei cu risc de instituționalizare;

g) stabilirea pachetului minim de servicii sociale pentru fiecare beneficiar;

h) supervizarea personalului din serviciile sociale;

i) prezentarea Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei și Direcției generale raionale finanțe, a numărului beneficiarilor propuși spre dezinstituționalizare, precum și tipurile de servicii sociale de care urmează să beneficieze aceștia, la începutul fiecărui exercițiu financiar.

394 HOTĂRÎRE

cu privire la alocarea mijloacelor financiare

În temeiul punctelor 2 și 4 din Regulamentul privind utilizarea mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului, aprobat prin Legea nr. 1228-XIII din 27 iunie 1997 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr. 57-58, art. 511), cu modificările și completările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Ministerul Finanțelor va aloca, din fondul de rezervă al Guvernului, Ministerului Culturii mijloace financiare în sumă

de 250 mii lei în scopul organizării de către Uniunea Teatrală din Republica Moldova a Festivalului Internațional al tinerilor regizori, scenografi, dramaturgi și critici de teatru.

2. Ministerul Culturii, în calitate de beneficiar al mijloacelor alocate, va perfecta, în calitate stabilită, documentele necesare pentru finanțarea cheltuielilor în cauză.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:

Ministrul culturii

Ministrul finanțelor

Nr. 353. Chișinău, 30 mai 2012.

Vladimir FILAT

Boris Focșa

Veaceslav Negruța

395 HOTĂRÎRE

cu privire la aprobarea componenței nominale a delegației moldovenești în legătură cu vizita de lucru a domnului Nicolae TIMOFTI, Președinte al Republicii Moldova, în Ucraina (or. Kiev, 11 mai 2012)

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă, conform anexei, componența nominală a delegației moldovenești în legătură cu vizita de lucru a domnului Nicolae TIMOFTI, Președinte al Republicii Moldova, în Ucraina (or. Kiev, 11 mai 2012).

2. Ministerul Finanțelor va aloca, din fondul de rezervă

al Guvernului, Aparatului Președintelui 200760 lei pentru cheltuieli de transport.

3. Cheltuielile de deplasare (diurnă, cazare) pentru membrii delegației vor fi suportate de instituțiile delegatare.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Ministrul finanțelor

Nr. 354. Chișinău, 31 mai 2012.

Vladimir FILAT

Veaceslav Negruța

Anexă
la Hotărîrea Guvernului nr. 354
din 31 mai 2012

COMPONENȚA NOMINALĂ

a delegației moldovenești în legătură cu vizita de lucru a domnului Nicolae TIMOFTI, Președinte al Republicii Moldova, în Ucraina (or. Kiev, 11 mai 2012)

TIMOFTI Nicolae	- Președinte al Republicii Moldova	PALII Victor	- consultant principal în Aparatul Președintelui Republicii Moldova
PĂDURARU Ion	- Secretar general al Aparatului Președintelui Republicii Moldova	BOGHINSCHI Andrei	- consultant principal, Serviciul de presă al Aparatului Președintelui Republicii Moldova
POPOV Andrei	- viceministru al afacerilor externe și integrării europene	ȚĂRNĂ Victor	- șef Secție protecție și pază a Președintelui Republicii Moldova, Serviciul de Protecție și Pază de Stat
STĂVILĂ Ion	- Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Moldova în Ucraina	PETRAȘIȘIN Vitalie	- ofițer de pază
STURZA Vasile	- consilier al Președintelui Republicii Moldova în domeniul reintegrării		

396 HOTĂRÎRE

cu privire la transmiterea în gestionare a mijloacelor financiare alocate în anii 2004-2009 pentru crearea stațiunilor tehnologice de mașini și a mijloacelor provenite din rambursarea creditelor tehnice

În scopul executării art.2 al Hotărîrii Parlamentului nr.137-XVI din 29 decembrie 2009 privind aprobarea modului de utilizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.197-200, art. 676), cu modificările și completările ulterioare, precum și în scopul eficientizării utilizării mijloacelor financiare alocate de la bugetul de stat în anii 2004-2009 ÎS „Moldresurse” pentru stimularea creării stațiunilor tehnologice de mașini, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se transmit funcțiile de administrare și asigurare a rambursării de către stațiunile tehnologice de mașini, a creditelor tehnice alocate de la bugetul de stat în anii 2004-2009 pentru stimularea creării acestora, precum și atribuțiile de gestionare a mijloacelor provenite din rambursarea creditelor menționate, de la ÎS „Moldresurse” și Unitatea de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare la ÎS Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro”.

2. Se aprobă Regulamentul privind modul de utilizare a mijloacelor financiare provenite din rambursarea creditelor tehnice alocate de la bugetul de stat în anii 2004-2009 (se anexează).

3. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare va asigura transmiterea integrală de la ÎS „Moldresurse” și Unitatea de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare la ÎS Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” a pasivelor, activelor, precum și a documentelor tehnice, contabile, de deviz, contractuale și alte documente aferente activității specificate la punctul 1 al prezentei Hotărîri.

4. Întreprinderea de Stat „Moldresurse” și Unitatea de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare va cesiona integral către ÎS Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” drepturile și obligațiile ce decurg din toate contractele și acordurile încheiate cu stațiunile tehnologice de mașini pînă la intrarea în vigoare a prezentei Hotărîri.

5. ÎS Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” va informa beneficiarii de credit tehnic despre cesionarea drepturilor și obligațiilor Unității de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare și ÎS „Moldresurse”.

6. Mijloacele financiare, provenite din rambursarea creditelor tehnice de la stațiunile tehnologice de mașini, vor fi acumulate pe un cont special al ÎS Institutul de Tehnică

Agricolă „Mecagro” și utilizate în conformitate cu prevederile Regulamentului privind modul de utilizare a mijloacelor financiare provenite din rambursarea creditelor tehnice alocate de la bugetul de stat în anii 2004-2009, aprobat prin prezenta Hotărâre.

7. ÎS Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” va include

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
ministru economiei
Ministrul agriculturii
și industriei alimentare
Ministrul finanțelor

Nr. 355. Chișinău, 31 mai 2012.

Vladimir FILAT

Valeriu Lazăr

Vasile Bumacov
Veaceslav Negruța

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr. 355
din 31 mai 2012

REGULAMENT

**privind modul de utilizare a mijloacelor financiare provenite
din rambursarea creditelor tehnice alocate de la bugetul de
stat în anii 2004-2009**

Capitolul I. Noțiuni de bază

1. Regulamentul privind modul de utilizare a mijloacelor financiare provenite din rambursarea creditelor tehnice alocate de la bugetul de stat în anii 2004-2009 (în continuare – Regulament) stabilește modul și condițiile de selectare a beneficiarilor pentru procurarea tehnicii agricole din contul mijloacelor financiare provenite din rambursarea creditelor tehnice alocate de la bugetul de stat în anii 2004-2009 (în continuare – mijloace financiare), modul de rambursare a mijloacelor financiare, precum și regulile de administrare ale acestora.

2. În sensul prezentului Regulament, noțiunile de bază utilizate au următoarele semnificații:

beneficiar – solicitantul de a procura tehnică agricolă, cererea căruia a fost evaluată pozitiv și aprobată pentru a încheia contract cu gestionarul;

criterii de eligibilitate – condiții obligatorii care necesită să fie îndeplinite de către solicitant pentru a putea depune cerere cu documentele necesare în vederea procurării tehnicii;

procedură – prezentarea formalizată, în scris, a tuturor pașilor ce trebuie urmați, a metodelor de lucru stabilite și a regulilor ce urmează să se aplice în vederea realizării activității, cu privire la aspectul procesual;

credit tehnic – suma financiară egală cu diferența dintre prețul contractual al mijloacelor tehnice și suma primei rate achitate la încheierea contractului.

3. Scopul determinat al mijloacelor financiare constă în eficientizarea agriculturii autohtone și ramurilor aferente prin stimularea producătorilor la procurarea tehnicii agricole.

4. Obiectivele urmărite:

a) implementarea tehnologiilor care asigură sporul valorii adăugate, eficiența economică a sectorului agrar și competitivitatea produselor autohtone;

b) reducerea consumului specific de energie la o unitate de produs obținut, dezvoltarea agriculturii conservative și a sistemelor de irigare;

c) asigurarea beneficiarilor cu servicii de mentenanță tehnică pe parcursul întregii perioade de exploatare a mijloacelor procurate; dezvoltarea posibilităților de utilizare a mijloacelor tehnice, care au fost utilizate;

d) promovarea producătorilor autohtoni de tehnică agricolă și de surse energetice regenerabile din biomasă;

e) completarea rațională a tractoarelor, mașinilor autopropulsate etc. cu unelte și echipamente agricole;

în prețul mijloacelor tehnice comercializate un adaos de 10 la sută privind acoperirea cheltuielilor necesare pentru gestionarea mijloacelor financiare provenite din rambursarea creditelor tehnice alocate de la bugetul de stat în anii 2004-2009.

f) efectuarea sistematică a studiilor marketing pentru identificarea necesităților sectorului agricol (mijloace tehnice sau prestări servicii).

**Capitolul II. Autoritatea de administrare
a mijloacelor financiare**

5. Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” (în continuare – Institut):

a) anunță și desfășoară concursul pentru selectarea potențialilor beneficiari de credit tehnic;

b) comercializează tehnica agricolă și efectuează activitățile aferente, inclusiv supravegherea tehnică, colectarea mijloacelor financiare, prestarea serviciilor de mentenanță;

c) efectuează transferurile mijloacelor financiare printr-un cont bancar special;

d) pregătește raportul anual și îl prezintă spre coordonare și aprobare Consiliului de administrație al Institutului, cu publicarea ulterioară a acestora pe pagina web a Institutului.

6. Consiliul de administrație coordonează și aprobă:

a) direcțiile strategice pentru utilizarea mijloacelor financiare;

b) devizul de cheltuieli anual;

c) raportul anual privind administrarea mijloacelor financiare.

Capitolul III. Criterii de eligibilitate și procedura

7. Mijloacele tehnice comercializate se achită în rate într-un termen de cel mult trei ani.

8. Tehnica agricolă autohtonă are prioritate la comercializare. Se admite spre comercializare tehnica agricolă de import în următoarele cazuri:

a) tehnica respectivă nu se produce în Republica Moldova;

b) tehnica de import este mai ieftină cu peste 10%, decât cea autohtonă cu performanțe identice.

9. La concurs participă persoane juridice și fizice – producători agricoli, care practică activitatea de întreprinzător și/sau prestează servicii agricole mecanizate.

10. Solicitanții depun Institutului următoarele documente:

a) cerere, conform formularului-model elaborat de Institut, privind intenția de a procura tehnică, cu achitarea prețului în rate, indicând denumirea și numărul de unități solicitate, semnată de conducător și cu aplicarea ștampilei;

b) copia, autenticată notarial, a actului de constituire (statutului, contractului de constituire, declarației de constituire a gospodăriei țărănești, hotărârea de înregistrare a întreprinderii individuale), cu modificările operate până la data depunerii cererii;

c) certificatul de înregistrare și de atribuire a codului fiscal, în original și câte o copie (copiile se autentifică de Institut, la depunerea cererii, iar originalele se restituie);

d) decizia, în original, a organului executiv de conducere (procesul-verbal al adunării generale a fondatorilor sau a acționarilor, mandatul, ordinul, dispoziția, permisiunea sau alt document), ce confirmă adoptarea hotărârii privind procurarea tehnicii solicitate cu achitarea costului în rate, adoptată în conformitate cu prevederile actelor de constituire;

e) ultimul raport financiar, în original sau o copie, întocmit în modul stabilit, cu aplicarea ștampilei Direcției teritoriale pentru statistică;

f) fișa contului personal, generalizat pe toate impozitele și taxele, eliberată de inspectoratul fiscal teritorial la data depunerii cererii;

g) listele datoriilor debitoare și creditoare, întocmite la data depunerii cererii, cu indicarea datei apariției lor și a scadenței, conform contractelor, semnată de conducător, contabilul-șef și cu aplicarea ștampilei;

h) lista bunurilor (oficii, clădiri de producție, depozite, garaje, alte edificii, mașini și utilaj tehnologic, tehnică agricolă, mijloace de transport etc.), cu indicarea costului de bilanț a acestora, pentru a evalua riscul de neplată a creditului tehnic;

i) business-planul pentru perioada de răscumpărare a tehnicii solicitate.

11. Se vor admite și vor fi examinate numai seturile depuse integral, și se vor selecta numai acei agenți economici ce vor corespunde următoarelor criterii:

a) activitatea agricolă sau prestările de servicii agricole mecanizate constituie domeniile de bază;

b) evidența contabilă se ține în conformitate cu standardele naționale de contabilitate;

c) nu au datorii scadente;

d) desfășoară activitatea conform unui business-plan de activități profitabile;

e) situația economico-financiară actuală permite achitarea primei rate, iar business-planul demonstrează posibilitățile financiare de răscumpărare, în termenul stabilit, a tehnicii solicitate.

12. În situația în care, la selectare, vor apărea condiții echivalente între beneficiari, li se vor acorda prioritate acelor care vor fi de acord să achite cea mai mare parte a primei rate din costul de răscumpărare a tehnicii agricole.

Capitolul IV. Comercializarea și modul de achitare a mijloacelor tehnice

13. Beneficiarul va semna cu Institutul un contract de vânzare-cumpărare, care își va produce efectul după achitarea unui avans de cel puțin 30 la sută din valoarea acestuia, respectiv, avansul urmează a fi achitat în termen de 5 zile din momentul semnării contractului.

14. Mijloacele tehnice comercializate vor fi achitate în rate:

a) prima rată (avansul) se achită la momentul încheierii

contractului și constituie, nu mai puțin de 30% din costul mijloacelor procurate;

b) a doua rată se achită până la împlinirea primului an de la data încheierii contractului și constituie nu mai puțin de 30% din creditul tehnic;

c) a treia rată se achită până la împlinirea anului doi și constituie nu mai puțin de 30% din creditul tehnic;

d) a patra rată se achită până la împlinirea anului trei și constituie restul sumei neachitate.

15. Institutul efectuează din costul contractului asigurarea obligatorie și înregistrarea de stat a tehnicii agricole comercializate. Deservirea tehnică, reparația și aprovizionarea cu piese de schimb a tehnicii pe termenele de garanție și de răscumpărare se va efectua în conformitate cu condițiile stabilite de producător și de dealerul oficial al acestuia.

16. Institutul este în drept să supravegheze și să inspecteze tehnica comercializată, să verifice starea tehnică, amplasarea, exploatarea, deservirea, și condițiile de păstrare, pentru a nu permite încălcarea condițiilor prezentului Regulament.

17. Proprietarul tehnicii comercializate este:

a) Institutul – până la achitarea integrală a tehnicii comercializate;

b) beneficiarul de mijloace financiare – după achitarea integrală a tehnicii comercializate.

18. Beneficiarul de tehnică agricolă comercializată, în condițiile prezentului Regulament, este în drept:

a) să-i ceară Institutului respectarea cerințelor față de tehnica solicitată;

b) să utilizeze tehnica agricolă procurată în conformitate cu prevederile contractului de vânzare-cumpărare, dar nu este în drept să înstrăineze în nici un mod aceste mijloace tehnice, până la achitarea integrală, conform contractului.

19. Beneficiarul:

a) va asigura instalarea, exploatarea, reparația și deservirea tehnicii agricole, conform prescripțiilor producătorului și actelor normative în vigoare, precum și, condițiile necesare pentru păstrarea și paza adecvată a tehnicii procurate;

b) va asigura exploatarea tehnicii agricole doar de către persoanele instruite și care dispun de certificatul (permisul) corespunzător;

c) nu are dreptul, fără acordul Institutului, să modifice sau să efectueze careva schimbări în construcția tehnicii procurate, pe perioada răscumpărării acesteia.

20. Beneficiarului, care nu va respecta prevederile prezentului Regulament și clauzele contractului, i se va retrage tehnica, iar contractul va fi reziliat cu despăgubirea prejudiciilor cauzate Institutului, dacă se vor înregistra prejudicii la data predării tehnicii agricole.

21. Tehnica retrasă va fi propusă noilor pretendenți, selectați din rîndul participanților la concurs, în conformitate cu criteriile și condițiile expuse.

22. Mijloacele financiare acumulate pe contul special de la comercializarea tehnicii și rambursarea creditului tehnic, vor fi utilizate pe viitor în conformitate cu prevederile prezentului Regulament, în aceleași scopuri.

397

HOTĂRÎRE

pentru aprobarea unor acte normative privind implementarea Legii nr. 228 din 23 septembrie 2010 cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară

În conformitate cu articolele 3, 22 și 23 din Legea nr. 228 din 23 septembrie 2010 cu privire la protecția

plantelor și la carantina fitosanitară (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 241-246, art.748), Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă

Lista organismelor dăunătoare, plantelor, produselor vegetale și altor obiecte a căror introducere și răspindire în Republica Moldova este interzisă, conform anexei nr. 1;

Lista organismelor dăunătoare a căror introducere și răspindire în Republica Moldova este interzisă în cazul în care acestea sînt prezente la anumite plante sau produse vegetale, conform anexei nr. 2;

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Ministrul agriculturii
și industriei alimentare

Nr. 356. Chișinău, 31 mai 2012.

Vladimir FILAT

Vasile Bumacov

Anexa nr.1
la Hotărîrea Guvernului nr.356
din 31 mai 2012

LISTA

organismelor dăunătoare, plantelor, produselor vegetale și altor obiecte a căror introducere și răspindire în Republica Moldova este interzisă

Lista organismelor dăunătoare, plantelor, produselor vegetale și altor obiecte a căror introducere și răspindire în Republica Moldova este interzisă, creează cadrul necesar aplicării anexei I (partea A) și anexei III (partea A) ale Directivei 2000/29 CE a Consiliului din 8 mai 2000 privind măsurile de protecție împotriva introducerii în Comunitate a unor organisme dăunătoare plantelor sau produselor vegetale și împotriva răspîndirii lor în Comunitate (publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOCE. nr. L 169 din 10 iulie 2000).

Capitolul I

Organismele dăunătoare
a căror introducere și răspindire în Republica
Moldova este interzisă

1. Insecte, acarieni și nematozi în toate stadiile de dezvoltare

- 1) Acleris spp. (populații noneuropene)
- 2) Agrilus mali Mats
- 3) Amauromyza maculosa (Malloch)
- 4) Anomala orientalis Waterhouse
- 5) Anoplophora chinensis (Thomson)
- 6) Anoplophora glabripennis (Motschulsky)
- 7) Anoplophora malasiaca (Forster)
- 8) Aonidiella aurantii Massk.
- 9) Arrhenodes minutus Drury
- 10) Bemisia tabaci Genn. (populații noneuropene) vector al virusurilor cum sînt:
 - a) Bean golden mosaic virus
 - b) Cowpea mild mottle virus
 - c) Lettuce infectious yellows virus
 - d) Pepper mild tigré virus
 - e) Squash leaf curl virus
 - f) Euphorbia mosaic virus
 - g) Florida tomato virus
- 11) Bruchidius incarnatus Boh
- 12) Bursaphelenchus xylophilus (Seiner et Buhner) Nickle
- 13) Callosobruchus analis
- 14) Callosobruchus chinensis L
- 15) Callosobruchus maculatus F
- 16) Callosobruchus phaseoli
- 17) Carposina niponensis Wlsm.
- 18) Caryedon gonagra ol
- 19) Caulophilus latinasus Say.
- 20) Ceratitis capitata Wied
- 21) Cicadellidae (populații noneuropene) cunoscute ca vector al bolii Pierce (cauzate de Xylella fastidiosa), precum:
 - a) Carneiocephala fulgida Nottingham

Condițiile în care organismele dăunătoare, plantele și produsele vegetale, enumerate în anexele nr.1 și 2 la prezenta Hotărîre pot fi introduse și puse în circulație în Republica Moldova pentru testări sau în scopuri științifice și pentru lucrări de selecție varietală, conform anexei nr. 3.

2. Controlul asupra executării prezentei Hotărîri se pune în sarcina Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

- b) Draeculacephala minerva Ball
- c) Graphocephala atropunctata (Signoret)
- 22) Choristoneura spp. (populații noneuropene)
- 23) Dinoderus bifoveolatus Woll
- 24) Dendrolimus sibiricus Tschetverikov
- 25) Conotrachelus nenuphar (Herbst)
- 26) Dendrolimus sibiricus Tschetverikov
- 27) Diabrotica barberi Smith și Lawrence
- 28) Diabrotica undecimpunctata undecimpunctata howardi Barber
- 29) Diabrotica undecimpunctata Mannerheim
- 30) Diabrotica virgifera zea Krysan & Smith
- 31) Diabrotica virgifera virgifera Le Conte
- 32) Globodera pallida (Strone) Behrens
- 33) Globodera rostochiensis (Woll) M.et al
- 34) Heliothis zea (Boddie)
- 35) Hirschmanniella spp., altele decît Hirschmanniella gracilis (de Man) Luc și Goodey
- 36) Icerya purchasi Mas
- 37) Liriomyza sativae Blanchard
- 38) Liriomyza trifolii Burgess
- 39) Longidorus diadecturus Eveleigh și Allen
- 40) Meloidogyne chitwoodi Golden et al. (toate populațiile)
- 41) Meloidogyne fallax Karssen
- 42) Monochamus spp. (populații noneuropene)
- 43) Myndus crudus Van Duzee
- 44) Nacobbis aberrans (Thorne) Thorne și Allen
- 45) Naupactus leucoloma Boheman
- 46) Numonia pirivorella Mate
- 47) Opogona sacchari (Bojer)
- 48) Pantonus leucoloma Boh
- 49) Phthorimaea lycopersicella Busch.
- 50) Phthorimaea operculella Zell.
- 51) Popillia japonica New
- 52) Premnotypes spp. (populații noneuropene)
- 53) Pseudaulacaspis pentagona Targ
- 54) Pseudopityophthorus minutissimus (Zimmermann)
- 55) Pseudopityophthorus pruinosis (Eichhoff)
- 56) Rhagoletis pomonella Walsh
- 57) Rhynchophorus palmarum (L.)
- 58) Rhizococcus hibisci Kawai și Takagi
- 59) Scaphoideus luteolus (Van Duzee)
- 60) Scrobipalopsis solanifera Pav
- 61) Sinoxylon conigerum Gerst.
- 62) Spodoptera eridania (Cramer)
- 63) Spodoptera frugiperda (Smith)

- 64) *Spodoptera litura* (Fabricus)
65) *Spodoptera litoralis* Boisd
66) *Thrips palmi* Karny
67) Tephritidae (populații noneuropene) precum:
a) *Anastrepha fraterculus* (Wiedermann)
b) *Anastrepha ludens* (Loew)
c) *Anastrepha obliqua* Macquart
d) *Anastrepha suspensa* (Loew)
e) *Dacus ciliatus* Loew
f) *Dacus curcurbitae* Coquillett
h) *Dacus dorsalis* Hendel
g) *Dacus tryoni* (Froggatt)
i) *Dacus tsuneonis* Miyake
j) *Dacus zonatus* Saund.
k) *Epochra canadensis* (Loew)
l) *Pardalaspis cyanescens* Bezzi
m) *Pardalaspis quinaria* Bezzi
n) *Pterandrus rosa* (Karsch)
o) *Rhacochlaena japonica* Ito
p) *Rhagoletis cingulata* (Loew)
q) *Rhagoletis completa* Cresson
r) *Rhagoletis fausta* (Osten-Sacken)
s) *Rhagoletis indifferens* Curran
t) *Rhagoletis mendax* Curran
u) *Rhagoletis pomonella* Walsh
v) *Rhagoletis ribicola* Doane
w) *Rhagoletis suavis* (Loew)
68) *Trogoderma* sp. sp.
69) *Zabrotes subfasciatus* Boh
70) *Xiphimena americanum* Cobb sensu lato (populații noneuropene)
71) *Xiphimena californicum* Lamberti și Blevé-Zacheo
- 2. Bacterii**
72) *Clavibacter tritici* (Carlson & Vid)
73) *Clavibacter michiganensis* (Smith) Davis et al. ssp. *sepedonicus* (Spieckermann și Kotthoff) Davis et al.
74) *Erwinia amylovora* (Burrill) Winslow et al.
75) *Erwinia stewartii* (Smith) Dye
76) *Pseudomonas capyophylli* Starr.
77) *Pseudomonas solanacearum* (Smith) Smith
78) *Xanthomonas ampelinae*
79) *Xylella fastidiosa* (Well și Raju)
- 3. Ciuperci**
80) *Angiosorus solani* Thirum
81) *Cercospora kikuchii* Mats, et tom, Card
82) *Ceratocystis fagacearum* (Bretz) Hunt
83) *Chrysomya arctostaphyli* Dietel
84) *Cronartium* spp. (populații noneuropene)
85) *Cochliobolus heterostrophus* Dr
86) *Diaporthe phaseolorum* var. *Caulovora* (Ath et Cald)
87) *Didymella chtiysanthemi* (Tassi) Gar et Gill
88) *Endocronartium* spp. (populații noneuropene)
89) *Guignardia loricata* (Saw.) Yamamoto și Ito
90) *Gymnosporangium* spp. (populații noneuropene)
91) *Inonotus weirii* (Murril) Kotlaba și Pouzar
92) *Melampsora farlowii* (Arthur) Davis
93) *Melampsora medusae* Thümen
94) *Monilinia fructicola* (Winter) Honey
95) *Mycosphaerella larici-leptolepis* Ito et al.
96) *Mycosphaerella populorum* G.E. Thomson
97) *Neovossica indica*
98) *Phialophora cinerescens* (Wr.) van Bryna
99) *Phimatotrichopsis omnivora* (Duggar) Htnneb
100) *Phoma andina* Turkensteen
101) *Phomopsis viticola* Sacc.
102) *Phylosticta solitaria* Ell. și Ev.
103) *Puccinia horiana* P. Henn

- 104) *Septoria lycopersici* Speg. var. *malagutii* Ciccarone și Boerema
105) *Stenocarpella macrospora* Sutton, St. Maydis Sutton
106) *Synchytrium endobioticum* (Schilb) Percival
107) *Thecaphora solani* Barrus
108) *Tilletia indica* Mitra
109) *Trechispora brinkmannii* (Bresad.) Rogers
- 4. Virusuri și organisme analogice**
110) American plum line pattern virus
111) Apple proliferation micoplasm
112) Apricot chlorotic leafroll micoplasma
113) Grapevine flavescence doree MLO
114) Peach latent mosaic viroid
115) Pear decline mycoplasma
116) Elm phloem necrosis mycoplasma
117) Virusurile și organismele analogice la cartof, precum:
a) Andean potato latent virus
b) Andean potato mottle virus
c) Arracacha virus B, sușa oca
d) Potato black ringspot virus
e) Potato spindle tuber viroid
f) Potato virus T
g) Izolate noneuropene ale virusului la cartof A, M, S, V, X și Y (inclusiv Yo, Yn și Yc) și Potato leafroll virus
118) Tobacco ringspot virus
119) Tomato ringspot virus
120) Virusuri și organisme analogice (populații noneuropene) din *Cydonia* Mill, *Fragaria* L., *Malus* Mill., *Prunus* L., *Pyrus* L., *Ribes* L., *Rubus* L. și *Vitis* L., precum:
a) Blueberry leaf mottle virus
b) Cherry rasp leaf virus (american)
c) Peach mosaic virus (american)
d) Peach phony rickettsia
e) Peach rosette mosaic virus
f) Peach rosette mycoplasma
g) Peach X-disease mycoplasma
h) Peach yellows mycoplasma
i) Plum line pattern virus (american)
j) Raspberry leaf curl virus (american)
k) Strawberry latent "C" virus
l) Strawberry vein banding virus
m) Strawberry witches' broom mycoplasma
n) Virusuri și organisme analogice noneuropene din *Cydonia* Mill, *Fragaria* L., *Malus* Mill., *Prunus* L., *Pyrus* L., *Ribes* L., *Rubus* L. *Vitis* L.
121) Virusuri transmise de *Bemisia tabaci* Genn., precum:
a) Bean golden mosaic virus
b) Cowpea mild mottle virus
c) Lettuce infectious yellows virus
d) Pepper mild tigré virus
e) Squash leaf curl virus
f) Euphorbia mosaic virus
g) Florida tomato virus
- 5. Plante parazite**
122) *Arceuthobium* spp. (populații noneuropene)
123) *Acroptilon repens* D.C.
124) *Ambrosia psilostachia* D.C.
125) *Cuscuta approximata* Bob
126) *Cuscuta europaea* L.
127) *Cuscuta Lehmanniana* bge
128) *Cuscuta monogyna* Vahl
129) *Iva axilaris* Push
130) *Solanum elaeagnifolium* Cav
131) *Solanum rostratum* Dun
132) *Solanum triflorum* Nutt
133) *Striga* sp.sp.

Capitolul II
Plante, produsele vegetale și alte obiecte a căror introducere și răspândire
în Republica Moldova este interzisă

Nr. d/o	Descriere	Țara de origine
1	2	3
1.	Plantele de Abies Mill., Cedrus Trew, Chamaecyparis Spach, Juniperus L., Larix Mill., Picea A. Dietr., Pinus L., Pseudotsuga Carr. și Tsuga Carr., altele decât fructul și semințele	Țările noneuropene
2.	Plantele de Castanea Mill. și Quercus L., cu frunze, altele decât fructul și semințele	Țările noneuropene
3.	Plantele de Populus L., cu frunze, altele decât fructul și semințele	Țările din America de Nord
4.	Scoarța izolată de Castanea Mill.	Țările terțe
5.	Scoarța izolată de Quercus L., alta decât Quercus suber L.	Țările din America de Nord
6.	Scoarța izolată de Acer saccharum Marsh.	Țările din America de Nord
7.	Scoarța izolată de Populus L.	Țările de pe continentul american
8.	Plantele de Chaenomeles Ldl., Cydonia Mill., Crataegus L., Malus Mill., Prunus L., Pyrus L. și Rosa L., pentru plantare, altele decât plantele în repaus, libere de frunze, flori și fructe	Țările noneuropene
9.	Plantele de Photinia Ldl., pentru plantare, altele decât plantele în repaus libere de frunze, flori și fructe	Statele Unite ale Americii, China, Japonia, Coreea de Sud și Coreea de Nord
10.	Tuberculi de Solanum tuberosum L., cartofii de sămânță	Țările terțe, altele decât Elveția
11.	Plantele care se formează din tuberculi sau stoloni ai speciilor Solanum L. sau hibridii lor, pentru plantare, altele decât tuberculii de Solanum tuberosum L., în conformitate cu specificațiile din pct. 10	Țările terțe

1	2	3
12.	Tuberculi din specia Solanum L., și hibridii lor, alții decât cei specificați la punctele 10 și 11	Fără a aduce atingere cerințelor ce se aplică tuberculiilor de cartofi enumerate în Cerințele speciale pentru introducerea și circulația plantelor, produselor vegetale și altor obiecte pe teritoriul Republicii Moldova, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 594 din 2 august 2011, țările terțe, altele decât Algeria, Egipt, Israel, Libia, Maroc, Siria, Elveția, Tunisia și Turcia și altele decât țările terțe din Europa, care fie că sînt recunoscute ca fiind libere de Clavibacter michiganensis ssp. sepedonicus (Spieckermann și Korthoff) Davis et al., fie că pe teritoriul lor s-au respectat dispozițiile recunoscute ca echivalente ale celor stabilite de CE pentru combaterea Clavibacter michiganensis ssp. sepedonicus (Spieckermann și Korthoff) Davis et al.
13.	Plantele de Solanaceae, destinate plantării, altele decât semințele și articolele prevăzute în pct. 10, 11 sau 12	Țările terțe, altele decât țările europene și mediteraneene
14.	Solul și mediul de creștere ca atare, care constă exclusiv din sol sau o parte din el sau din substanțe organice solide, precum plantele, humusul inclusiv turba sau scoarța de copac, altele decât acelea compuse exclusiv din turbă	Turcia, Belarus, Rusia, Ucraina și țările terțe care nu aparțin continentului european, altele decât următoarele țări: Egipt, Israel, Libia, Maroc, Tunisia
15.	Plantele de Vitis L., altele decât fructele	Țările terțe, cu excepția Elveției
16.	Plantele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor, altele decât fructul și semințele	Țările terțe
17.	Plantele din specia Phoenix, altele decât fructul și semințele	Algeria, Maroc
18.	Plantele de Cydonia Mill., Malus, Prunus L. și Pyrus L. și hibridii lor și de Fragaria L., pentru plantare, altele decât semințele	Fără a aduce atingere interdicțiilor ce se aplică plantelor de Chaenomeles Ldl., Cydonia Mill., Crataegus L., Malus Mill., Prunus L., Pyrus L. și Rosa L., pentru plantare, altele decât plantele în repaus libere de frunze, flori și fructe, atunci cînd este necesar, țările noneuropene, altele decât țările mediteraneene, Australia, Noua Zeelandă, Canada, statele continentale ale Statelor Unite ale Americii
19.	Plantele din familia Graminaeae, altele decât plantele ornamentale și ierburile perene din subfamiliile Bambusoideae și Panicoideae și din genurile Buchloe, Bouteloua Lag., Calamagrostis, Cortaderia Stapf, Glyceria R. Br., Hakonechloa Mak. ex Honda, Hystrix, Molinia, Phalaris L., Shibataea, Spartina Schreb., Stipa L. și Uniola L., destinate plantării, altele decât semințele	Țările terțe, altele decât țările europene și mediteraneene

1	2	3
9.	Bursaphelenchus xylophilus (Steiner și Buhere) Nickle et al.	Plantele de Abies Mill., Cedrus Trew, Larix Mill., Picea A. Dietre., Pinus L., Pseudotsuga Carr. și Tsuga Carr., altele decât fructul sau semințele și lemnul de conifere (Coniferales), origine din alte țări
10.	Carposina niponensis Walsingham	Plantele de Cydonia Mill., Malus Mill., Prunus L. și Pyrus L., altele decât semințele, origine din alte țări
11.	Diaphorina citri Kuway	Plantele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor și Murraya König, altele decât fructul și semințele
12.	Enarmonia packardii (Zeller)	Plantele de Cydonia Mill., Malus Mill., Prunus L. și Pyrus L., altele decât fructul și semințele, origine din țările noneuropene
13.	Enarmonia prunivora Walsh	Plantele de Crataegus L., Malus Mill., Photinia Ldl., Prunus L. și Rosa L., destinate plantării, altele decât semințele și fructul de Malus Mill. și Prunus L., origine din țările noneuropene
14.	Eotetranychus lewisi McGregor	Plantele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor, altele decât fructul și semințele
15.	Grapholita inopinata Heinrich	Plantele de Cydonia Mill., Malus Mill., Prunus L. și Pyrus L., altele decât semințele, origine din alte țări
16.	Hishomonus phycitis	Plantele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor, altele decât fructul și semințele
17.	Leucaspis japonica Ckll.	Plantele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor, altele decât fructul și semințele
18.	Listronotus bonariensis (Kuschel)	Semințele de Cruciferae, Gramineae și Trifolium spp., origine din Argentina, Australia, Bolivia, Chile, Noua Zeelandă și Uruguay
19.	Margarodes, specii care nu sînt de proveniență europeană, precum Margarodes vitis (Phillipi), Margarodes vredenaldensis de Klerk și Margarodes prieskaensis Jakubski	Plantele de Vitis L., altele decât fructul și semințele
20.	Numonia pyrivorella (Matsumura)	Plantele de Pyrus L., altele decât semințele, origine din țări noneuropene
21.	Oligonychus perditus Pritchard și Baker	Plantele de Juniperus L., altele decât fructul și semințele, origine din țări noneuropene
22.	Pissodes spp. (noneuropene)	Plantele de conifere (Coniferales), altele decât fructul și semințele, lemnul de conifere (Coniferales) cu scoarță și scoarța de conifere (Coniferales) izolată, din țări noneuropene
23.	Radopholus citrophilus Huettel Dickson și Kaplan	Plantele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor, altele decât fructul sau semințele și plantele de Araceae, Marantaceae, Musaceae, Persea spp., Sreitziazeae, înrădăcinate sau cu mediu de creștere atașat sau asociat
24.	Scirtothrips aurantii Faure	Plantele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor, altele decât fructul și semințele

Anexa nr.2
la Hotărârea Guvernului nr.356
din 31 mai 2012

LISTA
organismelor dăunătoare a căror introducere și răspîndire în Republica Moldova este interzisă în cazul în care acestea sînt prezente la anumite plante sau produse vegetale

Lista organismelor dăunătoare a căror introducere și răspîndire în Republica Moldova este interzisă în cazul în care acestea sînt prezente la anumite plante sau produse vegetale, creează cadrul necesar aplicării anexei II (partea A) a Directivei 2000/29 CE a Consiliului privind măsurile de protecție împotriva introducerii în Comunitate a unor organisme dăunătoare plantelor sau produselor vegetale și împotriva răspîndirii lor în Comunitate (publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOCE. nr. L 169 din 10 iulie 2000).

Capitolul I
Organismele dăunătoare care nu au apărut în țară și care sînt relevante pentru Republica Moldova

I. Insecte, acarieni și nematozi în toate stadiile de dezvoltare

Nr. d/o	Specia	Subiectul contaminării
1	2	3
1.	Aculops fuchsiae Keifer	Plantele de Fuchsia L., destinate plantării, altele decât semințele
2.	Agrilus planipennis Fairmaire	Plante destinate plantării, cu excepția plantelor pentru culturile tisulare și a semințelor, a lemnului și a scoarței de Fraxinus L., Juglans mandshurica Maxim., Ulmus davidiana Planch., Ulmus parvifolia Jacq. și Pterocarya rhoifolia Siebold & Zucc., origine din Canada, China, Japonia, Mongolia, Republica Coreea, Rusia, Taiwan și SUA
3.	Aleurocantus spp.	Plantele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor, altele decât fructul și semințele
4.	Anthonomus bisignifer (Schenkling)	Plantele de Fragaria L., destinate plantării, altele decât semințele
5.	Anthonomus signatus (Say)	Plantele de Fragaria L., destinate plantării, altele decât semințele
6.	Aonidella citrina Coquillett	Plantele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor, altele decât fructul și semințele
7.	Aphelenchoides besseyi Christie	Semințe de Oryza spp.
8.	Aschistonyx eppoi Inouye	Plantele de Juniperus L., altele decât fructul și semințele, origine din alte țări

1	2	3
42.	Cercoseptoria pini-densiflorae (Hori și Nambu) Deighton	Plantele de Pinus L., altele decât fructul și semințele și lemnul de Pinus L.
43.	Cercospora angolensis Carv. și Mendes	Plantele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf., și hibridii lor, altele decât semințele
44.	Ciborinia camelliae Kohn	Plantele de Camelia L., destinate plantării, altele decât semințele, origine din țările noneuropene
45.	Diaporthe vaccinii Shaer	Plantele din specia Vaccinium, destinate plantării, altele decât semințele
46.	Elsinoe spp. Britanc. și Jenk. Mendes	Plantele de Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor, altele decât fructul și semințele și plantele de Citrus L. și hibridii lor, altele decât semințele și altele decât fructele, cu excepția fructelor de Citrus reticulata Blanco și de Citrus sinensis (L.) Osbeck origine din America de Sud
47.	Fusarium oxysporum f. sp. albedinis (Kilian și Maire) Gordon	Plantele din specia Phoenix, altele decât fructul și semințele
48.	Guignardia citricarpa Kiehl (toate suzele patogene la Citrus)	Plantele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor, altele decât semințele
49.	Guignardia piricola (Nosa) Yamamoto	Plantele de Cydonia Mill., Malus Mill., Prunus L. și Pyrus L., altele decât semințele, origine din alte țări
50.	Puccinia pittieriana Hemmings	Plantele de Solanaceae, altele decât fructul și semințele
51.	Scirrhia acicola (Deam.) Siggers	Plantele de Pinus L., altele decât fructul și semințele
52.	Stegophora ulmea (Schweinitz: Fries) Sydow & Sydow	Plantele Ulmus L. și Zelkova L., destinate plantării, altele decât semințele
53.	Venturia nashicola Tanaka și Yamamoto	Plantele de Pyrus L., destinate plantării, altele decât semințele, origine din alte țări
IV. Virusurile și organismele analogice		
54.	Beet curly top virus (izolate noneuropene)	Plantele de Beta vulgaris L., destinate plantării, altele decât semințele
55.	Black raspberry latent virus	Plantele de Rubus L., destinate plantării
56.	Blight and blight-like	Plantele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor, altele decât fructul și semințele
57.	Cadang-Cadang Viroid	Plantele de Palmae, destinate plantării, altele decât semințele, origine din țările noneuropene
58.	Cherry leafroll virus	Plantele de Rubus L., destinate plantării
59.	Chrysanthemum necrosis virus	Plantele Dendranthema (DC.) Des Moul. și Lycopersicon lycopersicum (L.) Karsten ex Farw., destinate plantării, altele decât semințele
60.	Citrus mosaic virus	Plantele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor, altele decât fructul și semințele
61.	Citrus tristeza virus (izolate noneuropene)	Plantele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor, altele decât fructul și semințele

1	2	3
25.	Scirtothrips dorsalis Hood	Plantele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor, altele decât fructul sau semințele
26.	Scirtothrips citri (Moultext)	Plantele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor, altele decât fructul sau semințele
27.	Scolytidae spp. (țările din afara UE)	Plantele de conifere (Coniferales), mai înalte de 3 metri, altele decât fructul și semințele, lemnul de conifere (Coniferales) cu scoarță și scoarța de conifere izolată (Coniferales), origine din țările noneuropene
28.	Tachypterellus quadrigibbus Say	Plantele de Cydonia Mill., Malus Mill., Prunus L. și Pyrus L., altele decât fructul și semințele, origine din țări noneuropene
29.	Toxoptera citricida Kirk.	Plantele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor, altele decât fructul și semințele
30.	Trioza erytrae Del Guercio	Plantele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și Clausena Burm. f. și hibridii lor, altele decât fructul și semințele
31.	Unaspis citri Comstock	Plantele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor, altele decât fructul sau semințele
II. Bacteriile		
32.	Citrus greening bacterium	Plantele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor, altele decât fructul și semințele
33.	Citrus variegated chlorosis	Plantele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor, altele decât fructul și semințele
34.	Erwinia stewartii (Smith) Dye	Semințe de Zea mais L.
35.	Xanthomonas campestris (toate suzele patogene la Citrus)	Plantele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor, altele decât semințele
36.	Xanthomonas campestris pv. oryzae (Shizama) Dye și pv. oryzaicola (Fang. et al.) Dye	Semințe de Oryza spp.
III. Ciupercile		
37.	Alternaria alternata (Fr.) Keissler (izolate patogene noneuropene)	Plantele de Cydonia Mill., Malus Mill. și Pyrus L., destinate plantării, altele decât semințele, origine din țările noneuropene
38.	Anisogramma anomala (Peck) E. Müller	Plante din specia Corylus L., destinate plantării, cu excepția semințelor, origine din Canada și Statele Unite ale Americii
39.	Apiosporina morbosa (Schwein.) v. Arx	Plantele de Prunus, destinate plantării, altele decât semințele
40.	Atropellis spp.	Plantele de Pinus L., altele decât fructul și semințele, scoarță izolată și lemnul de Pinus L.
41.	Ceratocystis virescens (Davidson) Moreau	Plantele de Acer saccharum Marsh., cu excepția fructelor și a semințelor, origine din Statele Unite ale Americii și Canada; lemnul de Acer saccharum Marsh., inclusiv cel care nu și-a pastrat suprafața rotundă naturală, originar din Statele Unite ale Americii și Canada

1	2	3
		L., destinate plantării și semințele de <i>Medicago sativa</i> L.
5.	<i>Circularia haematocaps</i>	Plantele de <i>Citrus</i> L., <i>Fortunella Swingle</i> , <i>Poncirus Raf.</i> și hibridii lor, altele decât fructul și semințele
6.	<i>Circularia tenellus</i>	Plantele de <i>Citrus</i> L., <i>Fortunella Swingle</i> , <i>Poncirus Raf.</i> și hibridii lor, altele decât fructul și semințele
7.	<i>Euteranarchus orientalis</i> Klein	Plantele din speciile <i>Citrus</i> L., <i>Fortunella Swingle</i> , <i>Poncirus Raf.</i> și hibridii ai acestora, altele decât fructul și semințele
8.	<i>Helicoverpa armigera</i> (Hubner)	Plantele de <i>Dendranthema</i> (DC.) Des Moul, <i>Dianthus</i> L. și <i>Pelargonium</i> L' Herit. ex Ait., precum și cele din familia <i>Solanaceae</i> , destinate plantării, altele decât semințele
9.	<i>Parasaissetia nigra</i> (Nietner)	Plantele de <i>Citrus</i> L., <i>Fortunella Swingle</i> , <i>Poncirus Raf.</i> și hibridii lor, altele decât fructele și semințele
10.	<i>Radopholus similis</i> (Cobb) Thorne	Plantele de <i>Araceae</i> , <i>Marantaceae</i> , <i>Musaceae</i> , <i>Persea</i> spp., <i>Strelitziaceae</i> , înrădăcinate sau cu mediu de creștere atașat sau asociat
11.	<i>Liriomyza huidobrensis</i> (Blanchard)	Flori tăiate, legume cu frunze din specia <i>Apium graveolens</i> L. și plante din speciile erbacee, destinate plantării, altele decât bulbii, coamele, plantele din familia <i>Gramineae</i> , rizomii și semințele
12.	<i>Liriomyza trifolii</i> (Burgess)	Flori tăiate, legume cu frunze din specia <i>Apium graveolens</i> L. și plante din speciile erbacee, destinate plantării, altele decât bulbii, coamele, plantele din familia <i>Gramineae</i> , rizomii și semințele
13.	<i>Paysandisia archon</i> (Burmeister)	Plantele de <i>Palmae</i> destinate plantării având un diametru al tije la baza tulpinii de peste 5 cm, aparținând genurilor următoare: <i>Brahea</i> Mart., <i>Butia</i> Becc., <i>Chamaerops</i> L., <i>Jubaea Kunth</i> , <i>Livistona</i> R. Br., <i>Phoenix</i> L., <i>Sabal</i> Adams., <i>Syagrus</i> Mart., <i>Trachycarpus</i> H. Wendl., <i>Trithrinax</i> Mart., <i>Washingtonia</i> Raf.
II. Bacteriile		
14.	<i>Clavibacter michiganensis</i> spp. <i>insidiosus</i> (McCulloch) Davis et al.	Semințele de <i>Medicago sativa</i> L.
15.	<i>Clavibacter michiganensis</i> spp. <i>michiganensis</i> (Smith) Davis et al.	Plantele de <i>Lycopersicon lycopersicum</i> (L.) Karsten ex Farw., destinate plantării
16.	<i>Erwinia amylovora</i> (Burr.) Winsl. et al.	Plantele de <i>Chaenomeles</i> Lindl., <i>Cotoneaster</i> Ehrh., <i>Crataegus</i> L., <i>Cydonia</i> Mill., <i>Eriobotrya</i> Lindl., <i>Malus</i> Mill., <i>Mespilus</i> L., <i>Pyracantha</i> Roem., <i>Pyrus</i> L., <i>Sorbus</i> L., altele decât <i>Sorbus intermedia</i> (Ehrh.) Pes. și <i>Stranvaesia</i> Lindl., destinate plantării, altele decât semințele
17.	<i>Erwinia chrysanthemi</i> pv. <i>dianthicola</i> (Hellmers) Dickey	Plantele de <i>Dianthus</i> L., destinate plantării, altele decât semințele

1	2	3
62.	<i>Leprosis</i>	Plantele de <i>Citrus</i> L., <i>Fortunella Swingle</i> , <i>Poncirus Raf.</i> și hibridii lor, altele decât fructul și semințele
63.	<i>Little cherry pathogen</i> (izolate noneuropene)	Plantele de <i>Prunus cerasus</i> L., <i>Prunus avium</i> L., <i>Prunus incisa</i> Thunb., <i>Prunus sargentii</i> Rehd., <i>Prunus serotina</i> Franch., <i>Prunus serotina</i> Lindl., <i>Prunus speciosa</i> (Koidz.) Ingram, <i>Prunus subhirtella</i> Miq., <i>Prunus yedoensis</i> Matsum. și hibridii și cultivările acestora, destinate plantării, altele decât semințele
64.	<i>Psorosis</i> cu răspîndire naturală	Plantele de <i>Citrus</i> L., <i>Fortunella Swingle</i> , <i>Poncirus Raf.</i> și hibridii lor, altele decât fructul și semințele
65.	<i>Palm lethal yellowing mycoplasma</i>	Plantele de <i>Palmae</i> , destinate plantării, altele decât semințele, originare din alte țări
66.	<i>Prunus necrotic ring spot virus</i>	Plantele de <i>Rubus</i> L., destinate plantării
67.	<i>Satsuma dwarf virus</i>	Plantele de <i>Citrus</i> L., <i>Fortunella Swingle</i> , <i>Poncirus Raf.</i> și hibridii lor, altele decât fructul și semințele
68.	<i>Tatter leaf virus</i>	Plantele de <i>Citrus</i> L., <i>Fortunella Swingle</i> , <i>Poncirus Raf.</i> și hibridii lor, altele decât fructul și semințele
69.	<i>Witches' broom</i> (MLO)	Plantele de <i>Citrus</i> L., <i>Fortunella Swingle</i> , <i>Poncirus Raf.</i> și hibridii lor, altele decât fructul și semințele

Capitolul II

Organismele dăunătoare despre a căror apariție se știe și care sînt relevante pentru Republica Moldova

I. Insecte, acarieni și nematozi în toate fazele de dezvoltare

Nr. d/o	Specia	Subiectul contaminării
1	2	3
1.	<i>Aphelenchoides besseyi</i> Christie	Plantele de <i>Fragaria</i> L., destinate plantării, altele decât semințele
2.	<i>Daktulosphaira vitifoliae</i> (Fitch)	Plantele de <i>Vitis</i> L., altele decât fructul și semințele
3.	<i>Ditylenchus destructor</i> Thorne	Bulbi de flori și cormi de <i>Crocus</i> L., cultivari pitice și hibridii lor din genul <i>Gladiolus</i> Tourn. ex L., precum: <i>Gladiolus callianthus</i> Marais, <i>Gladiolus colvillei</i> Sweet, <i>Gladiolus nanus</i> hort., <i>Gladiolus ramosus</i> hort., <i>Gladiolus tubergenii</i> hort., <i>Hyacinthus</i> L., <i>Iris</i> L., <i>Trigridia</i> Juss, <i>Tulipa</i> L., destinate plantării, și tuberculi de cartofi (<i>Solanum tuberosum</i> L.), destinate plantării
4.	<i>Ditylenchus dipsaci</i> (Kühn) Filipjev	Semințele și bulbii de <i>Allium ascalonicum</i> L., <i>Allium cepa</i> L., <i>Allium schoenoprasum</i> L., destinate plantării și plantele de <i>Allium porum</i> L., destinate plantării, bulbii și cormii de <i>Camassia</i> Lindl., <i>Chionodoxa</i> Boiss., <i>Crocus flavus</i> Weston „Golden Yellow”, <i>Galanthus</i> L., <i>Galtonia candicans</i> (Baker) Decne, <i>Hyacinthus</i> L., <i>Ismene</i> Herbert, <i>Muscari</i> Miller, <i>Narcissus</i> L., <i>Ornithogalum</i> L., <i>Puschkinia</i> Adams, <i>Scilla</i> L., <i>Tulipa</i>

1	2	3
39.	Citrus tristeza virus (izolate europene)	Plantele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor, altele decât fructul și semințele
40.	Citrus vein enation woody gall	Plantele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor, altele decât fructul și semințele
41.	Grapevine flavescence dorée MLO	Plantele de Vitis L., altele decât fructul și semințele
42.	Plum pox virus	Plantele de Prunus L., destinate plantării, altele decât semințele
43.	Potato stolbur mycoplasma	semințele de Solanaceae, destinate plantării, altele decât semințele
44.	Raspberry ringspot virus	Plantele de Fragaria L. și Rubus L., destinate plantării, altele decât semințele
45.	Spiroplasma citri Saglio et al.	Plantele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor, altele decât fructul și semințele
46.	Strawberry crinkle virus	Plantele de Fragaria L., destinate plantării, altele decât semințele
47.	Strawberry latent ringspot virus	Plantele de Fragaria L. și Rubus L., destinate plantării, altele decât semințele
48.	Strawberry mild yellow edge virus	Plantele de Fragaria L., destinate plantării, altele decât semințele
49.	Tomato black ring virus	Plantele de Fragaria L. și Rubus L., destinate plantării, altele decât semințele
50.	Tomato spotted wilt virus	Plantele de Apium graveolens L., Capsicum annuum L., Cucumis melo L., Dendranthema (DC.) Des Moul., toate varietățile de hibridi din Noua Guinee Impatiens, Lactuca sativa L., Lycopersicon lycopersicum (L.) Karsten ex Farw., Nicotiana tabacum L., pentru care se va dovedi că sînt destinate vînzării pentru producția industrială de tutun, Solanum melongena L. și Solanum tuberosum L., destinate plantării, altele decât semințele
51.	Tomato yellow leaf curl virus	Plantele de Lycopersicon lycopersicum (L.) Karsten ex Farw., pentru plantare, altele decât semințele

1	2	3
18.	Pseudomonas caryophylli (Burkholder) Starr și Burkholder	Plantele de Dianthus L., destinate plantării, altele decât semințele
19.	Pseudomonas syringae pv. persicae (Prunier et al.) Young et al.	Plantele de Prunus persica (L.) Batsch și Prunus persica var. nectarina (Ait.) Maxim, destinate plantării, altele decât semințele
20.	Xanthomonas campestris pv. phaseoli (Smith) Dye	Semințe de Phaseolus L.
21.	Xanthomonas campestris pv. pruni (Smith) Dye	Plantele de Prunus L., destinate plantării, altele decât semințele
22.	Xanthomonas campestris pv. vesicatoria (Doidge) Dye	Plantele de Lycopersicon lycopersicum (L.) Karsten ex Farw. și Capsicum spp., pentru plantare
23.	Xanthomonas fragariae	Plantele de Fragaria L., destinate plantării, altele decât semințele
24.	Kennedy și King Xylophilus ampelinus (Panagopoulos) Willems et al.	Plantele de Vitis L., altele decât fructul și semințele
III. Ciupercile		
25.	Ceratocystis fimbriata f. spp. platani Walter	Plantele de Platanus L., destinate plantării, altele decât semințele, și lemnul de Platanus L., inclusiv lemnul care nu și-a păstrat suprafața rotundă naturală
26.	Cryphonectria parasitica (Murrill) Barr	Plantele de Castanea Mill., și Quercus L., destinate plantării, altele decât semințele, lemnul sau scoarța de Castanea Mill. izolată
27.	Didymella ligulicola (Baker, Dimok și Davis) v. Arx	Plantele de Dendranthema (DC.) Des Moul., destinate plantării, altele decât semințele
28.	Phialophora cinerecens (Wollenweber) van Beyma	Plantele de Dianthus L., destinate plantării, altele decât semințele
29.	Phoma tracheiphila (Petr) Kanchaveli și Gikashvili	Plantele de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf. și hibridii lor, altele decât semințele
30.	Phytophthora fragariae Hickmann var. fragariae	Plantele de Fragaria L., destinate plantării, altele decât semințele
31.	Plasmopara halstedii (Farlow) Berl. și de Toni	Semințele de Helianthus annuus L.
32.	Puccinia horiana Hennings	Plantele de Dendranthema (DC.) Des Moul., destinate plantării, altele decât semințele
33.	Scirrhia pini Funk și Parker	Plantele de Pinus L., destinate plantării, altele decât semințele
34.	Verticillium albo-atrum Reinke și Berthold	Plantele de Humulus lupulus L., destinate plantării, altele decât semințele
35.	Verticillium dahliae Klebahn	Plantele de Humulus lupulus L., destinate plantării, altele decât semințele
IV. Virusurile și organismele analogice		
36.	Arabis mosaic virus	Plantele de Fragaria L. și Rubus L., destinate plantării, altele decât semințele
37.	Beet leaf curl virus	Plantele de Beta vulgaris L., destinate plantării, altele decât semințele
38.	Chrysanthemum stunt viroid	Plantele de Dendranthema (DC.) Des Moul., destinate plantării, altele decât semințele

Anexa nr. 3
la Hotărîrea Guvernului nr.356
din 31 mai 2012

Condițiile în care organismele dăunătoare, plantele și produsele vegetale enumerate în anexele nr.1 și nr.2 la prezenta Hotărîre pot fi introduse și puse în circulație în Republica Moldova pentru testări sau în scopuri științifice și pentru lucrări de selecție varietală

Condițiile în care organismele dăunătoare, plantele și produsele vegetale enumerate în anexele nr.1 și nr.2 la prezenta hotărîre pot fi introduse și puse în circulație în Republica Moldova pentru testări sau în scopuri științifice și pentru lucrări de selecție varietală (în continuare – Condițiile), creează cadrul necesar aplicării Directivei 2008/61/CE a Comisiei din 17 iunie 2008 de stabilire a condițiilor în care anumite organisme dăunătoare, plante, produse din plante și alte elemente enumerate în anexele I-V la Directiva 2000/29/CE a Consiliului pot fi introduse și puse în circulație în Comunitate sau în anumite zone protejate ale acesteia, pentru testări sau în scopuri științifice și pentru lucrări pe selecții de soiuri de plante, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOCE. nr. L 158 din 18 iunie 2008).

1. În sensul prezentelor Condiții se definesc următoarele noțiuni:

material – organisme de carantină dăunătoare, de plante, produse vegetale și alte obiecte enumerate în anexele nr.1 și nr.2 la prezenta hotărîre;

activități – activitate desfășurată cu materialul pentru testări sau în scopuri științifice și pentru lucrări de selecție varietală;

organisme oficiale responsabile – instituții științifice de profil agricol;

proceduri de indexare – atribuirea indicilor de clasificare a organismelor nocive.

2. Autoritatea publică centrală în domeniul agriculturii, prin organul de control fitosanitar, se asigură că pentru orice activități care implică folosirea materialului, organismele oficiale responsabile care desfășoară astfel de activități înaintează o cerere de permisiune, conform modelului prevăzut în anexa nr. 1 la prezentele Condiții, către organul de control fitosanitar înainte de introducerea sau punerea în circulație în Republica Moldova a oricărui material.

3. Cererea prevăzută la punctul 2 se întocmește în conformitate cu anexa nr. 1 la prezentele Condiții.

4. La cererea menționată solicitantul are obligația să pună, la dispoziția inspectorilor fitosanitari și comisiei de control, următoarele documente:

1) proceduri de aplicare a măsurilor necesare în cazul răspîndirii accidentale a materialului;

2) trasabilitatea în cazul accidentelor;

3) proceduri de lucru;

4) proceduri de gestionare a deșeurilor lichide și solide;

5) proceduri de distrugere/păstrare a materialului în condiții de securitate;

6) proceduri pentru igiena personalului și dezinsecția instalațiilor;

7) sistemul de securitate;

8) registrul de intrare/ieșire pentru material și personal;

9) procedura de primire a vizitatorilor;

10) proceduri de instruire a personalului;

11) orice alte dovezi care să ateste respectarea condițiilor prevăzute în anexa nr. 2 la prezentele Condiții.

5. La primirea cererii prevăzute la punctul 2 organul de control fitosanitar aprobă activitățile respective, dacă s-a stabilit că sînt îndeplinite cerințele prevăzute în anexa nr. 2 la prezentele Condiții. Aprobarea menționată poate fi retrasă în orice moment, dacă s-a stabilit că nu sînt îndeplinite condițiile menționate.

6. Îndeplinirea cerințelor prevăzute în anexa nr. 2 la prezentele Condiții este verificată printr-un control efectuat de către o comisie creată de autoritatea publică centrală în domeniul agriculturii. Procedura de constituire a comisiei și responsabilită-

țile membrilor acestei comisii sînt prevăzute în anexa nr. 3 la prezentele Condiții.

7. Controlul constă în evaluarea documentelor, vizitarea locației în care se desfășoară activitățile propuse pentru permisiune, verificarea echipamentului, personalului, precum și în evaluarea măsurilor aplicate în vederea evitării răspîndirii materialului manipulat/deținut.

8. Comisia întocmește un raport de control, în baza căruia, dacă sînt îndeplinite condițiile prevăzute în anexa nr. 2 la prezentele Condiții, organul de control fitosanitar aprobă desfășurarea activității respective cu material prin eliberarea unei scrisori de permisiune, conform modelului prevăzut în anexa nr. 4 la prezentele Condiții. Scrisoarea de permisiune este valabilă o perioadă de 3 ani de la data eliberării.

9. În cazul în care nu se aprobă activitatea, organul de control fitosanitar informează în scris solicitantul, motivînd refuzul.

10. După aprobarea activităților prevăzute la punctul 5 al prezentei anexe, organul de control fitosanitar permite introducerea sau punerea în circulație în Republica Moldova a materialului prevăzut în cerere, cu condiția ca acest material să fie însoțit, în toate cazurile, de scrisoarea de permisiune pentru introducerea sau punerea lui în circulație pentru testări sau în scopuri științifice și pentru lucrări de selecție varietală.

11. În cazul materialului originar din Republica Moldova:

1) atunci cînd locul de origine este Republica Moldova, scrisoarea de permisiune se aprobă oficial de organul de control fitosanitar pentru punerea în circulație a materialului în conformitate cu condițiile de menținere în regim de carantină;

2) materialul este supus inspecției fitosanitare la locul de producție și este însoțit, de asemenea, de un act de control privind starea fitosanitară a acestuia, eliberat de organul de control fitosanitar.

12. În cazul materialului originar din alte state:

1) atunci cînd locul de origine este alt stat, scrisoarea de permisiune însoțitoare se aprobă oficial de statul de origine pentru punerea în circulație a materialului în conformitate cu condițiile de menținere în regim de carantină;

2) organul de control fitosanitar se asigură că scrisoarea de permisiune este eliberată în baza dovezilor documentare corespunzătoare cu privire la locul de origine al materialului;

3) pentru plantele și produsele din plante, supuse inspecției fitosanitare la locul de producție înainte de a fi exportate, materialul este însoțit, de asemenea, de un certificat fitosanitar eliberat în țara de origine. Certificatul conține, la rubrica „declarație suplimentară”, următoarea mențiune: „Acest material este pus în circulație în conformitate cu Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr.356 din 31 mai 2012 „Cu privire la aprobarea unor acte normative privind implementarea Legii cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară nr. 228 din 23 septembrie 2010”. Atunci cînd este necesar, se specifică, de asemenea, organismul sau organismele dăunătoare relevante.

13. În toate cazurile, organul de control fitosanitar se asigură că materialul este păstrat în condiții de menținere în regim de carantină pe durata introducerii sau punerii în circulație menționate anterior și că este transportat direct și imediat la locul sau locurile specificate în cerere.

14. Organul de control fitosanitar monitorizează activitățile aprobate și se asigură că:

1) condițiile de menținere a regimului de carantină și alte condiții generale specificate în conformitate cu anexa nr. 2 la prezentele Condiții sînt respectate pe toată perioada desfășurării activităților, prin examinarea exploatațiilor și activităților la momente optime;

2) procedurile precizate mai jos sînt respectate în conformitate cu tipul activităților aprobate:

(1) pentru plantele, produsele vegetale sau alte obiecte care urmează să fie scoase din carantină:

a) scoaterea din carantină a plantelor, produselor vegetale sau a altor obiecte (în continuare – ridicarea oficială a regimului de carantină), se face numai cu aprobarea organului de control fitosanitar. Înainte de ridicarea oficială a regimului de carantină plantele, produsele vegetale sau alte obiecte sînt supuse măsurilor de carantină, inclusiv testării, și trebuie să fie găsite libere de orice organism dăunător, prin aceste măsuri, cu excepția cazului în care acesta este identificat ca organism dăunător cunoscut să apară în Republica Moldova;

b) măsurile de carantină, inclusiv testarea, sînt efectuate de personalul instruit al organului de control fitosanitar sau al altui organism oficial desemnat de autoritatea publică centrală în domeniul agriculturii și se desfășoară în conformitate cu prevederile stabilite în anexa nr. 5 la prezentele Condiții;

c) orice plante, produse vegetale sau alte obiecte care nu au fost găsite libere de organisme dăunătoare, în baza acestor măsuri, așa cum se specifică la litera a) din prezentul punct, și orice alte plante, produse vegetale sau alte obiecte cu care acestea au intrat în contact sau care ar fi putut să fie contaminate se distrug ori fac subiectul unui tratament adecvat sau al unei măsuri de carantină în vederea eradicării organismelor dăunătoare relevante.

(2) Pentru toate celelalte materiale (inclusiv organisme dăunătoare), la finalul perioadei activităților aprobate și pentru toate materialele găsite contaminate pe durata activităților:

a) materialul (inclusiv organismele dăunătoare și orice material contaminat) și orice alte plante, produse vegetale sau alte obiecte cu care acesta a intrat în contact ori care ar fi putut să devină contaminate se distrug, se sterilizează sau se tratează

într-un mod ce urmează să fie specificat de către organul de control fitosanitar;

b) exploatațiile și instalațiile în care s-au desfășurat activitățile respective se sterilizează sau se curăță, după necesități, într-un mod ce urmează să fie precizat de către organul de control fitosanitar;

c) orice contaminare a materialului cu organisme dăunătoare considerate ca fiind un risc pentru Republica Moldova și depistat în timpul activității se notifică imediat organului de control fitosanitar, de către persoana responsabilă cu acest tip de activități, împreună cu notificarea oricărui eveniment care are ca rezultat propagarea în mediul înconjurător a unor astfel de organisme.

15. Autoritatea publică centrală în domeniul agriculturii se asigură că, pentru activitățile care folosesc plante, produse din plante sau alte obiecte ce prezintă risc, se iau măsuri adecvate de carantină, inclusiv testare. Aceste măsuri de carantină se notifică secretariatului Organizației Europene și Mediteraneene pentru Protecția Plantelor (OEPP). Detaliile cu privire la aceste măsuri de carantină se introduce în anexa nr. 5 la prezentele Condiții de îndată ce informațiile tehnice necesare sînt disponibile.

16. Înainte de 1 septembrie, în cazul efectuării manipularilor de introducere și punere în circulație a materialelor, organul de control fitosanitar, transmite secretariatului Organizației Europene și Mediteraneene pentru Protecția Plantelor (OEPP) o listă, precizînd cantitățile de material aprobate conform prevederilor prezentei anexa, introduse și puse în circulație în perioada precedentă unui an care se finalizează la 30 iunie, precum și orice contaminare cu organisme dăunătoare a acestui material, care a fost confirmată sub măsuri de carantină, incluzînd testarea efectuată în aceeași perioadă, conform anexei nr. 6 la prezentele Condiții.

Anexa nr. 1

la Condițiile în care organismele dăunătoare, plantele și produsele vegetale enumerate în anexele nr.1 și nr.2 la prezenta hotărîre pot fi introduse și puse în circulație în Republica Moldova pentru testări sau în scopuri științifice și pentru lucrări de selecție varietală

CERERE DE PERMISIUNE

pentru introducerea ori punerea în circulație a organismelor de carantină, a plantelor, a produselor vegetale și a altor obiecte pentru testări sau scopuri științifice și pentru lucrări de selecție varietală

Subsemnatul, avînd funcția de, în calitate de reprezentant legal al, cu sediul central în (adresa, numărul de telefon, e-mail, fax), solicit permisiunea (reinnoirea permisiunii) pentru activitatea de, desfășurată la (adresa, numărul de telefon, e-mail, fax), în localitatea

Tipul de material importat/manipulat:

Denumirea științifică:

Cantitatea:

Originea:

Punctul de control pentru trecerea frontierei:

Locul primei depozitări/plantări:

Activitatea specifică

Descriere:

Durata:

Metode de distrugere/tratamente propuse:

Persoana responsabilă pentru această activitate este, avînd funcția de la instituția..... (adresa, numărul de telefon, e-mail, fax)

Semnătura reprezentantului legal:

Stampila instituției:

Data:

Subsemnatul, responsabil al activității sus-menționate, mă angajez să informez responsabilul din cadrul organului de control fitosanitar în legătură cu modificările care ar putea interveni și influența procedurile de lucru cu materialul.

Am luat cunoștință că nerespectarea prevederilor legale este urmată de retragerea permisiunii.

Semnătura responsabilului de activitate:

Data:

Anexa nr. 2
la Condițiile în care organismele
dăunătoare, plantele și produsele
vegetale enumerate în anexele
nr.1 și nr.2 la prezenta hotărâre
pot fi introduse și puse în circulație
în Republica Moldova pentru testări
sau în scopuri științifice și pentru
lucrări de selecție varietală

CONDIȚII GENERALE
pentru aprobarea desfășurării activităților cu material pentru testări sau în scopuri
științifice și pentru lucrări de selecție varietală

1. În sensul punctului 5 din anexa nr.3 la prezenta Hotărâre se aplică următoarele cerințe generale:

1) natura și obiectivele activităților pentru care materialul urmează să fie introdus sau pus în circulație vor fi examinate de organul de control fitosanitar și vor fi găsite ca fiind în conformitate cu conceptul de testare sau scopurile științifice și pentru lucrările de selecție varietală prevăzute în alin. (2) art. 22 și, respectiv, alin.(2) art. 23 din Legea nr.228 din 23 septembrie 2010 cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară;

2) condițiile de menținere în regim de carantină a unităților și a instalațiilor de la locul sau locurile în care urmează să se desfășoare activitățile respective vor fi inspectate din punct de vedere al conformității cu dispozițiile stabilite la punctul 2 și sînt aprobate de organul de control fitosanitar;

3) organul de control fitosanitar limitează cantitatea de material la o cantitate adecvată pentru desfășurarea activităților aprobate și, în orice caz, aceasta nu trebuie să depășească cantitățile care au fost determinate avînd în vedere instalațiile existente de menținere în regim de carantină;

4) calificările științifice și tehnice ale personalului care urmează să desfășoare activitățile vor fi examinate și aprobate de către organul de control fitosanitar.

2. Condițiile de izolare în carantină a unităților și a instalațiilor de la locul sau locurile în care urmează să se desfășoare activitățile trebuie să fie suficiente pentru a asigura o manipulare a materialului în condiții de siguranță, astfel încît să se elimine orice organisme dăunătoare existente și riscul de răspîndire a acestora. Pentru fiecare activitate specificată în cerere, riscul răspîndirii organismelor dăunătoare păstrate în condiții de menținere în regim de carantină se determină de organul de control fitosanitar, avînd în vedere tipul materialului și activitatea vizată, precum și biologia organismelor dăunătoare, mijloacele lor de diseminare, interacțiunea cu mediul înconjurător și alți factori relevanți aflați în legătură cu riscul implicat de materialul respectiv. În urma evaluării riscului, organul de control fitosanitar consideră și stabilește, după caz:

1) următoarele măsuri de carantină privind unitățile, instalațiile și procedurile de lucru:

a) izolarea fizică de toate celelalte plante/organisme dăunătoare, inclusiv controlul vegetației în zonele înconjurătoare;

b) numirea unei persoane de contact responsabilă pentru activități;

c) accesul limitat în unități și instalații, precum și în zona înconjurătoare, după caz, numai pentru personalul numit;

d) identificarea adecvată a unităților și a instalațiilor, indicînd tipul activităților și personalul competent;

e) menținerea unui registru al activităților executate și a unui manual al procedurilor de operare, inclusiv a procedurilor pentru cazul scăpării organismelor dăunătoare din izolare;

f) sisteme adecvate de securitate și alarmă;

g) măsuri de control adecvate pentru a preveni introducerea și răspîndirea organismelor dăunătoare în unități;

h) proceduri de control pentru eșantionarea și transferul materialului între unități și instalații;

i) controlul eliminării deșeurilor, solului și apei, după caz;

j) proceduri și instalații adecvate de igienă și dezinfecție pentru personal, structuri și echipamente;

k) măsuri și facilități adecvate pentru eliminarea materialului experimental;

l) proceduri și instalații de indexare (inclusiv testare);

2) măsuri de carantină suplimentare în conformitate cu biologia și epidemiologia tipului de material respectiv și cu activitățile aprobate:

a) întreținerea instalațiilor care separă accesul personalului prin camere cu „uși duble”;

b) menținerea aerului sub presiune negativă;

c) întreținerea containerelor etanșe realizată prin intermediul unui material cu ochiuri de dimensiuni corespunzătoare și alte bariere, de exemplu, baraje lichide pentru acarienii, containere închise cu sol pentru nematode, capcane electrice pentru insecte;

d) menținerea în izolare față de alte organisme dăunătoare și materiale, de exemplu, îngrășăminte virulifere, material gazdă;

e) întreținerea materialului de înmulțire în cuști de înmulțire cu mecanisme de manipulare;

f) evitarea încrucișării organismelor dăunătoare cu tulpini sau specii indigene;

g) evitarea cultivării continue a organismelor dăunătoare;

h) păstrarea în condiții de control strict a multiplicării organismelor dăunătoare, de exemplu într-un mediu de inhibare a diapauzei;

i) păstrarea în așa fel încît să nu aibă loc răspîndirea prin mijloace de răspîndire, de exemplu, curenții de aer ar trebui evitați;

j) proceduri pentru a verifica puritatea culturilor de organisme dăunătoare cu privire la paraziți și alte organisme dăunătoare;

k) programe adecvate de control al materialului pentru a elimina posibilitatea vectorilor;

l) pentru activitățile in vitro, manevrarea materialului în condiții sterile: echiparea laboratorului pentru executarea procedurilor aseptice;

m) păstrarea răspîndirii organismelor dăunătoare prin intermediul vectorilor în astfel de condiții, încît să nu existe răspîndire via vector, de exemplu: dimensiunea controlată a ochiurilor plasei, izolarea solului;

n) izolarea sezonieră pentru a garanta că activitățile sînt efectuate în perioadele de risc fitosanitar scăzut.

Anexa nr. 3

la Condițiile în care organismele dăunătoare, plantele și produsele vegetale enumerate în anexele nr.1 și nr.2 la prezenta hotărâre pot fi introduse și puse în circulație în Republica Moldova pentru testări sau în scopuri științifice și pentru lucrări de selecție varietală

PROCEDURĂ
de constituire a comisiei de control

1. Organismul oficial responsabil, în baza dosarului întocmit în vederea obținerii permisiunii, depune o cerere de solicitare autorității publice centrale în domeniul agriculturii, în funcție de natura activităților desfășurate pentru constituirea comisiei de control.

2. Instituirea comisiei de control din 2 sau mai mulți controlori în funcție de activitatea supusă permisiunii se efectuează de către autoritatea publică centrală în domeniul agriculturii, în termen de 10 zile de la primirea solicitării pentru evaluarea condițiilor tehnice de carantină ale exploatațiilor și instalațiilor de la locul/locurile unde se desfășoară activități pentru care s-a introdus ori s-a deplasat materialul.

3. Organismul oficial responsabil trimite membrilor comisiei de control copii ale dosarului întocmit în vederea obținerii permisiunii, prin poștă, cu confirmare de primire.

4. Controlorul este independent ierarhic pe tot parcursul evaluării tehnice și direct responsabil de conținutul raportului de control. Controlorul are următoarele responsabilități:

a) răspunde solicitărilor de control ori de câte ori este nevoie;

b) în funcție de specificul activității, solicită informațiile prevăzute la punctul 4 al prezentelor Condiții;

c) în timpul controlului, controlorul constată o stare de fapt și face recomandări argumentate;

d) verifică și evaluează din punct de vedere tehnic locația, echipamentele, instalațiile și personalul care desfășoară activitățile vizate;

e) întocmește raportul de control și îl transmite organului de control fitosanitar și autorității administrației publice centrale în domeniul agriculturii;

f) realizează analiza riscului răspândirii organismelor dăunătoare menținute în condiții de carantină, având în vedere: natura materialului, activitatea desfășurată, biologia organismului dăunător, mijloacele de răspândire și interacțiunea cu mediul;

g) respectă confidențialitatea informațiilor obținute pe parcursul controlului.

5. În timpul etapei de evaluare a dosarului, controlorul păstrează legătura cu organul de control fitosanitar, comunicându-i toate informațiile relevante și neconfidențiale.

Anexa nr. 4

la Condițiile în care organismele dăunătoare, plantele și produsele vegetale enumerate în anexele nr.1 și nr.2 la prezenta hotărâre pot fi introduse și puse în circulație în Republica Moldova pentru testări sau în scopuri științifice și pentru lucrări de selecție varietală

Modelul scrisorii de permisiune
pentru introducerea și/sau punerea în circulație a organismelor dăunătoare,
a plantelor și a produselor vegetale pentru testări sau scopuri științifice și
pentru lucrări de selecție varietală

REPUBLICA MOLDOVA		SCRISOARE DE PERMISIUNE	
1. Numele și adresa expeditorului/Organizația de protecție a plantelor din țara de origine		Scrisoare de permisiune	
2. Numele și adresa persoanei competente pentru activitățile aprobate		pentru introducerea și/sau punerea în circulație a organismelor dăunătoare, a plantelor și a produselor vegetale pentru testare sau în scopuri științifice și pentru lucrări de selecție varietală	
4. Adresa și descrierea locului sau a locurilor specifice pentru izolarea în carantină		3. Numele organismului oficial competent din statul emitent	
6. Punctul de intrare declarat pentru materialul introdus dintr-o țară terță		5. Locul de origine (dovada documentară anexată pentru materialele originare dintr-o țară terță)	
8. Denumirea (denumirile) științifică (științifice) a(le) materialului, inclusiv organismele dăunătoare respective		7. Numărul pașaportului fitosanitar sau numărul certificatului fitosanitar	
10. Tipul de material		9. Cantitatea de material	
11. Declarația suplimentară Acest material este introdus/pus în circulație în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.356 din 31 mai 2012 „Cu privire la aprobarea unor acte normative privind implementarea Legii nr. 228 din 23 septembrie 2010 cu privire la protecția plantelor și la carantină fitosanitară”			
12. Informații suplimentare			
13. Avizarea materialului de către organismul oficial competent din statul de origine Locul avizării: Data: Numele, prenumele și semnătura funcționarului autorizat:		14. Ștampila organismului oficial competent emitent: Locul eliberării: Data: Numele, prenumele și semnătura funcționarului autorizat:	

Anexa nr.5
la Condițiile în care organismele
dăunătoare, plantele și produsele
vegetale enumerate în anexele
nr.1 și nr.2 la prezenta hotărâre
pot fi introduse și puse în circulație
în Republica Moldova pentru testări
sau în scopuri științifice și pentru
lucrări de selecție varietală

**MĂSURI DE CARANTINĂ,
INCLUSIV TESTAREA PLANTELOR, A PRODUSELOR VEGETALE ȘI A ALTOR OBIECTE
DESTINATE SCOATERII DIN CARANTINĂ**

CAPITOLUL I

Secțiunea I

**Plante de Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus
Raf. și hibrizii acestora, altele decât fructele
și semințele**

1. Materialul vegetal, după caz, se supune procedurilor terapeutice corespunzătoare, așa cum este stabilit în Ghidul tehnic FAO/IPGRI.

2. Materialul vegetal, respectând procedurile terapeutice efectuate în temeiul punctului 1 al prezentei anexe, se supune în întregime procedurilor de indexare. Toată cantitatea de material vegetal, inclusiv plantele pentru indexare, se păstrează în instalațiile aprobate, în condițiile de regim de carantină stabilite în anexa nr. 2 la prezentele Condiții. Materialul vegetal destinat aprobării pentru eliberare oficială de regimul de carantină se păstrează în condiții care să permită un ciclu normal de vegetație și se supune inspecției vizuale efectuate la sosire și ulterior, la momente potrivite, în perioada procedurilor de indexare, pentru depistarea semnelor și simptoamelor organismelor dăunătoare, inclusiv toate organismele dăunătoare relevante menționate în anexele nr.1 și nr.2 la prezenta hotărâre.

3. În sensul punctului 2, materialul vegetal se indexează (testat și identificat) în vederea depistării de organisme dăunătoare, în conformitate cu următoarele proceduri:

1) Testarea folosește metode de laborator corespunzătoare și, acolo unde este necesar, plante indicator, inclusiv Citrus sinensis (L.) Osbeck, C. aurantifolia Christm. Swing, C. medica L., C. reticulata Blanco și Sesamum L., pentru a detecta cel puțin următoarele organisme dăunătoare:

- a) Citrus greening bacterium;
- b) Citrus variegated chlorosis;
- c) Citrus mosaic virus;
- d) Citrus tristeza virus (toate izolatele);
- e) Citrus vein enation woody gall;
- f) Leprosis;
- g) Naturally spreading prorsis;
- h) Phoma tracheiphila (Petri) Kanchaveli & Gikashvili;
- i) Satsuma dwarf virus;
- j) Siroplasma citri Saglio et al.;
- k) Tatter leaf virus;
- l) Witches' broom (MLO);
- m) Xanthomonas campestris (Pamnel) Dowson (toate tulpinile patogene la Citrus).

2) Pentru boli precum Blight și similare acesteia, pentru care nu există proceduri de indexare, materialul vegetal trebuie supus, la sosire, altorui vâstarului din vîrf în trunchi crescut în cultură sterilă, așa cum se stabilește în Ghidul tehnic al FAO/IPGRI, iar plantele rezultate trebuie supuse procedurilor terapeutice, în conformitate cu punctul 1 al prezentei anexe.

4. Materialul vegetal supus inspecției vizuale prevăzute la punctul 2 al prezentei anexe și pe care au fost observate semne și simptome de organisme dăunătoare se supune unei investigații care trebuie să includă testarea, după caz, pentru a stabili cât mai rapid posibil identitatea organismelor dăunătoare care cauzează semnele și simptomele.

Secțiunea II

**Plantele de Cydonia Mill., Malus Mill., Prunus
L. și Pyrus L. și hibrizii acestora și Fragaria L.,
destinate plantării, altele decât semințele**

5. Materialul vegetal se supune procedurilor terapeutice corespunzătoare, așa cum este stabilit în Ghidul tehnic al FAO/IPGRI.

6. Materialul vegetal, respectînd procedurile terapeutice efectuate în temeiul punctului 5 din prezenta anexă, se supune în întregime procedurilor de indexare. Toată cantitatea de material vegetal, inclusiv plantele pentru indexare, se păstrează în instalații aprobate, în condiții de izolare în carantină stabilite în anexa nr.2 la prezentele Condiții. Materialul vegetal care trebuie aprobat pentru eliberare oficială de regimul de carantină se păstrează în condițiile unui ciclu normal de creștere vegetală și este supus inspecției vizuale în ceea ce privește semnele și simptomele de organisme dăunătoare, inclusiv toate organismele dăunătoare relevante menționate în anexele nr.1 și nr.2 la prezenta hotărâre, la sosire și, ulterior, la momente potrivite, în perioada procedurilor de indexare.

7. În sensul punctului 6 din prezenta anexă, materialul vegetal se indexează pentru depistarea organismelor dăunătoare (testat și identificat), în conformitate cu următoarele proceduri:

1) În cazul Fragaria L., indiferent de țara de origine a materialului vegetal, testarea folosește metode de laborator adecvate și, unde este necesar, plante indicator, inclusiv Fragaria vesca, Fragaria virginiana și Chenopodium spp. pentru a detecta cel puțin următoarele organisme dăunătoare:

- a) Arabis mosaic virus;
- b) Raspberry ringspot virus;
- c) Strawberry crinkle virus;
- d) Strawberry latent "C" virus;
- e) Strawberry latent ringspot virus;
- f) Strawberry mild yellow edge virus;
- g) Strawberry vein banding virus;
- h) Strawberry witches' broom mycoplasma;
- i) Tomato black ring virus;
- j) Tomato ringspot virus;
- k) Colletotrichum acutatum Simmonds;
- l) Phytophthora fragariae Hickman var. fragariae Wilcox & Duncan;
- m) Xanthomonas fragariae Kennedy & King.

2) În cazul Malus Mill.:

(1) cînd materialul vegetal provine dintr-o țară terță necunoscută ca fiind afectată de oricare dintre următoarele organisme dăunătoare:

- a) Apple proliferation mycoplasma; sau
 - b) Cherry rasp leaf virus (american);
- testarea folosește metode de laborator adecvate și, unde este necesar, plante indicator pentru detectarea organismelor dăunătoare relevante;

(2) indiferent de țara de origine a materialului vegetal, testarea folosește metode de laborator adecvate și, unde este necesar,

plante indicator pentru a detecta cel puțin următoarele organisme dăunătoare:

- a) Tobacco ringspot virus;
- b) Tomato ringspot virus;
- c) Erwinia amylovora (Burr.) Winsl. et al;
- 3) În cazul Prunus L., după caz, pentru fiecare specie de Prunus:

(1) când materialul vegetal este originar dintr-o țară necunoscută ca fiind afectată de oricare dintre următoarele organisme dăunătoare:

- a) Apricot chlorotic leafroll mycoplasma;
- b) Cherry rasp leaf virus (american);
- c) Pseudomonas syringae pv. persicae (Prunier et al.) Young et al.;

testarea folosește metode de laborator adecvate și, unde este necesar, plante indicator pentru detectarea organismelor dăunătoare relevante;

(2) indiferent de țara de origine a materialului vegetal, testarea folosește metode de laborator adecvate și, unde este necesar, plante indicator pentru a detecta cel puțin următoarele organisme dăunătoare:

- a) Little cherry pathogen (izolate noneuropene);
- b) Peach mosaic virus (american);
- c) Peach phony rickettsia;
- d) Peach rosette mosaic virus;
- e) Peach rosette mycoplasma;
- f) Peach X-disease mycoplasma;
- g) Peach yellows mycoplasma;
- h) Plum line pattern virus (american);
- i) Plum pox virus;
- j) Tomato ringspot virus;
- k) Xanthomonas campestris pv. pruni (Smith) Dye.

4) În cazul Cydonia Mill și Pyrus L., indiferent de țara de origine a materialului vegetal, se folosește testarea prin metode de laborator adecvate și, unde este necesar, plante indicator, pentru a detecta cel puțin următoarele organisme dăunătoare:

- a) Erwinia amylovora (Burr.) Winsl. et al.;
- b) Pear decline mycoplasma.

8. Materialul vegetal supus inspecției vizuale prevăzute la punctul 6 din prezenta anexă și pe care au fost observate semne și simptome de organisme dăunătoare se supune unei investigații care include testarea, după caz, pentru a determina cât mai rapid posibil identitatea organismelor dăunătoare care cauzează semnele și simptomele.

Secțiunea III

Plantele de Vitis L., altele decât fructele

9. Materialul vegetal se supune, după caz, procedurilor terapeutice adecvate, așa cum stabilește Ghidul tehnic al FAO/IPGRI.

10. Materialul vegetal se supune în întregime procedurilor de indexare, respectând procedurile terapeutice efectuate în temeiul punctului 9 din prezenta anexă. Toată cantitatea de material vegetal, inclusiv plantele pentru indexare, se păstrează în instalațiile aprobate, în condițiile de izolare în carantină stabilite în anexa nr.2 la prezentele Condiții. Materialul vegetal destinat aprobării pentru eliberare oficială se păstrează în condiții care să permită un ciclu normal de vegetație și se supune inspecției vizuale efectuate la sosire și ulterior, la momente potrivite, în perioada procedurilor de indexare, cu privire la semne și simptome de organisme dăunătoare, inclusiv cele de Daktulosphaera vitifoliae (Fitch) și toate organismele dăunătoare relevante menționate în anexele nr.1 și nr.2 la prezenta hotărâre.

11. În sensul punctului 10 din prezenta anexă, materialul vegetal se indexează pentru testarea și depistarea organismelor dăunătoare (testat și identificat) în conformitate cu următoarele proceduri:

1) Când materialul vegetal este originar dintr-o țară necunoscută ca fiind afectată de următoarele organisme dăunătoare:

- a) boala Ajinashika.

Testarea folosește o metodă de laborator adecvată. În cazul unui rezultat negativ, materialul vegetal se indexează pe soiul de viță-de-vie Koshu și păstrat sub observație cel puțin două cicluri de vegetație;

- b) Grapevine stunt virus.

Testarea folosește plante indicator adecvate, inclusiv soiul de viță-de-vie Campbell Early, și observarea are loc timp de un an;

- c) Summer mottle.

Testarea folosește plante indicator adecvate, inclusiv soiul de viță-de-vie Sideritis, Cabernet-Franc și Mission.

2) Indiferent de țara de origine a materialului vegetal, testarea folosește metode de laborator adecvate și, acolo unde este necesar, plante indicator pentru a detecta cel puțin următoarele organisme dăunătoare:

- a) Blueberry leaf mottle virus;
- b) Grapevine Flavescence dorée MLO și alte îngălbeniri la viță-de-vie;
- c) Peach rosette mosaic virus;
- d) Tobacco ringspot virus;
- e) Tomato ringspot virus (tulpina „yellow vein” și alte tulpini);
- f) Xylella fastidiosa (Well & Raju);
- g) Xylophilus ampelinus (Panagopoulos) Willems et al.

12. Materialul vegetal supus inspecției vizuale prevăzute la punctul 10 din prezenta anexă și pe care au fost observate semne și simptome de organisme dăunătoare se supune unei investigații care să includă testarea, unde este necesar, pentru identificarea cât mai rapid posibil organismele dăunătoare care cauzează semnele și simptomele.

Secțiunea IV

Plante din soiul Solanum L. care formează tuberculi sau stoloni, sau hibridii lor, destinați plantării

13. Materialul vegetal se supune, după caz, procedurilor terapeutice corespunzătoare definite în Ghidul tehnic FAO/IPGRI.

14. După aplicarea procedurilor terapeutice fiecare unitate a materialului vegetal este inclusă într-un index. Materialul vegetal, inclusiv plantele ce trebuie incluse în acel index, se păstrează în totalitate în instalațiile aprobate, în condițiile de păstrare în carantină definite în anexa nr.2 la prezentele Condiții. Materialul vegetal destinat punerii în circulație oficială se păstrează în condiții care permit un ciclu normal de vegetație și se supune în perioada de elaborare a celui index unei inspecții vizuale la sosire, pe urmă la intervale regulate până la degenerescență, vizând decelarea urmelor și a simptomelor de organisme dăunătoare, inclusiv toate cele care sînt prevăzute în anexele nr.1 și 2 la prezenta hotărâre și pe cel al bolii de îngălbenire a nervurilor cartofului.

15. Elaborarea indexului menționat la punctul 14 din prezenta anexă urmează dispozițiile tehnice definite la punctul 17 din prezenta anexă, în vederea depistării cel puțin a următoarelor organisme dăunătoare:

- 1) Bacterii:

a) Clavibacter michiganensis (Smith) Davis et al. ssp. sepedonicus (Spieckermann et Kotthoff) Davis et al.;

- b) Ralstonia solanacearum (Smith) Yabuuchi et al.

- 2) Viruși și organisme similare:

- a) Andean potato latent virus;

- b) potato black ringspot virus;

- c) potato spindle tuber viroid;

- d) potato yellowing alfamovirus;

- e) potato virus T;

- f) andean potato mottle virus;

g) viruși comuni cartofului A, M, S, V, X și Y (inclusiv Yo, Yn și Yc) și virus de răsucire.

Cu toate acestea, în cazul semințelor de cartofi, crearea indexului se realizează în vederea depistării cel puțin a virușilor și a organismelor similare enumerate anterior la literele a)- e).

16. Materialul vegetal supus inspecțiilor vizuale menționate la punctul 14 din prezenta anexă și pe care s-au observat urme și simptome de organisme dăunătoare se supune unei cercetări cuprinzând, după caz, teste în vederea stabilirii pe cât posibil a identității organismelor dăunătoare în cauză.

17. Dispozițiile tehnice menționate la punctul 15 din prezenta anexă sînt următoarele:

1) pentru bacterii:

a) pentru tuberculi, testarea călcîiului fiecărui tubercul. Fiecare eșantion conține în mod normal în jur de 200 de tuberculi. Totuși, procedura se poate aplica la eșantioane de mai puțin de 200 de tuberculi;

b) pentru plantule și butași, inclusiv microplante, testarea secțiunilor celor mai joase ale tije și, după caz, a rădăcinilor pentru fiecare unitate de material vegetal;

c) se recomandă testarea descendentei tubercuilor sau a bazei tijelor în cazul soiurilor fără tuberculi în sensul unui ciclu normal de vegetație după testul menționat la literele a) și b);

d) pentru materialul menționat la litera a), se permite metoda specială de detectare a *Clavibacter michiganensis* (Smith) Davis et al. ssp. *sepedonicus* (Spieckermann et Kotthoff) Davis et al. sau *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. Pentru materialul menționat la litera b) este posibil să se aplice această metodă.

2) Pentru viruși și organisme similare, altele decît Potato spindle tuber viroid:

a) testarea materialului vegetal (tuberculi, plantule și butași, inclusiv microplante) cuprinde cel puțin o testare serologică, efectuată la înflorire sau puțin înainte, pentru fiecare dintre organismele dăunătoare specificate în lista organismelor dăunătoare, altele decît Potato spindle tuber viroid, urmată de o testare biologică pentru materialele a căror testare serologică s-a dovedit negativă. Pentru virusul răsucirii, este necesară realizarea a două testări serologice;

b) testarea semințelor de cartofi cuprinde cel puțin o testare serologică sau o testare biologică, dacă nu este posibilă o testare serologică. Se recomandă cu tărie recurgerea la o a doua testare pe o anumită proporție a eșantioanelor negative și efectuarea unei testări care utilizează o altă metodă în caz de rezultate limită;

c) testările serologice și biologice menționate la literele a) și b) se efectuează pe plante cultivate în seră, pe eșantioane prelevate de pe cel puțin două locuri de pe fiecare tijă, și anume o foliolă tină pe deplin dezvoltată din partea de sus a tije și o foliolă mai în vîrstă la jumătatea înălțimii; fiecare tijă se eșantionează din cauza posibilității unei infecții nesistemice. În cazul unei testări serologice, nu se va recurge la un amestec de foliole prelevate de pe diferite plante decît dacă coeficientul de grupare a fost validat pentru metoda folosită; foliolele prelevate de pe fiecare tijă pot fi totuși grupate pentru a constitui eșantionul plantei. În cazul unei testări biologice, este posibilă amestecarea a cel mult cinci plante cu inocularea unui minim de plante indicatoare identice;

d) plantele indicatoare corespunzătoare pentru testarea biologică menționată la literele a) și b) sînt acelea din lista stabilită de Organizația Europeană și Mediteraneană pentru Protecția Plantelor (OEPP) sau orice altă plantă indicatoare acceptată oficial, considerată că depistează viruși;

e) numai materialul vegetal care a fost testat în mod direct este pus în circulație după carantină. În caz de includere în index a ochilor de tuberculi, numai descendența ochilor testați poate fi introdusă în circulație. Tuberculul nu trebuie pus în circulație din cauza riscurilor legate de o eventuală infecție nesistemică.

3) Pentru Potato spindle tuber viroid:

a) pentru întreg materialul vegetal, testările cuprind plante cultivate în seră, de îndată ce sînt bine formate, dar înaintea înfloririi și a producerii de polen. Testările asupra germenilor de tubercul/plantelor cultivate in vitro/plantelor tinere se consideră numai ca testări preliminare;

b) eșantioanele sînt prelevate de pe o foliolă pe deplin dezvoltată în vîrfurile fiecărei tije a plantei;

c) toate materialele vegetale destinate a fi testate se cultivă la o temperatură care nu trebuie să fie mai mică de 18 °C (de preferință mai mare de 20 °C) și să beneficieze de o fotoperioadă de cel puțin 16 ore;

d) testările se efectuează cu ajutorul sondelor cADN sau ARN radioactive sau neradioactive, prin metoda R-PAGE (cu colorare cu argint) sau prin RT-PCR;

e) coeficientul de grupare maxim pentru sonde și metoda R-PAGE este de 5. Utilizarea acestui coeficient sau a coeficienților mai mari trebuie validată.

Capitolul II

Pentru plantele, produsele vegetale și alte obiecte prevăzute în anexa nr.2 la prezenta hotărîre și în Cerințele speciale pentru introducerea și circulația plantelor, produselor vegetale și altor obiecte pe teritoriul Republicii Moldova, aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr.594 din 2 august 2011

18. Măsurile oficiale de carantină includ inspecția sau testarea corespunzătoare pentru organismele dăunătoare relevante enumerate în anexele nr.1 și nr.2 la prezenta Hotărîre ale căror introducere și răspîndire în Republica Moldova este interzisă și se efectuează ținînd cont de cerințele stabilite în Hotărîrea Guvernului nr. 594 din 2 august 2011 „Cu privire la aprobarea Cerințelor speciale pentru introducerea și circulația plantelor, produselor vegetale și altor obiecte pe teritoriul Republicii Moldova” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.131-133, art.665), pentru organismele dăunătoare specifice, după caz. Ținînd cont de aceste cerințe speciale, metodele folosite pentru măsurile de carantină sînt cele stabilite în Hotărîrea nominalizată în prezentul punct sau alte măsuri echivalente aprobate oficial.

19. Plantele, produsele vegetale și alte obiecte trebuie să fie găsite, în conformitate cu dispozițiile punctului 18, neafectate de organismele dăunătoare relevante menționate în anexele nr.1 și nr.2 la prezenta Hotărîre și în Hotărîrea Guvernului nr.594 din 2 august 2011.

398 HOTĂRÎRE

pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind comercializarea și importul păsărilor domestice și ouălor pentru incubație

În temeiul prevederilor art. 29 al Legii nr. 221-XVI din 19 octombrie 2007 privind activitatea sanitar-veterinară (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 51-54, art. 153), cu modificările și completările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Norma sanitar-veterinară privind comer-

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Ministrul agriculturii
și industriei alimentare

Nr. 357. Chișinău, 1 iunie 2012.

cializarea și importul păsărilor domestice și ouălor pentru incubație (se anexează).

2. Prezenta hotărîre intră în vigoare după 3 luni din data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

3. Controlul asupra executării prezentei hotărîri se pune în sarcina Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

Vladimir FILAT

Vasile Bumacov

Aprobată
prin Hotărîrea Guvernului nr. 357
din 1 iunie 2012

NORMA SANITAR-VETERINARĂ

privind comercializarea și importul păsărilor domestice și ouălor pentru incubație

Prevederile prezentei Norme sînt armonizate cu prevederile Directivei nr. 2009/158/CE a Consiliului Uniunii Europene din 30 noiembrie 2009 privind condițiile de sănătate animală care reglementează comerțul intracomunitar și importurile din țări terțe de păsări de curte și de ouă pentru incubație (Jurnalul Oficial al Uniunii Europene din 22 decembrie 2009, L 334, pag. 4), modificată prin Decizia Comisiei nr. 2011/214/UE din 1 aprilie 2011 de modificare a anexelor II-IV la Directiva 2009/158/CE a Consiliului privind condițiile de sănătate animală care reglementează comerțul intracomunitar și importurile din țări terțe de păsări de curte și de ouă pentru incubație (Jurnalul Oficial al UE, L 90, pag. 27 din 6 aprilie 2011) și cu ale Regulamentului (CE) nr. 617/2008 al Comisiei din 27 iunie 2008 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1234/2007 al Consiliului privind standardele de comercializare a ouălor pentru incubație și a puilor de păsări de fermă (JO L 168, 28 iunie 2008, p. 5), modificat prin Regulamentul (UE) nr. 557/2010 al Comisiei din 24 iunie 2010 (JO L 159, 13 25 iunie 2010).

Capitolul I

Dispoziții generale

1. Norma sanitar-veterinară privind comercializarea și importul păsărilor domestice și ouălor pentru incubație (în continuare – Norma sanitar-veterinară) stabilește cerințe de sănătate și standarde la comercializarea și importul păsărilor domestice și ouălor pentru incubație.

2. Prevederile prezentei Norme sanitar-veterinare nu se aplică păsărilor domestice pentru țiguri, expoziții și concursuri.

3. În sensul prezentei Norme sanitar-veterinare, noțiunile de bază utilizate au următoarea semnificație:

păsări domestice (de curte) – găinile, curcile, bibilicile, ratele, găștele, prepelițele, porumbeii, fazanii, potirnicile, precum și păsările alergătoare (Ratitae), crescute sau ținute în captivitate pentru reproducție, producție de carne sau de ouă pentru consum sau pentru completarea rezervelor de vînat;

ouă pentru incubație – ouăle fecundate de păsări domestice, autohtone sau din import, destinate incubației și producerii de pui, diferențiate în funcție de specie, de categorie și de tip, identificate conform prevederilor prezentei Norme sanitar-veterinare;

pui – păsările vii de curte autohtone sau din import a căror greutate nu depășește 185 de grame, clasificate pe specii, categorii (de utilizare, de înmulțire și de reproducție) și tipuri (de carne, de pontă, de folosire mixtă);

pui de utilizare – pui de carne, de pontă, de folosire mixtă;

pui de carne – pui destinați îngrășării și sacrificării înainte de atingerea maturității sexuale;

pui de pontă – pui destinați creșterii în vederea producției de ouă pentru consum;

pui de folosire mixtă – pui destinați producției de ouă sau de carne;

pui de înmulțire – pui destinați creșterii în vederea producerii de pui de utilizare;

pui de reproducție – pui destinați creșterii în vederea producției de pui de înmulțire;

pui de o zi – păsările domestice nehrănite cu vîrsta de pînă la 72 de ore, inclusiv rațele hrănite sau nu din specia Cairina moschata sau încrucișările lor;

păsări domestice pentru reproducție – păsările domestice cu vîrsta de 72 de ore sau mai mult destinate producției de ouă pentru incubație;

păsări domestice pentru producție – păsările domestice cu vîrsta de 72 de ore sau mai mult crescute pentru producția de carne și/sau de ouă pentru consum sau pentru completarea rezervelor de vînat;

păsări domestice pentru tăiere – păsările domestice trimise direct la abator pentru a fi sacrificate în cel mult 72 de ore de la sosire;

efectiv – totalitatea păsărilor domestice cu același statut sanitar deținute în același local sau în aceeași împrejurare sau care împart același spațiu aerian și constituie o singură unitate epidemiologică;

fermă – infrastructură care poate cuprinde o unitate, utilizată pentru creșterea sau deținerea păsărilor domestice de reproducție sau pentru producție;

unitate – fermă sau parte a unei ferme situate în același loc și care desfășoară un anumit gen de activitate în sectorul avicol;

unitate de selecție – fermă sau parte a unei ferme a cărei activitate constă în producerea de ouă pentru incubație pentru producția de păsări domestice pentru reproducție;

unitate de înmulțire – fermă sau parte a unei ferme care produce ouă pentru incubare pentru producția de păsări domestice pentru producție;

unitate de creștere – fermă sau parte a unei ferme care crește păsări domestice pentru reproducție, adică înainte de stadiul de reproducere sau care crește păsări domestice pentru producție, adică crește păsări ouătoare înainte de stadiul de ouat;

incubator – unitate a cărei activitate constă în incubarea, ecloziunea ouălor pentru incubare și furnizarea puilor de o zi;

capacitate – numărul maxim de ouă de incubare care pot fi puse simultan în incubatoare, cu excepția clocitoarelor;

laborator desemnat – laborator teritorial desemnat de Agenția Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Produselor de Origine Animală (în continuare - autoritatea sanitar-veterinară competentă) să efectueze, sub responsabilitatea Centrului Republican de Diagnostic Veterinar teste de diagnostic prevăzute în prezenta Normă sanitar-veterinară;

inspecție sanitar-veterinară – vizită efectuată de medicul veterinar de liberă practică înputernicit pentru examinarea stării de sănătate a tuturor păsărilor domestice dintr-o unitate;

boli cu notificare obligatorie – gripa aviară și boala Newcastle;

focar – exploatarea sau locul unde s-a notificat oficial unu sau mai multe cazuri de boală notificabilă;

loc de carantină – infrastructura în care păsările domestice sînt menținute în izolare totală, se exclude contactul direct sau indirect al acestora cu alte păsări domestice și pot fi testate la bolile notificabile și observate pe termen de cel mult 30 de zile;

țiere sanitară – nimicirea tuturor păsărilor domestice și a produselor infectate sau suspecte a fi contaminate în condiții de asigurare a tuturor măsurilor de sănătate publică veterinară necesare, inclusiv dezinfecția.

Capitolul II

Cerințe speciale

4. Autoritatea sanitar-veterinară competentă, întru executarea prezentei Norme sanitar-veterinare:

1) înregistrează, la cerere, fiecare fermă și îi atribuie un număr distinctiv compus din codul țării (pentru Republica Moldova – MD) și dintr-o cifră de identificare atribuită, astfel încît să fie posibilă stabilirea genului de activitate al fermei;

2) întocmește, actualizează, în funcție de situația epizootică în țară și în lume și de progresele metodelor de prevenire și control al bolilor, și informează publicul prin intermediul paginii web specializate lista întreprinderilor autorizate din punct de vedere sanitar-veterinar în conformitate cu prevederile secțiunii 1 din capitolul IV al prezentei Norme sanitar-veterinare, să efectueze operații de comercializare și import a păsărilor vii și a produselor de origine animală;

3) întocmește, actualizează, în funcție de situația epizootică în țară și în lume și de progresele metodelor de prevenire și control al bolilor, planul de activitate pentru a asigura respectarea cerințelor privind autorizarea sanitar-veterinară a unităților pentru importul și comercializarea păsărilor domestice și ouălor pentru incubare, prevăzute în prezenta Normă sanitar-veterinară;

4) în cazul în care fermele nu respectă dispozițiile prezentei Norme sanitar-veterinare, poate retrage numărul distinctiv atribuit.

5. Centrul Republican de Diagnostic Veterinar (în continuare – Centrul), în calitate de laborator național de referință în domeniul veterinar pentru executarea prezentei Norme:

a) este responsabil de coordonarea și verificarea utilizării corecte a metodelor de diagnostic de către laboratoarele teritoriale desemnate;

b) furnizează laboratoarelor desemnate reactivii necesari pentru testele de diagnostic;

c) monitorizează calitatea reactivilor utilizați de laboratoarele desemnate în scopul efectuării testelor de diagnostic prevăzute de prezenta Normă sanitar-veterinară;

d) organizează și participă periodic la teste comparative;

e) face schimb reciproc periodic (anual și în caz de necesitate) de informații cu Centrul Național de Sănătate Publică privind variantele serologice de Salmonella depistate în perioada de referință la păsările domestice, ouăle pentru incubare și la oameni.

6. Autoritatea sanitar-veterinară competentă pune la dispoziția altor state și publicului informațiile despre laboratorul național de referință.

7. Se admit către comercializare și import ouăle pentru incubare, puii de o zi, păsările domestice pentru reproducție și pentru producție, cu excepția păsărilor domestice destinate repopulării rezervelor de vînat sălbatic cu o vîrstă mai mare de 72 de ore, cu respectarea cerințelor la transportarea acestora, prevăzute de prezenta Normă sanitar-veterinară, care corespund următoarelor cerințe comune:

1) provin din unități:

a) autorizate în conformitate cu cerințele generale privind autorizarea sanitar-veterinară a unităților, stabilite în prezenta Normă sanitar-veterinară, care dispun de un număr distinctiv atribuit, incluse în lista actualizată a unităților autorizate, făcută cunoscută publicului, prin pagina web a autorității sanitar-veterinare competente;

b) care, în momentul expedierii, nu fac obiectul unei restricții de sănătate animală care se aplică păsărilor de curte;

c) situate în afara unei zone supuse, din motive de sănătate animală, unor măsuri de restricție, luate ca urmare a apariției unui focar al unei boli la care păsările domestice sînt sensibile;

d) cu efective care nu prezintă, în momentul expedierii, semne clinice și nu sînt suspecte de nici o boală contagioasă a păsărilor domestice;

2) în cazul în care țara exportatoare dispune de și aplică un program actualizat, aprobat, obligatoriu de combatere a unei boli întîlnite la păsările domestice, în care se indică, în special:

a) răspîndirea bolii pe teritoriul său;

b) obiectivele programului, avînd în vedere importanța bolii și beneficiile estimate ale programului, raportate la costuri;

c) zona geografică în care se va aplica programul;

d) categoriile de statut aplicabile unităților, cerințele care trebuie respectate de fiecare categorie, precum și procedurile de testare;

e) procedurile de monitorizare a programului;

f) acțiunile care trebuie întreprinse în cazul în care, dintr-un motiv sau altul, o unitate își pierde statutul de sănătate animală;

g) măsurile care trebuie adoptate în cazul în care rezultatele testelor derulate în conformitate cu prevederile programului sînt pozitive;

h) orice garanții suplimentare, generale ori speciale, care pot fi necesare în comerțul exterior, echivalente cu cele solicitate pe teritoriul său;

3) în cazul în care se consideră că teritoriul țării ori o regiune din teritoriul său nu prezintă una dintre maladiile pe care le pot avea păsările domestice, se prezintă documentația aferentă, menționînd în special:

a) natura bolii și istoricul apariției acesteia pe teritoriul său;

b) rezultatele testelor de supraveghere bazate pe investigații serologice, microbiologice sau patologice și pe

faptul că boala respectivă trebuie notificată autorității sanitar-veterinare competente;

c) perioada în care s-a efectuat supravegherea sanitar-veterinară;

d) dacă este cazul, perioada în care a fost interzisă vaccinarea împotriva bolii și zona geografică în care a fost instituită această interdicție;

e) normele de bază prin care se verifică dacă zona de interes nu este afectată de boală;

f) garanțiile suplimentare, generale sau specifice, care pot fi solicitate în cadrul comerțului exterior, echivalente cu cele solicitate pe teritoriul său;

4) în cazul în care în efectivul care a livrat ouăle pentru incubatie, în cursul perioadei lor de incubatie, izbucnesc boli contagioase ale păsărilor domestice care pot fi transmise prin ouă, expeditorul ouălor pentru incubatie informează despre aceasta incubatorul respectiv și autoritatea sanitar-veterinară competentă responsabilă de incubator.

8. În particular:

1) ouăle pentru incubatie, la momentul expedierii, trebuie:

a) să provină din efective care au fost ținute mai mult de șase săptămâni în una sau mai multe unități autorizate care dispun de un număr distinctiv, conform cerințelor prezentei Norme sanitar-veterinare;

b) în caz de vaccinare, să provină din efective de păsări vaccinate cu vaccinuri autorizate pentru comercializare de autoritatea competentă, conform criteriilor de folosire a vaccinurilor în cadrul programelor de vaccinare de rutină împotriva bolii Newcastle;

c) în caz de vaccinare a efectivului împotriva oricărui serotip de Salmonella programele de vaccinare împotriva Salmonella nu trebuie să interfereze cu detecția serologică în contextul investigațiilor pe teren sau să aibă ca rezultat teste fals pozitive și nu trebuie utilizate vaccinurile vii cu Salmonella în contextul programelor naționale de control la păsările de curte pentru reproducție sau producție în timpul perioadei de reproducere sau depunere a ouălor, cu excepția celor sigure și autorizate și în cazul în care fabricantul nu furnizează o metodă corespunzătoare care să permită diferențierea din punct de vedere bacteriologic a tulpinilor de Salmonella de tip sălbatic de tulpinile vaccinale;

d) să provină din efective care au fost supuse unui examen sanitar-veterinar efectuat de către un medic veterinar oficial sau un medic veterinar de liberă practică împuternicit în cursul celor 72 de ore care precedă expedierea și, în momentul acestei examinări, nu au prezentat nici un semn clinic sau nu au fost suspectate de boli contagioase;

e) să provină din efective care au fost supuse în fiecare lună unei inspecții sanitar-veterinare, efectuate de către un medic veterinar oficial sau medicul veterinar de liberă practică împuternicit, însoțită de examinarea registrelor stării de sănătate ale lotului și aprecierea stării actuale de sănătate, în baza informațiilor la zi, furnizate de persoana responsabilă de lot în ultimele 72 de ore înainte de expediere;

f) supuse unui examen sanitar-veterinar efectuat de către medicul veterinar oficial sau medicul veterinar de liberă practică împuternicit pentru a exclude orice posibilitate a unei boli contagioase la păsările domestice, în cazul în care registrele sau oricare altă informație fac să fie suspectată o boală și în cazul apariției bolilor contagioase care pot fi transmise prin ouăle expediate pentru incubatie acesta va informa, în perioada de incubatie a ouălor livrate, autoritatea competentă și responsabilul incubatorului;

g) să fie identificate prin marcare individuală la ferma de producție cu numărul ei distinctiv constituit din litere și cifre de cel puțin 2 milimetri înălțime și 1 milimetru lățime, aplicate cu cerneală neagră indelebilă sau cu o altă marcă clar vizibilă de cel puțin 10 milimetri pătrați, aplicată înainte

de punerea în incubator, fie într-o fermă de producție, fie într-o fermă-incubator;

h) să fie supuse unei dezinfecții în conformitate cu instrucțiunile medicului veterinar oficial;

i) să fie ambalate în cutii perfect curate care conțin doar ouă destinate incubatiei provenind de la aceeași specie, categorie și tip de pasăre și din aceeași fermă, țară de origine sau expeditor și pe care să fie aplicată mențiunea "ouă puse la incubat", înscris numărul distinctiv al fermei în care au fost produse;

j) să fie conforme cu dispozițiile în vigoare în țara importatoare, purtând alte informații decât cele prevăzute de prezenta Normă sanitar-veterinară, cu condiția ca acestea să nu fie confundate între ele, de exemplu: caracterele să fie de cel puțin 3 milimetri înălțime, denumirea țării de origine, mențiunea „incubare”, pe ambalajele acestora trebuie să conțină cel puțin indicațiile de pe ouă, specia de pasăre de la care provin ouăle, numelele sau denumirea expeditorului și adresa acestuia;

2) puii de o zi trebuie:

a) să provină din ouă pentru incubatie care întrunesc cerințele specificate în alin. 1) pct. 7 și pct. 8 ale prezentei Norme sanitar-veterinare;

b) în caz de vaccinare, să fie vaccinați cu vaccinuri autorizate pentru comercializare de autoritatea competentă în conformitate cu criteriile de folosire a vaccinurilor în cadrul programelor de vaccinare de rutină împotriva bolii Newcastle;

c) să nu prezinte, la momentul expedierii, nici o suspiciune de boală, în datele din registrele incubatorului respectiv și a rezultatelor de laborator privind excluderea suspiciunii de boală, clarificarea cauzelor modificării randamentului de producție;

d) ambalați în ambalaje în funcție de specie, tipul și categoria de pasăre de curte, proveniți exclusiv din același incubator, aceeași țară de origine și de la același expeditor și pe care trebuie să fie înscrise cel puțin numărul distinctiv al fermei-incubator, în special denumirea țării de origine, specia de pasăre căreia aparțin puii, numelele sau denumirea expeditorului și adresa acestuia, aplicate cu cerneală neagră indelebilă, cu caractere de cel puțin 20 milimetri înălțime, 10 milimetri lățime și 1 milimetru grosime;

3) păsările domestice pentru reproducție și pentru producție, până la momentul expedierii:

a) au fost ținute, de la ecloziune sau mai mult de șase săptămâni, în una sau în mai multe unități autorizate care au atribuit un număr distinctiv conform prevederilor prezentei Norme sanitar-veterinare;

b) în caz de vaccinare, au fost vaccinate cu vaccinuri autorizate pentru comercializare de autoritatea competentă în conformitate cu criteriile de folosire a vaccinurilor în cadrul programelor de vaccinare de rutină împotriva bolii Newcastle;

c) au fost supuse unui examen sanitar-veterinar efectuat de către un medic veterinar oficial sau împuternicit, în ultimele 48 de ore care preced expedierea și, în momentul acestei examinări, să nu prezinte nici un semn clinic de boală sau să nu fie suspecte de boli contagioase ale păsărilor domestice;

4) păsările domestice destinate sacrificării trebuie, la momentul expedierii:

a) să provină dintr-o fermă în care s-au aflat de la ecloziune sau mai mult de douăzeci și una de zile;

b) să provină dintr-o fermă care nu face obiectul nici unei restricții de sănătate animală care se aplică păsărilor domestice;

c) au fost supuse examenului sanitar-veterinar în ultimele cinci zile înaintea expedierii de către medicul veterinar oficial sau de liberă practică împuternicit și nu au prezentat nici

un semn clinic de boală sau nu au fost suspecte de o boală contagioasă a păsărilor domestice;

d) să provină dintr-o fermă situată în afara unei zone supuse, din motive de sănătate animală, unor măsuri de restricție, luate ca urmare a apariției unui focar al unei boli la care păsările domestice sînt sensibile;

e) au fost supuse unor teste microbiologice, prin recoltare de probe în unitatea de origine și utilizarea metodelor stabilite în vederea depistării *Salmonellei* și serotipurilor incluse în programul recunoscut ca fiind echivalent cu cel prevăzut de prezenta Normă sanitar-veterinară, precum și celor, în caz de necesitate, care nu sînt menționate de prezenta Normă sanitar-veterinară;

5) păsările domestice cu o vîrstă mai mare de 72 de ore, destinate repopulării vînatului sălbatic, trebuie, la momentul expedierii:

a) să provină dintr-o exploatație care nu face obiectul nici unei restricții de sănătate animală aplicabilă păsărilor;

b) să provină dintr-o exploatație în care au stat de la ecloziune sau mai mult de 21 de zile și în care, în cursul celor două săptămîni care preced expedierea, nu au avut contact cu păsări domestice nou introduse;

c) să fie supuse examenului sanitar-veterinar efectuat în cursul celor 48 de ore care preced expedierea de către medicul veterinar oficial sau împuternicit și să nu prezinte nici un semn clinic de boală sau să nu fie suspecte de o boală contagioasă a păsărilor;

d) să provină dintr-o exploatație care nu este situată într-o zonă supusă interdicției, din motive de sănătate animală, din cauza unui focar al unei boli la care păsările domestice sînt sensibile.

9. Cerințele pct. 7, alin. 1) – 4), pct. 8 și pct. 12-18 din prezenta Normă sanitar-veterinară nu se aplică loturilor mai mici de douăzeci de păsări domestice și ouă pentru incubație, cu excepția loturilor care conțin rațe sau ouă de rațe pentru incubație, cu condiția ca acestea, în momentul expedierii lor să provină din efective care:

a) s-au aflat în țară de la ecloziune sau cel puțin ultimele trei luni;

b) nu prezintă semne clinice de boală contagioasă aviară;

c) în cazul în care au fost vaccinate, în coformitate cu prevederile prezentei Norme sanitar-veterinare;

d) nu fac obiectul nici unei restricții de sănătate animală aplicabilă păsărilor domestice;

e) provin din exploatații situate în afara unei zone supuse, din motive de sănătate animală, unor măsuri de restricție, ca urmare a apariției unui focar al unei boli la care păsările sînt sensibile;

f) toate păsările expediate au răspuns negativ în luna care precede expedierea lor la examenele serologice de depistare a anticorpilor de *Salmonella pullorum* și de *Salmonella gallinarum*, efectuate în conformitate cu prevederile prezentei Norme sanitar-veterinare, iar în cazul ouălor pentru incubație sau al puilor de o zi, efectivul de origine, în cele trei luni care preced expedierea, a fost supus unui examen serologic de depistare a *Salmonella pullorum* și *Salmonella gallinarum* în proporție care să dea o certitudine de 95 % în privința depistării infecției pentru o prevalență de 5 %.

Capitolul III

Cerințe la transport

10. Transportul păsărilor domestice și ouălor pentru incubație obținute de la acestea care sînt vaccinate împotriva bolii Newcastle către o țară cu statutul recunoscut ca nevaccinînd contra bolii Newcastle, se efectuează cu respectarea următoarelor cerințe:

1) ouăle pentru incubație trebuie să provină din efective de păsări domestice care:

a) nu sînt vaccinate; sau

b) sînt vaccinate cu vaccin inactivat; sau

c) au fost vaccinate cu un vaccin viu cu cel puțin 30 de zile înainte de colectarea ouălor pentru incubație;

2) puii de o zi, inclusiv puii destinați completării rezervelor de vînat nu trebuie să fie vaccinați împotriva bolii Newcastle și să provină din:

a) ouă pentru incubație care corespund cerințelor prevăzute în subpunctul 1) al prezentului punct; și

b) un incubator pentru incubația respectivelor ouă în momente și locuri complet diferite de cele ale ouălor care nu corespund cerințelor prevăzute în subpunctul 1) al prezentului punct;

3) păsările domestice de reproducție și pentru producție trebuie:

a) să nu fie vaccinate împotriva bolii Newcastle; și

b) să fi fost izolate timp de 14 zile înainte de transport într-o exploatație sau unitate de carantină sub supravegherea unui medic veterinar oficial în care nu se efectuează vaccinări, nu sînt păsări vaccinate împotriva bolii Newcastle în ultimele 21 de zile înainte de transport și nu a intrat în contact cu vreo pasăre nedestinată transportului în acest interval; și

c) au fost supuse, în intervalul de 14 zile înainte de transport, testării serologice reprezentative, cu rezultate negative, pentru detectarea anticorpilor bolii Newcastle în conformitate cu prevederile prezentei Norme sanitar-veterinare;

4) păsările domestice pentru sacrificare trebuie să provină din efective de păsări domestice care:

a) dacă nu sînt vaccinate împotriva bolii Newcastle, au fost supuse, în intervalul de 14 zile înainte de transport, testării serologice reprezentative, cu rezultate negative, pentru a detecta anticorpii bolii Newcastle în conformitate cu prevederile prezentei Norme sanitar-veterinare;

b) dacă sînt vaccinate, au fost supuse, în intervalul de 14 zile înainte de transport și în baza unui eșantion reprezentativ, unui test de izolare a virusului bolii Newcastle conform tehnicilor de aplicare aprobate.

11. Țara sau regiunea:

1) pentru a fi recunoscută ca „nevaccinînd contra bolii Newcastle”, în caz de necesitate, trebuie să prezinte Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animală, prin intermediul autorității competente, programul corect întocmit, menționat la alin. 2) pct. 7 al prezentei Norme sanitar-veterinare, precizînd garanțiile suplimentare, generale sau specifice care pot fi solicitate în timpul procedurii de recunoaștere, urmat de o cerere de recunoaștere a statutului de „nevaccinînd contra bolii Newcastle”;

2) cu statutul ca „nevaccinînd contra bolii Newcastle” poate fi recunoscută că deține acest statut în cazul în care prezintă informațiile menționate la alin. 3) pct. 7 al prezentei Norme sanitar-veterinare și, în special că:

a) nu a fost autorizată în cursul celor douăsprezece luni precedente nici o vaccinare contra bolii Newcastle la păsări domestice, cu excepția vaccinării obligatorii a porumbeilor călători;

b) efectivele pentru reproducție fac, cel puțin o dată pe an, obiectul unui control serologic care urmărește detectarea prezentei bolii Newcastle, în conformitate cu prevederile prezentei Norme sanitar-veterinare;

c) unitățile nu au nici o pasăre care să fi fost vaccinată contra bolii Newcastle în cele douăsprezece luni precedente, cu excepția porumbeilor călători vaccinați;

3) cu statutul de „nevaccinînd contra bolii Newcastle” poate fi suspendat în cazul:

a) unei epizootii grave, necontrolate a bolii Newcastle;

b) ridicării restricțiilor legale care interzic recurgerea sistematică la vaccinarea de rutină contra bolii Newcastle.

12. Puii de o zi și ouăle pentru incubație trebuie transportați:

a) în containere noi de unică folosință concepute în acest scop și nimicite după utilizare; sau

b) în containere de re folosire, cu condiția ca acestea să fie curățate și dezinfectate înainte de orice altă reutilizare.

13. Containerele de unică folosință trebuie:

1) să conțină numai pui de o zi sau ouă pentru incubatie din aceeași specie, din aceeași categorie și același tip de păsări domestice și care provin de la aceeași unitate;

2) să poarte o etichetă care să indice:

a) denumirea țării și a regiunii de origine;

b) numărul unic distinctiv al unității de origine atribuit conform prevederilor prezentei Norme sanitar-veterinare;

c) numărul de pui sau de ouă din fiecare ambalaj;

d) specia de păsări domestice căreia îi aparțin ouăle sau puii.

14. Ambalajele care conțin pui de o zi sau ouă pentru incubatie pot fi comasate în vederea transportului în containere corespunzătoare pe care să indice:

a) numărul de ambalaje comasate;

b) indicațiile menționate la subpunctul 2) punctul 13 al prezentei Norme sanitar-veterinare.

15. Păsările domestice pentru reproducție și producție trebuie transportate în cutii sau cuști:

a) care conțin doar păsări domestice din aceeași specie, din aceeași categorie și de același tip și care provin din aceeași unitate;

b) pe care este aplicat numărul unic distinctiv al unității de origine atribuit conform prevederilor prezentei Norme sanitar-veterinare.

16. Păsările domestice pentru reproducție și pui de o zi sînt transportați cit mai repede spre unitatea de destinație, fără să intre în contact cu alte păsări vii, cu excepția păsărilor domestice pentru reproducție și producție ori a puilor de o zi care corespund cerințelor enunțate în prezenta Normă sanitar-veterinară.

Păsările domestice pentru tăiere sînt transportate fără întîrziere spre abatorul de destinație, fără să intre în contact cu alte păsări domestice, cu excepția păsărilor domestice pentru tăiere care corespund cerințelor enunțate în prezenta Normă sanitar-veterinară.

Păsările domestice destinate pentru repopularea rezervelor de vînat sînt transportate fără întîrziere către punctul de destinație, fără a intra în contact cu alte păsări domestice, cu excepția păsărilor domestice destinate în același scop, care corespund cerințelor enunțate în prezenta Normă sanitar-veterinară.

17. Cutiile, cuștile și mijloacele de transport se concep astfel încît:

a) să se prevină pierderea de excremente și a penelor în timpul transportului;

b) să permită observarea păsărilor domestice;

c) să permită curățarea și dezinfectarea acestora.

18. Mijloacele de transport și, în cazul în care nu sînt de unică folosință, containerele, cutiile și cuștile, înainte de încărcare și după descărcare, sînt curățate și dezinfectate în conformitate cu instrucțiunile autorității competente de la locul de încărcare și descărcare.

19. Fiecare lot de păsări domestice, inclusiv puii de o zi și ouăle pentru incubatie destinate comercializării trebuie să fie însoțite, în timpul transportului lor spre locul de destinație:

1) de un document de însoțire întocmit care să conțină cel puțin următoarele indicații:

a) denumirea, adresa fermei și numărul distinctiv al acesteia, care, în cazul importului, trebuie să fie înlocuit cu denumirea țării de origine;

b) numărul de păsări domestice, ouăle destinate incubatiei sau numărul de pui, în funcție de specie, de categorie și de tipul de pasăre;

c) data expediției;

d) Numele și adresa destinatarului;

2) de un certificat sanitar-veterinar care să fie:

a) în conformitate cu modelul corespunzător prevăzut în anexa nr. 1 la prezenta Normă sanitar-veterinară;

b) completat și semnat de un medic veterinar oficial;

c) întocmit în ziua încărcării, în limba oficială sau în una din limbile oficiale ale statului expeditor și în limba oficială sau în una din limbile oficiale ale statului destinatar sau de traducerea autenticată a acesteia;

d) valabil pe o durată de cinci zile;

e) întocmit pe o singură filă;

f) adresat, în principiu, unui singur destinatar;

g) stampilat și semnat, iar ștampila și semnătura să aibă o culoare diferită de cea a certificatului sanitar-veterinar.

20. Este interzis transportul păsărilor domestice pentru reproducție și pui de o zi, păsărilor domestice pentru sacrificare și pentru repopularea rezervelor de vînat prin zonele infectate de gripă aviară sau cu boala Newcastle.

21. Păsările domestice și ouăle pentru incubatie importate trebuie:

1) să provină din țări sau din zone ale țărilor incluse în lista țărilor sau din zonele țărilor din care se permite importul, întocmită de către Agenție, plasată pe pagina web a acesteia și actualizată în funcție de:

a) situația epizootică;

b) starea de sănătate a păsărilor domestice, a altor animale domestice și a faunei din țara respectivă, acordîndu-se o atenție deosebită în special bolilor exotice ale animalelor, precum și stării de sănătate în zonele de vecinătate, în cazul în care se poate compromite sănătatea populației și a animalelor din țară;

c) regularitatea și rapiditatea furnizării de informații de către țara respectivă cu privire la existența pe teritoriul său a bolilor animale contagioase, în special a celor menționate în listele Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animală;

d) normele acestei țări privind prevenirea și combaterea bolilor la animale;

e) structura serviciilor veterinare din țara respectivă și atribuțiile acestor servicii;

f) organizarea și aplicarea măsurilor de prevenire și control al bolilor contagioase la animale;

g) garanțiile pe care le poate oferi țara pentru conformare cu prezenta Normă sanitar-veterinară;

h) respectarea normelor referitoare la hormoni și reziduuri;

2) să provină din țări sau regiuni ale acestora:

a) în care gripa aviară și boala Newcastle sînt boli a căror declarare este obligatorie;

b) indemne de gripa aviară și boala Newcastle sau care, fără a fi indemne de aceste boli, le combat cu ajutorul unor măsuri cel puțin echivalente celor naționale;

3) numai dacă provin din efective care:

a) înainte de expediere au fost ținute fără întrerupere pe teritoriul respectiv sau în zona respectivă pe parcursul unei perioade de maximum 30 de zile;

b) întrunesc condițiile de sănătate animală pentru importurile de păsări domestice și de ouă pentru incubatie, în funcție de speciile și de categoriile de păsări domestice, echivalente cu cele prevăzute de prezenta Normă sanitar-veterinară;

4) să fie însoțite de un certificat sanitar-veterinar, în original, întocmit în conformitate cu modelul stabilit în prezenta Normă sanitar-veterinară și semnat de un medic veterinar oficial din țara exportatoare:

a) emis în ziua încărcării în vederea expedierii spre țara de destinație;

b) redactat în limba oficială a țării de destinație sau în limba oficială a țării expeditoare cu traducerea autenticată în limba oficială a țării de destinație;

c) prin care se atestă că păsările sau ouăle pentru incubatie sînt conforme cu cerințele prezentei Norme sanitare-veterinare;

- d) cu o valabilitate de cinci zile;
- e) întocmit pe o singură filă;
- f) adresat unui singur destinatar;
- g) ștampilat și semnat de o culoare diferită de cea a certificatului.

22. Autoritatea sanitar-veterinară competentă:

a) efectuează controale la fața locului pentru a verifica dacă toate prevederile prezentei Norme sanitare-veterinare se aplică efectiv;

b) limitează, în funcție de situația epizootică și rezultatele controlului efectuat, importul dintr-o țară sau dintr-o zonă a unei țări anumitor specii, ouă pentru incubatie, păsări domestice de reproducție sau pentru producție, păsări domestice pentru sacrificare sau pentru utilizări speciale;

c) impune ținerea în carantină sau izolarea păsărilor domestice, ouălor pentru incubatie importate sau păsărilor domestice eclozate din ouă importate și luarea măsurilor de carantină și testare obligatorii pentru gripa aviară, boala Newcastle și orice altă boală relevantă;

d) la sosirea în țară, direcționează păsările domestice pentru sacrificare la un abator pentru a fi sacrificate fără întârziere;

e) desemnează, din motive de sănătate animală, abatorul spre care trebuie expediate păsările.

Capitolul IV

Autorizația sanitar-veterinară a unităților

Secțiunea 1

Cerințele generale privind autorizarea sanitar-veterinară a unităților

23. Pentru a fi autorizate sanitar-veterinar de către autoritatea competentă pentru comerțul exterior, unitățile trebuie:

1) să întrunească cerințele referitoare la infrastructură și funcționare, stipulate în secțiunea 2 a prezentului capitol;

2) să pună în aplicare și să respecte un program privind supravegherea maladiilor, aprobat de Agenție, conform cerințelor stipulate în secțiunea 3 a prezentului capitol;

3) să dețină infrastructura necesară pentru desfășurarea operațiunilor prevăzute la subpunctul 4) din prezentul punct;

4) să fie supravegheate de autoritatea sanitar-veterinară competentă în contextul planului de monitorizare a sănătății animalelor care include, în special:

a) cel puțin o inspecție sanitar-veterinară anuală, efectuată de către medicul veterinar oficial și controalele pentru verificarea modului în care se aplică măsurile de igienă și a funcționării unității, în conformitate cu condițiile din secțiunea 2 a prezentului capitol;

b) înregistrarea, de către fermier, a tuturor informațiilor necesare pentru monitorizarea continuă a stării de sănătate din unitate de către autoritatea sanitar-veterinară competentă;

5) să dețină numai păsări domestice.

24. Fiecărei unități autorizate sau, după caz înregistrate, la cerere, de către autoritatea competentă se atribuie un număr distinctiv, alcătuit din codul țării (pentru Moldova – MD) și o cifră de identificare corespunzătoare genului de activitate a unității.

Numărul distinctiv poate fi retras unităților care nu respectă dispozițiile prezentei Norme sanitare-veterinare.

Secțiunea 2

Infrastructură și funcționare

25. În unitățile de selecție, de înmulțire și de creștere:

1) amplasarea și dispunerea infrastructurii trebuie:

- a) să corespundă cu specificul producției realizate;
- b) să asigure că se poate preveni apariția oricărei boli;
- c) în cazul apariției unei boli, să se asigure că aceasta

poate fi controlată;

d) să permită o separare clară între aceste specii, în cazul în care unitățile dețin mai multe specii de păsări domestice;

e) să asigure condiții de igienă bune;

f) să permită monitorizarea stării de sănătate;

2) echipamentul trebuie:

a) să corespundă cu specificul producției realizate;

b) să permită curățarea și dezinfectarea, în locul cel mai adecvat, a instalațiilor și a vehiculelor cu care sînt transportate păsările domestice și ouăle pentru incubatie;

3) tehnica de creștere a păsărilor trebuie:

a) să aibă la bază, pe cît posibil, principiul „creșterii protejate” sau principiul „supravegherii continue”;

b) supusă curățirii și dezinfectării după evacuarea fecărui efectiv;

4) trebuie adăpostite numai păsări domestice care provin:

a) chiar din unitate; și/sau

b) din alte unități de creștere, de selecție sau de înmulțire autorizate în conformitate cu prevederile prezentei Norme sanitare-veterinare; și/sau

c) din importuri realizate în conformitate cu prezenta Normă sanitar-veterinară;

5) agentul economic trebuie să asigure respectarea normelor de igienă;

6) personalul trebuie să poarte îmbrăcăminte de lucru;

7) vizitatorii să poarte îmbrăcăminte de protecție;

8) clădirile, împrejuririle și echipamentul trebuie să fie bine întreținute;

9) ouăle trebuie să fie colectate frecvent, cel puțin o dată pe zi și cît mai curînd posibil după depunere, curățate și dezinfectate cît mai curînd posibil, cu excepția cazului în care dezinfecția are loc la un incubator din țară, ambalate cu materiale noi sau curate și dezinfectate;

10) deținătorul trebuie să notifice medicului veterinar împuternicit cu privire la orice modificare a randamentului producției sau cu privire la orice alt semn care poate constitui o suspiciune de boală contagioasă a păsărilor domestice;

11) din momentul în care apare suspiciunea, medicul veterinar împuternicit trebuie să trimită la laboratorul desemnat probe necesare pentru stabilirea sau confirmarea diagnosticului;

12) se va ține un dosar, registru sau baza de date referitoare la efectivele de păsări, care se păstrează cel puțin doi ani după eliminarea efectivelor în care se vor indica:

a) introducerea și scoaterea de păsări domestice;

b) randamentul producției;

c) morbiditatea și mortalitatea, inclusiv cauzele acestora;

d) examenele de laborator executate și rezultatele obținute;

e) locul de origine al păsărilor domestice;

f) destinația ouălor;

13) în cazul unor boli contagioase ale păsărilor domestice, rezultatele examenelor de laborator trebuie comunicate imediat medicului veterinar de liberă practică împuternicit al unității respective.

26. În incubatoare:

1) trebuie să existe o separare fizică și funcțională a incubatorului de instalațiile pentru creșterea păsărilor pe diverse sectoare funcționale:

a) depozitarea și sortarea ouălor;

b) dezinfectarea;

c) preincubația;

d) ecloziunea;

e) pregătirea și condiționarea expedierilor;

2) clădirile trebuie protejate de păsările venite din exterior și de rozătoare;

3) podelele și pereții trebuie să fie din material rezistent, impermeabil și lavabil;

4) condițiile de iluminare naturală sau artificială și sistemele de reglare a aerului și a temperaturii trebuie adaptate în funcție de destinația încăperii;

5) trebuie prevăzută eliminarea igienică a deșeurilor (ouă și pui);

6) echipamentul trebuie să aibă pereții interiori netezi și etanși;

7) funcționarea echipamentului și a personalului trebuie corelată cu principiul circulației în sens unic a ouălor;

8) ouăle pentru incubatie trebuie să provină:

a) din unități de selecție sau de înmulțire autorizate;

b) din importuri în conformitate cu prezenta Normă sanitar-veterinară;

9) agentul economic trebuie să asigure respectarea normelor de igienă;

10) fiecare agent economic trebuie să înregistreze, în funcție de specie, de categorie (selecție, reproducere sau utilizare) și de tip (carne, ouă sau utilizare mixtă):

a) data punerii la incubatie, numărul de ouă destinate incubatiei și numărul distinctiv al fermei în care au fost produse ouăle destinate incubatiei;

b) data ecloziunii și numărul de pui eclozați destinați utilizării efective;

c) numărul de ouă incubate retrase din incubator și identitatea cumpărătorului;

11) personalul trebuie să poarte îmbrăcăminte de lucru;

12) vizitatorii trebuie să poarte îmbrăcăminte de protecție;

13) clădirile și echipamentul trebuie menținute în bună stare de întreținere;

14) operațiunilor de dezinfectare se supun:

a) ouăle, din momentul sosirii la incubator și începerea procesului de incubare sau la momentul expedierii pentru comercializare sau exportare, cu excepția cazului în care au fost dezinfectate în prealabil la unitatea de reproducție de origine;

b) incubatoarele, cu regularitate;

c) eclozoarele și echipamentul, după fiecare ecloziune;

15) trebuie evaluată starea sanitară a incubatorului conform programului de control al calității microbiologice;

16) deținătorul comunică medicului veterinar de liberă practică împuternicit orice modificare a randamentului producției sau orice alt semn care ar putea constitui o suspiciune de boală contagioasă a păsărilor domestice;

17) din momentul în care apare suspiciunea de boală contagioasă, medicul veterinar de liberă practică împuternicit trebuie să trimită la laboratorul desemnat probele necesare pentru stabilirea sau confirmarea diagnosticului și să informeze autoritatea sanitar-veterinară competentă, care decide luarea măsurilor corespunzătoare;

18) se va ține un registru de incubator, fișier sau program informatic, păstrat timp de cel puțin doi ani, în care se va arăta, dacă este posibil, pentru fiecare efectiv:

a) proveniența ouălor și data sosirii acestora;

b) rezultatele ecloziunii;

c) anomaliile constatate;

d) examenele de laborator executate și rezultatele obținute;

e) eventualele programe de vaccinare;

f) numărul și destinația ouălor introduse în incubatoare din care nu au ieșit pui;

g) destinația puilor de o zi;

19) în cazul unor boli contagioase ale păsărilor domestice, rezultatele examenelor de laborator trebuie comunicate imediat medicului veterinar de liberă practică împuternicit al unității respective;

20) ouăle retrase trebuie utilizate ca ouă industriale în alte scopuri decât consumul uman;

21) se înregistrează și, la solicitare, se comunică autorității competente, în funcție de specie, de categorie (selecție, reproducere sau utilizare) și de tip (carne, ouă sau utilizare mixtă) despre:

a) numărul de ouă destinate incubatiei puse la incubat;

b) numărul de pui eclozați destinați utilizării efective;

c) datele statistice privind șeptelul de păsări de curte pentru selecție și înmulțire, pot fi solicitate și de alte autorități interesate;

d) numărul de pui importați/exportați în cursul lunilor, în funcție de specie, categorie și tipul de pasăre, completat în modelul borderoului menționat în anexa nr. 2 la prezenta Normă sanitar-veterinară;

22) la sfârșitul fiecărui an se întocmesc datele statistice privind structura și activitatea incubatoarelor, care se prezintă, în prima lună a anului curent, conform modelului solicitat, Biroului Național de Statistică.

Secțiunea 3

Programul de control sanitar-veterinar al bolilor

27. Programele de control sanitar al bolilor trebuie să prevadă, fără a aduce atingere măsurilor de sănătate specifice în pct. 7 al prezentei Norme sanitar-veterinare, cel puțin condițiile de control pentru următoarele infecții și specii:

1) infecții cu *Salmonella pullorum* (*Salmonella enterica*, subspecia *enterica*, serovar *Gallinarum*, varianta biochimică (biovar) *Pullorum*), *Salmonella gallinarum* (*Salmonella enterica*, subspecia *enterica*, serovar *Gallinarum*, varianta biochimică (biovar) *Gallinarum*) și *Salmonella arizonae* (*Salmonella enterica*, subspecia *arizonae*, serogrupul K (O18) *arizonae*):

a) *Salmonella pullorum* și *Salmonella gallinarum* – la găini, curci, bibilici, prepelițe, fazani, potârniche și rațe;

b) *Salmonella arizonae* – la curci;

2) infecții cu *Mycoplasma gallisepticum* și *Mycoplasma meleagridis*:

a) în cazul *Mycoplasma gallisepticum* – la găini și curci;

b) în cazul *Mycoplasma Meleagridis* – curci.

28. Programul de control sanitar-veterinar:

1) al infecțiilor cu *Salmonella pullorum*, *Salmonella gallinarum* și *Salmonella*:

a) urmărește determinarea prezentei infecției prin examene serologice și/sau bacteriologice, ținând cont de faptul că testele serologice la specii de păsări, altele decât găini, pot avea uneori ca rezultat o proporție inacceptabilă de reacții pozitive false;

b) include prelevarea și examinarea probelor, în funcție de caz, din sânge, embrioni neclozați (embrioni morți în coajă), de la pui de calitate a doua, meconiu, țesuturi post mortem, în special ficat, splină, ovar/oviduct și joncțiune iliocecală, ținând cont de faptul că eșantioanele de mediu nu sînt, în general, adecvate pentru detectarea fiabilă a *Salmonella pullorum* și *Salmonella gallinarum*;

c) prevede pentru eșantioane fecale/meconice și intestinale îmbogățirea directă cu bulion cu selenit-cisteină și pentru eșantioane (de exemplu, embrioni morți în coajă), unde este de așteptat ca flora concurentă să fie minimă, preîmbogățirea neselectivă urmată de îmbogățire selectivă cu bulion Rappaport-Vassiliadis pe bază de soia (RVS) sau cu bulion Muller Kauffman-tetratratat-novobiocin (MKTn), ținând cont de faptul că etalarea directă a țesuturilor prelevate în mediu aseptice pe un mediu agar cu selectivitate minimă, ca de exemplu agarul MacConkey, este, de asemenea, utilă pentru diagnosticare și că *Salmonella pullorum* și *Salmonella gallinarum* nu cresc de la sine în medii semisolid modificate Rappaport Vassiliadis (MRSV) care este utilizat pentru monitorizarea agentului zoonotic *Salmonella* spp.;

d) include prelevarea eșantioanelor de sânge de la un

efectiv pentru a investiga *Salmonella pullorum*, *Salmonella gallinarum* sau *Salmonella arizonae* prin examen serologic, ținând cont de faptul ca numărul de eșantioane care trebuie prelevate să fie valabil din punct de vedere statistic pentru testare serologică și/sau bacteriologică pentru determinarea prezenței infecției, precum și de prevalența infecției și de istoricul acesteia în țară;

e) prevede inspectarea efectivelor de păsări în timpul fiecărei perioade de depunere a ouălor, la momentul oportun pentru detectarea bolii;

f) exclude prelevarea eșantioanelor de la păsări de curte sau ouă care au fost tratate cu produse medicinale antimicrobiene în decursul ultimelor două trei săptămâni înainte de testare pentru testarea bacteriologică;

g) impune utilizarea tehnicilor de testare capabile să diferențieze răspunsurile serologice la infecțiile cu *Salmonella pullorum* și *Salmonella gallinarum*, în cazul utilizării vaccinului cu *Salmonella enteritidis*, ținând cont de faptul că *Salmonella pullorum* și *Salmonella gallinarum* nu cresc de la sine în mediul semisolid modificat Rappaport Vassiliadis (MRSV) care este utilizat pentru monitorizarea agentului zoonotic *Salmonella* spp.;

h) exclude vaccinarea în cazul monitorizării serologice;

i) prevede testarea bacteriologică în cazul vaccinării, dar metoda de confirmare trebuie să fie capabilă să diferențieze tulpinile de vaccin viu de cele sălbatice;

2) al infecției cu *Mycoplasma gallisepticum* și *Mycoplasma meleagridis*:

a) urmărește determinarea prezenței infecției prin examene serologice și/sau bacteriologice și/sau moleculare validate, leziunilor de aerোসaculită la puii de găină și la puii de curcă de o zi care sugerează prezența unei infecții cu *Mycoplasma* ce trebuie investigată;

b) include prelevarea probelor pentru laborator, în funcție de caz, din sânge de la pui de găină și pui de curcă de o zi, din material seminal, sau secreție traheală, orificii nazale posterioare, cloacă sau din sacul aerian și, în special, pentru determinarea prezenței *Mycoplasma meleagridis*, din oviduct și penis, în cazul curcanilor;

c) examene pentru investigarea *Mycoplasma gallisepticum* sau *Mycoplasma meleagridis*, efectuate pe un eșantion reprezentativ, astfel încât să se poată efectua supravegherea continuă a infecției pe parcursul perioadelor de creștere și de depunere a ouălor, adică imediat înainte de depunerea ouălor și apoi din trei în trei luni.

29. În cazul în care nu există reacții, examenul este considerat negativ.

În caz contrar, efectivul este suspectat de boală și se aplică măsurile prevăzute în secțiunea 4 din prezentul capitol.

În cazul fermelor care cuprind mai multe unități de producție distincte, autoritatea competentă poate deroga de la aplicarea măsurilor prevăzute în prezentul punct în unitățile de producție sănătoase ale unei ferme infectate, cu condiția că medicul veterinar de liberă practică împuternicit confirmă că structura și importanța acestor unități de producție, precum și operațiunile care se efectuează în cadrul lor sînt complet distincte în ceea ce privește locația, întreținerea și alimentația și boala respectivă nu poate propaga de la o unitate de producție la alta.

Secțiunea 4

Criterii de suspendare sau de retragere a autorizației sanitar-veterinare a unei unități

30. Autorizația sanitar-veterinară a unei unități se suspendă:

1) în cazul în care nu se respectă condițiile prevăzute în secțiunea 2 a prezentului capitol;

2) pînă la realizarea unei investigații corespunzătoare asupra bolii, în cazul în care:

a) este suspectată prezența gripei aviare sau a bolii Newcastle în cadrul unității sau sînt prezentate date veridice despre apariția cazurilor de boală la oameni, condiționate de activitatea unității respective;

b) unitatea a primit păsări domestice sau ouă pentru incubatie care provin dintr-o unitate suspectă sau afectată de gripa aviară sau de boala Newcastle;

c) între unitate și un focar de gripă aviară sau de boală Newcastle a avut loc un contact susceptibil de a transmite infecția;

3) pînă la efectuarea unor noi examene, în cazul în care rezultatele controalelor întreprinse în conformitate cu prevederile prezentei Norme sanitar-veterinare privind infecțiile cu *Salmonella pullorum*, *Salmonella gallinarum*, *Salmonella arizonae*, *Mycoplasma gallisepticum* sau *Mycoplasma Meleagridis* indică la prezența unei infecții;

4) pînă la aplicarea măsurilor corespunzătoare solicitate de către medicul veterinar oficial după constatarea neconformării unității cu cerințele stipulate în pct. 23 al prezentei Norme sanitar-veterinare.

31. Autorizația sanitar-veterinară a unei unități se retrage:

a) în cazul izbucnirii gripei aviare sau a bolii Newcastle în unitate;

b) în cazul în care un nou examen desfășurat corespunzător confirmă prezența unei infecții cu *Salmonella pullorum*, *Salmonella gallinarum*, *Salmonella arizonae*, *Mycoplasma gallisepticum* sau *Mycoplasma meleagridis*;

c) în cazul în care, după o nouă somare din partea medicului veterinar oficial, nu s-au luat măsurile de conformare cu cerințele stipulate în pct. 23 al prezentei Norme sanitar-veterinare.

32. Restabilirea autorizației sanitar-veterinare se efectuează:

1) după douăzeci și una de zile de la executarea curățării și a dezinfecției finale, în cazul efectuării tăierii sanitare cauzată de izbucnirea gripei aviare sau a bolii Newcastle;

2) în cazul în care a fost retrasă din cauza unor infecții provocate de:

a) *Salmonella pullorum*, *Salmonella Gallinarum* sau de *Salmonella arizonae* după două rezultate negative a testelor efectuate la un interval de cel puțin 21 de zile în unitatea respectivă și după dezinfectarea finală a locului unde s-a sacrificat efectivul de păsări infectate;

b) *Mycoplasma gallisepticum* sau de *Mycoplasma meleagridis* – după două rezultate negative a testelor efectuate pe tot efectivul de păsări la un interval de cel puțin 60 de zile.

33. Suspendarea, retragerea și restabilirea autorizației sanitar-veterinare se efectuează conform prevederilor alin. (3)-(6) ale art. 17 din Legea nr. 235-XVI din 20 iulie 2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.

Anexa nr. 1
la Norma sanitar-veterinară privind
comercializarea și importul păsărilor
domestice și ouălor pentru incubajie

Modele de certificate sanitar-veterinare pentru comerțul
cu păsările domestice și ouăle pentru incubajie
(se completează cu respectarea notelor pentru certificatul respectiv)

Modelul 1**Certificat sanitar-veterinar pentru comerțul cu ouă pentru incubajie**

Partea I: Detalii privind prezentul transport	I.1. Expeditorul		I.2. Numărul de referință al certificatului		I.2.a. Numărul local de referință			
	Numele							
	Adresa		I.3. Autoritatea competentă centrală					
	Codul poștal		I.4. Autoritatea competentă locală					
	I.5. Destinatarul		I.6.					
	Numele		I.7.					
	Adresa							
	Codul poștal							
	I.8. Țara de origine	Codul ISO	I.9. Regiunea de origine	Cod	I.10. Țara de destinație	Codul ISO	I.11. Regiunea de destinație	Cod
	I.12. Locul de origine		I.13. Locul de destinație					
	Exploatarea ☐ Unitatea ☐		Exploatarea ☐ Unitatea ☐					
	Numele Numărul de aprobare		Organismul aprobat ☐					
	Adresa		Numele Numărul de aprobare					
	Codul poștal		Adresa					
	I.14. Locul de încărcare		I.15. Data și locul de plecare					
Codul poștal								
I.16. mijloacele de transport		I.17. Transportator						
Avion ☐ Vas ☐		Numele Numărul de aprobare						
Vagon de tren ☐ Vehicul rutier ☐		Adresa Țară						
Altele ☐		Codul poștal						
Identificare:								
I.18. Descrierea mărfurilor		I.19. Codul produsului (cod CN)						
		04.07						
I.21.		I.20. Numărul/Cantitatea						
		I.22. Numărul de pachete						
I.23. Identificarea containerului/Numărul sigiliului		I.24.						
I.25. Mărfuri certificate pentru								
Reproducția ☐ Organismul aprobat ☐ Altele ☐								

Partea II: Certificarea	I.26. Tranzit prin țări ☐		I.27. Tranzit prin țară	
	Țara Codul ISO			
	Punctul de ieșire Cod			
	Punctul de intrare Nr. PIF:			
	I.28. Exportul ☐		I.29.	
	Țara Codul ISO			
	Punctul de ieșire Cod			
	I.30.			
	I.31. Identificarea mărfurilor			
	Specii (numele științific), categoria, identificarea, vîrsta, numărul de ambalaje, cantitatea			
	II.a) Numărul de referință al certificatului		II.b) Numărul de referință local	
	II.1. Certificat de sănătate animală			
	Subsemnatul, medic veterinar oficial, certifică faptul că ouăle pentru incubajie descrise mai sus:			
	(1, 2, 3) corespund prevederilor Normei sanitar-veterinare privind comercializarea și importul păsărilor domestice și ouălor pentru incubajie;			
	(4) oferă garanții suplimentare referitoare la gripa aviară și boala Newcastle prevăzute de Norma sanitar-veterinară privind comercializarea și importul păsărilor domestice și ouălor pentru incubajie;			
*c) provin de la păsări domestice care:				
(1) nu au fost vaccinate împotriva bolii Newcastle;				
(1) sau au fost vaccinate împotriva bolii Newcastle cu:				
.....				
(Numele și tipul tulpinii (active sau inactive) a virusului bolii folosită în vaccin (vaccinuri)				
La(data) și vîrsta de.....săptămîni				
II.2. Certificat de sănătate publică veterinară				
Subsemnatul, medic veterinar oficial, certifică că ouăle pentru incubajie descrise mai sus:				
(5) a) provin dintr-un efectiv care a fost supus unui test de depistare a serotipurilor de Salmonella care prezintă interes din punctul de vedere al sănătății publice în conformitate cu cerințele sanitar-veterinare privind controlul și supravegherea zoonozelor și agenților zoonotici specifici circuitului alimentar				
Data ultimei eșantionări a efectivului de la care se cunoaște rezultatul testului:.....				
Rezumatul tuturor testelor efectuate asupra efectivului:				
(1)		(6) [pozitiv]		
(1)		(6) [negativ]		
(5) b) și că nu au fost detectate nici Salmonella Enteritidis, nici Salmonella Typhimurium în cadrul programului de control menționat în punctele 11.2 a)				
II.3 Informații suplimentare referitoare la sănătate				
(1)(7) II.3.1. Acest lot este constituit din păsări de curte vii/pui de o zi/ouă pentru incubajie provenite din exploatarea în care nu s-a efectuat vaccinarea împotriva				

gripei aviare

- (1) II.3.2. Prezentul lot îndeplinește condițiile de sănătate animală privind anumite măsuri de protecție referitoare la influența aviară de subtip H5N1 la păsările de curte
- (1) II.3.3. Prezentul lot îndeplinește condițiile de sănătate animală privind anumite măsuri de protecție în legătură cu prezența influenței aviare produse de tulpini înalt patogene de subtip H5N1 la păsările sălbatice.

Note privind completarea certificatului**Pentru Partea I:**

Referință pentru căsuța I.16: Numărul de înregistrare (vagoane de tren sau container și camioane), numărul zborului (aeronavei) sau denumirea (vapor)

Referință pentru căsuța I.31: Categoria: a se selecta una dintre cele de mai jos: linie pură/bunici/părinți/puicuțe ouătoare/pentru îngrășat/altele

Identificarea: a se indica efectivul de origine și marca

Vîrsta: a se indica data colectării

Pentru Partea II:

- (1) A se păstra mențiunea corespunzătoare

- (2) Se aplică numai dacă se respectă cerințele de la punctele II.3.2. sau II.3.3

- (3) A se certifica în cazul expedierii într-o țară care are statutul de nevaccinare aprobat internațional în ceea ce privește boala Newcastle, altfel trebuie ștearsă referința

- (4) A se completa, după caz

- (5) Certificarea în temeiul punctului II.2. se aplică numai dacă păsările de curte aparțin speciei Gallus gallus.

- (6) Dacă vreunul din rezultatele testelor de depistare a Salmonella Infantis, Salmonella Virchow sau Salmonella Hadar a fost pozitiv pe durata de viață a efectivului, a se indica drept pozitiv

- (7) Se aplică numai pentru țările care efectuează vaccinarea împotriva gripei aviare în conformitate cu planul de vaccinare aprobat la nivel internațional

Culoarea ștampei și a semnăturii trebuie să fie diferită de cea a altor mențiuni din certificat

Medicul veterinar oficial		
Numele (cu majuscule):		Calificarea și titlul
Unitatea veterinară locală:		Numărul unității corespunzătoare:
Data:		Semnătura:
Ștampila		

Modelul 2**Certificat sanitar-veterinar pentru comerțul cu pui de o zi**

Partea I: Detalii privind prezentul transport	I.1. Expeditorul		I.2. Numărul de referință al certificatului		I.2.a) Numărul local de referință			
	Numele							
	Adresa		I.3. Autoritatea competentă centrală					
	Codul poștal		I.4. Autoritatea competentă locală					
	I.5. Destinatarul		I.6.					
	Numele		I.7.					
	Adresa							
	Codul poștal							
	I.8. Țara de origine	Codul ISO	I.9. Regiunea de origine	Cod	I.10. Țara de destinație	Codul ISO	I.11. Regiunea de destinație	Cod
	I.12. Locul de origine		I.13. Locul de destinație					
	Exploatarea ☐ Unitatea ☐		Exploatarea ☐ Unitatea ☐					
	Numele Numărul de aprobare		Organismul aprobat ☐					
	Adresa		Numele Numărul de aprobare					
	Codul poștal		Adresa					
	I.14. Locul de încărcare		I.15. Data și locul de plecare					
Codul poștal								
I.16. mijloacele de transport		I.17. Transportator						
Avion ☐ Vas ☐		Numele Numărul de aprobare						
Vagon de tren ☐ Vehicul rutier ☐		Adresa Țară						
Altele ☐		Codul poștal						
Identificare:								
I.18. Descrierea mărfurilor		I.19. Codul mărfurilor (cod CN)						
I.21.		I.20. Numărul/Cantitatea						
		I.22. Numărul de pachete						
I.23. Identificarea containerului/Numărul sigiliului		I.24.						
I.25. Animale certificate ca/produse certificate pentru:								
Reproducția ☐ Organismul aprobat ☐ Altele ☐								
I.26. Tranzit prin țări ☐		I.27. Tranzit prin țară						
Țara Codul ISO								
Punctul de ieșire Cod								
Punctul de intrare Nr. PIF:								

I.28. Exportul ☐	I.29.
Țara Codul ISO	
Punctul de ieșire Cod	
I.31. Identificarea mărfurilor	
Specii (numele științific), categoria, vârsta, numărul de ambalaje, cantitatea	
II.a) Numărul de referință al certificatului	II.b) Numărul de referință local
II.1. Certificat de sănătate animală	
Subsemnatul, medic veterinar oficial, certific că pui de o zi descriși mai sus:	
a) corespund:	
(1, 2, 3, 4) prevederilor Normei sanitare-veterinare privind comercializarea și importul păsărilor domestice și ouălor pentru incubație;	
(1) dacă provin din ouă pentru incubație importate în conformitate cu cerințele modelului HEP din Regulamentul privind certificarea sanitare-veterinară la importul, exportul și tranzitul păsărilor domestice și a unor produse obținute de la acestea, precum și ale Normei sanitare-veterinare privind comercializarea și importul păsărilor domestice și ouălor pentru incubație;	
(1) (2)(3) dacă provin din ouă pentru incubație importate în conformitate cu cerințele modelului HEP din Norma sanitare-veterinară de stabilire a unei liste a țărilor terțe din care pot fi importate și din care pot tranzita în cadrul comunității păsările de curte, ouăle destinate incubației, puii de o zi, carnea de pasăre, de rată și de vânat sălbatic cu pene, ouăle și produsele din ouă și ouăle fără microorganisme patogene specifice, precum și a condițiilor aplicabile în materie de certificare sanitare-veterinară, precum și ale Normei sanitare-veterinare privind comercializarea și importul păsărilor domestice și ouălor pentru incubație;	
(5) c) oferă garanții privind(a se indica boala(bolile)) și în conformitate cu prevederilor Normei sanitare-veterinare privind comercializarea și importul păsărilor domestice și ouălor pentru incubație;	
(1) d) fie [nu au fost vaccinați împotriva bolii Newcastle];	
(1) fie [nu au fost vaccinați împotriva bolii Newcastle cu:]	
.....	
(Numele și tipul tulpinii (active sau inactive) a virusului bolii folosită în vaccine (vaccinuri))	
La(data)	
e) provin de la păsări de curte care:	
(1) fie [nu au fost vaccinate împotriva bolii Newcastle];	
(1) fie [au fost vaccinați împotriva bolii Newcastle cu:]	
.....	
(Numele și tipul tulpinii (active) sau inactive) a virusului bolii folosită în vaccine(vaccinuri)]	
La(data).	
(1) f) că puii de zi destinați introducerii în efective de păsări de curte pentru reproducere sau efective de păsări de curte pentru producție provin din efective care au fost testate cu rezultate negative, în conformitate cu garanțiile suplimentare privind	
Salmonella pentru transporturile către Finlanda și Suedia de păsări de reproducție și de pui de o zi destinați introducerii în efective de păsări de reproducție sau în efective de păsări pentru producție	
II.2. Certificat de sănătate publică veterinară	
Subsemnatul, medic veterinar oficial, certific că puii de o zi descriși mai sus:	
(6) a) provin dintr-un efectiv care a fost supus unui test de depistare a serotipurilor de Salmonella care prezintă interes din punctul de vedere al sănătății publice în conformitate cu cerințele sanitare-veterinare privind controlul și supravegherea zoonozelor și agenților zoonotici specifici circuitului alimentar	
Data ultimei eșantionări a efectivului de la care se cunoaște rezultatul testului:.....	
Rezultatul tuturor testelor efectuate asupra efectivului:	
(1)(7) fie [pozitiv]	
(1)(7) fie [negativ]	
(6) b) și, dacă sînt destinați reproducerii, că nu au fost detectate nici Salmonella Enteritidis, nici Salmonella Typhimurium în cadrul programului de control menționat la punctul II.2 a).	
II.3 Informații suplimentare referitoare la sănătate	
(1)(3) II.3.1. Acest lot este constituit din păsări de curte vii/pui de o zi/ouă pentru incubație provenite din exploatare în care nu s-a efectuat vaccinarea împotriva gripei aviare	
(1) II.3.2. Prezentul lot îndeplinește condițiile de sănătate animală privind anumite măsuri de protecție referitoare la influența aviară de subtip H5N1 la păsările de curte	
Note privind completarea certificatului	
Pentru Partea I:	
Referință pentru căsuța I.6: Numărul (Numerele) certificatelor de sănătate animală însoțitoare	
Referință pentru căsuța I.16: Numărul de înregistrare (vagoane de tren sau container), numărul zborului (aeronavei) sau denumirea (vapor)	
Referință pentru căsuța I.31: Categoria: a se selecta una din cele de mai jos: linie pură/bunici/părinți/puicuțe ouătoare/pentru îngrășat/altele	
Vârsta: a se indica data eclozionării	
Numărul de ambalaje: a se indica numărul de lăzi sau cuști	
Pentru Partea II:	
(1) A se păstra mențiunea corespunzătoare	
(2) Se aplică numai dacă se respectă cerințele de la punctele II.3.	
(3) În cazurile în care puii de o zi provin din ouă importate dintr-o țară, perioada de izolare în exploatarea de destinație trebuie respectată așa cum se prevede în Regulamentul privind certificarea sanitare-veterinară la importul, exportul și tranzitul păsărilor domestice și a unor produse obținute de la acestea. Autoritatea competentă de la locul de destinație finală a puiilor de o zi trebuie informată despre această cerință prin intermediul sistemului TRACES	
(4) A se certifica în cazul expedierii într-o țară care are statutul de nevaccinare aprobat la nivel internațional în ceea ce privește boala Newcastle, altfel trebuie ștearsă referința	
(5) A se completa, după caz	
(6) Garanțiile prevăzute la punctul II.2. se aplică numai dacă puii de o zi aparțin special Gallus gallus și:	
Se aplică în cazul în care puii de o zi sînt destinați numai producției de ouă, altele decît	

ouăle pentru incubație	
Se aplică în cazul în care puii de o zi sînt destinați numai producției de carne	
(7) Dacă vreunul din rezultatele testelor de depistare a serotipurilor a fost pozitiv pe durata de viața a efectivului, a se indica drept pozitiv	
Efectivele de păsări de curte pentru reproducere: Salmonella Hadar, Salmonella Virchow și Salmonella Infantis	
Efective de păsări de curte pentru producție: Salmonella Enteritidis și Salmonella Typhimurium	
(8) Se aplică numai pentru țările care efectuează vaccinarea împotriva gripei aviare în conformitate cu planul de vaccinare aprobat la nivel internațional	
Culoarea ștampilei și a semnăturii trebuie să fie diferită de cea a altor mențiuni din certificat	
Medicul veterinar oficial	
Numele(cu majuscule):	Calificarea și titlul
Unitatea veterinară locală:	Numărul unității corespunzătoare:
Data:	Semnătura:
Ștampila	

Modelul 3

Certificat sanitar-veterinar pentru comerțul cu păsări domestice pentru reproducție

I.1. Expeditorul		I.2. Numărul de referință al certificatului		I.2.a. Numărul local de referință	
Numele					
Adresa				I.3. Autoritatea competentă centrală	
Codul poștal				I.4. Autoritatea competentă locală	
I.5. Destinatarul				I.6.	
Numele				I.7.	
Adresa					
Codul poștal					
I.8. Țara de origine	Codul ISO	I.9. Regiunea de origine	Cod	I.10. Țara de destinație	Codul ISO
I.12. Locul de origine		I.13. Locul de destinație			
Exploatarea ☐ Unitatea ☐		Exploatarea ☐ Unitatea ☐			
Numele Numărul de aprobare		Organismul aprobat ☐			
Adresa		Numele Numărul de aprobare			
Codul poștal		Adresa			
		Codul poștal			
I.14. Locul de încărcare		I.15. Data și locul de plecare			
Codul poștal					
I.16. Mijloacele de transport		I.17. Transportator			
Avion ☐ Vas ☐		Numele Numărul de aprobare			
Vagon de tren ☐ Vehicul rutier ☐		Adresa Țară			
Altele ☐		Codul poștal			
Identificare:					
I.18. Descrierea mărfurilor		I.19. Codul mărfurilor (cod CN)			
		I.20. Numărul/Cantitatea			
I.21.		I.22. Numărul de pachete			
I.23. Identificarea containerului/Numărul sigiliului		I.24.			
I.25. Mărfuri certificate pentru:					
Reproducția ☐ Organismul aprobat ☐ Altele ☐					
I.26. Tranzit prin țări ☐		I.27. Tranzit prin țară			
Țara Codul ISO					
Punctul de ieșire Cod					
Punctul de intrare Nr. PIF:					
I.28. Exportul ☐		I.29.			
Țara Codul ISO					

Pentru Partea I:	
Referință pentru căsuța I.16: Numărul de înregistrare (vagoane de tren sau container și camioane), numărul zborului (aeronava) sau denumirea (vapor)	
Referință pentru căsuța I.19: A se utiliza codurile SH corespunzătoare: 01.05.01.06.39	
Referință pentru căsuța I.31: Categoriile: a se selecta una din cele de mai jos: Linie pură/bunic/părint/pui/te/puic/te ouătoare/pentru îngreșat/ătele	
Identificarea: a se indica efectul de origine și marca	
Pentru Partea II:	
(1) A se certifica în cazul expediției într-o țară care are statutul de nevaccinare aprobat la nivel internațional în ceea ce privește boala Newcastle, altfel trebuie ștersă referința	
(2) A se completa, dacă e cazul	
(3) A se păstra mențiunea corespunzătoare	
(4) Garanțiile prevăzute la punctul II.2. se aplică numai dacă păsările aparțin special	
Gallus gallus și:	
Se aplică în cazul în care păsările de curte sînt destinate numai producției de ouă, altele decît ouăle pentru incubație	
Ele se aplică în cazul în care păsările de curte sînt destinate numai producției de carne	
(5) Dacă vreunul din rezultatele testelor de depistare a serotipurilor a fost pozitiv pe durata de viață a efectului, a se indica drept pozitiv	
Efectele de păsări de curte pentru reproducere: Salmonella Hadar, Salmonella Virchow și Salmonella Infantis	
Efective de păsări de curte pentru producție: Salmonella Enteritidis și Salmonella Typhimurium	
(6) Se aplică numai pentru statele care efectuează vaccinarea împotriva gripei aviare în conformitate cu planul de vaccinare aprobat la nivel internațional	
Culoarea ștampei și a semnăturii trebuie să fie diferită de cea a altor mențiuni din certificat	
Medicul veterinar oficial	
Numele (cu majuscule):	Calificarea și titlul
Unitatea veterinară locală:	Numărul unității corespunzătoare:
Data:	Semnătura:
Ștampila	

Punctul de ieșire	Cod
I.30.	
I.31. Identificarea mărfurilor	
Specii (numele științific), categoria, identificarea, numărul de ambalaje, cantitatea	
	II.a) Numărul de referință al certificatului
	II.b) Numărul de referință local

II.1. Certificat de sănătate animală	
Subsemnatul, medic veterinar oficial, certific că păsările de curte descrise mai sus:	
(1. a), b) corespund prevederilor Normei sanitar-veterinare privind comercializarea și importul păsărilor domestice și ouălor pentru incubaje;	
(2) c) oferă garanțiile suplimentare referitoare la.....(a se indica boala(bolile) și prevederile Normei sanitar-veterinare privind comercializarea și importul păsărilor domestice și ouălor pentru incubaje	
(3) d) fie [nu au fost vaccinate împotriva bolii Newcastle;]	
(3) fie [au fost vaccinați împotriva bolii Newcastle cu:	
.....(Numele și tipul tulpinii (active sau inative) a virusului bolii folosită în vaccinare (vaccinuri))	
la(data) și la vînta de ..săptămîni	
(3) e) că, în cazul exportului către Finlanda și Suedia, păsările de curte pentru reproducere au fost testate cu rezultate negative, în conformitate cu garanțiile suplimentare privind Salmonella pentru transporturile de păsări de reproducție și de pui de o zi în efective de păsări de reproducție sau în efective de păsări pentru producție	
(3) f) că, în cazul exportului către Finlanda și Suedia, gămile ouătoare (păsări de curte pentru producție crescute în vederea producerii de ouă pentru consum) au fost testate cu rezultate negative, în conformitate cu garanțiile suplimentare cu privire la Salmonella	
II.2. Certificat de sănătate publică veterinară	
Subsemnatul, medic veterinar oficial, certific că păsările de curte descrise mai sus:	
a) provin dintr-un efectiv care a fost supus unui test de depistare a serotipurilor de Salmonella care prezintă interes din punctul de vedere al sănătății publice în conformitate cu cerințele sanitar-veterinare privind controlul și supravegherea zoonozelor și agenților zoonotici specifici circuitului alimentar	
Data ultimei eșantionări a efectivului de la care se cunoaște rezultatul testului:.....	
Rezultatul tuturor testelor efectuate asupra efectivului:	
(3)(5) fie [pozitiv]	
(3)(5) fie [negativ]	
b) și, dacă este vorba de păsări de curte pentru reproducere, că nu au fost detectate nici Salmonella Enteritidis, nici Salmonella Typhimurium în cadrul programului de control menționat la punctul II.2 a)	
II.3 Informații suplimentare de sănătate	
) (6) II.3.1. Acest lot este constituit din păsări de curte vii/pui de o zi/ouă pentru incubajie provenite din exploatațile în care nu s-a efectuat vaccinarea împotriva gripei aviare	
Note privind completarea certificatului	

Modelul 4

Certificat sanitar-veterinar pentru comerțul cu păsări domestice, pui de o zi și ouă pentru incubare în loturi mai mici de 20 de unități cu excepția ratitelor și ouălor pentru incubare ale acestora

I.1. Expeditorul		I.2. Numărul de referință al certificatului		I.2.a) Numărul local de referință	
Numele					
Adresa					
Codul poștal					
I.5. Destinatarul					
Numele					
Adresa					
Codul poștal					
I.8. Tara de origine	Codul ISO	I.9. Regiunea de origine	Cod	I.10. Tara de destinație	Codul ISO
I.12. Locul de origine		I.13. Locul de destinație			
Exploatarea		Exploatarea		Unitatea	
Numele		Organismul aprobat		Numărul de aprobare	
Adresa		Numele		Numărul de aprobare	
Codul poștal		Adresa		Codul poștal	
I.14. Locul de încărcare		I.15. Data și locul de plecare			
Codul poștal					
I.16. Mijloacele de transport		I.17. Transportator			
Avion		Numele		Numărul de aprobare	
Vagon de tren		Adresa		Țară	
Altele		Codul poștal			
Identificare:		I.18. Descrierea mărfurilor		I.19. Codul mărfurilor (cod CN)	
I.21.		I.20. Numărul/Canitatea		I.22. Numărul de pachete	
				I.24.	
I.23. Identificarea containerului/Numărul sigiliului					
I.25. Mărfuri certificate pentru:					
Abatorizare					
I.26. Tranzit prin țări		I.27. Tranzit prin țară			
Țara		Codul ISO			
Punctul de ieșire		Cod			
Punctul de intrare		Nr. PIF:			
I.28. Exportul		I.29.			

Partea I: Detalii privind prezentul transport

Partea II: Certificarea

II.1. Certificat de sănătate animală

Subsemnatul, medic veterinar oficial, atest faptul că:

a) corespunde:

a) 1, 2, 3.b) prevederilor Normei sanitar-veterinare privind comercializarea și importul păsărilor domestice și ouălor pentru incubare;

(1) c) (1) fie (i) [păsările de curte;]

(1) fie (ii) [pui de o zi;]

(1) fie (iii) [ouăle pentru incubare;]

(4) oferă garanțiile suplimentare referitoare la.....(a se indica boala(bolile)) și în conformitate cu prevederile Normei sanitar-veterinare privind comercializarea și importul păsărilor domestice și ouălor pentru incubare

d) păsările de curte:

(1) fie [nu au fost vaccinate împotriva bolii Newcastle;]

(1) fie [au fost vaccinate împotriva bolii Newcastle cu:]

.....

(Numele și tipul tulpinii (active sau inactive) a virusului bolii folosită în vaccin (vaccinuri))

la(data) și la vârsta de ..săptămâni

e) pui de o zi:

(1) fie [nu au fost vaccinați împotriva bolii Newcastle;]

(1) fie [au fost vaccinați împotriva bolii Newcastle cu:]

.....

(Numelele și tipul tulpinii (active sau inactive) a virusului bolii folosită în vaccin (vaccinuri))

la(data)

f) păsările de curte de la care provin pui de o zi:

(1) fie [nu au fost vaccinate împotriva bolii Newcastle;]

(1) fie [au fost vaccinate împotriva bolii Newcastle cu:]

.....

(Numelele și tipul tulpinii (active sau inactive) a virusului bolii folosită în vaccin (vaccinuri))

la(data) și la vârsta de ..săptămâni

g) păsările de curte de la care provin ouăle pentru incubare:

(1) fie [nu au fost vaccinate împotriva bolii Newcastle;]

(1) fie [au fost vaccinate împotriva bolii Newcastle cu:]

Ele se aplică în cazul în care păsările de curte, puii de o zi sînt destinați numai producției de carne	
(6) Dacă vreunul din rezultatele testelor de depistare a serotipurilor a fost pozitiv pe durata de viață a efectivului, a se indica drept pozitiv	
Efectivele de păsări de curte pentru reproducere: Salmonella Hadar, Salmonella Virchow și Salmonella Infantis.	
Efective de păsări de curte pentru producție: Salmonella Enteritidis și Salmonella Typhimurium	
(7) Se aplică numai pentru țările care efectuează vaccinarea împotriva gripei aviare în conformitate cu planul de vaccinare aprobat la nivel internațional	
Culoarea ștampilei și a semnăturii trebuie să fie diferită de cea a altor mențiuni din certificat	
Medicul veterinar oficial	
Numele (cu majuscule):	Calificarea și titlul
Unitatea veterinară locală:	Numărul unității corespunzătoare:
Data:	Semnătura:
Ștampila	

..... (Numele și tipul tulpinii (active sau inactive) a virusului bolii folosită în vaccin (vaccinuri)) la(data) și la vîrsta de „săptămîni
II.2. Certificat de sănătate publică veterinară
Subsemnatul, medic veterinar oficial, atest faptul că:
(5) a) păsările de curte, puii de o zi sau ouăle pentru incubație provin dintr-un efectiv care a fost supus unui test de depistare a serotipurilor de Salmonella care prezintă interes din punctul de vedere al sănătății publice în conformitate cu cerințele sanitar-veterinare privind controlul și supravegherea zoonozelor și agenților zoonotici specifici circuitului alimentar
Data ultimei eșantionări a efectivului de la care se cunoaște rezultatul testului:.....
Rezultatul tuturor testelor efectuate asupra efectivului:
(1)(6) fie [pozitiv];
(1)(6) fie [negativ];
(5) b) și, dacă este vorba de păsări de curte pentru reproducere, ouă pentru incubație sau pui de o zi destinați reproducerii, că nu au fost detectate nici Salmonella Enteritidis, nici Salmonella Typhimurium în cadrul programului de control menționat la punctul II.2 a)
II.3 Informații suplimentare de sănătate
(1)(7) II.3.1. Acest lot este constituit din păsări de curte vii/pui de o zi/ouă pentru incubare provenite din exploatare în care nu s-a efectuat vaccinarea împotriva gripei aviare
(1) II.3.2. Prezentul lot îndeplinește condițiile de sănătate animală privind anumite măsuri de protecție referitoare la influența aviară de subtip H5N1 la păsările de curte
(1) II.3.3. Prezentul lot îndeplinește condițiile de sănătate animală privind anumite măsuri de protecție în legătură cu prezența influenței aviare produse de tulpini înalt patogene de subtip H5N1 la păsările sălbatice
Note: privind completarea certificatului
Pentru Partea I:
Referință pentru căsuța I.16: Numărul de înregistrare (vagoane de tren sau container și camioane), numărul zborului (aeronava) sau denumirea (vapor)
Referință pentru căsuța I.19: A se utiliza codurile SH corespunzătoare: 01.05.01.06.39.04.07
Referință pentru căsuța I.31: Categoria: a se selecta una dintre cele de mai jos: linie pură/bucici/părinți/puicute ouătoare/pentru îngreșat/altele
Identificarea: a se indica efectivele de origine
Vîrsta: a se indica data colectării (în cazul ouălor) sau vîrsta aproximativă (în cazul păsărilor de curte)
Pentru Partea II:
(1) A se păstra mențiunea corespunzătoare
(2) Se aplică numai dacă se respectă cerințele de la punctele II.3.2. sau II.3.3
(3) A se certifica în cazul expediției într-o țară care are statutul de nevaccinare aprobat la nivel internațional în ceea ce privește boala Newcastle, altfel trebuie ștersă referința
(4) A se completa, după caz
(5) Garanțiile prevăzute la punctul II.2. se aplică numai dacă păsările de curte, puii de o zi sau ouăle pentru incubare aparțin speciei Gallus gallus și:
Se aplică în cazul în care păsările de curte sau puii de o zi sînt destinați numai producției de ouă, altele decît ouăle pentru incubare

Modelul 5

Certificat sanitar-veterinar pentru comerțul cu păsări domestice vii/pui de o zi/ouă pentru incubajie provenite din exploatațile în care nu s-a efectuat vaccinarea împotriva gripei aviare

Partea I: Detalii privind prezentul transport			
I.1. Expeditorul Numele		I.2. Numărul de referință al certificatului	
Adresa Codul poștal		I.2.a) Numărul local de referință	
I.5. Destinația Numele Adresa Codul poștal		I.3. Autoritatea competentă centrală I.4. Autoritatea competentă locală	
I.8. Ţara de origine Codul ISO		I.9. Regiunea de origine Cod	
I.10. Ţara de destinație Codul ISO		I.11. Regiunea de destinație Cod	
I.12. Locul de origine Exploatarea ☐ Unitatea ☐ Numele aprobare Adresa Codul poștal		I.13. Locul de destinație Exploatarea ☐ Unitatea ☐ Organismul aprobat ☐ Numele Adresa Codul poștal	
I.14. Locul de încărcare Codul poștal		I.15. Data și locul de plecare	
I.16. Mijloacele de transport Avion ☐ Vas ☐ Vagon de tren ☐ Vehicul rutier ☐ Altele ☐		I.17. Transportator Numele aprobare Adresa Codul poștal	
I.18. Descrierea mărfurilor		I.19. Codul mărfurilor (cod CN)	
I.21.		I.20. Numărul/Cantitatea I.22. Numărul de pachete I.24.	
I.23. Identificarea containerului/Numărul sigiliului			
I.25. Mărfuri certificate pentru: Reproducția ☐ Redepozitare a vînatului ☐ Abatorizare ☐ Animale de companie ☐ Organismul aprobat ☐ Altele ☐			
I.26. Tranzit prin țări		I.27. Tranzit prin țară	
Ţara Codul ISO		Ţara Codul ISO	
Punctul de ieșire Punctul de intrare		Nr. PIF:	

Partea II: Certificarea

I.28. Exportul Ţara ISO	I.29.
Punct de ieșire Cod	
I.30.	
I.31. Identificarea mărfurilor	
Specii (numele științific), categoria, identificarea, vînta, numărul de ambalaje, cantitatea	II.a) Numărul de referință al certificatului
	II.b) Numărul de referință local
II.1. Certificat de sănătate animală	
Subsemnatul, medic veterinar oficial, certific că păsările de curte descrise mai sus:	
a) corespund:	
(1a), 2, 3, b) prevederilor Normei sanitar-veterinare privind comercializarea și importul păsărilor domestice și ouălor pentru incubajie;	
(4) c) oferă garanțiile suplimentare referitoare la.....(a se indica boala(bolile) și în conformitate cu prevederile Normei sanitar-veterinare privind comercializarea și importul păsărilor domestice și ouălor pentru incubajie;	
d) (1) fie [nu au fost vaccinate împotriva bolii Newcastle;]	
(1) fie [au fost vaccinate împotriva bolii Newcastle cu:	
.....(data) și la vînta de ..săptămîni	
(Numele și tipul tulpinii (active sau inactiv) a virusului bolii folosită în vaccin (vaccinuri)	
la ..(data) și la vînta de ..săptămîni	
II.2. Certificat de sănătate publică veterinară	
Subsemnatul, medic veterinar oficial, certific că păsările de curte descrise mai sus:	
(5) au fost supuse unui test de depistare a serotipurilor de Salmonella care prezintă interes din punctul de vedere al sănătății publice în conformitate cu cerințele sanitar-veterinare privind controlul și supravegherea zoonozelor și agenților zoonotici specifici circuitului alimentar	
Data ultimei eșantionări a efectivului de la care se cunoaște rezultatul testului:.....	
Rezultatul tuturor testelor efectuate asupra efectivului:	
(1)(5) fie [negativ];	
(1)(5) fie [pozitiv];	
II.3. Informații suplimentare de sănătate	
(1)(7) II.3.1. Acest lot este constituit din păsări de curte vii/pui de o zi/ouă pentru incubajie provenite din exploatațile în care nu s-a efectuat vaccinarea împotriva gripei aviare	
(1) II.3.2. Prezentul lot îndeplinește condițiile de sănătate animală privind anumite măsuri de protecție referitoare la influența aviară de subtip H5N1 la păsările de curte	
Note: privind completarea certificatului	
Pentru Partea I:	
Referință pentru căsuța I.16: Numărul de înregistrare (vagoane de tren sau container	

Modelul 6

Certificat sanitar-veterinar pentru comerul cu pasari domestice destinate furnizării de
vinat salbatic pentru repopulare

I.1. Expeditorul Numele		I.2. Numărul de referință al certificatului		I.2.a) Numărul local de referință	
Adresa Codul poștal		I.3. Autoritatea competentă centrală			
		I.4. Autoritatea competentă locală			
I.5. Destinatarul Numele Adresa Codul poștal		I.6. I.7.			
I.8. Codul Țara de origine	I.9. Regiunea de origine	Cod	I.10. Țara de destinație	Codul ISO	I.11. Regiunea de destinație
I.12. Locul de origine Exploatarea ☐ Unitatea ☐ Numele ☐ Numărul de aprobare ☐ Adresa ☐ Organismul aprobat ☐ Codul poștal ☐ Numele ☐ Adresa ☐ Numărul de aprobare ☐ Codul poștal ☐		I.13. Locul de destinație Exploatarea ☐ Unitatea ☐ Organismul aprobat ☐ Numele ☐ Adresa ☐ Numărul de aprobare ☐ Codul poștal ☐			
I.14. Locul de încărcarea Codul poștal		I.15. Data și locul de plecare			
I.16. Mijloacele de transport Avion ☐ Vas ☐ Vagon de tren ☐ Vehicul rutier ☐ Altele ☐ Identificare:		I.17. Transportator Numele Adresa Codul poștal		Numărul de aprobare Țară	
I.18. Descrierea mărfurilor		I.19. Codul produsului (cod CN)			
I.21.		I.20. Numărul/Cantitatea			
I.23. Identificarea containerului/Numărul sigiliului		I.22. Numărul de pachete			
I.25. Mărfuri certificate pentru:		I.24.			
Redepozitare a vînatului ☐					
I.26. Tranzit prin țări ☐ Codul ISO		I.27. Tranzit prin țară ☐			
Țara		Cod			
Punctul de ieșire		Nr. PIF:			
Punctul de intrare					
I.28. Export ☐ Codul ISO		I.29.			
Țara		Cod			
Punctul de ieșire					
I.31. Identificarea mărfurilor Specii (numele științifice), categoria, identificarea, vîrsta, numărul de ambalaje, cantitatea					
II.a) Numărul de referință al		II.b) Numărul de referință local			

și camioane), numărul zborului (aeronava) sau denumirea (vapor)	
Referință pentru căsuța I.19: A se utiliza codurile SH corespunzătoare: 01.05.01.06.39.	
Referință pentru căsuța I.31: Categoria: a se selecta una dintre cele de mai jos: Linie pură/bunică/părinți/puicute ouătoare/pentru îngrișat/altele Identificarea: a se indica efectivul de origine și marca	
Vîrstă: a se indica vîrsta aproximativă a păsărilor de curte	
Pentru Partea II:	
(1) A se păstra mențiunea corespunzătoare	
(2) Se aplică numai dacă se respectă cerințele de la punctele II.3.2. sau II.3.3	
(3) A se certifica în cazul expediției într-o țară care are statutul de nevaccinare aprobat la nivel internațional în ceea ce privește boala Newcastle, altfel trebuie ștersă referința	
(4) A se completa, după caz	
(5) Garanțiile prevăzute la punctul II.2. se aplică numai dacă păsările de curte pentru tăiere aparțin special Gallus gallus și:	
Se aplică în cazul în care păsările de curte au fost păstrate pentru producția de ouă, altele decît ouăle pentru incubație	
Ele se aplică în cazul în care păsările de curte sînt destinate numai producției de carne	
(6) Dacă vreunul din rezultatele testelor de depistare a serotipurilor a fost pozitiv pe durata de viață a efectivului, a se indica drept pozitiv	
Efectivele de păsări de curte pentru reproducție: Salmonella Enteritidis, Salmonella Typhimurium Salmonella Hadar, Salmonella Virchow și Salmonella Infantis	
Efective de păsări de curte pentru producție: Salmonella Enteritidis și Salmonella Typhimurium	
(7) Se aplică numai pentru țările care efectuează vaccinarea împotriva gripei aviare în conformitate cu planul de vaccinare aprobat la nivel internațional	
Culoarea ștampilei și a semnăturii trebuie să fie diferită de cea a altor mențiuni din certificat	
Medicul veterinar oficial	
Numele (cu majuscule):	
Unitatea veterinară locală:	
Data:	
Ștampila	
Calificarea și titlul	
Numărul unității corespunzătoare:	
Semnătura:	

Partea II: Certificarea	certificatului	
	II.1. Certificat de sănătate animală Subsemnatul, medic veterinar oficial, certific că păsările de curte descrise mai sus: a) corespund: (1a,b) prevederilor Normei sanitar-veterinare privind comercializarea și importul păsărilor domestice și ouălor pentru incubație; (3) d) fie nu au fost vaccinate împotriva bolii Newcastle; (3) fie au fost vaccinate împotriva bolii Newcastle cu: (Numele și tipul tulpinii (active sau inactive) a virusului bolii folosită în vaccin (vaccinuri) la(data) și la vârsta de ..săptămâni	
	II.2. Informații suplimentare de sănătate (3) II.2.1. Acest lot este constituit din păsări de curte vii/pui de o zi/ouă pentru incubație provenite din exploatarea în care nu s-a efectuat vaccinarea împotriva gripei aviare (3) II.2.1. Prezentul lot îndeplinește condițiile de sănătate animală privind anumite măsuri de protecție a păsărilor de curte destinate furnizării de vînat sălbatic pentru repopulare	
	Note: privind completarea certificatului Pentru Partea I: Referință pentru căsuța I.16: Numărul de înregistrare (vagoane de tren sau container și camioane), numărul zborului (aeronava) sau denumirea (vapor) Referință pentru căsuța I.19: A se utiliza codurile SH corespunzătoare: 01.05,01.06.39 Referință pentru căsuța I.31: Categoria: a se selecta una dintre cele de mai jos: linie pură/bunici/părinți/puicuțe ouătoare/pentru îngrășat/altele Identificarea: a se indica efectivele de origine Vârsta: a se indica vârsta aproximativă a păsărilor de curte Pentru Partea II: (1) A se certifica în cazul expedierii într-o țară care are statutul de nevaccinare aprobat la nivel internațional în ceea ce privește boala Newcastle, altfel trebuie ștersă referința (2) A se completa, după caz (3) A se păstra mențiunea corespunzătoare Culoarea ștampilei și a semnăturii trebuie să fie diferită de cea a altor mențiuni din certificat	
Medicul veterinar oficial Numele (cu majuscule): Unitatea veterinară locală: Data: Ștampila		Calificarea și titlul Numărul unității corespunzătoare: Semnătura:

Anexa nr. 2
la Norma sanitar-veterinară privind
comercializarea și importul păsărilor
domestice și ouălor pentru incubație

Borderoul lunar privind producția și comercializarea ouălor destinate incubației și puilor de păsări de curte
Partea I

		Partea I													
Țara:		Anul: 1000 bucăți													
Descrierea				Ianuarie	Februarie	Martie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	August	Septembrie	Octombrie	Noiembrie	Decembrie
A.Ouă destinate incubației puse la incubat	Cocoșei, găini, pui	Bunici și părinți	pontă												
		Utilizare Bunici și părinți	pontă carne												
		Utilizare	carne												
			carne mixtă												
		Rațe	Utilizare												
	Gâște														
	Curci														
	Bibilici														

Descrierea				Ianuarie	Februarie	Martie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	August	Septembrie	Octombrie	Noiembrie	Decembrie
B.Utilizarea puilor	Cocoși, găini, pui	Bunici și părinți femele	ouă												
		Femele destinate producției de ouă	ouă												
		Bunici și părinți femele	carne												
		Masculi și femele destinate îngrășării	carne mixtă												
	Rațe	Masculi și femele destinate îngrășării													
	Giște														
	Curci														
	Bibilici														
	Cocoși, găini, pui	Cocoși pentru înmulțire													

Comercializarea puilor de păsări de curte
Partea II

Importuri și exporturi				Ianuarie	Februarie	Martie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	August	Septembrie	Octombrie	Noiembrie	Decembrie
IMPORTURI	Cocoși, găini, pui	Pui: bunici și părinți femele	pontă												
		Pui: utilizare	pontă												
		Pui: bunici și părinți femele	carne												
		Pui: utilizare	carne mixtă												
EXPORTURI	Rațe														
	Giște														
	Curci	Pui: utilizare													
	Bibilici														
	Cocoși, găini, pui	Pui: bunici și părinți femele	pontă												
		Pui: utilizare	pontă												
		Pui: bunici și părinți femele	carne												
		Pui: utilizare	carne mixtă												
	Rațe														
	Giște														
	Curci	Pui: utilizare													
	Bibilici														

Incubatoarele cu activitate multiplă sînt înscrise în rubrica fiecărei specii de păsări de curte produse efectiv
(tabelul nu conține decît incubatoare care au fost în activitate în anul anterior)

Clasa de mărime Capacitatea		(tabelul nu conține decât incubatoare care au fost în activitate în anul anterior)						
		Cocoși, găini, pui						
		număr	capacitate		utilizare			
Între 1001 și 10000					ouă	carne	mixtă	
Între 10001 și 20000								
Între 20001 și 50000								
Între 50001 și								
Între 100001 și 200000								
Între 200001 și 500000								
500001 și mai mult								
Total								
		Rațe			Giște			
		număr	capacitate	utilizare	număr	capacitate	utilizare	
Între 1001 și 10000								
Între 10001 și 20000								
Între 20001 și 50000								
Între 50001 și 100000								
Între 100001 și 200000								
Între 200001 și 500000								
500001 și mai mult								
Total								
Clasa de mărime, capacitatea		Curci			Bibilici			
		număr	capacitate	utilizare	număr	capacitate	utilizare	
Între 1001 și 10000								
Între 10001 și 20000								
Între 20001 și 50000								
Între 50001 și 100000								
Între 100001 și 200000								
Între 200001 și 500000								
500001 și mai mult								
Total								

399**HOTĂRÎRE**

cu privire la aprobarea componenței nominale a delegației moldovenești pentru participare la Conferința Organizației Națiunilor Unite privind Dezvoltarea Durabilă, care se va desfășura la Rio de Janeiro, Brazilia, în perioada 12-23 iunie 2012

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă, conform anexei, componența nominală a delegației moldovenești pentru participare la Conferința Organizației Națiunilor Unite privind Dezvoltarea Durabilă, care se va desfășura la Rio de Janeiro, Brazilia, în perioada

PRIM-MINISTRU**Contrasemnează:**

**Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene
Ministrul mediului**

Nr. 358. Chișinău, 4 iunie 2012.

12-23 iunie 2012.

2. Cheltuielile de deplasare (transport, cazare, diurnă) pentru membrii delegației vor fi suportate din contul instituțiilor delegat.

Vladimir FILAT

**Iurie Leancă
Gheorghe Șalaru**

Anexă

la Hotărîrea Guvernului nr. 358
din 4 iunie 2012

COMPONENȚA NOMINALĂ

**a delegației moldovenești pentru participare la Conferința
Organizației Națiunilor Unite privind Dezvoltarea Durabilă, care se va desfășura
la Rio de Janeiro, Brazilia, în perioada 12-23 iunie 2012**

MOLDOVANU Mihail	- viceprim-ministru (19-23 iunie 2012)	ADAM Marin	- director al Agenției „Apele Moldovei” (19-23 iunie 2012)
CIOBANU Vladimir	- consilier al Președintelui Republicii Moldova (19-23 iunie 2012)	RENIȚĂ Alecu	- președinte al Mișcării Ecologice din Moldova (18-23 iunie 2012)
ȘALARU Gheorghe	- ministru al mediului (18-23 iunie 2012)	CANTARAGIU Iuliana	- membru al Consiliului Național al ONG-urilor, Centrul Național de Mediu (14-23 iunie 2012)
NAGORNÎI Maria	- șef al Direcției analiză, monitorizare și evaluare a politicilor, Ministerul Mediului (18-23 iunie 2012)	IORDANOV Iordanca-Rodica	- director executiv al Asociației Obștești „EcoContact” (14-23 iunie 2012)
DOBÎNDĂ Veaceslav	- director al Departamentului protocol diplomatic de stat, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (12-23 iunie 2012)	COTRUȚĂ Victor	- director executiv al Centrului Regional de Mediu „REC Moldova” (16-23 iunie 2012)
STAYER Viorica	- consultant superior, Secția relații externe și integrare europeană, Ministerul Mediului (12-23 iunie 2012)		

400**HOTĂRÎRE**

cu privire la decernarea premiilor câștigătorilor concursului pentru crearea simbolurilor naționale asociate indicațiilor geografice protejate, denumirilor de origine protejate și specialităților tradiționale garantate

În scopul creării simbolurilor naționale asociate indicațiilor geografice protejate, denumirilor de origine protejate și specialităților tradiționale garantate, în conformitate cu art.35 din Legea nr.66-XVI din 27 martie 2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.134-137, art.527), precum și în temeiul punctului 2 din Regulamentul privind utilizarea mijloacelor fondului de rezervă al Guvernului, aprobat prin Legea nr.1228-XIII din 27 iunie 1997 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr.57-58, art.511), Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se decernează, în baza deciziei Comisiei naționale pentru organizarea și desfășurarea concursului pentru crearea simbolurilor naționale asociate indicațiilor geografice protejate, denumirilor de origine protejate și specialităților tradiționale garantate, premiile pentru fiecare categorie de simbol național următorilor câștigători ai concursului:

Pentru simbolul național asociat indicației geografice protejate:

Firma „AMBROS” S.R.L. – locul I, premiu în sumă de 5000 lei

Cataraga Vitalie – locul II, premiu în sumă de 3000 lei

Zavorotnii Elena – locul III, premiu în sumă de 2000 lei

Pentru simbolul național asociat denumirii de origine protejate:

Firma „AMBROS” S.R.L. – locul I, premiu în sumă de 5000 lei

Cataraga Vitalie – locul II, premiu în sumă de 3000 lei

Zavorotnii Elena – locul III, premiu în sumă de 2000 lei

Pentru simbolul național asociat specialității tradiționale garantate:

Firma „AMBROS” S.R.L. – locul I, premiu în sumă de 5000 lei

Cataraga Vitalie – locul II, premiu în sumă de 3000 lei

Zavorotnii Elena – locul III, premiu în sumă de 2000 lei

2. Ministerul Finanțelor va aloca, din fondul de rezervă al Guvernului, Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală 30000 lei în vederea achitării premiilor câștigătorilor concursului menționat.

3. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
ministrul economiei
Ministrul finanțelor

Nr. 362. Chișinău, 6 iunie 2012.

Vladimir FILAT

Valeriu Lazăr
Veaceslav Negruța

în sarcina Comisiei naționale pentru organizarea și desfășurarea concursului pentru crearea simbolurilor naționale asociate indicațiilor geografice protejate, denumirilor de origine protejate și specialităților tradiționale garantate.

401

HOTĂRÎRE

pentru aprobarea proiectului de lege privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de reabilitare și extindere a unor drumuri naționale

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege privind declararea utilității publice de

interes național a lucrărilor de reabilitare și extindere a unor drumuri naționale.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
ministrul economiei
Ministrul finanțelor
Ministrul transporturilor și
infrastructurii drumurilor

Nr. 363. Chișinău, 6 iunie 2012.

Vladimir FILAT

Valeriu Lazăr
Veaceslav Negruța

Anatolie Șalaru

402

HOTĂRÎRE

privind inițierea negocierilor asupra proiectului celui de-al treilea Protocol adițional între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României la Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind implementarea programului de asistență tehnică și financiară în baza unui ajutor financiar nerambursabil în valoare de 100 milioane de euro acordat de România Republicii Moldova, semnat la București, la 27 aprilie 2010 și acordarea deplinei puteri dlui Gheorghe ȘALARU, ministru al mediului

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se ia act de proiectul celui de-al treilea Protocol adițional între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României la Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind implementarea programului de asistență tehnică și financiară în baza unui ajutor financiar nerambursabil în valoare de 100 milioane de euro acordat de România Republicii Moldova, semnat la București, la 27 aprilie 2010.

2. Se inițiază negocierile asupra proiectului celui de-al treilea Protocol adițional între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României la Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind implementarea

programului de asistență tehnică și financiară în baza unui ajutor financiar nerambursabil în valoare de 100 milioane de euro acordat de România Republicii Moldova, semnat la București, la 27 aprilie 2010.

3. Se acordă depline puteri dlui Gheorghe ȘALARU, ministru al mediului, pentru semnarea celui de-al treilea Protocol adițional între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României la Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind implementarea programului de asistență tehnică și financiară în baza unui ajutor financiar nerambursabil în valoare de 100 milioane de euro acordat de România Republicii Moldova, semnat la București, la 27 aprilie 2010.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene
Ministrul mediului
Ministrul dezvoltării regionale
și construcțiilor

Nr. 364. Chișinău, 6 iunie 2012.

Vladimir FILAT

Iurie Leancă
Gheorghe Șalaru

Marcel Răducan

403 HOTĂRÎRE **cu privire la dezvoltarea rețelelor și serviciilor publice** **de comunicații electronice cu acces radio în bandă largă**

În temeiul art. 7, 24 și 27 din Legea comunicațiilor electronice nr. 241-XVI din 15 noiembrie 2007 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.51-54, art. 155), precum și în vederea realizării obiectivelor Programului de dezvoltare a accesului la Internet în bandă largă pe anii 2010-2013, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1077 din 17 noiembrie 2010 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.227-230, art. 1192), Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se permite utilizarea frecvențelor/canalelor radio disponibile din banda de frecvențe 2500-2690 MHz și din banda de frecvențe 3600-3800 MHz în scopul dezvoltării rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice cu acces radio în bandă largă.

2. Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, în termen de 10 zile, va pune la dispoziția Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologie Informației resurse din spectrul de frecvențe radio, după cum urmează:

1) trei subbenzi de frecvențe radio cu lărgimea de 2x20 MHz din banda de frecvențe radio 2500-2690 MHz;

2) o subbandă de frecvențe radio cu lărgimea de 50 MHz din banda de frecvențe 3600-3800 MHz.

3. Se stabilește taxa pentru eliberarea licenței de utilizare a unei subbenzi de frecvențe radio cu lărgimea de 2x20 MHz din banda de frecvențe radio 2500-2690 MHz în mărime

de 10 mil. euro (250 mii euro pentru o unitate de spectru radio egală cu 1 MHz).

4. Taxa pentru eliberarea licenței de utilizare a subbenzii de frecvențe radio cu lărgimea de 50 MHz din banda de frecvențe radio 3600-3800 MHz se va determina în urma concursului cu aplicarea procedurii de selectare competitivă, care va porni cu prețul minim de expunere la concurs în mărime de 1 mil. euro (20 mii euro pentru o unitate de spectru radio egală cu 1 MHz).

5. Se recomandă Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologie Informației ca licențele pentru subbenzile de frecvențe radio cu lărgimea de 2x20 MHz din banda de frecvențe 2500-2690 MHz să fie eliberate prin încredințare directă furnizorilor care au deja construite rețele și furnizează în mod autorizat rețele și servicii publice de telefonie mobilă în Republica Moldova.

6. Subbenzile de frecvențe radio prevăzute la pct.2 al prezentei hotărîri, nesolicitate pînă la data de 31 decembrie 2012, precum și canalele sau frecvențele radio solicitate suplimentar din benzile de frecvențe 2500-2690 MHz și 3600-3800 MHz vor fi asigurate în condiții de concurs.

7. Controlul asupra executării prezentei hotărîri se pune în sarcina Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul economiei
Ministrul tehnologiei
informației și comunicațiilor
Ministrul finanțelor

Nr. 365. Chișinău, 6 iunie 2012.

Vladimir FILAT

Valeriu Lazăr

Pavel Filip
Veaceslav Negruța

404 HOTĂRÎRE **cu privire la eliberarea din funcție** **a dlui Valeriu FEDCO**

În temeiul alineatului (3) al articolului 20 din Legea nr. 64-XII din 31 mai 1990 cu privire la Guvern și articolului 65 din Legea nr.158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public,

PRIM-MINISTRU

Nr. 366. Chișinău, 6 iunie 2012.

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se eliberează (de la 6 iunie 2012) dl Valeriu FEDCO din funcția de vicedirector general al Agenției Turismului în baza cererii de demisie.

Vladimir FILAT

405 HOTĂRÎRE **pentru completarea Regulamentului privind modul** **de aplicare a cotei zero a TVA la livrarea pe teritoriul** **țării a mărfurilor și serviciilor destinate proiectelor** **de asistență tehnică și proiectelor de asistență** **investițională, precum și la importul serviciilor** **destinate acestora**

În temeiul art.4 și art.104 lit.c¹) din Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, ediție specială), cu modificările și completările ulterioare, precum și în baza prevederilor acordurilor și memorandumurilor la care Republica Moldova este parte, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Regulamentul privind modul de aplicare a cotei zero a TVA la livrarea pe teritoriul țării a mărfurilor și serviciilor destinate proiectelor de asistență tehnică și proiectelor de asistență investițională, precum și la importul serviciilor

destinate acestora, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.246 din 8 aprilie 2010 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.52-53, art.308), cu modificările și completările ulterioare, se completează cu punctul 8, care va avea următorul conținut:

„8. Sumele TVA achitate de donatori, recipienți sau de beneficiarii proiectelor de asistență tehnică și/sau investițională pentru procurările de mărfuri și/sau servicii destinate realizării proiectelor menționate în anexele nr.1 și nr. 2 la prezenta hotărîre, efectuate pînă la includerea tratatelor

internaționale respective în anexele menționate, se vor restitui acestora în baza facturilor fiscale și documentelor ce confirmă achitarea sumelor TVA pentru mărfurile și/

sau serviciile procurate, prezentate împreună cu cererea de restituire la organul fiscal în a cărui rază se deservesc subiecții în cauză.”

PRIM-MINISTRU

Vladimir FILAT

Contrasemnează:
Ministrul finanțelor

Veaceslav Negruța

Nr. 367. Chișinău, 6 iunie 2012.

406

HOTĂRÎRE

cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului Acordului de credit export între Republica Moldova și UniCredit Bank Austria AG privind finanțarea Proiectului „Îmbunătățirea serviciilor medicale în Spitalul Clinic Republican din Moldova”

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se inițiază negocierile asupra proiectului Acordului de credit export între Republica Moldova și UniCredit Bank Austria AG privind finanțarea Proiectului „Îmbunătățirea serviciilor medicale în Spitalul Clinic Republican din Moldova”.

2. Se instituie Grupul de negociatori pentru purtarea negocierilor asupra proiectului Acordului de credit export între Republica Moldova și UniCredit Bank Austria AG privind finanțarea Proiectului „Îmbunătățirea serviciilor medicale în Spitalul Clinic Republican din Moldova” în următoarea componență:
NEGRUȚA Veaceslav - ministru al finanțelor (conducătorul Grupului de negociatori)

USATÎI Andrei

- ministru al sănătății

CIUREA Lucreția

- șef al Secției coordonarea asistenței externe, Cancelaria de Stat

MATVEEVA Elena

- director al Direcției generale datorii publice, Ministerul Finanțelor.

3. Grupul de negociatori va purta negocieri cu reprezentanții UniCredit Bank Austria AG în vederea alocării finanțării în termene cât mai restrânse și la condiții reciproc avantajoase.

4. Se acordă depline puteri domnului Veaceslav Negruța, ministru al finanțelor, conducător al Grupului de negociatori, pentru semnarea procesului-verbal al negocierilor și altor documente relevante negocierilor în cauză.

PRIM-MINISTRU

Vladimir FILAT

Contrasemnează:
Ministrul finanțelor
Ministrul sănătății

Veaceslav Negruța
Andrei Usatii

Nr. 368. Chișinău, 6 iunie 2012.

407

HOTĂRÎRE

cu privire la alocarea mijloacelor financiare

În temeiul articolului 12 din Legea nr.1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.241-246, art.746), cu modificările ulterioare, precum și în vederea executării titlurilor executorii, emise de către instanțele judecătorești, legate de recuperarea valorii bunurilor persoanelor supuse represiunilor politice, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Ministerul Finanțelor va aloca, din contul mijloacelor

PRIM-MINISTRU

Vladimir FILAT

Contrasemnează:
Ministrul finanțelor
Ministrul justiției

Veaceslav Negruța
Oleg Efrim

Nr. 369. Chișinău, 6 iunie 2012.

Anexă

la Hotărîrea Guvernului nr. 369
din 6 iunie 2012

LISTA

autorităților administrației publice locale cărora li se alocă mijloace financiare pentru restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice
mii lei

Nr. d/o	Autoritățile administrației publice locale	Total mijloace	Din care	
			pentru plata compensațiilor	pentru acoperirea cheltuielilor aferente serviciilor de distribuție
1	2	3	4	5
1.	Consiliul raional Briceni	31,1	30,8	0,3

2.	Consiliul raional Cantemir	53,5	53,1	0,4
3.	Consiliul municipal Chișinău	100,8	100,0	0,8
4.	Comitetul Executiv al Găgăuziei	68,6	68,1	0,5
TOTAL		254,0	252,0	2,0

408 HOTĂRÎRE
cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru
completarea Legii nr. 64-XII din 31 mai 1990
cu privire la Guvern

Guvernul HOTĂRĂȘTE:
Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare

proiectul de lege pentru completarea Legii nr. 64-XII din
31 mai 1990 cu privire la Guvern.

PRIM-MINISTRU

Vladimir FILAT

Contrasemnează:
Ministrul justiției

Oleg Efrim

Nr. 370. Chișinău, 6 iunie 2012.

409 HOTĂRÎRE
pentru aprobarea proiectului de hotărîre a Parlamentului
cu privire la modificarea și completarea anexei
la Hotărîrea Parlamentului nr.283-XIV din 17 februarie
1999 pentru aprobarea Regulamentului privind modul
de comercializare a tehnicii militare, armamentului
și altor mijloace tehnice militare de care dispun Forțele
Armate ale Republicii Moldova

Guvernul HOTĂRĂȘTE:
Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare
proiectul de hotărîre a Parlamentului cu privire la modifi-
carea și completarea anexei la Hotărîrea Parlamentului

nr.283-XIV din 17 februarie 1999 pentru aprobarea Regula-
mentului privind modul de comercializare a tehnicii militare,
armamentului și altor mijloace tehnice militare de care
dispun Forțele Armate ale Republicii Moldova.

PRIM-MINISTRU

Vladimir FILAT

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
ministru economiei
Ministrul apărării
Ministrul justiției

Valeriu Lazăr
Vitalie Marinuța
Oleg Efrim

Nr. 371. Chișinău, 6 iunie 2012.

410 HOTĂRÎRE
privind instituirea Comisiei de cercetare prealabilă
pentru declararea utilității publice de interes național
a lucrărilor de construcție a conductei de interconectare
a sistemului de transport gaze din Republica Moldova
cu sistemul de transport gaze din România,
pe direcția Ungheni-Iași

În temeiul alin.(2) art. 7 al Legii exproprierii pentru cauză
de utilitate publică nr. 488-XIV din 8 iulie 1999 (Monitorul
Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 42-44, art. 311), cu
modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se instituie Comisia de cercetare prealabilă pentru
declararea utilității publice de interes național a lucrărilor
de construcție a conductei de interconectare a sistemului
de transport gaze din Republica Moldova cu sistemul de
transport gaze din România, pe direcția Ungheni-Iași.

2. Se aprobă Componenta nominală a Comisiei de
cercetare prealabilă pentru declararea utilității publice de
interes național a lucrărilor de construcție a conductei de
interconectare a sistemului de transport gaze din Republica
Moldova cu sistemul de transport gaze din România, pe
direcția Ungheni-Iași, conform anexei.

3. Comisia de cercetare prealabilă pentru declararea
utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție

a conductei de interconectare a sistemului de transport
gaze din Republica Moldova cu sistemul de transport gaze
din România, pe direcția Ungheni-Iași:

va prezenta Guvernului, în termen de o lună, rezultatele
cercetărilor efectuate, precum și procesul-verbal al ședinței
de vot și documentele aferente;

va activa în conformitate cu prevederile Regulamentului
privind modul de cercetare prealabilă pentru declararea utili-
tății publice a obiectului exproprierii, aprobat prin Hotărîrea
Guvernului nr. 660 din 15 iunie 2006.

4. Se stabilește că, în caz de eliberare a membrilor
Comisiei din funcțiile deținute, atribuțiile lor în cadrul
acesteia vor fi exercitate de persoanele nou-desemnate în
funcțiile respective, fără emiterea altei hotărîri de Guvern.

5. Controlul asupra executării prezentei hotărîri se pune
în sarcina Ministerului Economiei.

PRIM-MINISTRU

Vladimir FILAT

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
ministru economiei
Ministrul finanțelor
Ministrul construcțiilor
și dezvoltării regionale
Ministrul mediului
Ministrul agriculturii
și industriei alimentare

Valeriu Lazăr
Veaceslav Negruța

Marcel Răducan
Gheorghe Șalaru

Vasile Bumacov

Nr. 372. Chișinău, 6 iunie 2012.

Anexă
la Hotărîrea Guvernului nr. 372
din 6 iunie 2012

COMPONENTA NOMINALĂ

a Comisiei de cercetare prealabilă pentru declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a conductei de interconectare a sistemului de transport gaze din Republica Moldova cu sistemul de transport gaze din România, pe direcția Ungheni – Iași

CALMÎC Octavian	– viceministru al economiei, președinte al Comisiei	APARATU Dumitru	– inspector principal, Secția inspectare sol, deșeuri și substanțe chimice, Inspectoratul Ecologic de Stat
DOLMA Mihail	– șef al Direcției gazificare și eficiență energetică, Ministerul Economiei, secretar al Comisiei	SPASOV Anatolie	– consultant principal în Direcția arhitectură, proiectări, urbanism și amenajarea teritoriului, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor
BARBĂNEAGRĂ Victor	– viceministru al finanțelor	TOMA Iurie	– președinte al raionului Ungheni
GODOROJA Dumitru	– viceministru al agriculturii și industriei alimentare	BURLACU Mihail	– primarul comunei Zagarancea, raionul Ungheni
GHILAȘ Anatolie	– director general, Agenția Relații Funciare și Cadastru		
GRÎU Ion	– consilier principal de stat al Prim-ministrului în domeniul energetic		

411 HOTĂRÎRE

cu privire la Centrul de Expoziții și Comerț „Moldova” în Federația Rusă, or. Moscova

În scopul realizării Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Federației Ruse privind crearea Centrului de Expoziții și Comerț „Moldova” al Republicii Moldova pe teritoriul Centrului de Expoziții al Federației Ruse în or. Moscova semnat la 28 iunie 2011, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se acceptă propunerea Ministerului Economiei cu privire la organizarea și desfășurarea concursului privind selectarea investitorului pentru crearea Centrului de Expoziții și Comerț „Moldova” în Federația Rusă, or. Moscova.

2. Se instituie Comisia de concurs privind selectarea investitorului pentru crearea Centrului de Expoziții și Comerț „Moldova” în Federația Rusă, or. Moscova.

3. Se aprobă:

Componenta nominală a Comisiei de concurs privind selectarea investitorului pentru crearea Centrului de Expoziții și Comerț „Moldova” în Federația Rusă, or. Moscova, conform anexei nr. 1;

Regulamentul cu privire la organizarea concursului privind selectarea investitorului pentru crearea Centrului de Expoziții și Comerț „Moldova” în Federația Rusă, or. Moscova, conform anexei nr. 2.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
ministru economiei

Nr. 373. Chișinău, 6 iunie 2012.

4. Ministerul Economiei:

va exercita, în numele Guvernului Republicii Moldova, funcțiile de organizator al concursului privind selectarea investitorului pentru crearea Centrului de Expoziții și Comerț „Moldova” în Federația Rusă, or. Moscova;

va elabora Caietul de sarcini pentru organizarea concursului privind selectarea investitorului pentru crearea Centrului de Expoziții și Comerț „Moldova” în cadrul Centrului de Expoziții al Federației Ruse din or. Moscova;

va încheia Contractul privind transmiterea drepturilor pentru efectuarea reparației capitale a Pavilionului nr. 10, amplasat pe teritoriul Centrului de Expoziții al Federației Ruse din or. Moscova, precum și crearea în baza acestuia a Centrului de Expoziții și Comerț „Moldova”, dezvoltarea și operarea lui ulterioară.

5. În caz de eliberare din funcțiile deținute a membrilor Comisiei de concurs privind selectarea investitorului pentru crearea Centrului de Expoziții și Comerț „Moldova” în Federația Rusă, or. Moscova, atribuțiile acestora vor fi exercitate de persoanele nou-desemnate în posturile respective, fără emiterea unei noi hotărîri de Guvern.

Vladimir FILAT

Valeriu Lazăr

Anexa nr. 1
la Hotărîrea Guvernului nr. 373
din 6 iunie 2012

COMPONENTA NOMINALĂ

a Comisiei de concurs privind selectarea investitorului pentru crearea Centrului de Expoziții și Comerț „Moldova” în Federația Rusă, or. Moscova

CALMÎC Octavian	– viceministru al economiei, președinte al Comisiei de concurs	POSTICĂ Gheorghe	– viceministru al culturii
CHIMERCUC Nicolae	– șef adjunct al Direcției cooperare economică internațională, Ministerul Economiei, secretar al Comisiei de concurs	COPACI Tudor	– director general al Agenției Proprietății Publice
BARBĂNEAGRĂ Victor	– viceministru al finanțelor	CUCU Gheorghe	– președinte al Camerei de Comerț și Industrie
ZOLOTCOV Anatolie	– viceministru al dezvoltării regionale și construcțiilor	ANDRONIC Arcadie	– director general al Centrului Internațional de Expoziții „MOLDEXPO”

POVAR Iurie - director general al Institutului Național de Cercetări și Proiectări în Domeniul Amenajării Teritoriului, Urbanismului și Arhitecturii „URBANPROIECT”

BELEAVSCHI Ala - director al Departamentului cooperare bilaterală, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene

MAMEI Marian - șef al Direcției politice de adminis-

CRIVCIUN Vladimir

CHISTOL Eugeniu

ȚIRIGAN Sergiu

trare și deetatzare a proprietății publice, Ministerul Economiei

- șef al Direcției politice investiționale și de promovare a exportului, Ministerul Economiei

- șef adjunct al Direcției juridice, Ministerul Economiei

- șef adjunct al Direcției marketing și relații internaționale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

Anexa nr.2

la Hotărârea Guvernului nr.373
din 6 iunie 2012**REGULAMENT****cu privire la organizarea concursului privind selectarea investitorului pentru crearea Centrului de Expoziții și Comerț „Moldova” în Federația Rusă, or. Moscova****I. Dispoziții generale**

1. Regulamentul cu privire la organizarea concursului privind selectarea investitorului pentru crearea Centrului de Expoziții și Comerț „Moldova” în Federația Rusă, or. Moscova (în continuare – Regulament), stabilește modul de organizare și desfășurare a concursului privind selectarea investitorului pentru efectuarea reparației capitale a Pavilionului nr. 10, amplasat pe teritoriul Centrului de Expoziții al Federației Ruse din or. Moscova și crearea în baza acestuia a Centrului de Expoziții și Comerț „Moldova”, dezvoltarea și operarea lui ulterioară.

2. Concursul privind selectarea investitorului pentru crearea Centrului de Expoziții și Comerț „Moldova” în Federația Rusă, or. Moscova, se va desfășura pe principiile legalității, transparenței și accesibilității la informații.

II. Comisia de concurs privind selectarea investitorului pentru crearea Centrului de Expoziții și Comerț „Moldova” în Federația Rusă, or. Moscova

3. Atribuțiile de organizare și desfășurare a concursului privind selectarea investitorului pentru crearea Centrului de Expoziții și Comerț „Moldova” în Federația Rusă, or. Moscova, vor fi îndeplinite de către Comisia de concurs instituită și aprobată de Guvern în acest scop (în continuare – Comisia).

4. Președintele și secretarul Comisiei sînt reprezentanți ai Ministerului Economiei. Secretarul este membru al Comisiei, fără drept de vot.

5. Ședințele Comisiei sînt convocate și prezidate de președintele acesteia și sînt deliberative, dacă la ele participă cel puțin 2/3 din membrii ei. Deciziile Comisiei se adoptă cu majoritatea simplă de voturi din numărul total al membrilor ei.

6. Deciziile Comisiei se consemnează în procese-verbale, semnate de toți membrii Comisiei prezenți la ședință. În cazul în care unul din membrii Comisiei refuză să semneze procesul-verbal, acesta va depune opinie separată în scris, care se va anexa la procesul-verbal.

7. Comisia are următoarele atribuții:

a) aprobarea documentelor pentru organizarea și desfășurarea concursului, inclusiv și a Caietului de sarcini pentru organizarea concursului privind selectarea investitorului pentru crearea Centrului de Expoziții și Comerț „Moldova” în cadrul Centrului de Expoziții al Federației Ruse din or. Moscova;

b) punerea la dispoziția participanților la concurs a informațiilor privind concursul în cauză;

c) recepționarea, înregistrarea și examinarea ofertelor;

d) atragerea, în caz de necesitate, a experților în domeniu pentru examinarea ofertelor prezentate la concurs;

e) desfășurarea concursului și determinarea câștigătorului;

f) informarea, în scris, a participanților la concurs despre

rezultatele acestuia;

g) examinarea contestărilor referitor la rezultatele concursului;

h) monitorizarea executării obligațiilor asumate de câștigătorul concursului.

8. Comisia are dreptul:

a) să prelungească termenul de organizare a concursului;

b) să examineze documentele depuse în cadrul uneia sau mai multor ședințe;

c) să negocieze volumul investițiilor și suprafața spațiilor ce vor fi acordate Republicii Moldova pentru organizarea expozițiilor.

9. Comisia are obligația:

a) să pună la dispoziția participanților la concurs informația solicitată;

b) să examineze toate cererile de participare și documentele depuse;

c) să informeze participanții despre deciziile adoptate.

III. Participanții la concurs

10. La concurs pot participa:

a) persoane fizice și juridice din Republica Moldova;

b) persoane fizice și juridice străine cu capital integral privat, apatrizi, în conformitate cu legislația în vigoare;

c) asociații ale persoanelor specificate la litera a) și b) din prezentul punct.

Participanții pot acționa nemijlocit sau prin intermediul reprezentanților în modul stabilit.

IV. Documentele de participare la concurs

11. Setul de documente pentru participare la concurs, adresat Comisiei, trebuie să includă:

a) cererea de participare la concurs, în care se indică obligațiile participantului privind onorarea cerințelor stabilite în Caietul de sarcini.

La cererea de participare la concurs se va anexa schița de proiect privind reparația capitală a Pavilionului nr. 10, și proiectul programului investițional privind dezvoltarea Pavilionului nr. 10, cu indicarea valorii estimative a investițiilor planificate în aceste scopuri, a termenelor de realizare și destinației lor;

b) informația privind experiența investitorului și proiectele de succes realizate de acesta pe parcursul ultimilor 10 ani;

c) în cazul persoanelor juridice autohtone – copia certificatului înregistrării de stat și copia statutului;

d) în cazul persoanelor juridice străine – copia certificatului de înregistrare, eliberat de organul împuternicit și copia statutului, autentificate în modul stabilit de legislație;

e) în cazul persoanelor fizice – copia buletinului de identitate și a anexei la el;

f) în cazul persoanelor juridice autohtone – darea de seamă financiară și bilanțul pentru anul precedent, autenti-

112

ficat de către organul statistic teritorial și de conducătorul persoanei juridice a Republicii Moldova, certificatul privind lipsa datoriilor față de bugetul public național;

g) persoana juridică străină prezintă darea de seamă financiară și bilanțul pentru anul precedent, autentificate în modul stabilit de legislație;

h) oferta investitorului privind suprafața spațiilor Pavilionului nr. 10 și condițiile de acordare a acestor spații Republicii Moldova pentru desfășurarea expozițiilor permanente;

i) scrisoarea de garanție bancară care confirmă faptul că participantul la concurs dispune/garantează creditarea unei sume de cel puțin 10 mil. dolari SUA ce poate fi folosită pentru efectuarea reparației capitale a Pavilionului nr. 10, emisă de către o bancă comercială înregistrată în Republica Moldova sau de către o sucursală a unei bănci comerciale străine din țările UE sau CSI;

j) garanția de participare la concurs în sumă de 50 mii dolari SUA rambursabilă, prin transfer la contul bancar indicat de Ministerul Economiei al Republicii Moldova;

k) după caz, procura pentru persoana împuternicită să acționeze în numele participantului la concurs.

12. Documentele pentru participare la concurs se înmânează persoanei împuternicite de Comisie, întocmite în limba de stat a Republicii Moldova (sau într-o altă limbă, dar cu traducerea obligatorie în limba de stat), într-un plic sigilat. Ofertantului i se eliberează un certificat privind înregistrarea ofertei.

13. Calitatea de participant la concurs se confirmă prin avizul în scris al Comisiei, după examinarea cererii și a setului de documente depus pentru participare la concurs, conform condițiilor stabilite în Caietul de sarcini și comunicatul informativ privind organizarea concursului de selectare a investitorului.

14. La concurs sînt admiși ofertanții care au depus, în termenul stabilit, cererea de participare la concurs și au prezentat documentele de participare la concurs, conform Caietului de sarcini și comunicatului informativ.

15. Nu sînt admiși să participe la concurs ofertanții:

a) în privința cărora a fost inițiată procedura de insolabilitate;

b) care au datorii față de bugetul public național la plata impozitelor, taxelor și altor plăți ce depășesc o perioadă fiscală;

c) care nu au perfectat corespunzător setul de documente necesare sau acestea sînt neconforme cerințelor stabilite.

16. Participanții la concurs au dreptul:

a) să participe la concurs personal sau prin intermediul persoanelor sale împuternicite;

b) să primească de la Comisie informația privind procedura de înaintare a cererilor de participare la concurs, condițiile și procedura de desfășurare a concursului, datele generale despre Pavilionul nr. 10, amplasat pe teritoriul Centrului de Expoziții al Federației Ruse din or. Moscova, modul de perfectare a cererii de participare, alte informații relevante concursului care sînt la dispoziția Comisiei;

c) să se adreseze Comisiei, în caz de încălcare a drepturilor lui de participant la concurs, precum și de nerespectare a prevederilor prezentului Regulament;

d) să se informeze despre rezultatele concursului, precum și despre considerentele deciziilor adoptate.

17. Participanții la concurs au obligația:

a) să respecte modalitatea de desfășurare a concursului, stabilită de prezentul Regulament;

b) în cazul în care va fi desemnat câștigător al concursului, să încheie, în termen de 10 zile lucrătoare, de comun acord cu Ministerul Economiei al Republicii Moldova, contractul privind transmiterea drepturilor pentru efectuarea

reparației capitale a Pavilionului nr. 10, amplasat pe teritoriul Centrului de Expoziții al Federației Ruse din or. Moscova, privind crearea în baza acestuia a Centrului de Expoziții și Comerț „Moldova”, dezvoltarea și operarea lui ulterioară.

V. Anunțarea concursului și recepționarea ofertelor

18. Decizia cu privire la organizarea concursului se adoptă de Comisie.

19. Comisia elaborează și, cu cel puțin 30 de zile lucrătoare înainte de inițierea concursului, publică în mass-media un comunicat informativ privind desfășurarea concursului.

20. Comunicatul informativ referitor la desfășurarea concursului va conține:

a) cerințe specifice concursului;

b) modul de desfășurare a concursului;

c) lista documentelor necesare pentru participare la concurs;

d) termenul-limită de recepționare și înregistrare a documentelor de participare la concurs;

e) date de contact (telefon, fax, e-mail) și adresa la care urmează a fi prezentate ofertele pentru participare la concurs;

f) data, ora și locul desfășurării concursului;

g) alte date relevante.

21. În cazul în care nu a fost depusă nici o ofertă sau nu a fost admis nici un ofertant, Comisia poate prelungi termenul de organizare a concursului, fără a schimba condițiile inițiale de participare, publicînd avizul privind termenul declarat, precum și data, numărul și denumirea organului de presă în care au fost publicate condițiile concursului.

VI. Condițiile și modul de desfășurare a concursului

22. Toate ședințele Comisiei de concurs vor avea loc în Republica Moldova, mun. Chișinău. Data, ora și locul desfășurării ședințelor în cauză vor fi publicate în comunicatele informative.

23. La etapa inițială deschiderea ofertelor de participare la concurs se efectuează de către Comisie în prezența participanților sau a persoanelor împuternicite de aceștia.

24. În urma examinării documentelor prezentate Comisia decide admiterea acestora în calitate de participant la concurs, fixînd decizia în procesul-verbal.

25. Participanților la concurs, ale căror documente au fost examinate în cadrul ședinței Comisiei li se expediază o înștiințare, în scris, privind rezultatele examinării, inclusiv în situația cînd oferta a fost declinată din cauza depistării unor nereguli.

26. Comisia verifică corespunderea documentelor depuse cerințelor stabilite în Caietul de sarcini și Comunicatul informativ. Comisia va corecta doar erorile aritmetice, depistate în documente în timpul examinării lor, înștiințînd fără întârziere participantul. În cazul depistării altor erori, sau refuzul participantului de a corecta erorile aritmetice, documentele nu vor fi admise la concurs.

27. În cazul în care a fost depusă o singură ofertă, Comisia este în drept să negocieze cu ofertantul volumul investițiilor propuse, precum și alte propuneri.

28. În perioada desfășurării concursului, Comisia are dreptul, în caz de necesitate, să solicite de la participanții la concurs prezentarea unor informații suplimentare relevante cu privire la oferta depusă.

29. După înregistrarea ofertelor, participanții la concurs nu au dreptul să opereze de sine stătător modificări în documentele prezentate.

30. Comisia, în perioada de pînă la desemnarea câștigătorilor, poate descalifica și înlătura de la participarea la concurs orice candidat, în cazul în care în documentația prezentată vor fi depistate informații neveridice.

VII. Determinarea câștigătorului

31. Ofertele depuse pentru participare la concurs vor fi deschise de Comisie, în termen de 10 zile lucrătoare din data expirării termenului-limită de recepționare a ofertelor, enunțat în comunicatul informativ.

32. Drept criterii de determinare a câștigătorului concursului se vor considera.

a) capacitatea financiară a investitorului;
b) programul investițional privind reparația capitală a Pavilionului nr. 10;

c) mărimea spațiilor Pavilionului nr.10 și oferta privind condițiile de acordare a acestora Republicii Moldova pentru organizarea expozițiilor;

d) schița de proiect care va reflecta soluția tehnică propusă pentru efectuarea reparației capitale a Pavilionului nr.10;

e) schița de proiect, care va specifica termenele de realizare a lucrărilor de reparație capitală a Pavilionului nr.10;

f) experiența participantului la concurs în organizarea, finanțarea și realizarea proiectului.

33. Deciziile Comisiei se consemnează în procese-verbale care vor conține:

a) date despre ofertanți, cu descrierea succintă a ofertelor lor;

b) ofertantul – câștigător și propunerile lui definitive.

La anunțarea rezultatelor concursului pot fi prezenți

participanții sau persoanele lor împuternicite, în modul stabilit, precum și reprezentanții autorităților administrației publice interesate și ai mass-media.

34. Membrii Comisiei, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare din ziua desfășurării concursului, sînt obligați să semneze procesul-verbal cu privire la rezultatele concursului sau să anexeze opinia lor separată.

35. Procesele-verbale ale Comisiei se vor păstra la Ministerul Economiei al Republicii Moldova.

VIII. Semnarea contractului cu câștigătorul concursului

36. În termen de pînă la 10 zile lucrătoare de la determinarea de către Comisie a câștigătorului concursului, Ministerul Economiei al Republicii Moldova va semna, de comun acord cu investitorul, Contractul privind transmiterea drepturilor pentru efectuarea reparației capitale a Pavilionului nr. 10, amplasat pe teritoriul Centrului de Expoziții al Federației Ruse din or. Moscova și crearea în baza acestuia a Centrului de Expoziții și Comerț „Moldova”, cu dezvoltarea și operarea lui ulterioară. Neîncheierea de către câștigătorul concursului a Contractului menționat în termenul stabilit atrage după sine anularea rezultatelor concursului.

37. În cazul neîndeplinirii de către investitor a condițiilor concursului, în baza cărora a fost determinat câștigător, precum și a condițiilor Contractului privind transmiterea drepturilor, Ministerul Economiei al Republicii Moldova poate dispune rezilierea contractului.

412**HOTĂRÎRE**

cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului Amendamentului la Memorandumul de înțelegere privind cooperarea și susținerea Secretariatului Convenției de cooperare polițienească în Europa de Sud-Est, semnat la Sofia la 21 mai 2010, și acordarea deplinei puteri domnului Alexei ROIBU, ministru al afacerilor interne

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se ia act de proiectul Amendamentului la Memorandumul de înțelegere privind cooperarea și susținerea Secretariatului Convenției de cooperare polițienească în Europa de Sud-Est, semnat la Sofia la 21 mai 2010.

2. Se inițiază negocierile asupra proiectului Amendamentului la Memorandumul de înțelegere privind cooperarea și susținerea Secretariatului Convenției de cooperare

polițienească în Europa de Sud-Est, semnat la Sofia la 21 mai 2010.

3. Se acordă depline puteri domnului Alexei ROIBU, ministru al afacerilor interne, pentru semnarea Amendamentului la Memorandumul de înțelegere privind cooperarea și susținerea Secretariatului Convenției de cooperare polițienească în Europa de Sud-Est, semnat la Sofia la 21 mai 2010.

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:

**Viceprim-ministru,
ministru al afacerilor externe
și integrării europene**

Nr. 374. Chișinău, 6 iunie 2012.

Vladimir FILAT

Iurie Leancă

413 HOTĂRÎRE
cu privire la alocarea mijloacelor financiare

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Ministerul Finanțelor va aloca, din fondul de rezervă al Guvernului, 172 643 lei Cancelariei de Stat și 142 290 lei

Ministerului Culturii pentru acoperirea cheltuielilor aferente organizării funeraliilor regretatei cîntărețe de operă Maria Bieșu.

PRIM-MINISTRU**Vladimir FILAT****Contrasemnează:****Ministrul culturii****Boris Focșă****Ministrul finanțelor****Veaceslav Negruța**

Nr. 375. Chișinău, 6 iunie 2012.

414 HOTĂRÎRE
privind aprobarea proiectului de hotărîre a Parlamentului pentru modificarea Hotărîrii Parlamentului nr. 433-XII din 26 decembrie 1990 cu privire la zilele comemorative, zilele de sărbătoare și la zilele de odihnă în Republica Moldova

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de hotărîre a Parlamentului pentru modificarea

Hotărîrii Parlamentului nr. 433-XII din 26 decembrie 1990 cu privire la zilele comemorative, zilele de sărbătoare și la zilele de odihnă în Republica Moldova.

PRIM-MINISTRU**Vladimir FILAT****Contrasemnează:****Ministrul agriculturii****și industriei alimentare****Ministrul justiției****Vasile Bumacov****Oleg Efrim**

Nr. 376. Chișinău, 6 iunie 2012.

415 HOTĂRÎRE
pentru inițierea negocierilor asupra Acordului de grant dintre Ministerul Sănătății al Republicii Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei și acordarea deplinei puteri domnului Andrei USATÎL, ministru al sănătății

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se ia act de Acordul de grant dintre Ministerul Sănătății al Republicii Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei.

2. Se inițiază negocierile asupra Acordului de grant dintre Ministerul Sănătății al Republicii Moldova și Banca

de Dezvoltare a Consiliului Europei.

3. Se acordă depline puteri domnului Andrei USATÎL, ministru al sănătății, pentru semnarea Acordului de grant dintre Ministerul Sănătății al Republicii Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei.

PRIM-MINISTRU**Vladimir FILAT****Contrasemnează:****Viceprim-ministru,****ministru afacerilor externe****și integrării europene****Ministrul sănătății****Iurie Leancă****Andrei Usatii**

Nr. 377. Chișinău, 6 iunie 2012.

416 HOTĂRÎRE

cu privire la crearea Comitetului pentru organizarea și desfășurarea Festivalului-concurs Internațional de Operă și Balet „Maria Bieșu”

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se creează Comitetul pentru organizarea și desfășurarea Festivalului-concurs Internațional de Operă și Balet „Maria Bieșu” și se aprobă, conform anexei, componența lui nominală.

2. Se stabilește că, în caz de eliberare a unor membri ai Comitetului din funcțiile deținute, atribuțiile lor în cadrul acestuia vor fi exercitate de persoanele nou-desemnate în funcțiile respective, fără a emite o altă hotărîre de Guvern.

PRIM-MINISTRU

Vladimir FILAT

**Contrasemnează:
Ministrul culturii**

Boris Focșă

Nr. 378. Chișinău, 6 iunie 2012.

Anexă
la Hotărîrea Guvernului nr. 378
din 6 iunie 2012

COMPONENȚA NOMINALĂ

a Comitetului pentru organizarea și desfășurarea Festivalului-concurs Internațional de Operă și Balet „Maria Bieșu”

FILAT Vladimir	- Prim-ministru, președinte al Comitetului	DĂNILĂ Aurelian	- director al Institutului Patrimoniului Cultural al Academiei de Științe a Moldovei
MOLDOVANU Mihail	- viceprim-ministru, vicepreședinte al Comitetului	STRÎMBEANU Aliona	- șef direcție, Ministerul Culturii
BERGHIE Parascovia	- vicepreședinte al Uniunii Muzicienilor, director executiv al Festivalului-concurs	ȘEICAN Valeria	- director general al Teatrului Național de Operă și Balet „Maria Bieșu”
BUCINSCHI Iurii	- șef Direcție dezvoltare socială, Cancelaria de Stat, secretar al Comitetului	MARIN Constantin	- director general al Instituției publice naționale a audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova”
FOCȘA Boris	- ministru al culturii	GOGA Valentin	- director al Organizației Concertistice și de Impresariat „Moldova-Concert”
ONCEANU Anatolie	- secretar general adjunct al Guvernului	ZUBCU Larisa	- director al Sălii cu Orgă
CLIMOC Ludmila	- director general „Orange Moldova”	BIVOL Svetlana	- director general al Filarmonicii Naționale „Serghei Lunchevici”

417 DISPOZIȚIE

1. Se aprobă, conform anexei, componența nominală a delegației moldovenești pentru participare la ședința ordinară a Consiliului Economic al CSI și la lucrările Forumului Economic Internațional de la Sankt Petersburg

(20-23 iunie 2012, or. Sankt Petersburg, Federația Rusă).

2. Cheltuielile de deplasare a membrilor delegației (transport, cazare, diurnă) vor fi suportate de instituțiile delegat.

PRIM-MINISTRU

Vladimir FILAT

Nr. 41-d. Chișinău, 30 mai 2012.

Anexă
la Dispoziția Guvernului nr. 41-d
din 30 mai 2012

COMPONENȚA NOMINALĂ

a delegației moldovenești pentru participare la ședința ordinară a Consiliului Economic al CSI și la lucrările Forumului Economic Internațional de la Sankt Petersburg (20-23 iunie 2012, or. Sankt Petersburg, Federația Rusă)

LAZĂR Valeriu	- viceprim-ministru, ministru al economiei (conducătorul delegației)	TIȘACOV Petru	- consilier al Ambasadei Republicii Moldova în Federația Rusă
URECHEAN Vitalie	- însărcinat cu afaceri ad-interim al Republicii Moldova în Federația Rusă		

PARTEA III

Acte ale ministerelor, departamentelor și ale Băncii Naționale a Moldovei**Acte ale Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova**
676 O R D I N
cu privire la retragerea certificatelor
de calificare al auditorului

Întru executarea prevederilor art. 27, alin. (3), lit. f) al Legii nr. 61-XVI din 16 martie 2007 privind activitatea de audit (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 117-126, art. 530), cu modificările și completările ulterioare, pct. 6, subpunctul 48 al Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 1265 din 14 noiembrie 2008 cu privire la reglementarea activității Ministerului Finanțelor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 208-209, art. 1278),

cu modificările și completările ulterioare și în baza Deciziei nr. 1 din 17 mai 2012 al Consiliului de supraveghere a activității de audit,

ORDON:

Se retrag certificatele de calificare al auditorului persoanelor care au încălcat prevederile art. 15, lit. f) al Legii nr. 61-XVI din 16 martie 2007 privind activitatea de audit (conform anexei).

MINISTRUL FINANTELOR**Veaceslav NEGRUȚA****Nr. 59. Chișinău, 29 mai 2012.**

Anexă

 la Ordinul ministrului finanțelor
 nr. 59 din 29 mai 2012

Nr D/o	Numele, prenumele auditorului	Datele privind eliberarea certificatului de calificare		
		seria	nr.	data eliberării
1	2	3	4	5
1.	Bucur Vasile	AG	000001	08.02.2008
2.	Braila Vera	AG	000034	08.02.2008
3.	Enachi Galina	AG	000035	08.02.2008
4.	Corpacian Stela	AG	000188	08.02.2008
5.	Manoli Mihail	AG	000128	08.02.2008

Acte ale Ministerului Justiției al Republicii Moldova
677 O R D I N
cu privire la suspendarea activității
executorului judecătoresc Chihai Anatolie

În temeiul art.18 alin.(1) lit.c') și alin.(5') din Legea nr.113 din 17 iunie 2010 privind executorii judecătorești,

ORDON:

1. Se suspendă activitatea executorului judecătoresc Chihai Anatolie (teritoriul de activitate raionul Ialoveni, licența seria LE nr.045), pînă la examinarea de către Colegiul disciplinar a sesizării Ministerului Justiției, cu emiterea pe acest caz a deciziei corespunzătoare.

2. În termen de 10 zile de la data comunicării prezentului ordin, executorul judecătoresc Chihai Anatolie va

transmite, conform art. 20 din Legea cu privire la executorii judecătorești, sigiliul, legitimația, procedurile de executare, arhiva și registrele de evidență la Camera teritorială a executorilor judecătorești Centru.

3. Camera teritorială a executorilor judecătorești Centru va asigura continuarea lucrărilor neexecutate, va repartiza altor executori judecătorești procedurile nefinalizate și va stabili condițiile de păstrare a arhivei.

4. Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

MINISTRUL JUSTIȚIEI**Oleg EFRIM****Nr. 253. Chișinău, 1 iunie 2012.**

**Acte ale Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații
Electronice și Tehnologia Informației****678 H O T Ă R Î R E****privind impunerea modificărilor la Oferta de referință
pentru interconectare a S.A. „Moldtelecom”**

În temeiul prevederilor art.44 alin.(2) teza a doua în corelare cu ale art.9 alin.(1) lit. n) și u), art.10 alin.(1) lit. f) și ale art.11 alin.(2) din Legea comunicațiilor electronice nr. 241-XVI din 15 noiembrie 2007, în continuare – *Legea nr.241/2007* (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.51-54, art.155);

în conformitate cu pct.14 și pct.15 lit. b) din Regulamentul Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.905 din 28.07.2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.143-144, art.917);

ținând cont de dispozițiile:

Regulamentului cu privire la interconectare, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr.12 din 31.01.2009, în continuare – *Hotărârea nr.12/2009*, (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.53-54, art.213);

Hotărârii Consiliului de Administrație al ANRCETI nr.60 din 23.12.2010 cu privire la impunerea obligațiilor speciale preventive S.A. „Moldtelecom” în legătură cu puterea sa semnificativă pe piața de terminare a apelurilor voce în rețeaua individuală de telefonie fixă (în continuare – *Hotărârea ANRCETI nr.60/2010*);

Hotărârii Consiliului de Administrație al ANRCETI nr.79 din 23.12.2010 cu privire la impunerea obligațiilor speciale preventive S.A. „Moldtelecom” în legătură cu puterea sa semnificativă pe piața de terminare a apelurilor voce în rețeaua individuală de telefonie mobilă (în continuare – *Hotărârea ANRCETI nr.79/2010*);

Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr.27 din 01.11.2011 cu privire la impunerea obligațiilor speciale preventive S.A. „Moldtelecom” în legătură cu puterea sa semnificativă pe piața inițierii apelurilor la posturi fixe din rețeaua publică de telefonie (în continuare – *Hotărârea ANRCETI nr.27/2011*);

Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRCETI nr.28 din 01.11.2011 cu privire la impunerea obligațiilor speciale

preventive S.A. „Moldtelecom” în legătură cu puterea sa semnificativă pe piața de tranzit de trafic în rețelele publice de telefonie (în continuare – *Hotărârea ANRCETI nr.28/2011*);

având în vedere că o parte dintre prevederile Ofertei de referință pentru Interconectare, în continuare ORI, nu respectă prevederile Hotărârii ANRCETI nr.60/2010, nr.79/2010 și nr.28/2011, Consiliul de Administrație

HOTĂRĂȘTE:

1. S.A. „Moldtelecom” are obligația de a modifica prevederile ORI, inclusiv a clauzelor Acordului-tip pentru interconectare care este parte componentă la ORI, conform anexei.

2. În termen de 25 de zile de la data aprobării prezentei hotărâri, S.A. „Moldtelecom” are obligația să transmită ANRCETI, atât în format electronic, cât și pe suport de hîrtie, și să publice pe pagina sa de Internet ORI în conformitate cu prevederile prezentei hotărâri, într-o formă care să permită identificarea cu ușurință a elementelor actualizate.

3. Pentru acordurile de interconectare aflate în curs de derulare, S.A. „Moldtelecom” are obligația ca, în termen de 45 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, să asigure conformitatea acordurilor cu dispozițiile prezentei hotărâri.

4. Furnizorii rețelele cărora sînt deja interconectate cu rețeaua S.A. „Moldtelecom”, beneficiază de prevederile prezentei hotărâri în cazul tuturor acordurilor pe baza cărora se realizează interconectarea în vederea terminării și tranzitului apelurilor, indiferent de modul în care acordurile sînt intitulate sau formulate ori de obiectul acestora.

5. Monitorizarea executării termenelor și condițiilor prezentei hotărâri se pune în sarcina Direcției Reglementare Economică și Analiză.

6. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării, se publică pe pagina de Internet a ANRCETI și se comunică S.A. „Moldtelecom”.

7. Partea dispozitivă a prezentei hotărâri se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

**PREȘEDINTELE CONSILIULUI
DE ADMINISTRAȚIE AL ANRCETI**

Sergiu SÎTNIC

Membrii Consiliului de Administrație

**Ion Pochin
Iurie Ursu**

Nr. 11. Chișinău, 15 mai 2012.

679 HOTĂRÎRE
privind impunerea obligațiilor speciale preventive
S.A. „Moldtelecom” în calitate de furnizor cu putere
semnificativă pe piața accesului utilizatorilor finali,
persoane fizice și juridice, la posturi fixe din rețeaua
publică de telefonie

În temeiul prevederilor art. 9 alin. (1) lit. c)-e), n), ale art. 10 alin. (1) lit. f) și ale art. 20 alin. (2) lit. g), precum și ale art. 53 alin. (3), art. 54 din Legea comunicațiilor electronice nr. 241-XVI din 15 noiembrie 2007 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 51-54, art. 155);

în conformitate cu pct. 14 și pct. 15 lit. b) din Regulamentul Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (în continuare – *Agentia*), aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 905 din 28 iulie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 143-144, art. 917);

luînd în considerare Hotărîrea Consiliului de Administrație al Agenției privind identificarea pieței accesului utilizatorilor finali, persoane fizice și juridice, la posturi fixe din rețeaua publică de telefonie și desemnarea S.A. „Moldtelecom” cu putere semnificativă pe această piață nr. 11 din 26 mai 2011 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr. 91-94, art. 577), Consiliul de Administrație

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Obligațiile speciale preventive impuse

PREȘEDINTELE CONSILIULUI
DE ADMINISTRAȚIE AL ANRCETI

Membrii Consiliului de Administrație

Nr. 12. Chișinău, 25 mai 2012.

S.A. „Moldtelecom” (IDNO 1002600048836) în calitate de furnizor cu putere semnificativă pe piața accesului utilizatorilor finali, persoane fizice și juridice, la posturi fixe din rețeaua publică de telefonie, conform anexei, care face parte integrantă din prezenta hotărîre.

2. Prezenta hotărîre se completează de drept cu alte reglementări emise de Agenție în acest sens.

3. Dispozițiile prezentei hotărîri nu aduc atingere posibilității Agenției de a stabili alte condiții sau obligații, ori de a le retrage sau modifica pe toate sau o parte din cele impuse prin prezenta hotărîre.

4. Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării, se comunică S.A. „Moldtelecom” în termen de 3 zile lucrătoare și se publică pe pagina oficială de Internet a Agenției.

5. Monitorizarea executării termenelor și condițiilor prezentei hotărîri se pune în sarcina Direcției Reglementare Economică și Analiză.

6. Partea dispozitivă a prezentei hotărîri se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Sergiu SÎTNIC

Ion Pochin
Iurie Ursu

Acte ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

680 HOTĂRÎRE
cu privire la înregistrarea prospectului ofertei publice
a valorilor mobiliare pe piața secundară de preluare
obligatorie a acțiunilor emise de Societatea pe acțiuni
„Vast-Protect”

Examinînd materialele prezentate de ofertantul Societatea cu răspundere limitată „Cito-Gaz-Service”, în temeiul art. 8 lit. k) și art. 25 alin. (2) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare” (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 117-126 BIS), art. 21 alin. (8) și art. 22 din Legea nr. 199-XIV din 18.11.1998 „Cu privire la piața valorilor mobiliare” (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 183-185, art. 655), art. 84 alin. (5) din Legea nr. 1134-XIII din 02.04.1997 „Privind societățile pe acțiuni” (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 1-4, art. 1) și Instrucțiunii cu privire la oferta publică a valorilor mobiliare pe piața secundară, aprobată prin Hotărîrea Comisiei Naționale a Pieței Finan-

VICEPREȘEDINTELE COMISIEI
NAȚIONALE A PIEȚEI FINANCIARE

Nr. 23/2. Chișinău, 31 mai 2012.

ciare nr. 64/4 din 31.12.2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 53-54, art. 215),

COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE
HOTĂRĂȘTE:

1. Se înregistrează prospectul ofertei publice a valorilor mobiliare pe piața secundară de preluare obligatorie, anunțată de ofertantul Societatea cu răspundere limitată „Cito-Gaz-Service”, obiectul căreia îl constituie procurarea a 1 427 485 acțiuni ordinare nominative emise de Societatea pe acțiuni „Vast-Protect” (IDNO 1003602021227, or. Sîngerei, str. Independenței, 124-A), la prețul de 1,08 lei per acțiune, cu termen de acțiune de 30 de zile din data anunțării.

2. Prezenta hotărîre intră în vigoare din data publicării.

Victor CAPTARI

681**HOTĂRÎRE**

cu privire la reperfectarea licenței pentru dreptul de a desfășura activitate profesionistă pe piața valorilor mobiliare eliberată anterior Societății pe acțiuni "VALINVEST"

În rezultatul examinării cererii de reperfectare a licenței depusă de către Societatea pe acțiuni "VALINVEST" (IDNO 1003600030744, mun. Chișinău, str. Iablocikin Ghenadie, 5/1), în temeiul prevederilor art. 8 lit. c) și art. 25 alin. (2) din Legea nr.192-XIV din 12.11.1998 "Privind Comisia Națională a Pieței Financiare" (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.117-126 BIS), art. 32 alin. (1), alin. (2) lit. b), alin. (6) din Legea nr.199-XIV din 18.11.1998 "Cu privire la piața valorilor mobiliare" (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.183-185, art.655) și Regulamentului privind modul de acordare și retragere a licențelor pentru activitatea profesionistă pe piața valorilor mobiliare, aprobat prin Hotărîrea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr.53/12 din 31.10.2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.3-6, art.1),

**COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE
HOTĂRĂȘTE:**

**VICEPREȘEDINTELE COMISIEI
NAȚIONALE A PIEȚEI FINANCIARE**

Nr. 23/3. Chișinău, 31 mai 2012.

1. Se reperfectează licența Societății pe acțiuni "VALINVEST" seria CNPF nr. 000568, eliberată la 10.02.2010 pentru dreptul de desfășurare a activității profesionale pe piața valorilor mobiliare de dealer ca activitate de bază cu activitate conexă de brokeraj, de underwriting și de consulting investițional, cu termen de valabilitate pînă la 10.02.2015, în rezultatul modificării adresei juridice din mun. Chișinău, str. Maria Cibotari, 55, mun. Chișinău, str. Iablocikin Ghenadie, 5/1, cu eliberarea unui nou formular de licență.

2. Se recunoaște nevalabil formularul de licență seria CNPF nr. 000568 din 10.02.2010, eliberat anterior Societății pe acțiuni "VALINVEST".

3. Controlul asupra executării prezentei hotărîri se pune în sarcina Direcției generale supraveghere valori mobiliare.

4. Prezenta hotărîre intră în vigoare din data publicării.

Victor CAPTARI

682**HOTĂRÎRE**

**cu privire la reperfectarea licențelor
Întreprinderii Mixte Compania de Asigurări
„GRAWE CARAT ASIGURĂRI” S.A.**

Urmare a examinării cererii de reperfectare a licențelor Întreprinderii Mixte Compania de Asigurări "GRAWE CARAT ASIGURĂRI" S.A. (mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 51, IDNO 1004601000125) privind includerea unei subdiviziuni separate noi în anexele la licențe, în temeiul prevederilor art.8 lit.c) și art.25 alin.(2) din Legea nr.192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare” (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.117-126 BIS), art.14 alin.(6), art.15, art.18 alin.(6) și alin.(8) din Legea nr.451-XV din 30.07.2001 „Privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător” (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr.26-28, art.95),

**COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE
HOTĂRĂȘTE:**

1. Se reperfectează licențele Întreprinderii Mixte

**VICEPREȘEDINTELE COMISIEI
NAȚIONALE A PIEȚEI FINANCIARE**

Nr. 23/5. Chișinău, 31 mai 2012.

Compania de Asigurări "GRAWE CARAT ASIGURĂRI" S.A. seria CNPF nr.000097, eliberată la 9 decembrie 2008 pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurări de viață și seria CNPF nr.000668, eliberată la 30 august 2011 pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurări generale, prin substituirea anexelor la licențe cu includerea subdiviziunii separate noi a companiei, amplasate pe adresa: mun. Chișinău, str. Columna, 72/3.

2. Taxa pentru reperfectarea licențelor în mărime de 900 lei și taxa pentru eliberarea unei copii de pe fiecare licență în mărime de 900 lei se varsă la bugetul de stat.

3. Controlul asupra executării prezentei hotărîri se pune în sarcina Direcției generale supraveghere asigurări.

4. Prezenta hotărîre intră în vigoare din data publicării.

Victor CAPTARI

683**HOTĂRÎRE**

**cu privire la reperfectarea licenței Companiei
de Asigurări „EUROASIG GRUP” S.R.L.**

Urmare a examinării cererilor de reperfectare a licenței Companiei de Asigurări „EUROASIG GRUP” S.R.L. (mun. Chișinău, str. Armenească 27, IDNO 1002600054585) privind includerea unor noi subdiviziuni separate ale companiei în anexa la licență, în temeiul prevederilor art. 8 lit. c), art. 25 alin. (2) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare” (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 117-126 BIS), art. 14 alin. (6), art. 15, art. 18 alin. (6) și alin. (8) din Legea nr. 451-XV din 30.07.2001 „Privind reglementarea

prin licențiere a activității de întreprinzător” (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr. 26-28, art. 95),

**COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE
HOTĂRĂȘTE:**

1. Se reperfectează licența Companiei de Asigurări „EUROASIG GRUP” S.R.L. seria CNPF nr. 000667, eliberată la 19 august 2011 pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor (asigurări generale), prin substituirea

anexei la licență cu includerea subdiviziunilor separate noi ale companiei după cum urmează:

- mun. Chișinău, bd Moscova 16;
- mun. Chișinău, str. Pietrăriei 19/1, nr.455, nr.456;
- mun. Bălți, str. A. Lăpușneanu 6/6;
- or. Briceni, str. Mihai Eminescu, 77 E;
- or. Ștefan Vodă, str. 31 August 1989, nr. 11.

**VICEPREȘEDINTELE COMISIEI
NAȚIONALE A PIEȚEI FINANCIARE**

Nr. 23/6. Chișinău, 31 mai 2012.

2. Taxa pentru reperfectarea licenței în mărime de 450 lei și taxa pentru eliberarea a cinci copii de pe licență în mărime de 2250 lei se varsă la bugetul de stat.

3. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Direcției generale supraveghere asigurări.

4. Prezenta hotărâre intră în vigoare din data publicării.

Victor CAPTARI

684 HOTĂRÎRE **cu privire la înregistrări în Registrul de stat** **al valorilor mobiliare**

În temeiul Legii nr. 199-XIV din 18.11.1998 „Cu privire la piața valorilor mobiliare” (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.183-185, art.655), Legii nr.1134-XIII din 02.04.1997 „Privind societățile pe acțiuni” (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.1-4, art.1), art.8 lit.m) și lit.o), art.25 alin.(2) din Legea nr.192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare” (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.117-126 BIS),

COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE **HOTĂRĂȘTE:**

1. Se înregistrează în Registrul de stat al valorilor mobiliare:

1.1 Valorile mobiliare conform dării de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni ale:

- Societății pe acțiuni „DRUMURI-STRĂȘENI” (IDNO 1003600111971; or.Strășeni, str.Orhei 1) în sumă de 963500 lei în număr de 96350 acțiuni ordinare nominative cu valoarea nominală 10 lei cu numărul înregistrării de stat

**VICEPREȘEDINTELE COMISIEI
NAȚIONALE A PIEȚEI FINANCIARE**

Nr. 23/9. Chișinău, 31 mai 2012.

MD14STRD1000 din contul aporturilor nebănești;

- Întreprinderii mixte Combinatul de Vinuri Spumante și de Marcă din Chișinău „VISMOS” S.A. (IDNO 1003600023216; mun. Chișinău, str. Uzinelor 5) în sumă de 22153800 lei în număr de 2215380 acțiuni ordinare nominative cu valoarea nominală 10 lei cu numărul înregistrării de stat MD14VISS1000 din contul convertirii datoriilor credito-riale.

1.2 Excluderea din Registrul de stat al valorilor mobiliare și anularea valorilor mobiliare emise anterior de:

- Societatea pe acțiuni „TORA” (IDNO 1010606005922; or. Orhei, str. Ion Creangă, 1) în număr de 197226 acțiuni ordinare nominative cu numărul înregistrării de stat MD14TORA1007 ca rezultat al lichidării;

- Societatea pe acțiuni „DANUBIUS” (IDNO 1003602015648; mun. Bălți, str. A. Pușkin 43) în număr de 1765 acțiuni ordinare nominative cu numărul înregistrării de stat MD14DABI1001 ca rezultat al lichidării.

2. Prezenta hotărâre intră în vigoare din data publicării.

Victor CAPTARI

Acte ale Consiliului Național de Acreditare și Atestare

685 HOTĂRÎRE **cu privire la reacreditarea Instituției Medico-Sanitare** **Publice Institutul de Cercetări Științifice** **în Domeniul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului**

HOTĂRĂȘTE:

În temeiul art. 97 lit. e) și f) din Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259-XV din 15 iulie 2004 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 125-129 din 30 iulie 2004, art.663), cu modificările și completările ulterioare, punctelor 27-29 din Regulamentul privind activitatea comisiilor specializate de evaluare a organizațiilor din sfera științei și inovării, aprobat prin Hotărârea nr.AC-03/1 din 27 mai 2010, ținând cont de rezultatele evaluării Instituției Medico-Sanitare Publice Institutul de Cercetări Științifice în Domeniul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului, prezentate de către Comisia specializată de evaluare a organizațiilor din sfera științei și inovării, Comisia de acreditare a organizațiilor din sfera științei și inovării a Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare

**PREȘEDINTELE CONSILIULUI NAȚIONAL
PENTRU ACREDITARE ȘI ATESTARE,
ACADEMICIAN**

**SECRETARUL ȘTIINȚIFIC,
PROFESOR UNIVERSITAR**

Nr. AC-3/1. Chișinău, 3 mai 2012.

1. Se reacreditează Instituția Medico-Sanitară Publică Institutul de Cercetări Științifice în Domeniul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului pe profilul de cercetare:

- *Sănătatea mamei și copilului.*

2. Se apreciază performanța profilului de cercetare *Sănătatea mamei și copilului - bine;*

3. Se acordă Instituției Medico-Sanitare Publice Institutul de Cercetări Științifice în Domeniul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului calificativul - **organizație competitivă pe plan internațional (categoria B).**

4. Se eliberează Certificatul de acreditare **seria P nr.051** Instituției Medico-Sanitare Publice Institutul de Cercetări Științifice în Domeniul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului.

Valeriu CANȚER

Gheorghe Gladchi

686 HOTĂRÎRE
cu privire la reacreditarea Întreprinderii de Stat
Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro”

HOTĂRĂȘTE:

În temeiul art. 97 lit. e) și f) din Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259-XV din 15 iulie 2004 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 125-129 din 30 iulie 2004, art.663), cu modificările și completările ulterioare, punctelor 27-29 din Regulamentul privind activitatea comisiilor specializate de evaluare a organizațiilor din sfera științei și inovării, aprobat prin Hotărîrea nr.AC-03/1 din 27 mai 2010, ținînd cont de rezultatele evaluării Întreprinderii de Stat Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro”, prezentate de către Comisia specializată de evaluare a organizațiilor din sfera științei și inovării, Comisia de acreditare a organizațiilor din sfera științei și inovării a Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare

1. Se reacreditează Întreprinderea de Stat Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” pe profilul de cercetare:

• *Tehnologii și mijloace tehnice pentru sectorul agroalimentar.*

2. Se apreciază performanța profilului de cercetare *Tehnologii și mijloace tehnice pentru sectorul agroalimentar - bine*;

3. Se acordă Întreprinderii de Stat Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” calificativul - **organizație competitivă pe plan internațional (categoria B)**.

4. Se eliberează Certificatul de acreditare **seria P nr.052** Întreprinderii de Stat Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro”.

**PREȘEDINTELE CONSILIULUI NAȚIONAL
PENTRU ACREDITARE ȘI ATESTARE,
ACADEMICIAN**

Valeriu CANȚER

**SECRETARUL ȘTIINȚIFIC,
PROFESOR UNIVERSITAR**

Gheorghe Gladchi

Nr. AC-3/2. Chișinău, 3 mai 2012.

Acte ale Consiliului Coordonator al Audiovizualului din Republica Moldova

687 DECIZIE
cu privire la Concepția generală a serviciului
de programe pentru „TVM Internațional”, „Radio
Moldova”, „Discovery FM”, „TV Bălți”,
„Autoradio/Avtoradio”

I. IPNA Compania „Teleradio-Moldova” a solicitat CCA aprobarea Concepției generale a serviciului de programe pentru postul „TVM Internațional”, la care a anexat și Grila de emisie.

Formatul de principiu și structura serviciului de programe:

B. 1. Formatul de principiu: generalist
B. 2. Structura programelor după surse de proveniență:
2.1 Producție autohtonă: 100%
2.2 Producție proprie: 100%
2.3 Producție retransmisă: 0%
B. 3. Opere europene: 100%
B. 4. Structura serviciului de programe pe tipuri de programe/emisiuni:
4.1 Programe informative și analitice: 13%
4.2 Programe educaționale și culturale: 12%
4.3 Filme: 0,2%
4.4 Alte tipuri de programe: 74,8%

II. IPNA Compania „Teleradio-Moldova” a solicitat CCA aprobarea Concepției generale a serviciului de programe pentru postul „Radio Moldova”, la care a anexat și Grila

de emisie.

Formatul de principiu și structura serviciului de programe:

B. 1. Formatul de principiu: generalist
B. 2. Structura programelor după surse de proveniență:
2.1 Producție autohtonă: 100%
2.2 Producție proprie: 100%
2.3 Producție retransmisă: 0%
B. 3. Opere europene: 100%
B. 4. Structura serviciului de programe pe tipuri de programe/emisiuni:
4.1 Programe informative și analitice: 35%
4.2 Programe educaționale și culturale: 20%
4.3 Alte tipuri de programe: 45%

III. Asociația Obștească de Informare din Sîngera „Radio Sîngera” a solicitat CCA aprobarea Concepției generale a serviciului de programe pentru postul „Discovery FM”, la care a anexat și Grila de emisie.

Formatul de principiu și structura serviciului de programe:

B. 1. Formatul de principiu: muzical-distractiv

B. 2. Structura programelor după surse de proveniență:

2.1 Producție autohtonă: (anterior – 80 %)	100%
2.2 Producție proprie: (anterior – 80 %)	0%
2.3 Producție retransmisă: (– 20 %)	0%

B. 3. Opere europene: (anterior – 70 %) 70%

B. 4. Structura serviciului de programe

pe tipuri de programe/emisiuni:

4.1 Programe informative și analitice: (anterior –30%) 2%

4.2 Programe educaționale și culturale: (anterior – 20 %) 4,5%

4.3 Alte tipuri de programe: (anterior – 50%) 93,5 %

IV. SRL „TV BĂLȚI” a solicitat CCA aprobarea Concepției generale a serviciului de programe pentru postul „TV Bălți”, la care a anexat și Grila de emisie.

Formatul de principiu și structura serviciului de programe:

B. 1. Formatul de principiu: informativ

B. 2. Structura programelor după surse de proveniență:

2.1 Producție autohtonă:	100%
2.2 Producție proprie:	100%
2.3 Producție retransmisă:	0%

B. 3. Opere europene: 0 %

B. 4. Structura serviciului de programe pe tipuri de programe/emisiuni:

4.1 Programe informative și analitice: 97%

4.2 Programe educaționale și culturale: 3%

4.3 Filme: 0%

4.4 Alte tipuri de programe: 0%

V. AO „TEMMA” a solicitat CCA aprobarea unei noi Concepții generale a serviciului de programe pentru postul „Autoradio/Avtoradio”, la care a anexat și Grila de emisie.

Formatul de principiu și structura serviciului de programe:

B. 1. Formatul de principiu: muzical-distractiv

**PREȘEDINTELE CONSILIULUI
COORDONATOR AL AUDIOVIZUALULUI**

Secretar

Nr. 49. Chișinău, 27 aprilie 2012.

B. 2. Structura programelor după surse de proveniență:

2.1 Producție autohtonă:	50%
2.2 Producție proprie:	80%
2.3 Producție retransmisă:	20%

B. 3. Opere europene: 50%

B. 4. Structura serviciului de programe

pe tipuri de programe/emisiuni:

4.1 Programe informative și analitice: 5%

4.2 Programe educaționale și culturale: 5%

4.3 Alte tipuri de programe: 90%

În cadrul ședinței publice, membrii CCA, luând în dezbateri grila postului „Autoradio/Avtoradio”, au constatat că aceasta nu este suficient de explicită.

În conformitate cu prevederile art. 39-41 și 66 (8) din Codul audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, Statutului CCA, Regulamentului cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie, aprobate prin Hotărârea nr. 433-XVI din 28.12.2006 a Parlamentului Republicii Moldova, Deciziilor CCA nr. 83 din 30.09.2008 și nr. 53 din 21.05.2009 și în temeiul actelor prezentate de către întreprinderea nominalizată, Consiliul Coordonator al Audiovizualului

DECIDE:

Art. 1. A aproba Concepția generală a serviciului de programe pentru postul „TVM Internațional”.

Art. 2. A aproba Concepția generală a serviciului de programe pentru postul „Radio Moldova”.

Art. 3. A aproba Concepția generală a serviciului de programe pentru postul „Discovery FM”.

Art. 4. A aproba Concepția generală a serviciului de programe pentru postul „TV Bălți”.

Art. 5. A respinge Concepția generală a serviciului de programe pentru postul „Autoradio/Avtoradio”.

Art. 6. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Direcția monitorizare.

Art. 7. Prezenta decizie va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a CCA.

Marian POCAZNOI

Dorina Curnic

688 DECIZIE

cu privire la modul de executare a prevederilor legislației în vigoare și a condițiilor la autorizațiile de retransmisie și licențele de emisie

În perioada 26-29 martie curent a fost efectuat controlul activității următorilor distribuitori de servicii din raioanele Strășeni, Călărași, Ungheni, Fălești, Glodeni, Rîșcani, Drochia, Edineț, Briceni, Ocnița, Dondușeni, Soroca, Florești, Telenesti, Orhei și mun. Bălți: „ART-CLUB” SRL, „CVAZAR-SIST” SRL, „RINOVIT-LUX” SRL, „Vertamar” SRL, „Interservicii” SRL, „MEGAN-TV” SA, „Denavia-TV” SRL, „Radivaxplus-TV” SRL, „Nordgrup” SRL, „NICSIL-TV” SRL, „Interval TV” SRL, „GLAVSLAVIA” SRL, „Chihaivis” SRL, „IURTAȘ-NORD” SRL, „Telemob Com” SRL, „CVINTA-GRUP” SRL, „CAZMAREX TV” SRL, „JELANSTE” SRL, „Tele Luci” SRL, „TEODAD” SRL și „Metical” SRL.

Ca urmare a controlului au fost depistate abateri de la legislația în vigoare la întreprinderile: „ART-CLUB” SRL, „RINOVIT-LUX” SRL, „Vertamar” SRL, „MEGAN-TV” SA, „Denavia-TV” SRL, „Radivaxplus-TV” SRL, „Nordgrup” SRL, „NICSIL-TV” SRL, „GLAVSLAVIA” SRL, „Chihaivis” SRL, „IURTAȘ-NORD” SRL, „Telemob Com” SRL, „CVINTA-GRUP”

SRL, „CAZMAREX TV” SRL, „TEODAD” SRL și „Metical” SRL.

S.C. „ART-CLUB” S.R.L. (fondatoarea studioului TV prin cablu „Art-TV” din s. Bucovăț, r-nul Strășeni) nu respectă condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000048 din 27.05.2008 (Anexa nr. 2). Și anume: studioul retransmite 29 de canale în loc de 37, aprobate prin Decizia CCA nr. 48 din 27.05.2008; din oferta serviciilor de programe aprobată nu sînt retransmise 21 de canale: TV-5, Alfa Omega TV, DTV, TV 7, Național TV, N 24, Etno TV, TVRM, Senso TV, TV Neptun, Sport 1, TBN, UTR, Ren TV, Fenix-Art, 365 Dnei, Mnogo TV, Belarus TV, Pervii muzikalinii kanal, RBK, TV 1000. În afara ofertei sînt retransmise 14 canale: Mir, SET, Animal Planet, Kiss TV, Noroc TV, TV-3, Publika, TVR-1, N 4, NGC, Discovery, Disney, Jurnal TV și 24 Doc.

Prin Decizia CCA nr. 150 din 24.10.2011, „ART-CLUB” S.R.L. i-a fost aplicată o avertizare publică pentru aceleași încălcări.

S.C. „RINOVIT-LUX” S.R.L. (fondatoarea studioului TV prin cablu „TV RINOVIT” din s. Cornești, r-nul Ungheni) nu respectă condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000117 din 15.10.2010 (Anexa nr. 1). Și anume: studioul retransmite 26 de canale în loc de 20, aprobate prin Decizia CCA nr. 78 din 18.05.2011; din oferta serviciilor de programe aprobată nu sînt retransmise 7 canale: Național TV, N 24, Favorit TV, Euro TV Chișinău, Muzica TV, TV-5, RBK. În afara ofertei sînt retransmise 13 canale: Animal Planet, Peret, Eurosport, TV Com, Discovery, TV 1000 RK, TV-3, Șanson, Mir, Rossia 2, TV 1000 Action, Ren TV și Minimax.

S.C. „Vertamar” S.R.L. (fondatoarea studioului TV prin cablu „VTI”) nu respectă condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000029 din 04.12.2007 (Anexa nr. 1). Și anume:

În or. Ungheni, studioul retransmite 49 de canale în loc de 51, aprobate prin Decizia CCA nr. 58 din 19.04.2011; din oferta serviciilor de programe aprobată nu sînt retransmise 29 de canale: Noroc, Favorit TV, Muzica TV, Alfa Omega TV, Auto +, History, Discovery Science, Animal Planet, TV 1000, TV 1000 RK, TV 1000 Action, Viasat Sport, Komedia TV, Nașe kino, Detskii mir, India TV, 365 Dnei, Zoopark, TV Bulivar, Interesnoe TV, Kuhnea TV, Mnogo TV, Explorer, CNL, Russkii Extrim, Comedy, Russkii Iluzion, Iluzion +. În afara ofertei sînt retransmise 27 de canale: Euronews, NGW, Soiuz, Diva Universal, Ohota i ribalka, Romantica, Peret, Futbol, A-One, Novoe kino, TV Centr, Premiera, NGC, Zvezda, Etno, TV-3, Domașnii, Sport-1, TVR-2, Zdrovoie TV, Europa + TV, Karuseli, Eurosport, Antena-1, XXI, Kanal D și Alt TV.

În s. Petrești, studioul retransmite 31 de canale în loc de 35, aprobate prin Decizia CCA nr. 58 din 19.04.2011; din oferta serviciilor de programe aprobată nu sînt retransmise 17 canale: N 4, SET, Detskii mir, Noroc TV, Național TV, Favorit TV, 365 Dnei, Discovery Science, Muzica TV, Viasat Sport, TV 1000, TV 1000 Action, TV 1000 RK, Kuhnea TV, India TV, Interesnoe TV, Auto +. În afara ofertei sînt retransmise 13 canale: TV-3, TV Centr, Romantica, Mynele, Acasă, Pro TV, Peret, Rossia 2, Etno, 1 Music Moldova, Domașnii, Kanal D și Eurosport.

În s. Sculeni, studioul retransmite 29 de canale în loc de 35, aprobate prin Decizia CCA nr. 58 din 19.04.2011; din oferta serviciilor de programe aprobată nu sînt retransmise 21 canale: N 4, NIT, SET, Detskii mir, Noroc TV, Național TV, Favorit TV, 365 Dnei, Minimax, Discovery Science, Muzica TV, Viasat Sport, TV 1000, TV 1000 Action, TV 1000 RK, Kuhnea TV, India TV, TV Com, Interesnoe TV, Nașe kino, Auto +. În afara ofertei sînt retransmise 15 canale: Rossia 1, TV-3, Peret, Zvezda, Universal, Diva Universal, Eurosport, NGC, TV Centr, Etno, TVR-2, Mynele, Kanal D, Ru Music și DDTV.

Prin Decizia CCA nr. 150 din 24.10.2011, „Vertamar” S.R.L. i-a fost aplicată o avertizare publică pentru aceleași încălcări.

„MEGAN-TV” S.A. (fondatoarea studioului TV prin cablu „TV Prim” din or. Glodeni) nu respectă condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000062 din 26.11.2008 (Anexa nr. 2). Și anume: studioul retransmite 46 de canale în loc de 50, aprobate prin Decizia CCA nr. 101 din 26.11.2008; din oferta serviciilor de programe aprobată nu sînt retransmise 20 de canale: TVR-2, TVR Cultural, N 24, Eurosport, Axa TV, Alfa Omega TV, Acasă, Antena 1 Int., Muzica TV, DTV, TVMI, Money Channel, TVC-21, TV-6 Bălți, Fenix-Art, TV-3 Moldova, A-One, UTR, Travel Channel și DW. În afara ofertei sînt retransmise 16 canale: TV 7, TV 1000 Action, RTL, Fox Life, Mir, Fox Crime, Jurnal TV, Mooz, SET, Publica TV, TV Com, Moia Planeta, Busuioc, TV Dixi, Pervii canal și Peret.

Prin deciziile CCA nr. 108 din 08.07.2011 și nr. 127 din 16.09.2011, „MEGAN-TV” S.A. i-au fost aplicate o avertizare publică și, respectiv, o amendă în valoare de 5400 de lei pentru aceleași încălcări.

S.C. „Denavia-TV” S.R.L. (fondatoarea studioului TV prin cablu „RTV” din or. Rîșcani) nu respectă condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000138 din 25.03.2011 (Anexa nr. 1). Și anume: studioul retransmite 43 de canale în loc de 39, aprobate prin Decizia CCA nr. 40 din 25.03.2011; din oferta serviciilor de programe aprobată nu sînt retransmise 7 canale: Moldova Int., 1 Music Moldova, Noroc TV, Național TV, TV 1000 Action, Da Vinci și Sport Soiuz. În afara ofertei sînt retransmise 11 canale: Eurosport, Șanson, Russkii extrim, Minimax, Euro kino, Iluzion, Iluzion +, Soiuz, Zoopark, 5 și Rusia Music Box.

S.C. „Radivaxplus-TV” S.R.L. (fondatoarea studioului TV prin cablu „MI-TV” din s. Mihăileni, r-nul Rîșcani) nu respectă condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000097 din 25.02.2010 (Anexa nr. 2). Și anume: studioul retransmite 22 de canale, aprobate prin Decizia CCA nr. 18 din 07.02.2011; din oferta serviciilor de programe aprobată nu este retransmis 1 canal: N 24. În afara ofertei este retransmis 1 canal: Minimax.

S.C. „Nordgrup” S.R.L. (fondatoarea studioului TV prin cablu „NORD-TV Grup”) nu respectă condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000129 din 17.12.2010. Și anume:

În s. Sofia, r-nul Drochia, studioul retransmite 25 de canale, aprobate prin Decizia CCA nr. 39 din 25.03.2011; din oferta serviciilor de programe aprobată nu sînt retransmise 2 canale: Dom kino și Muzica TV. În afara ofertei sînt retransmise 2 canale: Euro TV Chișinău și Iluzion.

În s. Țarigrad, r-nul Drochia, studioul retransmite 26 de canale în loc de 30, aprobate prin Decizia CCA nr. 39 din 25.03.2011; din oferta serviciilor de programe aprobată nu sînt retransmise 8 canale: 2 Plus, TV XXI, Disney Channel, Animal Planet, India TV, Eurosport 2 și Belarus TV. În afara ofertei sînt retransmise 4 canale: TV Com, Iluzion, Travel și SET.

În s. Chetrosu, r-nul Drochia, studioul retransmite 21 de canale în loc de 24, aprobate prin Decizia CCA nr. 39 din 25.03.2011; din oferta serviciilor de programe aprobată nu sînt retransmise 3 canale: Discovery Channel, Animal Planet și TVC-21.

În or. Cupcini, studioul retransmite 27 de canale în loc de 33, aprobate prin Decizia CCA nr. 39 din 25.03.2011; din oferta serviciilor de programe aprobată nu sînt retransmise 6 canale: Dom kino, Busuioc TV, India TV, Romantica, UTR și TVC-21.

În or. Soroca, studioul retransmite 48 de canale în loc de 52, aprobate prin Decizia CCA nr. 39 din 25.03.2011; din oferta serviciilor de programe aprobată nu sînt retransmise 4 canale: N 24, Dom kino, 1 Muzic Moldova și Noroc TV.

În or. Florești, studioul retransmite 39 de canale în loc de 41, aprobate prin Decizia CCA nr. 39 din 25.03.2011; din oferta serviciilor de programe aprobată nu sînt retransmise 2 canale: Hallmark și SET.

În mun. Bălți, studioul retransmite 51 de canale în loc de 52, aprobate prin Decizia CCA nr. 39 din 25.03.2011; din oferta serviciilor de programe aprobată nu este retransmis 1 canal: Noroc TV.

În s. Mindic, r-nul Drochia, studioul retransmite 26 de canale în loc de 31, aprobate prin Decizia CCA nr. 39 din 25.03.2011; din oferta serviciilor de programe aprobată nu sînt retransmise 5 canale: India TV, Animal Planet, Hallmark, Accent TV și TVC-21.

În s. Răuțel, r-nul Fălești, studioul retransmite 37 de canale în loc de 34, aprobate prin Decizia CCA nr. 76 din 18.05.2011; din oferta serviciilor de programe aprobată nu sînt retransmise 15 canale: N 24, Național TV, Favorit TV, NIT, 2 Plus, TV XXI, Ru TV Moldova, 1 Muzic Moldova, Muzica TV, RBK, Euro TV Chișinău, Soiuz, Accent TV, UTR și Alt TV. În afara ofertei sînt retransmise 18 canale: Peret,

TV 1000 RK, Sport, DDTV, NGC, TV 1000, Auto+, India TV, Dom kino, Karuseli, Mnogo TV, TV 1000 Action, Explorer, Euronews, Discovery World, Animal Planet, Russkii extrim și Ohota i ribalka.

S.C. „NICSIL-TV” S.R.L. (fondatoarea studioului TV prin cablu „NicSil TV” din s. Nicoreni, r-nul Drochia) nu respectă condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000109 din 09.06.2010 (Anexa nr. 2). Și anume: studioul retransmite 24 de canale, aprobate prin Decizia CCA nr. 4 din 14.01.2011; din oferta serviciilor de programe aprobată nu sînt retransmise 3 canale: 2 Plus, 1 Music Moldova și TV-5. În afara ofertei sînt retransmise 3 canale: Euronews, Drochia TV și India TV.

S.C. „GLAVSLAVIA” S.R.L. (fondatoarea studioului TV prin cablu „Glav-TV” din or. Briceni) nu respectă condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000151 din 09.12.2011 (Anexa nr. 1). Și anume: studioul retransmite 32 de canale în loc de 34, aprobate prin Decizia CCA nr. 170 din 09.12.2011; din oferta serviciilor de programe aprobată nu sînt retransmise 2 canale: Noroc TV și TVC-21.

S.C. „Chihavis” S.R.L. (fondatoarea studioului TV prin cablu „VIS TV” din s. Grimăncăuți, r-nul Briceni) nu respectă condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000112 din 22.06.2010 (Anexa nr. 1). Și anume: studioul retransmite 22 de canale în loc de 24, aprobate prin Decizia CCA nr. 94 din 15.06.2011; din oferta serviciilor de programe aprobată nu sînt retransmise 2 canale: Taraf TV și un post de televiziune pentru copii, a cărui posibilitate de includere urma să fie soluționată de către titular.

S.C. „IURTAȘ-NORD” S.R.L. (fondatoarea studioului TV prin cablu „lu-TV” din or. Lipcani) nu respectă condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000095 din 11.02.2010 (Anexa nr. 2). Și anume: studioul retransmite 30 de canale în loc de 25, aprobate prin Decizia CCA nr. 28 din 16.03.2012; din oferta serviciilor de programe aprobată nu sînt retransmise 3 canale: Moldova Int., 2 Plus și Muzica TV. În afara ofertei sînt retransmise 8 canale: Sport 1, Ren TV Moldova, Euronews, TV 1000 RK, Animal Planet, Peret, TV 1000 Action și Rossia 2.

S.C. „Telemob Com” S.R.L. (fondatoarea studioului TV prin cablu „Telemob – TV” din s. Corjeuți, r-nul Briceni) nu respectă condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000120 din 15.10.2010 (Anexa nr. 1). Și anume: studioul retransmite 23 de canale în loc de 24, aprobate prin Decizia CCA nr. 78 din 18.05.2011; din oferta serviciilor de programe aprobată nu este retransmis 1 canal: N 24.

S.C. „CVINTA-GRUP” S.R.L. (fondatoarea studioului TV prin cablu „C-TV” din or. Ocnița) nu respectă condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000143 din 18.05.2011 (Anexa nr. 1). Și anume: studioul retransmite 30 de canale în loc de 27, aprobate prin Decizia CCA nr. 78 din 18.05.2011; din oferta serviciilor de programe aprobată nu sînt retransmise 4 canale: Alt TV, 1 Music Moldova, TV-5 și DW. În afara ofertei sînt retransmise 7 canale: NGC, Pervii canal, Zvezda, Peret, Discovery, TV Centr și TVR Int.

S.C. „CAZMAREX TV” S.R.L. (fondatoarea studioului TV prin cablu „CAZMAREX TV” din s. Negureni, r-nul Telenești) nu respectă condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000139 din 19.04.2011 (Anexa nr. 1). Și anume: studioul retransmite 19 canale în loc de 30, aprobate prin Decizia CCA nr. 59 din 19.04.2011; din oferta serviciilor de programe aprobată nu sînt retransmise 14 canale: Moldova Int., Busuioc TV, Muzica TV, Belarus TV, Ru TV Moldova, TVC-21, DW, RBK, Rossia 24, 1 Music Moldova, Alt TV, A-One, Mir și TV-5. În afara ofertei sînt retransmise 3 canale: TV Com, Taraf și Etno.

Prin Decizia CCA nr. 150 din 24.10.2011, „CAZMAREX TV” S.R.L. i-a fost aplicată o avertizare publică pentru aceleași încălcări.

S.C. „Teodad” S.R.L. (fondatoarea studioului TV prin cablu „TEO” din s. Sărătenii Vechi, r-nul Telenești) nu respectă condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000124 din 15.10.10 (Anexa nr. 1). Și anume: studioul retransmite 20 de canale, aprobate prin Decizia CCA nr. 23 din 24.02.2012; din oferta serviciilor de programe aprobată nu sînt retransmise 2 canale: Canal 3 și Alt TV. În afara ofertei sînt retransmise 2 canale: Muzica TV și TV-5.

Prin decizia CCA nr. 134 din 30.09.2011 „Teodad” S.R.L. i-a fost aplicată o avertizare publică pentru aceleași încălcări.

S.C. „Metical” S.R.L. (fondatoarea studioului TV prin cablu „Metical-TV” din or. Orhei) nu respectă condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000121 din 15.10.2010 (Anexa nr. 1). Și anume: studioul retransmite 39 de canale în loc de 53, aprobate prin Decizia CCA nr. 51 din 13.04.2011; din oferta serviciilor de programe aprobată nu sînt retransmise 14 canale: TV 7, Belarus TV, Komedia TV, Dom kino, Detskii mir, Viasat Sport, NTV+ Sport Soiuz, NTV+ Naș Futbol, Muzical TV, Noroc TV, Ru-TV Moldova, Party TV, CNN Int. și 1 Music Moldova.

Prin Decizia CCA nr. 134 din 30.09.2011, „Metical” S.R.L. i-a fost aplicată o avertizare publică pentru aceleași încălcări.

Prin aceste acțiuni, întreprinderile nominalizate încalcă art. 4 (5), 18 și 28 (1) din Codul audiovizualului și art. 36 (2) al Regulamentului cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie. În temeiul celor constatate și în conformitate cu art. 25, 28, 29, 37, 38, 40 ale Codului audiovizualului și art. 36 (2) al Regulamentului cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie, Consiliul Coordonator al Audiovizualului

DECIDE:

Art. 1. A aplica o amendă în valoare de 1800 de lei S.C. „ART-CLUB” S.R.L., fondatoarea studioului TV prin cablu „Art-TV” din s. Bucovăț, r-nul Strășeni, conform art. 38 (2), lit. e), (3) din Codul audiovizualului pentru derogări repetate de la art. 28 (1) al Codului audiovizualului, art. 36 (2) al Regulamentului cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie și nerespectarea p. 1.4, 2.2, 3.1(b) din condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000048 din 27.05.2008, și Anexa nr. 2 a autorizației, eliberată „ART-CLUB” S.R.L.

Art. 2. A aplica avertizare publică S.C. „RINOVIT-LUX” S.R.L., fondatoarea studioului TV prin cablu „TV RINOVIT” din s. Cornești, r-nul Ungheni, conform art. 38 (2), lit. e), (3), lit. a) din Codul audiovizualului pentru derogări de la art. 28 (1) al Codului audiovizualului, art. 36 (2) al Regulamentului cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie și nerespectarea p. 1.4, 2.2, 3.1(b) din condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000117 din 15.10.2010, și Anexa nr. 1 a autorizației, eliberată „RINOVIT-LUX” S.R.L.

Art. 3. A aplica o amendă în valoare de 5400 de lei S.C. „Vertamar” S.R.L., fondatoarea studioului TV prin cablu „VTI” din or. Ungheni și satele Petrești și Sculeni, r-nul Ungheni, conform art. 38 (2), lit. e), (3) din Codul audiovizualului pentru derogări repetate de la art. 28 (1) al Codului audiovizualului, art. 36 (2) al Regulamentului cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie și nerespectarea p. 1.4, 2.2, 3.1(b) din condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000029 din 04.12.2007, și Anexa nr. 1 a autorizației, eliberată „Vertamar” S.R.L.

Art. 4. A aplica o amendă în valoare de 5400 de lei S.C. „MEGAN-TV” S.A., fondatoarea studioului TV prin cablu „TV Prim” din or. Glodeni, conform art. 38 (2), lit. e), (3) din Codul audiovizualului pentru derogări repetate de la art. 28 (1) al

Codului audiovizualului, art. 36 (2) al Regulamentului cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie și nerespectarea p. 1.4, 2.2, 3.1(b) din condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000062 din 26.11.2008, și Anexa nr. 2 a autorizației, eliberată „MEGAN-TV” S.A.

Art. 5. A aplica avertizare publică S.C. „Denavia-TV” S.R.L., fondatoarea studioului TV prin cablu „RTV” din or. Rîșcani, conform art. 38 (2), lit. e), (3), lit. a) din Codul audiovizualului pentru derogări de la art. 28 (1) al Codului audiovizualului, art. 36 (2) al Regulamentului cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie și nerespectarea p. 1.4, 2.2, 3.1(b) din condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000138 din 25.03.2011, și Anexa nr. 1 a autorizației, eliberată „Denavia-TV” S.R.L.

Art. 6. A atenționa S.C. „Radivaxplus-TV” S.R.L., fondatoarea studioului TV prin cablu „MI-TV” din s. Mihăileni, r-nul Rîșcani, asupra necesității respectării stricte a ofertei serviciilor de programe retransmise, aprobată de către Consiliul Coordonator al Audiovizualului.

Art. 7. A aplica avertizare publică S.C. „Nordgrup” S.R.L., fondatoarea studioului TV prin cablu „NORD-TV Grup” din mun. Bălți, orașele Drochia, Florești, Soroca, Cupcini, satele Sofia, Țarigrad, Chetrosu, Șuri, Mindic, r-nul Drochia, s. Răuțel, r-nul Fălești, conform art. 38 (2), lit. e), (3), lit. a) din Codul audiovizualului pentru derogări repetate de la art. 28 (1) al Codului audiovizualului, art. 36 (2) al Regulamentului cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie și nerespectarea p. 1.4, 2.2, 3.1(b) din condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000129 din 17.12.2010, și Anexele nr. 1, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12 și 25 ale autorizației, eliberată „Nordgrup” S.R.L.

Art. 8. A atenționa S.C. „NICSIL-TV” S.R.L., fondatoarea studioului TV prin cablu „NicSil TV” din s. Nicoreni, r-nul Drochia, asupra necesității respectării stricte a ofertei serviciilor de programe retransmise, aprobată de către Consiliul Coordonator al Audiovizualului.

Art. 9. A atenționa S.C. „GLAVSLAVIA” S.R.L., fondatoarea studioului TV prin cablu „Glav-TV” din or. Briceni, asupra necesității respectării stricte a ofertei serviciilor de programe retransmise, aprobată de către Consiliul Coordonator al Audiovizualului.

Art. 10. A atenționa S.C. „Chihaivis” S.R.L., fondatoarea studioului TV prin cablu „VIS TV” din s. Grimăncăuți, r-nul Briceni, asupra necesității respectării stricte a ofertei serviciilor de programe retransmise, aprobată de către Consiliul Coordonator al Audiovizualului.

Art. 11. A aplica avertizare publică S.C. „IURTAȘ-NORD” S.R.L., fondatoarea studioului TV prin cablu „lu-TV” din or. Lipcani, conform art. 38 (2) lit. e), (3), lit. a) din Codul audiovizualului pentru derogări de la art. 28 (1) al Codului audiovizualului, art. 36 (2) al Regulamentului cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie și nerespectarea p. 1.4, 2.2, 3.1 (b) din condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000095 din 11.02.2010, și Anexa nr. 2 a autorizației, eliberată S.C. „IURTAȘ-NORD” S.R.L.

Art. 12. A atenționa S.C. „Telemob Com” S.R.L., fondatoarea studioului TV prin cablu „Telemob – TV” din s. Corjeuți, r-nul Briceni, asupra necesității respectării stricte a ofertei serviciilor de programe retransmise, aprobată de către Consiliul Coordonator al Audiovizualului.

**PREȘEDINTELE CONSILIULUI
COORDONATOR AL AUDIOVIZUALULUI**

Secretar

Nr. 58. Chișinău, 27 aprilie 2012.

Art. 13. A aplica avertizare publică S.C. „CVINTA-GRUP” S.R.L., fondatoarea studioului TV prin cablu „C-TV” din or. Ocnița, conform art. 38 (2), lit. e), (3), lit. a) din Codul audiovizualului pentru derogări de la art. 28 (1) al Codului audiovizualului, art. 36 (2) al Regulamentului cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie și nerespectarea p. 1.4, 2.2, 3.1(b) din condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000143 din 18.05.2011, și Anexa nr. 1 a autorizației, eliberată „CVINTA-GRUP” S.R.L.

Art. 14. A aplica o amendă în valoare de 1800 de lei S.C. „CAZMAREX TV” S.R.L., fondatoarea studioului TV prin cablu „CAZMAREX TV” din s. Negureni, r-nul Telenești, conform art. 38 (2), lit. e), (3) din Codul audiovizualului pentru derogări repetate de la art. 28 (1) al Codului audiovizualului, art. 36 (2) al Regulamentului cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie și nerespectarea p. 1.4, 2.2, 3.1(b) din condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000139 din 19.04.2011 și Anexa nr. 1 a autorizației, eliberată „CAZMAREX TV” S.R.L.

Art. 15. A atenționa S.C. „Teodad” S.R.L., fondatoarea studioului TV prin cablu „TEO” din s. Sărătenii Vechi, r-nul Telenești, asupra necesității respectării stricte a ofertei serviciilor de programe retransmise, aprobată de către Consiliul Coordonator al Audiovizualului.

Art. 16. A aplica o amendă în valoare de 1800 de lei S.C. „Metical” S.R.L., fondatoarea studioului TV prin cablu „Metical-TV” din or. Orhei, conform art. 38 (2), lit. e), (3) din Codul audiovizualului pentru derogări repetate de la art. 28 (1) al Codului audiovizualului, art. 36 (2) al Regulamentului cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie și nerespectarea p. 1.4, 2.2, 3.1(b) din condițiile la Autorizația de retransmisie seria AB, nr. 000121 din 15.10.2010, și Anexa nr. 1 a autorizației, eliberată „Metical” S.R.L.

Art. 17. Întreprinderile în cauză vor stopa imediat retransmisia canalelor TV care nu sînt prevăzute în oferta serviciilor de programe retransmise aprobate de CCA.

Art. 18. Întreprinderile menționate vor prezenta CCA, în termen de cel mult 10 zile din momentul publicării prezentei Decizii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, un raport privind lichidarea încălcărilor depistate.

Art. 19. În conformitate cu prevederile Deciziei CCA nr. 96 din 17.10.2008, întreprinderile menționate vor comunica publicului motivele și obiectul sancțiunii, în formula legislației în vigoare.

Art. 20. Rechizitele bancare pentru achitarea amenzilor:

Ministerul Finanțelor - Trezoreria de Stat
cod fiscal: 1006601000037
cont de decontare: 33114001
cont trezorerial: 1230101XXXX

XXXX - codul localității unde este luat în evidență de organele fiscale agentul economic.

Art. 21. Direcția expertiză și licențiere va efectua un control repetat întreprinderilor menționate și filialelor acestora privind executarea prezentei decizii.

Art. 22. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Direcția expertiză și licențiere și contabilul-șef.

Art. 23. Prezenta decizie va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a CCA.

Marian POCAZNOI

Dorina Curnic

689 DECIZIE
cu privire la activitatea Consiliului Coordonator
al Audiovizualului în trimestrul I al anului 2012

În conformitate cu art. 49 alin. (5) al Codului audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, Consiliul Coordonator al Audiovizualului

DECIDE:

Art. 1. A aproba Raportul cu privire la activitatea Consiliului Coordonator al Audiovizualului în trimestrul I al anului 2012.

PREȘEDINTELE CONSILIULUI
COORDONATOR AL AUDIOVIZUALULUI

Secretar

Nr. 59. Chișinău, 27 aprilie 2012.

Marian POCAZNOI

Dorina Curnic

690 DECIZIE
cu privire la bilanțul concursului pentru utilizarea
frecvențelor radio și a canalelor TV anunțat prin
Decizia CCA nr. 16 din 10 februarie 2012

În temeiul art. 23 și 40, p. (1), lit. j) și l) din Codul audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, la 10 februarie 2012 Consiliul Coordonator al Audiovizualului a anunțat concursul pentru utilizarea frecvențelor radio și a canalelor TV. În concurs s-au înscris 7 solicitanți, dintre care 3 - pentru extinderea ariei de emisie și 4 - pentru crearea unor instituții audiovizuale noi. Au fost solicitate 3 canale TV și 4 frecvențe radio. Astfel:

1. La concursul pentru utilizarea canalului **TV 38 - Tvardița** a participat:

- "Bizim Aidinic" SRL pentru postul TV „Bizim Aidinic” (extindere).

2. La concursul pentru utilizarea canalului **TV 23 - Corten** a participat:

- "Bizim Aidinic" SRL pentru postul TV „Bizim Aidinic” (extindere).

3. La concursul pentru utilizarea canalului **TV 26 - Călărași** au participat:

- „Valigon-Impex” SRL pentru postul „TV Călărași” (primul termen de activitate);

- ÎCS „Pro Digital” SRL pentru postul „Pro TV Chișinău” (extindere).

4. La concursul pentru utilizarea frecvenței **69,74 MHz - Comrat** a participat:

- „Bizim Aidinic” SRL pentru postul de radio „Bugeac” (primul termen de activitate).

5. La concursul pentru utilizarea frecvenței **97,2 MHz - Chișinău** au participat:

- SC „Marketing & PR” SRL pentru postul „Nova Radio” (primul termen de activitate);

- IPNA Compania „Teleradio-Moldova” pentru postul „Radio Moldova Tineret” (primul termen de activitate);

- „Radio Plai” SRL pentru postul „Radio Plai” (extindere);

- „Luxgaz” SRL pentru postul de radio „Pacific FM” (primul termen de activitate).

6. La concursul pentru utilizarea frecvenței **101,5 MHz - Căușeni** au participat:

- SC „Marketing & PR” SRL pentru postul „Nova Radio” (primul termen de activitate);

- IPNA Compania „Teleradio-Moldova” pentru postul „Radio Moldova Tineret” (primul termen de activitate);

- „Radio Plai” SRL pentru postul „Radio Plai” (extindere).

7. La concursul pentru utilizarea frecvenței **102,9 MHz - Mindreștii Noi** au participat:

Art. 2. Raportul cu privire la activitatea Consiliului Coordonator al Audiovizualului în trimestrul I al anului 2012 va fi publicat pe pagina web a CCA.

Art. 3. Controlul privind executarea prezentei decizii îl exercită secretarul CCA.

Art. 4. Prezenta decizie va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a CCA.

- SC „Marketing & PR” SRL pentru postul „Nova Radio” (primul termen de activitate);

- IPNA Compania „Teleradio-Moldova” pentru postul „Radio Moldova Tineret” (primul termen de activitate);

- „Radio Plai” SRL pentru postul „Radio Plai” (extindere).

În conformitate cu prevederile art. 11, 12, 23 și 40 ale Codului audiovizualului nr. 260-XVI din 27.07.2006, art. 6, 10, 11, 12, 13, 14 și 15 ale Regulamentului cu privire la procedura și condițiile de eliberare a licențelor de emisie și a autorizațiilor de retransmisie, Consiliul Coordonator al Audiovizualului

DECIDE:

Art. 1. Ca urmare a dezbaterilor publice și în conformitate cu rezultatele votării deschise, „Bizim Aidinic” SRL a fost desemnată învingătoare pentru canalul **TV 38 - Tvardița** (PRO 8; CONTRA 0), căreia i se reperfectează (cu eliberarea unor formulare noi) condițiile Licenței de emisie pentru postul TV „Bizim Aidinic” prin includerea canalului TV respectiv.

Art. 2. Ca urmare a dezbaterilor publice și în conformitate cu rezultatele votării deschise, „Bizim Aidinic” SRL a fost desemnată învingătoare pentru canalul **TV 23 - Corten** (PRO 8; CONTRA 0), căreia i se reperfectează (cu eliberarea unor formulare noi) condițiile Licenței de emisie pentru postul TV „Bizim Aidinic” prin includerea canalului TV respectiv.

Art. 3. Ca urmare a dezbaterilor publice și în conformitate cu rezultatele votării deschise, „Valigon-Impex” SRL a fost desemnată învingătoare pentru canalul **TV 26 - Călărași** (PRO 7; CONTRA 1), căreia i se eliberează Licența de emisie pentru postul de televiziune prin eter „TV Călărași”.

Art. 4. Ca urmare a dezbaterilor publice și în conformitate cu rezultatele votării deschise, „Bizim Aidinic” SRL a fost desemnată învingătoare pentru frecvența **69,74 MHz - Comrat** (PRO 8; CONTRA 0), căreia i se eliberează Licența de emisie pentru postul de radio „Bugeac”.

Art. 5. Ca urmare a dezbaterilor publice și în conformitate cu rezultatele votării deschise, „Radio Plai” SRL a fost desemnată învingătoare pentru frecvența **97,2 MHz - Chișinău** (PRO 6; CONTRA 2), căreia i se reperfectează (cu eliberarea unor formulare noi) condițiile Licenței de emisie pentru postul „Radio Plai”.

Art. 6. Ca urmare a dezbatelor publice și în conformitate cu rezultatele votării deschise, „Radio Plai” SRL a fost desemnată învingătoare pentru frecvența **101,5 MHz – Căușeni** (PRO 6; CONTRA 2), căreia i se reperfectează (cu eliberarea unor formulare noi) condițiile Licenței de emisie pentru postul „Radio Plai”.

Art. 7. Ca urmare a dezbatelor publice și în conformitate cu rezultatele votării deschise, nici un solicitant nu a acumulat numărul necesar de voturi pentru a câștiga frecvența **102,9 MHz – Mindreștii Noi**.

Art. 8. A retrace frecvența 104,7 MHz – Chișinău, eliberată pentru postul de radio „Radio Plai” în conformitate cu cererea „Radio Plai” SRL. Frecvența respectivă va fi anunțată în concurs.

Art. 9. Motivațiile privind rezultatele votării sînt înscrise în Procesul-verbal al ședinței CCA din 4 mai 2012, parte integrantă a prezentei decizii.

Art. 10. Frecvențele radio și canalele TV nesolicitate

**PREȘEDINTELE CONSILIULUI
COORDONATOR AL AUDIOVIZUALULUI**

Secretar

Nr. 65. Chișinău, 4 mai 2012.

vor fi anunțate în concurs.

Art. 11. Datele bancare privind achitarea taxei pentru reperfectarea sau eliberarea Licenței de emisie:

Consiliul Audiovizualului

Chișinău, str. Vlaicu Pircălab 46

c/f: 1006601004024

TREZMD2X, Ministerul Finanțelor – Trezoreria de stat

c/d: 3359502

c/t: 440115101016102

Taxa pentru reperfectarea licenței de emisie constituie 250 lei

Taxa pentru eliberarea licenței de emisie constituie 2500 lei

Art. 12. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Direcția expertiză și licențiere și contabilul-șef.

Art. 13. Prezenta decizie va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a CCA.

Marian POCAZNOI

Dorina Curnic

691

DECIZIE

**cu privire la desemnarea reprezentanților CCA
pentru participare la Reuniunea anuală BRAF 2012
și alocarea mijloacelor financiare din Fondul de susținere
a radiodifuzorilor pentru cheltuielile de deplasare**

DECIDE:

La adresa Consiliului Coordonator al Audiovizualului a parvenit o scrisoare de la dl **Hüseyin DEMİRBİLEK**, expert din cadrul secretariatului BRAF, prin care invită reprezentanți ai CCA din Republica Moldova să participe la Reuniunea anuală BRAF 2012, care va avea loc la Tirana (Albania), în perioada 25-26 mai 2012.

În conformitate cu prevederile pct. 9 și 11 din Regulamentul privind gestionarea Fondului de susținere a radiodifuzorilor, aprobat prin Decizia CCA nr. 125 din 4.12.2007, și art. 11 (c) al Statutului CCA, aprobat prin Hotărîrea Parlamentului nr. 433 din 28.12.2006, Consiliul Coordonator al Audiovizualului

**PREȘEDINTELE CONSILIULUI
COORDONATOR AL AUDIOVIZUALULUI**

Secretar

Nr. 66. Chișinău, 4 mai 2012.

Art. 1. A desemna pentru participare la Reuniunea anuală BRAF 2012, care va avea loc la Tirana (Albania), în perioada 25-26 mai 2012, angajații CCA:

1. Dorina CURNIC;

2. Mariana CERSAC.

Art. 2. A alocă mijloacele financiare necesare din Fondul de susținere a radiodifuzorilor pentru deplasarea colaboratorilor CCA la Reuniunea anuală BRAF 2012.

Art. 3. Prezenta decizie va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a CCA.

Marian POCAZNOI

Dorina Curnic